

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Ρ.Α.Λ. (5/2020-5/2024)

*κατ' εφαρμογή του
υφιστάμενου νομικού πλαισίου,
ειδικότερα του Άρθρου 108 του Νόμου 4389/2016*

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Άγγελος Κότιος

Ιούλιος 2025

Περιεχόμενα

Επιτελική Σύνοψη	6
Εισαγωγή.....	12
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΕΘΝΙΚΟ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ Ρ.Α.Λ.	18
1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	18
1.2 Δομή διακυβέρνησης του ελληνικού λιμενικού συστήματος και ο ρόλος της ΡΑΛ	19
1.2.1 Ιστορική Εξέλιξη και Θεσμικό Πλαίσιο.....	19
1.2.2 Η τρέχουσα διάρθρωση του Ελληνικού συστήματος λιμενικής διοίκησης	21
1.2.3 Η θέση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (ΡΑΛ) στο ελληνικό σύστημα λιμενικής διακυβέρνησης	25
1.2.4 Κατανομή αρμοδιοτήτων και συνεργασία μεταξύ των φορέων του ελληνικού λιμενικού συστήματος.....	27
1.2.5 Νομικές πηγές και συμβατότητα με Ευρωπαϊκό Δίκαιο.....	29
1.3 Εμπορευματική και Επιβατική Κίνηση Ελληνικών Λιμένων	32
1.3.1 Εμπορευματική και Επιβατική Κίνηση σε Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε.	32
1.3.2 Εξέλιξη Διακίνησης ανά Λιμενική Αγορά.....	36
1.3.5 Εμπορευματική και Επιβατική Κίνηση σε Λιμενικά Ταμεία	45
1.3.6 Τάσεις στην Ελληνική Λιμενική Αγορά	51
1.4 Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο λιμένων και ευρωπαϊκό λιμενικό σύστημα	53
1.4.1 Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Λιμενικής Νομοθεσίας.....	53
1.4.2 Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις Ανεξάρτητες Ρυθμιστικές Αρχές Λιμένων	60
1.4.3 Οι ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές λιμένων στα κράτη μέλη της ΕΕ: οργάνωση, αρμοδιότητες, δίκτυα συνεργασιών	61
1.4.4 Το Ευρωπαϊκό Λιμενικό Σύστημα	68
1.4.5 Ευρωπαϊκά Σχέδια Ανάπτυξης και Στρατηγικές Προτεραιότητες για τους λιμένες	72
1.4.6 Οι Ελληνικοί Λιμένες στο Ευρωπαϊκό Λιμενικό Σύστημα.....	73
1.5 Διεθνές Νομικό Πλαίσιο για Λειτουργία, Διαχείριση και Έλεγχο Λιμένων	75
1.5.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	75
1.5.2 Βασικές Διεθνείς Συμβάσεις που διέπουν τα Λιμάνια.....	76

1.5.3 Ρόλος Βασικών Διεθνών Οργανισμών	78
1.5.4 Μηχανισμοί Εποπτείας, Ελέγχου, Ασφάλειας και Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης στα Λιμάνια.....	80
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΡΑΛ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (28.5.2020-28.5.2024).....	85
2.1 Το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης, λειτουργίας και παραγωγής έργου της ΡΑΛ	85
2.2.1 Θεσμικό υπόβαθρο και λόγοι σύστασης της Αρχής	85
2.1.2 Υποχρεώσεις και Αρμοδιότητες για την Παραγωγή Έργου	87
2.1.3 Έλεγχος, Διαφάνεια και Λογοδοσία	89
2.1.4 Οικονομικό Πλαίσιο Λειτουργίας και Πόροι Χρηματοδότησης.....	91
2.1.5 Συνεργασία με Άλλες Δημόσιες και Ιδιωτικές Αρχές/Φορείς	92
2.1.6 Υποχρεώσεις Ενημέρωσης Ενδιαφερομένων Μερών και Κοινού	94
2.2. Αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της Ρ.Α.Λ.	96
2.2.1 Καταγραφή και κατηγοριοποίηση των αποφάσεων της ΡΑΛ κατά την περίοδο αναφοράς.....	96
2.2.2 Κύρια ευρήματα της κατηγοριοποίησης	98
2.2.3 Ανάλυση Πηγής Εκκίνησης για την Έκδοση Αποφάσεων της Ρ.Α.Λ. (2020-2024)	113
2.2.4 Δημοσίευση Αποφάσεων σε Φ.Ε.Κ. (Περίοδος 2020-2024).....	116
2.2.5 Κανονισμοί που Υιοθετήθηκαν από τη Ρ.Α.Λ. (Περίοδος 2020-2024)	118
2.2.6 Δεσμευτικές Οδηγίες	118
2.2.7 Σύνολο αναρτήσεων στο Πρόγραμμα Διαύγεια.....	119
2.2.8 Θεματολογία Αποφάσεων	121
2.2.9 Γνωμοδοτήσεις	123
2.2.10 Επίδικες Αποφάσεις (2020-2024)	125
2.2.11 Συμβολή των Αποφάσεων στη διαμόρφωση του Ελληνικού Λιμενικού Συστήματος (2020-2024).....	125
2.2.12 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις της Ρ.Α.Λ. με Οριζόντια Εφαρμογή	127
2.2.13 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε. (2020-2024)	131
2.2.14 Συμβάσεις Παραχώρησης.....	132

2.2.15 Λιμενικές Υπηρεσίες	134
2.2.16 Λιμενικά Έργα	135
2.2.17 Παρεμβάσεις της Ρ.Α.Λ. για θέματα Οργανισμών Λιμένων Α.Ε.	135
2.2.18 Συμβάσεις Παραχώρησης (9 Πράξεις).....	137
2.2.19 Διαχείριση Αποβλήτων & Καταλοίπων Φορτίων (3 Πράξεις)	138
2.2.20 Εκτέλεση Λιμενικών Έργων (2 Πράξεις).....	138
2.2.21 Προσφορά Υπηρεσιών Ασφάλειας και Φύλαξης (1 Πράξη)	138
2.2.22 Λιμενικά Τέλη και Χρεώσεις Ελλιμενισμού (1 Πράξη)	139
2.2.23 Προσφορά Άλλων Υπηρεσιών (1 Πράξη).....	139
2.2.24 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Λιμενικών Ταμείων.....	139
2.2.25 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Λιμενικών Εγκαταστάσεων.....	141
2.2.26 Αποφάσεις Ρ.Α.Λ.: Διαπίστωση Αναρμοδιότητας.....	141
2.3 Οικονομικά αποτελέσματα της λειτουργίας της ΡΑΛ	141
2.3.1 Οικονομικοί πόροι της ΡΑΛ.....	141
2.3.2 Δράσεις οικονομικού προγραμματισμού και οικονομικής διαφάνειας	144
2.3.3 Οικονομικός προϋπολογισμός και απολογισμός	145
2.3.4 Πορεία εσόδων της ΡΑΛ.....	145
2.3.5 Πορεία εξόδων της ΡΑΛ	148
2.3.6 Αποτελέσματα χρήσης και εξέλιξη ιδίων κεφαλαίων της Ρ.Α.Λ.	149
2.4 Οργάνωση και στελέχωση της ΡΑΛ.....	152
2.5 Δράσεις εκπαίδευσης προσωπικού	155
2.6 Υποδομές Πληροφορικής – Μελέτες-Συστήματα Διαχείρισης	156
2.7 Εσωτερικός έλεγχος	158
2.8 Λειτουργία ΔΣ	161
2.9 Μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου	162
2.10 Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων	166
2.11 Ερευνητικό έργο και συμμετοχές σε συνέδρια	179
2.12 Συνεργασία με άλλες Αρχές κατά ν.4389/2016.....	181
2.13 Δράσεις εξωστρέφειας και ενημέρωσης	185

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ (Ρ.Α.Λ.)	188
3.1 Μεθοδολογία Δεικτών Αξιολόγησης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)	188
3.1.1 Εισαγωγή.....	188
3.1.2 Συνολικά Παραχθέν Έργο (Output).....	188
3.1.3 Συνεργασία με άλλες αρχές.....	189
3.1.4 Νομιμότητα, Διαφάνεια και Λογοδοσία.....	189
3.1.5 Δείκτες αποτελεσματικότητας της ρύθμισης	190
3.1.6 Δημοσιονομική Αποδοτικότητα.....	190
3.1.7 Συμμόρφωση Λιμένων με τους Κανονισμούς	192
3.2 Εξαγωγή δεικτών και αποτελεσμάτων αξιολόγησης.....	192
3.2.1 Παραχθέν έργο	192
3.2.2 Συνεργασία με άλλες αρχές.....	194
3.2.3 Νομιμότητα, Διαφάνεια και λογοδοσία	195
3.2.4 Δείκτες αποτελεσματικότητας της ρύθμισης	197
3.2.5 Δημοσιονομική Αποδοτικότητα και λειτουργία	199
3.2.6 Συμμόρφωση Λιμένων με τους Κανονισμούς	203
3.3 Σύνοψη συμπερασμάτων δεικτών αξιολόγησης και προτάσεις πολιτικής και διοίκησης.....	204
Βιβλιογραφία	207
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	213
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ-ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	217

Πίνακες

Πίνακας 1: Εξέλιξη εμπορευματικής και επιβατικής κίνησης του συνόλου των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε.....	34
Πίνακας 2: Εξέλιξη επιβατικής κίνησης και μεταβολή (2019-2023).....	45
Πίνακας 3: Εξέλιξη εμπορευματικής κίνησης και μεταβολή (2019-2023)	48
Πίνακας 4 Μοντέλα οργάνωσης των ανεξάρτητων αρχών λιμένων στα κράτη μέλη της ΕΕ.....	62
Πίνακας 5 Οι βασικοί λιμένες του δικτύου TEN-T	69
Πίνακας 6 Αποφάσεις Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων ανά έτος για την περίοδο 28.5.2020-28.5.2024	97
Πίνακας 7 Αποφάσεις Εσωτερικής Λειτουργίας και Οργάνωσης της Αρχής της Ρ.Α.Λ.	98
Πίνακας 8 Αποφάσεις που καθορίζουν το πλαίσιο δράσης	106
Πίνακας 9 Αποφάσεις που αφορούν την Άμεση Εφαρμογή των Ρυθμιστικών και Εποπτικών αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Λ.....	108
Πίνακας 10 Σύνολο αναρτήσεων στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Συνολικός Αριθμός, περίοδος: 28.5.2020 – 28.5.2024)	119
Πίνακας 11 Θεματολογία Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις.....	122
Πίνακας 12 Λιμένας Εφαρμογής Αποφάσεων της Ρ.Α.Λ. (Χρονολογική Εξέλιξη, 2020-2024) ...	126
Πίνακας 13 Προϋπολογισμός (ΠΟΥ) και Απολογισμός (ΑΠΟ) της Ρ.Α.Λ. για τα έτη 2020-2024	145
Πίνακας 14 Ετήσιος Απολογισμός Εσόδων της Ρ.Α.Λ. (2020-2024).....	146
Πίνακας 15 Είσπραξης Ανταποδοτικών Τελών από Οργανισμούς Λιμένων (ΟΛ), Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία (ΔΛΤ) και Λιμενικά Ταμεία (ΛΤ) (συμπεριλαμβάνονται και έσοδα παρελθόντων ετών)	147
Πίνακας 16 Εισπράξεις από τους Οργανισμούς Λιμένων (ΟΛ) σε χιλ. ευρώ	147
Πίνακας 17 Εισπράξεις από Λιμενικά Ταμεία (ΛΤ) και Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία (ΔΛΤ)	148
Πίνακας 18 Απολογισμός εξόδων της Ρ.Α.Λ.....	148
Πίνακας 19 Αποτελέσματα χρήσης - Απολογιστικά στοιχεία (Δημόσια Λογιστική)	149
Πίνακας 20 Ίδια κεφάλαια της Ρ.Α.Λ.	150
Πίνακας 21 Μέσος αριθμός προσωπικού κατά κατηγορία και συνολικά	155
Πίνακας 22 Αριθμός συνεδριάσεων ΔΣ	162

Επιτελική Σύνοψη

ο Σκοπός, αντικείμενο και μεθοδολογία της αξιολόγησης

Η παρούσα τετραετής αξιολόγηση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) εκπονήθηκε βάσει της νομικής υποχρέωσης του άρθρου 108 του Ν. 4389/2016 και καλύπτει την περίοδο 5/2020-5/2024. Στόχος είναι η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της διαφάνειας της Αρχής, καθώς και η συσχέτιση του έργου της με τις εξελίξεις στην ελληνική λιμενική αγορά. Η αξιολόγηση συνδυάζει ποιοτική ανάλυση (θεσμικό/οργανωτικό πλαίσιο, πρακτικές και διαδικασίες) με ποσοτικούς δείκτες (παραχθέν έργο, δημοσιονομική επίδοση, συμμόρφωση κ.λπ.), ώστε να παράσχει τεκμηριωμένα συμπεράσματα στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και τα εμπλεκόμενα μέρη. Η έκθεση οργανώνεται σε τρεις βασικές ενότητες:

1. Πλαίσιο λειτουργίας: ιστορική εξέλιξη, διάρθρωση και θεσμικό πλαίσιο του ελληνικού λιμενικού συστήματος, στατιστικά εμπορευματικής/επιβατικής κίνησης, ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο.
2. Έργο της ΡΑΛ (2020–2024): καταγραφή και αποτίμηση αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων, δράσεων εποπτείας, καθώς και αποτίμηση εσωτερικής λειτουργίας και οικονομικής διαχείρισης.
3. Μεθοδολογία και δείκτες αξιολόγησης: ανάπτυξη ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για την αποτίμηση του έργου, της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της ΡΑΛ.

Ενότητα 1 — Πλαίσιο λειτουργίας της Ρ.Α.Λ.: Εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον

Θεσμική διαδρομή και τρέχουσα διάρθρωση. Το ελληνικό λιμενικό σύστημα μετασχηματίστηκε από την αποκλειστικά δημόσια διαχείριση σε ένα μεικτό σχήμα εταιρικοποίησης (Οργανισμοί Λιμένος Α.Ε.), μακροχρόνιων παραχωρήσεων και ενισχυμένων μηχανισμών εποπτείας/ρύθμισης. Καίριες τομές υπήρξαν η σύσταση της Ρ.Α.Λ. ως ανεξάρτητης διοικητικής αρχής (Ν. 4389/2016), η κύρωση συμβάσεων παραχώρησης των ΟΛ (Ν. 4597/2019) και η ευθυγράμμιση με το ενωσιακό κεκτημένο, συμπεριλαμβανομένου του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/352 για τις λιμενικές υπηρεσίες (ορισμός Ρ.Α.Λ. ως αρμόδιας αρχής διαχείρισης καταγγελιών και εποπτείας κρίσιμων προβλέψεων). Η κατάργηση της Δημόσιας Αρχής Λιμένων (ΔΑΛ) με Ν. 4676/2020 και η μεταφορά αρμοδιοτήτων στο ΥΝΑΝΠ αναδιαμόρφωσαν εκ νέου το μοντέλο διακυβέρνησης, με τον ρόλο της Ρ.Α.Λ. να παραμένει κεντρικός στη διασφάλιση της νομιμότητας και του υγιούς ανταγωνισμού στη λιμενική οικονομία.

Τάσεις λιμενικής αγοράς. Η λιμενική δραστηριότητα ανέκαμψε δυναμικά μετά την πανδημία. Το 2023 ο Πειραιάς διακίνησε περ. 4,59 εκ. ΤΕUs (+5,4% σε ετήσια βάση) και ανήλθε 4ος στην Ευρώπη στους λιμένες εμπορευματοκιβωτίων. Στους επιβάτες (ακτοπλοΐα και κρουαζιέρα) καταγράφηκαν 31,7 εκ. επιβάτες, πάνω από τα προ πανδημίας επίπεδα, με την κρουαζιέρα σε ιστορικό ρεκόρ (7,0 εκ. επιβάτες το 2023, +51% σε σχέση με το 2022). Οι τάσεις αυτές αναδεικνύουν την ανάγκη για επάρκεια υποδομών, βιώσιμη ανάπτυξη και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, στοιχεία στα οποία οι ρυθμιστικές παρεμβάσεις της Ρ.Α.Λ. αποκτούν οριζόντια σημασία.

Ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο. Η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί στο σταυροδρόμι Ενωσιακών κανόνων (π.χ. Κανονισμός 2017/352) και διεθνών προτύπων (SOLAS, ISPS, MARPOL, Port State Control), τα οποία διαμορφώνουν ενιαίες προσδοκίες ασφάλειας, ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και περιβαλλοντικής συμμόρφωσης. Η εναρμόνιση ενισχύει την αξιοπιστία των ελληνικών λιμένων και την ελκυστικότητά τους για φορτία και ναύλους, μειώνοντας κινδύνους ατυχημάτων, καθυστερήσεων ή προστίμων.

Ενότητα 2 — Παραχθέν έργο Ρ.Α.Λ., εσωτερική οργάνωση και λειτουργία (2020–2024)

Εύρος ρυθμιστικής δράσης. Στην τετραετία καταγράφονται 159 αποφάσεις, 35 γνωμοδοτήσεις και 2 δεσμευτικές οδηγίες (σύνολο 196 πράξεις). Οι παρεμβάσεις καλύπτουν από εσωτερική οργάνωση/λειτουργία μέχρι κρίσιμα ζητήματα της λιμενικής αγοράς: συμβάσεις παραχώρησης, λιμενικά τέλη/χρεώσεις/ελλιμενισμοί, λιμενικά έργα, λιμενικές υπηρεσίες, διαχείριση αποβλήτων/καταλοίπων φορτίων, ασφάλεια/φύλαξη και άλλα θέματα με οριζόντιες ή ειδικές εφαρμογές (ΟΛΠ, ΟΛΘ, Λιμενικά Ταμεία, επιμέρους εγκαταστάσεις). Η θεματολογία αναδεικνύει αξιοσημείωτη ισορροπία μεταξύ προληπτικής ρύθμισης (αυτεπάγγελτες πράξεις) και επίλυσης διαφορών (αποφάσεις κατόπιν καταγγελιών).

Συνεδριάσεις και διακυβέρνηση. Το Δ.Σ. της Ρ.Α.Λ. πραγματοποίησε 51 τακτικές και 2 έκτακτες συνεδριάσεις, υπερκαλύπτοντας την ελάχιστη μηνιαία απαίτηση. Ο χαμηλός αριθμός έκτακτων συνεδριάσεων αποτελεί ένδειξη προγραμματισμού και λειτουργικής σταθερότητας.

Διαφάνεια και λογοδοσία. Η Ρ.Α.Λ. υποβάλλει ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων στη Βουλή και δημοσιοποιεί συστηματικά και σύννομα αποφάσεις/πράξεις (π.χ. στη «Διαύγεια»), ενισχύοντας την ιχνηλασιμότητα των ενεργειών της και την εξωτερική λογοδοσία.

Οικονομική και οργανωτική διάσταση. Η Αρχή προώθησε δράσεις οικονομικού προγραμματισμού/διαφάνειας, με ετήσιους πίνακες προϋπολογισμού–απολογισμού, εξέλιξης εσόδων/εξόδων και ιδίων κεφαλαίων. Παράλληλα εξελίχθηκαν η στελέχωση, οι υποδομές Πληροφορικής και ο εσωτερικός έλεγχος, η συμμετοχή σε συλλογικά όργανα (π.χ. ΕΣΑΛ) με

γνωμοδοτικό/συντονιστικό ρόλο για Master Plans, χρήσεις γης και περιβαλλοντικές διαδικασίες, καθώς και η συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Ενότητα 3 — Μεθοδολογία & Δείκτες αξιολόγησης: αρχιτεκτονική, αποτελέσματα, ανάγνωση

Σχεδιασμός δεικτών. Η ενότητα εισάγει ένα συνεκτικό πλαίσιο δεικτών που καλύπτουν: (α) συνολικό παραχθέν έργο (output), (β) διαφάνεια & λογοδοσία, (γ) αποτελεσματικότητα ρύθμισης, (δ) εξυπηρέτηση χρηστών, (ε) δημοσιονομική αποδοτικότητα, (στ) αποδοτικότητα ανθρώπινων πόρων, (ζ) συμμόρφωση λιμένων με κανονισμούς. Σκοπός είναι η αντικειμενοποιημένη μέτρηση της απόδοσης της Ρ.Α.Λ. με ρεαλιστικούς, συναφείς και συγκρίσιμους δείκτες, προσαρμοσμένους στο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο και την ευρωπαϊκή/διεθνή πρακτική.

Κύρια ποσοτικά ευρήματα (ενδεικτικά).

- **Παραχθέν έργο (Output):** 196 πράξεις (159 αποφάσεις, 35 γνωμοδοτήσεις, 2 δεσμευτικές οδηγίες). Ο όγκος και εύρος υποδηλώνουν ενεργή ρυθμιστική παρουσία με απτά αποτελέσματα στη διαμόρφωση/εφαρμογή κανόνων, καθώς και στην επίλυση ζητημάτων της αγοράς.
- **Διακυβέρνηση:** 53 συνεδριάσεις (51 τακτικές, 2 έκτακτες), ένδειξη ομαλής λειτουργίας με προβλεψιμότητα και επάρκεια διαδικασιών.
- **Θεματολογία ρυθμιστικών παρεμβάσεων:** Ισορροπία μεταξύ αυτεπάγγελτων αποφάσεων (προληπτική διαμόρφωση πλαισίου) και αποφάσεων κατόπιν καταγγελίας (αντιμετώπιση συγκρούσεων/στρεβλώσεων), με έμφαση σε συμβάσεις παραχώρησης, λιμενικά τέλη/χρεώσεις/ελλιμενισμούς, λιμενικά έργα και λιμενικές υπηρεσίες.

Διαφάνεια και λογοδοσία. Η θεσμοθετημένη ετήσια έκθεση στη Βουλή, η δημοσιοποίηση αποφάσεων και η τήρηση κοινοβουλευτικών/διοικητικών μηχανισμών ελέγχου υποστηρίζουν υψηλό επίπεδο θεσμικής διαφάνειας. Η συστηματικότητα στην ανάρτηση πράξεων και η ανταπόκριση σε αιτήματα ελέγχου αποτελούν κρίσιμες παραμέτρους των σχετικών δεικτών.

Αποτελεσματικότητα ρύθμισης. Οι παρεμβάσεις της Ρ.Α.Λ. λειτούργησαν σε μία αγορά σε φάση ανάκαμψης/διεύρυνσης (φορτία, επιβάτες, κρουαζιέρα). Η στοχοθετημένη ενασχόληση με παραχωρήσεις, τιμολόγηση/πρόσβαση, έργα και υπηρεσίες συνδέεται με τη μείωση αβεβαιοτήτων για επενδύσεις, τη βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών και την προστασία του ανταγωνισμού. Η ύπαρξη αποφάσεων τόσο οριζοντίου χαρακτήρα, όσο και στοχευμένων σε συγκεκριμένους φορείς καταδεικνύει ικανότητα εξισορρόπησης μεταξύ καθολικής ρύθμισης και εξειδικευμένης εποπτείας.

Εξυπηρέτηση χρηστών. Οι δείκτες εξετάζουν την ικανοποίηση και τους χρόνους ανταπόκρισης σε αιτήματα/καταγγελίες, καθώς και τη μεταβολή των παραπόνων προ/μετά ρυθμιστικών παρεμβάσεων. Μέσα από την οργάνωση των διαδικασιών, την τήρηση κατευθυντήριων αρχών και τον έλεγχο εφαρμογής, ενισχύεται η προβλεψιμότητα για εταιρείες και επιβάτες, στοιχείο κρίσιμο για την ελκυστικότητα των ελληνικών λιμένων.

Δημοσιονομική αποδοτικότητα. Η ενότητα εισάγει την έννοια «κόστους ανά παραγόμενο αποτέλεσμα» και τις συγκρίσεις προϋπολογισμού–απολογισμού, με στόχο την αποτίμηση της συνετής χρήσης πόρων σε σχέση με τον ρυθμιστικό αντίκτυπο. Η ύπαρξη διαφανών πινάκων εσόδων/εξόδων και ιδίων κεφαλαίων ενισχύει τη δυνατότητα εξωτερικής αξιολόγησης.

Ανθρώπινο δυναμικό και οργανωτική αποδοτικότητα. Η παραγωγικότητα ανά κατηγορία προσωπικού, οι ανάγκες δεξιοτήτων και οι επενδύσεις σε πληροφοριακά συστήματα συνδέονται με την ταχύτητα και ποιότητα της ρυθμιστικής παραγωγής. Οι δείκτες βοηθούν στον εντοπισμό σημείων συμφόρησης και στην τεκμηρίωση των μελλοντικών αναγκών στελέχωσης.

Συμμόρφωση λιμένων. Η παρακολούθηση συμμόρφωσης με κανονισμούς και αποφάσεις της Ρ.Α.Λ. (συμπεριλαμβανομένων πλαισίων ασφαλείας/περιβάλλοντος και ευρωπαϊκών κανόνων πρόσβασης/τιμολόγησης) αποτελεί «βαρύ» δείκτη αποτελεσματικότητας. Η εξέλιξη των ευρημάτων σε βάθος χρόνου είναι κρίσιμη για τη βιώσιμη αναβάθμιση του συστήματος.

Σύνθεση αποτελεσμάτων δεικτών. Συνολικά, το σύστημα αποδίδει μια καθαρή εικόνα ενεργού ρυθμιστή με ισχυρή παρουσία, επαρκείς μηχανισμούς διαφάνειας και εστίαση σε τομείς υψηλού ρίσκου/αντίκτυπου. Ταυτόχρονα αναδεικνύει τομείς για διαρκή βελτίωση (π.χ. περαιτέρω τυποποίηση μετρήσεων αποτελεσματικότητας, συστηματικότερη ανάδραση χρηστών, εμβάθυνση αξιολόγησης συμμόρφωσης ανά κατηγορία φορέα).

○ **Οριζόντιες διαπιστώσεις για την τετραετία**

1. **Ρόλος «θεματοφύλακα» νομιμότητας και ανταγωνισμού.** Η Ρ.Α.Λ. λειτούργησε ως κρίσιμος συνδετικός κρίκος μεταξύ κράτους, διαχειριστών λιμένων και χρηστών, συνδυάζοντας προληπτική ρύθμιση με εκ των υστέρων επίλυση διαφορών. Η θεματολογία των παρεμβάσεων δείχνει εστίαση ακριβώς στους τομείς όπου οι κίνδυνοι στρεβλώσεων και οι επιπτώσεις για επενδύσεις/ποιότητα υπηρεσιών είναι μεγαλύτεροι.
2. **Στοχοθετημένη συμβολή στην ελκυστικότητα των λιμένων.** Σε μια περίοδο ανάκαμψης και ρεκόρ επιβατικής κίνησης/κρουαζιέρας, η σταθερότητα κανόνων, η διαφάνεια χρεώσεων και η ασφαλής/βιώσιμη λειτουργία αποτελούν προαπαιτούμενα διεθνούς ανταγωνιστικότητας. Η ρυθμιστική δράση της Ρ.Α.Λ. (π.χ. σε παραχωρήσεις, τέλη,

πρόσβαση, έργα) συμβάλλει στη μείωση αβεβαιότητας, στην ενίσχυση της προβλεψιμότητας και στην προστασία του χρήστη/καταναλωτή.

3. **Θεσμική διαφάνεια και λογοδοσία.** Η τήρηση των ετήσιων εκθέσεων, η δημοσίευση αποφάσεων και η συμμετοχή σε διαβούλευση/συλλογικά όργανα ενισχύουν το θεσμικό κεφάλαιο εμπιστοσύνης. Οι σχετικοί δείκτες αποδίδουν θετική εικόνα, ενώ η περαιτέρω τυποποίηση της «αλυσίδας διαφάνειας» (απόφασης–ανάρτησης–παρακολούθησης) μπορεί να βελτιώσει ακόμη περισσότερο την ιχνηλασιμότητα.
4. **Οργανωτική ανθεκτικότητα.** Ο αριθμός συνεδριάσεων και ο όγκος έργου, σε συνδυασμό με οικονομικό προγραμματισμό και ενίσχυση πληροφοριακών υποδομών, δείχνουν Αρχή με ικανότητα προσαρμογής και παραγωγής έργου σε απαιτητικό περιβάλλον.
5. **Οικονομική αποτελεσματικότητα:** Τα έσοδα ήταν κάθε χρόνο υψηλότερα από τα προϋπολογισθέντα, ενώ οι δαπάνες χαμηλότερες, με αποτέλεσμα σημαντικά ετήσια πλεονάσματα. Η βασική πηγή εσόδων (περ. 80%) είναι τα τέλη από τους Οργανισμούς Λιμένων, με κυρίαρχη συνεισφορά ΟΛΠ (περ. 55%) και ΟΛΘ (περ. 25%). Οι δαπάνες κυμάνθηκαν γύρω στις 740 χιλ. ευρώ, εκ των οποίων το 70% αφορά αμοιβές και ασφαλιστικές εισφορές προσωπικού. Τα καθαρά αποτελέσματα ήταν θετικά κάθε έτος, με έντονη ανοδική πορεία μετά την πανδημία (831 χιλ. ευρώ το 2024). Τέλος, τα ίδια κεφάλαια σχεδόν διπλασιάστηκαν (από 2,76 εκ. το 2019 σε 5,49 εκ. το 2024), εξασφαλίζοντας οικονομική ανθεκτικότητα για περίπου 7,5 έτη λειτουργίας χωρίς νέα έσοδα.

ο Προτάσεις πολιτικής και διοίκησης (συνοπτικές)

- **Εμβάθυνση «δεικτών αποτελέσματος».** Ενίσχυση των μετρήσεων που αποτυπώνουν τον αντίκτυπο των αποφάσεων (π.χ. χρόνοι εξυπηρέτησης, μεταβολές ποιότητας υπηρεσιών, μεταβολές παραπόνων/καταγγελιών ανά κατηγορία), με σταθερή μεθοδολογία και ετήσιους στόχους/στόχους-οροφές.
- **Συμμόρφωση ανά κατηγορία φορέα.** Συστηματικότεροι πίνακες συμμόρφωσης (ΟΛ Α.Ε., Λιμενικά Ταμεία, επιμέρους εγκαταστάσεις) με ιεράρχηση κινδύνου και στοχευμένες παρεμβάσεις εκεί που η μη συμμόρφωση έχει υψηλότερο κόστος για την αγορά/χρήστες.
- **Ψηφιακή ιχνηλασιμότητα και ανοιχτά δεδομένα.** Διεύρυνση των ψηφιακών dashboards (π.χ. αποφάσεις–χρονισμοί–εκτέλεση–συμμόρφωση–feedback χρηστών), ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η διαφάνεια και η ανάλυση από τρίτους. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η δημιουργία ψηφιακού Εθνικού Μητρώου Λιμενικών Εγκαταστάσεων, το οποίο θα λειτουργεί με πλήρη διαλειτουργικότητα, διευκολύνοντας τη συλλογή, την επεξεργασία και την αξιοποίηση κρίσιμων δεδομένων.

- **Κάλυψη όλων των οργανικών θέσεων και στοχευμένη ενίσχυση δεξιοτήτων.** Συνεχής κατάρτιση σε τομείς ευρωπαϊκού/διεθνούς δικαίου λιμένων, ανταγωνισμού, περιβάλλοντος και δεδομένων, ώστε να διατηρείται υψηλή τεχνική επάρκεια στις κρίσιμες υποθέσεις.

- **Βασικό συμπέρασμα**

Στην περίοδο 2020–2024, η Ρ.Α.Λ. λειτούργησε ως ενεργός και αξιόπιστος ρυθμιστής, με **ευρύ ρυθμιστικό αποτύπωμα** (196 πράξεις) και **σταθερή διακυβέρνηση** (53 συνεδριάσεις), σε ένα περιβάλλον ισχυρής ανάκαμψης της λιμενικής ζήτησης και αυξημένων προσδοκιών από την ευρωπαϊκή και διεθνή έννομη τάξη. Η **θεσμική διαφάνεια**, η **συνετή οικονομική διαχείριση** και η **εστίαση σε τομείς υψηλού αντίκτυπου** (παραχωρήσεις, τιμολόγηση/πρόσβαση, έργα, υπηρεσίες) αποτελούν ισχυρά σημεία. Προοπτικά, η υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων πολιτικής θα ενισχύσουν ακόμη περισσότερο την τεκμηρίωση της αξίας της ρύθμισης, υποστηρίζοντας τη βιώσιμη αναβάθμιση και την διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών λιμένων.

Εισαγωγή

Η παρούσα Έκθεση Αξιολόγησης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (ΡΑΛ) για την περίοδο **5/2020–5/2024** εκπονήθηκε σε συμμόρφωση με το ισχύον νομικό πλαίσιο και ειδικότερα τις προβλέψεις του άρθρου 108 του Νόμου 4389/2016 (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ). Σύμφωνα με τον νόμο αυτόν, η ΡΑΛ οφείλει αφενός να υποβάλλει ετήσια έκθεση πεπραγμένων στη Βουλή και αφετέρου να κινεί τουλάχιστον μία φορά ανά τετραετία διαδικασία ανεξάρτητης αξιολόγησης της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητάς της. Η παρούσα αξιολόγηση αποσκοπεί στην αποτίμηση του έργου της Ρ.Α.Λ., όπως επίσης στην καταγραφή των εξελίξεων στον ελληνικό λιμενικό τομέα κατά το διάστημα αυτό, βάσει των στρατηγικών στόχων και αρμοδιοτήτων της Αρχής. Πρόκειται ουσιαστικά για μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της πορείας της Ρ.Α.Λ. και της λιμενικής αγοράς, η οποία θα ενημερώσει τη Βουλή, την κυβέρνηση και τους ενδιαφερόμενους φορείς, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία της ανεξάρτητης αρχής.

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) συστάθηκε το Μάιο 2014 με τους ν.4150/2013 (Α'102), 4254/2014 (Α'85) και 4258/2014 (Α'94) ως Αυτοτελής Δημόσια Υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Με το Π.Δ. 19/2016 (Α' 28) τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωσης Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.). Στην συνέχεια, δυνάμει του ν.4389/2016 (Α'94), τον Μάιο του 2016 συνιστάται Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με την επωνυμία «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων» (Ρ.Α.Λ.), και η προβλεπόμενη στο ν. 4150/2013 Αυτοτελής Δημόσια Υπηρεσία Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) καταργείται.

Η σύσταση της Ανεξάρτητης Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων», καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά την λειτουργία της:

- i. Την ανάγκη συνεπούς και αμερόληπτης παρακολούθησης, ελέγχου και εμπλουτισμού της Ευρωπαϊκής εμπειρίας με περιπτώσεις ολικών παραχωρήσεων δημοσίων λιμένων και Λιμενικών Αρχών,
- ii. Την ανάγκη για μείωση της αβεβαιότητας υλοποίησης επενδύσεων, ενίσχυση της συνέπειας και συνέχειας στην διαχείριση και παρακολούθηση εξειδικευμένων συμβάσεων ολικής παραχώρησης αλλά και των επί μέρους υποπαραχωρήσεων δομών και παραγωγής ορισμένων λιμενικών υπηρεσιών από την πλευρά του Ελληνικού Δημοσίου,
- iii. Την ανάγκη για ρυθμιστική αντιμετώπιση της πρόσβασης, των χρεώσεων και της απόδοσης των λιμένων σε σχέση με απαιτούμενα επίπεδα εξυπηρέτησης των χρηστών των λιμενικών υπηρεσιών,

- iv. Την ανάγκη για εξειδικευμένη γνώση και επικέντρωση τόσο για ex-post διερεύνηση θεμάτων ανταγωνισμού σε σχέση με τις λιμενικές υπηρεσίες, αλλά και για πρόληψη αστοχιών της αγοράς, καθώς και αποτροπή υπέρμετρων παρεμβάσεων,
- v. Την ανάγκη για εξειδικευμένη, πολυεπιπέδη γνώση (οικονομική, τεχνική και νομική) και επικέντρωση τόσο όσον αφορά την ex-ante ρύθμιση της αγοράς των λιμενικών υπηρεσιών ανεξαρτήτως δομής ή του χαρακτήρα ως δημοσίου ή ιδιωτικού φορέα, τη γνωμοδότηση επί ειδικότερων ζητημάτων για τις λιμενικές υπηρεσίες και για κάθε θέμα αρμοδιότητάς της, αλλά και την πρόληψη αστοχιών της αγοράς χωρίς υπέρμετρες παρεμβάσεις, όσο και την ex-post διερεύνηση θεμάτων ανταγωνισμού δια της παραβάσεως των νόμιμων και συμβατικών υποχρεώσεων των διαχειριστών των λιμένων και στρεβλώσεων σχετικά με την αγορά παροχής λιμενικών υπηρεσιών σε συνεργασία πάντα με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Με άλλα λόγια, η ΡΑΛ λειτουργεί ως θεματοφύλακας της νομιμότητας και του υγιούς ανταγωνισμού στους ελληνικούς λιμένες, συμβάλλοντας στη διαφανή και αποτελεσματική διακυβέρνησή τους.

Στο πλαίσιο της αποστολής της, η Ρ.Α.Λ. διαθέτει ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων και ρυθμιστικών εργαλείων. Συγκεκριμένα, η Αρχή δύναται να εκδίδει κανονιστικές αποφάσεις, να παρέχει γνωμοδοτήσεις προς την Πολιτεία. Παράλληλα, η Ρ.Α.Λ. έχει την εξουσία να λαμβάνει έκτακτα μέτρα όταν διαπιστώνονται παραβάσεις της λιμενικής νομοθεσίας, να διερευνά καταγγελίες και να επιλύει διαφορές μεταξύ χρηστών ή φορέων της λιμενικής αγοράς, επιβάλλοντας κυρώσεις όπου απαιτείται. Κατά την υπό αξιολόγηση περίοδο, η Ρ.Α.Λ. αξιοποίησε αυτές τις αρμοδιότητες σε πολλούς τομείς, εκδίδοντας πλήθος αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων που επηρέασαν σημαντικά τη λειτουργία της λιμενικής αγοράς. Μεταξύ άλλων, η Αρχή παρενέβη σε θέματα συμβάσεων παραχώρησης (π.χ. παρακολουθώντας την υλοποίηση και συμμόρφωση των όρων παραχώρησης των μεγάλων λιμένων Πειραιά και Θεσσαλονίκης), σε ζητήματα λιμενικών υπηρεσιών και τελών (ρυθμίζοντας όρους πρόσβασης και τιμολόγησης για υπηρεσίες ελλιμενισμού, φορτοεκφόρτωσης κ.ά.), καθώς και σε θέματα ασφάλειας, περιβάλλοντος και λιμενικών υποδομών (έγκριση κανονισμών διαχείρισης αποβλήτων πλοίων, έλεγχος μελετών λιμενικών έργων, εποπτεία της εφαρμογής συστημάτων ασφαλείας λιμενικών εγκαταστάσεων, κ.ο.κ.). Το παραχθέν έργο της Ρ.Α.Λ. την τετραετία 2020–2024 αποτυπώνει μια ενεργή ρυθμιστική παρουσία: από αποφάσεις που αφορούν την εσωτερική της οργάνωση και λειτουργία, έως αποφάσεις με άμεσο αντίκτυπο στους φορείς διαχείρισης λιμένων, στους παρόχους λιμενικών υπηρεσιών και στους χρήστες τους. Ως εκ τούτου, η συμβολή της Αρχής στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού λιμενικού συστήματος υπήρξε καθοριστική, εμπεδώνοντας κανόνες διαφάνειας και υπευθυνότητας στη λιμενική διοίκηση.

Για την πληρέστερη αξιολόγηση του έργου της Ρ.Α.Λ., στην παρούσα έκθεση εξετάζεται και το ευρύτερο περιβάλλον του ελληνικού λιμενικού τομέα κατά τα τελευταία χρόνια. Συγκεκριμένα,

παρατίθενται στοιχεία και τάσεις σχετικά με την εμπορευματική και επιβατική κίνηση στα ελληνικά λιμάνια, τόσο στους μεγάλους Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε. όσο και στα λοιπά λιμενικά δίκτυα. Τα δεδομένα δείχνουν ότι την περίοδο 2014–2023 υπήρξε σταδιακή άνοδος της λιμενικής δραστηριότητας, με κάποιες διακυμάνσεις λόγω εξωγενών κρίσεων (π.χ. πανδημία COVID-19 το 2020–2021) αλλά και εντυπωσιακή ανάκαμψη στη συνέχεια. Για παράδειγμα, στον τομέα των εμπορευματοκιβωτίων ο Λιμένας Πειραιά ενίσχυσε περαιτέρω τη θέση του: το 2023 διακινήθηκαν περίπου 4,59 εκατομμύρια TEUs στο λιμάνι, αριθμός αυξημένος κατά περ. 5,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Μάλιστα, ο Πειραιάς ανέβηκε στην 4η θέση μεταξύ των μεγαλύτερων λιμένων διαχείρισης εμπορευματοκιβωτίων στην Ευρώπη το 2023 (από 5η θέση το 2022), ξεπερνώντας το λιμάνι της Βαλένθιας και κατατασσόμενος πίσω μόνο από τη Ρότερνταμ, την Αμβέρσα και το Αμβούργο. Στον επιβατικό τομέα, μετά τη μεγάλη πτώση του 2020, σημειώθηκε ισχυρή ανάκαμψη στην ακτοπλοΐα και την κρουαζιέρα. Το 2023 καταγράφηκαν συνολικά περίπου 31,7 εκατομμύρια επιβάτες σε όλα τα ελληνικά λιμάνια (ακτοπλοϊκοί και κρουαζιέρας), επίδοση που υπερβαίνει ελαφρώς τα προ πανδημίας επίπεδα (αύξηση περ. 7% σε σύγκριση με το 2019). Ειδικότερα, η κρουαζιέρα σημείωσε ιστορικό ρεκόρ: το 2023 είχαμε 5.230 αφίξεις κρουαζιερόπλοιων σε 49 λιμένες και 7.003.150 επιβάτες κρουαζιέρας, αριθμός αυξημένος κατά 51% σε σχέση με το 2022. Αντίστοιχα, και η ακτοπλοΐα παρουσίασε σημαντική άνοδο. Για παράδειγμα, μόνο μέσω του λιμένα Πειραιά διακινήθηκαν πάνω από 16 εκατομμύρια επιβάτες εσωτερικών γραμμών το 2023, αριθμός αυξημένος κατά 7,9% σε σχέση με το 2022. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν μια έντονη ανοδική τροχιά και ανάκτηση της ζήτησης στις θαλάσσιες μεταφορές, ενώ παράλληλα αναδεικνύουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το ελληνικό λιμενικό σύστημα, όπως η ανάγκη για επαρκείς υποδομές, βιώσιμη ανάπτυξη και βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα σε βάθος χρόνου. Η έκθεση, στις επιμέρους ενότητες της, αναλύει διεξοδικά την εξέλιξη της διακίνησης ανά λιμενική αγορά, από τα εμπορευματοκιβώτια και το ξηρό/υγρό φορτίο έως την ακτοπλοΐα και την κρουαζιέρα, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη εικόνα των τάσεων και των μεγεθών που πλαισιώνουν τη ρυθμιστική δράση της Ρ.Α.Λ.

Πέραν των εθνικών δεδομένων, στην έκθεση εξετάζεται και το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο των λιμένων καθώς και οι διεθνείς υποχρεώσεις που διέπουν τη λειτουργία και τον έλεγχο των λιμανιών. Η Ελλάδα, μέσω της Ρ.Α.Λ., εναρμονίζεται με τις ευρωπαϊκές πολιτικές για τα λιμάνια, όπως π.χ. με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/352 της ΕΕ που καθιερώνει κοινό πλαίσιο για τις λιμενικές υπηρεσίες και προβλέπει την ύπαρξη ανεξάρτητου εποπτικού φορέα σε κάθε κράτος-μέλος για την εποπτεία της εφαρμογής του. Η Ρ.Α.Λ. αποτελεί ακριβώς αυτόν τον ανεξάρτητο ρυθμιστικό φορέα για την Ελλάδα, ενώ αντίστοιχες αρχές ή μηχανισμοί εποπτείας λιμένων υπάρχουν και σε άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ. Στην Ενότητα 1.4 της έκθεσης παρουσιάζεται η εξέλιξη της ευρωπαϊκής λιμενικής νομοθεσίας και δίνονται παραδείγματα από την οργάνωση, τις αρμοδιότητες και τα δίκτυα συνεργασίας των ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών λιμένων σε

ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό το συγκριτικό πλαίσιο αναδεικνύει βέλτιστες πρακτικές και προσφέρει χρήσιμα συμπεράσματα για τον ρόλο της ΡΑΛ στο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Επιπλέον, στην Ενότητα 1.5 γίνεται αναφορά στο διεθνές νομικό πλαίσιο που επηρεάζει τη λειτουργία των λιμένων: από τις βασικές διεθνείς συμβάσεις του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) που αφορούν την ασφάλεια στη θάλασσα (SOLAS), την προστασία των θαλάσσιων εγκαταστάσεων (ISPS Code) και την αποτροπή της ρύπανσης (MARPOL), έως τους μηχανισμούς Ελέγχου Κράτους Λιμένα (Port State Control), που διασφαλίζουν την τήρηση των διεθνών κανόνων στα λιμάνια. Η συμμόρφωση των ελληνικών λιμενικών αρχών και φορέων με αυτά τα διεθνή πρότυπα εποπτείας, ασφάλειας και περιβαλλοντικής προστασίας αποτελεί σημαντικό μέρος της συνολικής αξιολόγησης, καθώς αντικατοπτρίζει τη διεθνή διάσταση της λιμενικής διακυβέρνησης. Συνολικά, η ανάλυση του ευρωπαϊκού και διεθνούς πλαισίου στην εισαγωγική ενότητα της έκθεσης προσφέρει το απαραίτητο υπόβαθρο για να κατανοηθεί ο ρόλος της ΡΑΛ μέσα στο ευρύτερο σύστημα, ως ένας κόμβος που συνδέει τις εθνικές πολιτικές λιμένων με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και τις παγκόσμιες υποχρεώσεις.

Η δομή της έκθεσης αντανακλά τα παραπάνω περιεχόμενα και σκοπούς, διευκολύνοντας την εις βάθος αξιολόγηση της Ρ.Α.Λ. Αναλυτικά, η έκθεση διαρθρώνεται σε τρεις κύριες ενότητες:

- **Ενότητα 1 – Εθνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές Πλαίσιο Λειτουργίας της Ρ.Α.Λ.:** Παρέχει το γενικό πλαίσιο και τις απαραίτητες πληροφορίες υποβάθρου. Περιλαμβάνει, εκτός από την εισαγωγή και υποενότητες για τη δομή διακυβέρνησης του ελληνικού λιμενικού συστήματος και τον ρόλο της ΡΑΛ (ιστορική εξέλιξη, σημερινή διάρθρωση, κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων και σχέση της Ρ.Α.Λ. με αυτούς). Επίσης, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία για την εμπορευματική και επιβατική κίνηση των ελληνικών λιμένων (με ανάλυση ανά λιμενική αγορά: εμπορευματοκιβώτια, ξηρό χύδην, υγρό χύδην φορτίο, ακτοπλοΐα, κρουαζιέρα) και συζητούνται οι τάσεις της λιμενικής αγοράς την τελευταία δεκαετία (2014–2023). Τέλος, η ενότητα αυτή εξετάζει το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των λιμένων και τις ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές λιμένων στα άλλα κράτη-μέλη (οργάνωση, αρμοδιότητες, συνεργασίες), καθώς και το διεθνές νομικό πλαίσιο (κύριες διεθνείς συμβάσεις, οργανισμοί και μηχανισμοί εποπτείας/ελέγχου) που επηρεάζει τη λιμενική διοίκηση. Με τον τρόπο αυτό, η Ενότητα 1 θέτει τις βάσεις και το πλαίσιο αναφοράς για την αξιολόγηση που ακολουθεί.
- **Ενότητα 2 – Καταγραφή, Ανάλυση και Αποτίμηση του Έργου της ΡΑΛ (5/2020–5/2024):** Εστιάζει στο έργο που παρήγαγε η ΡΑΛ κατά την περίοδο αναφοράς (28/5/2020 – 28/5/2024) και αξιολογεί ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτού του έργου. Αρχικά παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της ΡΑΛ, καθώς και οι διαδικασίες μέσω των οποίων η Αρχή λαμβάνει αποφάσεις και παράγει ρυθμιστικό έργο. Στη συνέχεια, παρατίθεται αναλυτική καταγραφή όλων των αποφάσεων και

γνωμοδοτήσεων που εξέδωσε η ΡΑΛ στην τετραετία, με κατηγοριοποίησή τους ανά θεματολογία. Ξεχωρίζουν ενδεικτικά: αποφάσεις για την εσωτερική λειτουργία της Αρχής (οργανωτικά και διοικητικά ζητήματα), αποφάσεις με αντικείμενο τη λιμενική αγορά (π.χ. ρυθμίσεις με οριζόντια ισχύ για όλους τους λιμένες, αποφάσεις που αφορούν ειδικά τους μεγάλους οργανισμούς λιμένα όπως ΟΛΠ Α.Ε. και ΟΛΘ Α.Ε., ρυθμίσεις για τα Λιμενικά Ταμεία και τις μικρότερες λιμενικές εγκαταστάσεις), καθώς και γνωμοδοτήσεις προς την Πολιτεία επί νομοσχεδίων ή θεμάτων λιμενικής πολιτικής. Ιδιαίτερη ανάλυση γίνεται σε κομβικές αποφάσεις της ΡΑΛ, όπως αυτές που αφορούν τις Συμβάσεις Παραχώρησης (π.χ. γνωμοδοτήσεις ή εγκρίσεις τροποποιήσεων συμβάσεων λιμένων), τις λιμενικές υπηρεσίες (κανόνες για την παροχή υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης, ρυμούλκησης, επιβατικής εξυπηρέτησης κ.ά.), τα λιμενικά έργα (διαδικασίες έγκρισης για νέα έργα ή επεκτάσεις λιμενικών υποδομών), τη διαχείριση αποβλήτων και καταλοίπων φορτίων στα λιμάνια, τα μέτρα ασφάλειας και φύλαξης λιμενικών εγκαταστάσεων, καθώς και τα λιμενικά τέλη και χρεώσεις (πολιτική τιμολόγησης για ελλιμενισμό, κ.λπ.). Για κάθε κατηγορία παρουσιάζονται τα κύρια ευρήματα της αξιολόγησης: π.χ. πόσες αποφάσεις εκδόθηκαν, ποιες ανάγκες τις προκάλεσαν, ποια ζητήματα ανέδειξαν, καθώς και πώς συνέβαλαν στη βελτίωση ή τον εκσυγχρονισμό του λιμενικού συστήματος. Επιπλέον, η Ενότητα 2 εξετάζει την εσωτερική λειτουργία της ΡΑΛ κατά το ίδιο διάστημα: αναλύονται τα οικονομικά αποτελέσματα (προϋπολογισμός, απολογισμός, έσοδα-έξοδα και πορεία ιδίων κεφαλαίων), οι πηγές χρηματοδότησης της Αρχής και οι δράσεις που αναλήφθηκαν για την οικονομική διαφάνεια και τον προγραμματισμό. Επίσης, παρουσιάζεται η εξέλιξη στην οργάνωση και στελέχωση της ΡΑΛ (αριθμός προσωπικού, δομή υπηρεσιών), οι δράσεις εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, οι βελτιώσεις στις υποδομές πληροφορικής και στα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιεί η Αρχή, καθώς και οι πρακτικές εσωτερικού ελέγχου που υιοθετήθηκαν για τη διασφάλιση της νομιμότητας και αποδοτικότητας στη λειτουργία της. Τέλος, περιγράφεται η λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου (Ολομέλειας) της ΡΑΛ κατά την περίοδο αυτή, με στοιχεία για τη συχνότητα συνεδριάσεων, τη θεματολογία που απασχόλησε το Συμβούλιο και τον τρόπο λήψης αποφάσεων. Συνολικά, η Ενότητα 2 παρέχει μια συνολική εικόνα του έργου και της εξέλιξης της ΡΑΛ την τελευταία τετραετία, αποτελώντας τον κορμό της αξιολόγησης.

- **Ενότητα 3 – Μεθοδολογία και Δείκτες Αξιολόγησης:** Στην τελική ενότητα, η έκθεση εισάγει ένα σύστημα ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών προκειμένου να μετρηθεί η απόδοση και αποτελεσματικότητα της ΡΑΛ με αντικειμενικό τρόπο. Αρχικά (Ενότητα 3.1–3.2) προσδιορίζεται το συνολικό παραχθέν έργο (Output) της ΡΑΛ κατά την περίοδο αξιολόγησης, δηλαδή ο αριθμός αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων, κανονισμών κλπ. που εξέδωσε, και εξετάζεται η εξέλιξή του σε σύγκριση με προηγούμενα έτη. Έπειτα, εισάγονται δείκτες για τη Διαφάνεια και Λογοδοσία, όπως η έκταση δημοσίευσης αποφάσεων (π.χ. αν όλες οι αποφάσεις αναρτώνται έγκαιρα στο διαδίκτυο/«Διαύγεια») και ο βαθμός ανταπόκρισης της

ΡΑΛ σε αιτήματα κοινοβουλευτικού ελέγχου ή ενημέρωσης του κοινού. Ακολουθούν οι δείκτες αποτελεσματικότητας της ρύθμισης, που επιχειρούν να αξιολογήσουν κατά πόσο οι παρεμβάσεις της ΡΑΛ πέτυχαν τους σκοπούς τους, για παράδειγμα, αν οι αποφάσεις της αντιμετώπισαν αποτελεσματικά τα προβλήματα ή τις στρεβλώσεις που είχαν εντοπιστεί στη λιμενική αγορά, καθώς και αν υπήρξε συμμόρφωση των εποπτευόμενων φορέων προς τις ρυθμίσεις (δείκτες συμμόρφωσης λιμένων με κανονισμούς). Επιπλέον, περιλαμβάνονται δείκτες για την εξυπηρέτηση των χρηστών των λιμένων, οι οποίοι εξετάζουν το βαθμό ικανοποίησης των χρηστών (ναυτιλιακών εταιρειών, φορτοεκφορτωτών, επιβατών κ.λπ.) από τις υπηρεσίες που παρέχουν οι εποπτευόμενοι φορείς και από τις παρεμβάσεις της ΡΑΛ – π.χ. χρόνοι ανταπόκρισης σε καταγγελίες, αριθμός και είδος παραπόνων πριν και μετά τις ρυθμίσεις κ.ά. Τέλος, δίνονται δείκτες δημοσιονομικής αποδοτικότητας και αποδοτικότητας ανθρώπινων πόρων της ίδιας της Αρχής, ώστε να αξιολογηθεί αν η ΡΑΛ αξιοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους που λαμβάνει (π.χ. σύγκριση κόστους λειτουργίας και παραγόμενου έργου) και αν το προσωπικό της είναι επαρκές και παραγωγικό με βάση τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται. Μέσω αυτών των δεικτών, η Ενότητα 3 προσφέρει μια αντικειμενοποιημένη εικόνα της επίδοσης της ΡΑΛ, συμπληρώνοντας την ποιοτική αξιολόγηση των προηγούμενων ενοτήτων. Οι δείκτες επιτρέπουν τον εντοπισμό τυχόν αδυναμιών ή καθυστερήσεων (π.χ. αν διαπιστωθεί χαμηλός βαθμός συμμόρφωσης ορισμένων λιμένων σε κανονισμούς, ή εάν το κόστος ανά απόφαση της ΡΑΛ είναι υψηλό συγκριτικά) και ταυτόχρονα αναδεικνύουν τα δυνατά σημεία και τις βέλτιστες πρακτικές. Στο συμπέρασμα της έκθεσης, τα ευρήματα από όλους τους παραπάνω δείκτες και αναλύσεις συντίθενται, παρέχοντας συνολική αποτίμηση για το κατά πόσον η ΡΑΛ ανταποκρίθηκε με επιτυχία στην αποστολή της την περίοδο 2021–2024 και διατυπώνονται εισηγήσεις για βελτιώσεις ή μελλοντικές προτεραιότητες.

Συμπερασματικά, με την καταγραφή των πρόσφατων εξελίξεων στην αγορά, τη σύγκριση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα και την αναφορά στις διεθνείς υποχρεώσεις, σκιαγραφείται η σημερινή εικόνα και οι προκλήσεις του τομέα, προτού παρουσιαστούν τα λεπτομερή ευρήματα της αξιολόγησης που ακολουθούν. Η έκθεση φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο απολογισμού και προοπτικής: αφενός να αποτυπώσει με διαφάνεια τι πέτυχε η ΡΑΛ στη δεύτερη αυτή τετραετία πλήρους λειτουργίας της ως ανεξάρτητης αρχής, και αφετέρου να συμβάλει στον σχεδιασμό των επόμενων βημάτων για τη βελτίωση της ρύθμισης και ανάπτυξης των ελληνικών λιμένων προς όφελος της εθνικής οικονομίας και κοινωνίας. Οι ακόλουθες ενότητες παρέχουν λεπτομερή στοιχεία και αξιολογήσεις προς αυτή την κατεύθυνση, τηρώντας την εντολή του νομοθέτη για τακτική και αντικειμενική αξιολόγηση της ΡΑΛ, και διαμορφώνοντας μια βάση γνώσης για όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΕΘΝΙΚΟ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ Ρ.Α.Λ.

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η Ενότητα 1 της παρούσας Έκθεσης Αξιολόγησης αποσκοπεί στην παρουσίαση του γενικού πλαισίου εντός του οποίου δραστηριοποιείται η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ), κατά την υπό αξιολόγηση τετραετία (28.5.2020 – 28.5.2024). Μέσω της ανάλυσης θεσμικών, οργανωτικών και λειτουργικών παραμέτρων του ελληνικού λιμενικού συστήματος, αποσαφηνίζεται ο ρόλος και η αποστολή της ΡΑΛ ως ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, η οποία καλείται να ασκήσει εποπτεία, ρύθμιση και παρακολούθηση της αγοράς λιμενικών υπηρεσιών και της εφαρμογής των συμβάσεων παραχώρησης.

Οι εισαγωγικές αυτές παρατηρήσεις εισάγουν τους βασικούς άξονες της ενότητας και διαμορφώνουν το αναγκαίο γνωσιακό υπόβαθρο για την κατανόηση των αξιολογούμενων δραστηριοτήτων της ΡΑΛ στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην αποτύπωση:

- της ιστορικής εξέλιξης και του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των ελληνικών λιμένων,
- της σύγχρονης διάρθρωσης του ελληνικού λιμενικού συστήματος και των κύριων φορέων του,
- της θέσης και του ρυθμιστικού ρόλου της ΡΑΛ στο σύστημα αυτό,
- της συνεργασίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών δρώντων και της κατανομής αρμοδιοτήτων,
- της σύνδεσης του ελληνικού πλαισίου με το ευρωπαϊκό δίκαιο και τους κανόνες ανταγωνισμού.

Επιπλέον, αξιοποιώντας στοιχεία από την Έκθεση Greport 2024 της Ports & Shipping Advisory LP που επιμελήθηκαν οι Βαγγέλας και Πάλλης (2024), η ενότητα περιλαμβάνει ανάλυση της εμπορευματικής και επιβατικής κίνησης των ελληνικών λιμένων, με διαχωρισμό ανά λιμενική αγορά και κατηγορίες φορέων (Οργανισμοί Λιμένων Α.Ε., Λιμενικά Ταμεία). Η παρουσίαση των τάσεων και μεταβολών της περιόδου 2014–2023 συνιστά κρίσιμο εργαλείο για την ερμηνεία της ρυθμιστικής δράσης της ΡΑΛ, καθώς αναδεικνύει τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις προοπτικές που διαμόρφωσαν το πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της.

Τέλος, η επισκόπηση του ευρωπαϊκού και διεθνούς νομικού πλαισίου για τους λιμένες και τις ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές συμπληρώνει την εικόνα του περιβάλλοντος εντός του οποίου λειτουργεί η ΡΑΛ. Η ενότητα αυτή συμβάλλει καθοριστικά στην αξιολόγηση της θεσμικής

επάρκειας, της εναρμόνισης με το ενωσιακό δίκαιο, και της δυνατότητας της Αρχής να ανταποκριθεί στον σύνθετο και πολυεπίπεδο ρόλο της.

1.2 Δομή διακυβέρνησης του ελληνικού λιμενικού συστήματος και ο ρόλος της ΡΑΛ

1.2.1 Ιστορική Εξέλιξη και Θεσμικό Πλαίσιο

Το σύστημα διακυβέρνησης των λιμένων στην Ελλάδα έχει μετασχηματιστεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες. Παραδοσιακά, τα μεγάλα λιμάνια λειτουργούσαν ως δημόσιοι φορείς (νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) υπό κρατική διαχείριση. Στα τέλη της δεκαετίας του 1990 ξεκίνησε η μετάβαση στο μοντέλο της εταιρικοποίησης και εν μέρει ιδιωτικοποίησης. Με τον Νόμο 2688/1999 μετατράπηκαν οι δύο μεγαλύτεροι οργανισμοί λιμένος, ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ) και ο Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ), σε ανώνυμες εταιρείες. Λίγα χρόνια αργότερα, ο Νόμος 2932/2001 προέβλεψε την μετατροπή δέκα ακόμη περιφερειακών Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. (Αλεξανδρούπολης, Βόλου, Ελευσίνας, Ηρακλείου, Ηγουμενίτσας, Καβάλας, Κέρκυρας, Λαυρίου, Πατρών, Ραφήνας) από λιμενικά ταμεία σε Οργανισμούς Λιμένος Α.Ε., επεκτείνοντας το μοντέλο εταιρικοποίησης στα περισσότερα μεγάλα λιμάνια της χώρας. Ο ίδιος νόμος ίδρυσε και τη Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής στο τότε Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, θέτοντας το θεσμικό πλαίσιο για τον κεντρικό συντονισμό της λιμενικής πολιτικής. Επίσης, με το δέκατο ένατο άρθρο του ν. 2932/2001, το οποίο προσφάτως τροποποιήθηκε με το άρθρο 46 του Ν. 5167/2024, στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής συνιστάται Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (Ε.Σ.Α.Λ.) για το σχεδιασμό ανάπτυξης των λιμενικών υποδομών, την παροχή γνώμης κατά την έκδοση των πράξεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, όπως για την έγκριση, αναθεώρηση και επικαιροποίηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Μελετών Διαχείρισης (Master Plans) ή για τον καθορισμό χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης ως προς τους λιμένες για τους οποίους δεν συντρέχει υποχρέωση εκπόνησης Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) ή επί μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Στην Ε.Σ.Α.Λ συμμετέχει και ο Πρόεδρος της Ρ.Α.Λ.

Μετά την μετατροπή τους σε ανώνυμες εταιρείες, οι μεγάλοι οργανισμοί λιμένος απέκτησαν παραχωρήσεις επί της λιμενικής ζώνης από το Ελληνικό Δημόσιο. Για παράδειγμα, το 2002 υπογράφηκε σύμβαση παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΟΛΠ, που παραχώρησε στον ΟΛΠ Α.Ε. το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης της λιμενικής ζώνης του Πειραιά για 50 χρόνια (έως το 2052), η οποία κυρώθηκε με τον Νόμο 3654/2008. Παρόμοιο καθεστώς εφαρμόστηκε και σε άλλα μεγάλα λιμάνια, εναρμονίζοντας το θεσμικό πλαίσιο με την πρακτική των παραχωρήσεων, που ακολουθείται διεθνώς.

Η εποχή των μνημονίων και η ανάγκη προσέλκυσης επενδύσεων οδήγησαν σε περαιτέρω αλλαγές στη λιμενική διακυβέρνηση. Μεταξύ 2011-2012, το Ελληνικό Δημόσιο μετέφερε τις μετοχές των οργανισμών λιμένος στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), ώστε να δρομολογηθούν διαγωνισμοί αξιοποίησης και μερικής ιδιωτικοποίησης. Έτσι, ακολούθησαν σημαντικές συμφωνίες παραχώρησης σε ιδιώτες: το 2009 παραχωρήθηκε μέσω διεθνούς διαγωνισμού ο προβλήτας II του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων του Πειραιά στη ΣΕΠ (COSCO) και αργότερα πωλήθηκε πλειοψηφικό πακέτο μετοχών του ίδιου του ΟΛΠ Α.Ε. (67%) στην COSCO Shipping το 2016. Ανάλογα, το 2018 πωλήθηκε μέσω ΤΑΙΠΕΔ ποσοστό 67% του ΟΛΘ Α.Ε. σε κοινοπρακτικό σχήμα επενδυτών. Οι υπόλοιποι δέκα περιφερειακοί οργανισμοί (π.χ. Ηράκλειο, Κέρκυρα, Αλεξανδρούπολη κ.ά.) παρέμειναν υπό την ιδιοκτησία του ΤΑΙΠΕΔ, με στόχο να αξιοποιηθούν στη συνέχεια, είτε με παραχώρηση επιμέρους δραστηριοτήτων τους σε ιδιώτες, είτε με είσοδο στρατηγικών επενδυτών.

Με τον Ν. 4389/2016 εισήχθησαν ρυθμίσεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης, μεταξύ των οποίων η πρόβλεψη για σύσταση νέων φορέων εποπτείας. Συγκεκριμένα, ιδρύθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ), ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή για την εποπτεία και τη διασφάλιση της νομιμότητας των σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του εθνικού λιμενικού συστήματος και η Δημόσια Αρχή Λιμένων (ΔΑΛ) ως αποκεντρωμένη, αυτοτελής και ανεξάρτητη υπηρεσιακή μονάδα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με σκοπό να συμβάλει στην επίτευξη των προγραμματικών στόχων του ελληνικού λιμενικού συστήματος, όπως η συμβολή των λιμένων στην τοπική, περιφερειακή και εγχώρια οικονομική, κοινωνική και κοινοτική ευημερία, η προστασία του περιβάλλοντος εντός των λιμένων, η αδιάλειπτη διαθεσιμότητα και παροχή αξιόπιστων και ποιοτικών υπηρεσιών από τους φορείς διαχείρισης λιμένων σε πλοία, επιβάτες και φορτία, η αναβάθμιση του επιπέδου των παρεχόμενων στους χρήστες και το κοινό υπηρεσιών εντός των λιμένων, σε συνεργασία με τη Ρ.Α.Λ. και τη ΓΓΛΠΝΕ κ.α.

Αμέσως μετά, ωστόσο, το θεσμικό πλαίσιο προσαρμόστηκε εκ νέου. Με τον Νόμο 4676/2020, η Δημόσια Αρχή Λιμένων (ΔΑΛ) καταργήθηκε και οι αρμοδιότητές της μεταφέρθηκαν πίσω στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, το οποίο δύναται να τις ασκεί απευθείας ή να τις μεταβιβάζει σε υφιστάμενες υπηρεσίες του. Η κατάργηση της ΔΑΛ συνδέθηκε με μια παράλληλη αναδιοργάνωση των λιμενικών ταμείων, μεταβάλλοντας εκ νέου τη δομή διακυβέρνησης του λιμενικού συστήματος.

Καθοριστικής σημασίας ήταν ο Νόμος 4597/2019, ο οποίος διαμόρφωσε το σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο λιμενικής διακυβέρνησης. Ο νόμος αυτός κύρωσε τις συμβάσεις παραχώρησης των δέκα περιφερειακών Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. (που ανήκουν στο ΤΑΙΠΕΔ), επεκτείνοντας τη διάρκειά τους στα 60 έτη από την υπογραφή και δίνοντάς τους ισχύ νόμου. Η κύρωση αυτή αποτέλεσε προαπαιτούμενο για την έναρξη διαγωνισμών αξιοποίησης των λιμένων από το

ΤΑΙΠΕΔ, ενώ παρείχε στο ΤΑΙΠΕΔ το δικαίωμα να υπο-παραχωρεί σε τρίτους συγκεκριμένες λιμενικές εγκαταστάσεις, λειτουργίες ή υπηρεσίες αυτών των λιμένων.

Τέλος, ο Νόμος 4770/2021 έθεσε ένα ευρύτερο πλαίσιο θαλάσσιας πολιτικής με έμφαση στις νησιωτικές περιοχές, εισάγοντας ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική. Σε σχέση με τη λιμενική διακυβέρνηση, ο νόμος αυτός μεταξύ άλλων ευθυγράμμιζε την ελληνική νομοθεσία με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Για παράδειγμα, στο άρθρο 48 ορίστηκε η Ρ.Α.Λ. ως αρμόδια εθνική αρχή, η οποία να διαχειρίζεται τις καταγγελίες και να εποπτεύει την εφαρμογή των βασικών προβλέψεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού Λιμενικών Υπηρεσιών (Κανονισμός 2017/352).

Συνολικά, οι μεταρρυθμίσεις μέχρι το 2021 αντικατοπτρίζουν τη μετάβαση από το παλαιό μοντέλο κρατικής διαχείρισης λιμένων σε ένα μεικτό μοντέλο: συνδυασμός κρατικής εποπτείας, ανεξάρτητης ρύθμισης και συμμετοχής ιδιωτών μέσω παραχωρήσεων ή μετοχικού κεφαλαίου.

1.2.2 Η τρέχουσα διάρθρωση του Ελληνικού συστήματος λιμενικής διοίκησης

Σήμερα το ελληνικό λιμενικό σύστημα διοίκησης είναι πολυεπίπεδο, περιλαμβάνοντας διάφορους τύπους φορέων με σαφώς διακριτούς ρόλους:

- **Οργανισμοί Λιμένος Α.Ε.:** Πρόκειται για τις ανώνυμες εταιρείες που διαχειρίζονται τα μεγαλύτερα λιμάνια (Πειραιάς, Θεσσαλονίκη και δέκα ακόμα λιμάνια διεθνούς/εθνικής σημασίας). Οι εταιρείες αυτές λειτουργούν με εμπορικά κριτήρια, αν και το μετοχικό τους κεφάλαιο ελέγχεται ως ένα βαθμό από το Δημόσιο ή/και στρατηγικούς επενδυτές. Για παράδειγμα, το ελληνικό κράτος μέσω του ΤΑΙΠΕΔ/ΕΕΣΥΠ παραμένει μέτοχος (μειοψηφικά πακέτα) στον ΟΛΠ (7,14%) και ΟΛΘ (7,27%), ενώ πλειοψηφικοί ιδιώτες μέτοχοι έχουν εισέλθει σε αυτά τα λιμάνια (COSCO στον Πειραιά, κοινοπραξία «South Europe Gateway Thessaloniki Limited» στη Θεσσαλονίκη, κ.λπ.). Μετά το 2020, το ΤΑΙΠΕΔ ξεκίνησε διαδικασίες για την παραχώρηση ή υπό-παραχώρηση των υπόλοιπων οργανισμών λιμένος. Ειδικότερα:
 - ο Το 2023 υπογράφηκε η σύμβαση πώλησης του 67% του Λιμένα Ηγουμενίτσας έναντι 84,17 εκατ. ευρώ στην κοινοπραξία των εταιρειών Grimaldi Euromed SpA - Μινωικές Γραμμές ΑΝΕ.
 - ο Ο ίδιος όμιλος απέκτησε το 2024 το 67% των μετοχών του Λιμένα Ηρακλείου.
 - ο Ο διαγωνισμός για την παραχώρηση του 67% των μετοχών του Οργανισμού Λιμένος Βόλου (ΟΛΒ) ματαιώθηκε (Φεβρουάριος 2025) από το Υπερταμείο/Growthfund, που απορρόφησε το ΤΑΙΠΕΔ για λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως αναφέρει η σχετική απόφαση του ΔΣ της εταιρείας. Ομοίως, ακυρώθηκε και ο διαγωνισμός για την παραχώρηση του 67% του μετοχικού κεφαλαίου του Οργανισμού Λιμένος Αλεξανδρούπολης (Ο.Λ.Α. Α.Ε.), παρόλο που κατατέθηκαν 2 προσφορές.

- ο Σε εξέλιξη βρίσκεται ο διαγωνισμός για την παραχώρηση πλειοψηφικού ποσοστού (50% + 1 μετοχή) του «Οργανισμού Λιμένος Λαυρίου Α.Ε.» (ΟΛΛ Α.Ε.).
- ο Τον Ιανουάριο 2025 το πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής μεταξύ του Οργανισμού Λιμένος Καβάλας και της υπο-παραχωρησιούχου εταιρείας «ΣΑΡΙΣΑ Υπό-Παραχώρηση Λιμένος Καβάλας Φίλιππος II Α.Ε.» (ΣΑΡΙΣΑ Α.Ε.). Ο επενδυτής αναλαμβάνει για 40 έτη το δικαίωμα χρήσης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης ενός σταθμού πολλαπλών χρήσεων σε τμήμα του συγκεκριμένου λιμένα.
- ο Το Υπερταμείο/Growthfund ανακοίνωσε στις 30 Δεκεμβρίου 2024 την εκκίνηση διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας για την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης, συντήρησης, λειτουργίας και εκμετάλλευσης του λιμένα Κατάκολου και υπο-παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης, συντήρησης, λειτουργίας κι εκμετάλλευσης τμήματος του παλιού λιμένα Πάτρας, εντός της περιοχής αρμοδιότητας του Οργανισμού Λιμένος Πατρών (ΟΛΠΑ Α.Ε.), με ελάχιστη διάρκεια τα τριάντα (30) έτη και για την υπο-παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης, συντήρησης, λειτουργίας κι εκμετάλλευσης σε τμήμα του Κεντρικού Λιμένα Καβάλας «Απόστολος Παύλος», εντός της περιοχής αρμοδιότητας του Οργανισμού Λιμένος Καβάλας (ΟΛΚ Α.Ε.), με ελάχιστη διάρκεια τα τριάντα (30) έτη.
- ο Στις 30 Οκτωβρίου 2024 υπεγράφη η σύμβαση για την υπο-παραχώρηση του δικαιώματος κατασκευής, λειτουργίας, διαχείρισης, συντήρησης και εκμετάλλευσης της Μαρίνας Μεγάλων Σκαφών (τύπου mega yacht) στην Κέρκυρα, μεταξύ αφενός του Ελληνικού Δημοσίου, του Ταμείου και του Οργανισμού Λιμένος Κέρκυρας και αφετέρου της εταιρείας «LAMDA CORFU MARINA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ».
- Κάθε οργανισμός λιμένος Α.Ε. έχει συνάψει **Σύμβαση Παραχώρησης με το Ελληνικό Δημόσιο**, που του παρέχει το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης της λιμενικής ζώνης έναντι ανταλλάγματος και υπό συγκεκριμένους όρους εξυπηρέτησης. Οι συμβάσεις αυτές, όπως αναφέρθηκε, έχουν κυρωθεί με νόμο και έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια (50-60 ετών). Οι οργανισμοί λιμένος Α.Ε. υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Ναυτιλίας ως προς τη νομιμότητα των αποφάσεών τους και την τήρηση της εθνικής πολιτικής λιμένων, αλλά λειτουργούν με ίδιο Διοικητικό Συμβούλιο και δομή εταιρικής διακυβέρνησης.
- **Λιμενικά Ταμεία:** Τα μικρότερα λιμάνια και λιμενικές εγκαταστάσεις που δεν εντάχθηκαν σε οργανισμούς Α.Ε. διοικούνται από Λιμενικά Ταμεία, τα οποία είναι δημόσιοι φορείς. Υπάρχουν Κρατικά Λιμενικά Ταμεία (υπό άμεση κρατική εποπτεία), αλλά και περισσότερα Δημοτικά ή Διαδημοτικά Λιμενικά Ταμεία, που συνδέονται με την τοπική αυτοδιοίκηση. Τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί ο αριθμός των κρατικών λιμενικών ταμείων και αυξηθεί ο αριθμός των δημοτικών. Σήμερα λειτουργούν περίπου 75 Δημοτικά/Διαδημοτικά Λιμενικά Ταμεία στη χώρα. Παράλληλα, έχουν ιδρυθεί και ορισμένα Λιμενικά Γραφεία για πολύ

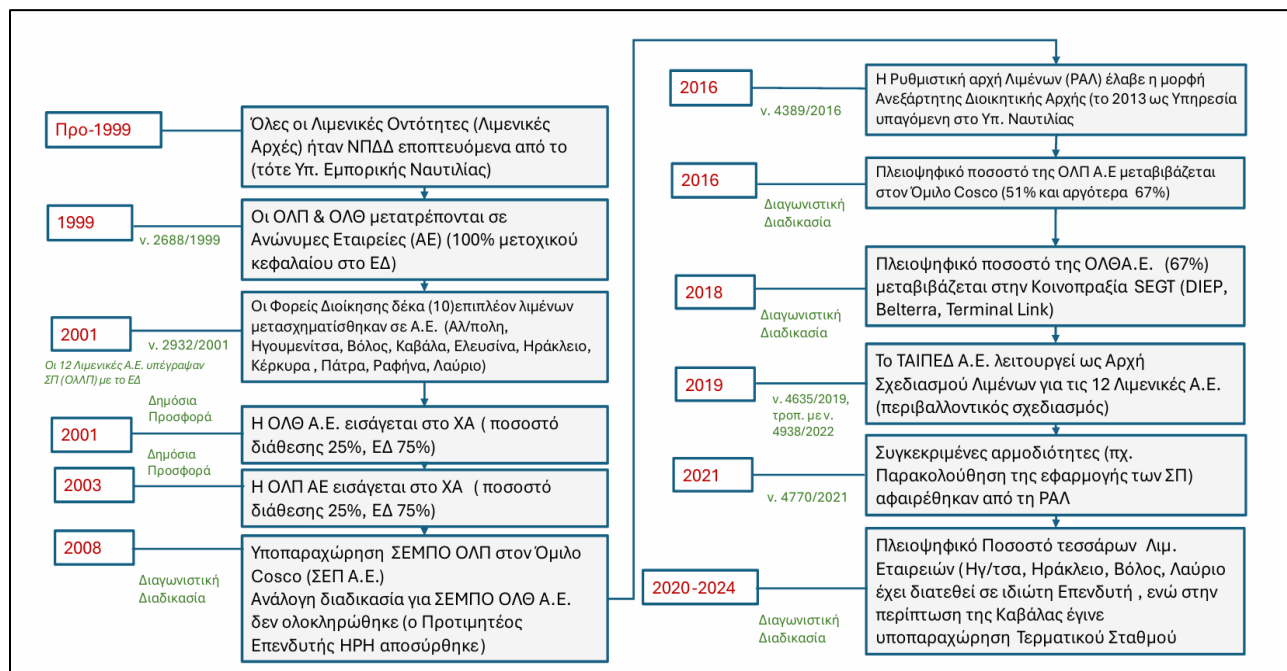
μικρές εγκαταστάσεις. Τα λιμενικά ταμεία διαχειρίζονται κατά κανόνα τοπικά λιμάνια και αλιευτικά καταφύγια και δεν έχουν εταιρική μορφή, λειτουργούν δε ως ΝΠΔΔ με διοικητικά συμβούλια που συχνά ορίζονται από τους οικείους Δήμους.

- **Κεντρική Διοίκηση (Υπουργεία):** Το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) είναι ο κύριος κρατικός φορέας χάραξης και εποπτείας της λιμενικής πολιτικής. Μέσω της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, το Υπουργείο διαμορφώνει τη στρατηγική για τα λιμάνια και εκδίδει κανονιστικές ρυθμίσεις. Το ΥΝΑΝΠ ασκεί άμεση εποπτεία τόσο στα κρατικά λιμενικά ταμεία, όσο και στους Οργανισμούς Λιμένος Α.Ε., ιδίως ως προς τη διαχείριση των λιμενικών ζωνών τους και την τιμολογιακή πολιτική που εφαρμόζουν. Τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία έχουν διττή εποπτεία: αφενός εποπτεύονται από το ΥΝΑΝΠ για θέματα εκμετάλλευσης λιμένα και εφαρμογής της εθνικής λιμενικής πολιτικής, αφετέρου εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών ως προς θέματα που άπτονται της λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης (παρακολούθηση οικονομικών στοιχείων, οργανωτικά και πειθαρχικά ζητήματα προσωπικού κ.λπ.). Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Τουρισμού έχει την εποπτεία των τουριστικών λιμένων (μαρίνες) της χώρας, οι οποίες συχνά παραχωρούνται σε ιδιώτες επενδυτές και διέπονται από ξεχωριστό πλαίσιο αδειοδότησης.
- **Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) και Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ):** Το ΤΑΙΠΕΔ παραμένει βασικός παράγοντας στο λιμενικό σύστημα, αλλά με ρόλο κυρίως ως ιδιοκτήτης/παραχωρών των μεγάλων λιμένων ενόψει ιδιωτικοποιήσεων. Ως θυγατρική του ευρύτερου «Υπερταμείου» (ΕΕΣΥΠ), το ΤΑΙΠΕΔ κατέχει τις μετοχές των οργανισμών λιμένος που το κράτος σκοπεύει να αξιοποιήσει και έχει την ευθύνη να οργανώνει διεθνείς διαγωνισμούς για πώληση μετοχών ή παραχώρηση δραστηριοτήτων. Με βάση τον νόμο 4597/2019, το ΤΑΙΠΕΔ έχει δικαίωμα να προβεί σε υποπαραχωρήσεις επιμέρους λιμενικών υποδομών ή υπηρεσιών σε ιδιώτες παρόχους. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι σε περιφερειακά λιμάνια το ΤΑΙΠΕΔ μπορεί να παραχωρήσει, για παράδειγμα, την εκμετάλλευση ενός σταθμού εμπορευματοκιβωτίων ή μιας προβλήτας κρουαζιέρας σε ιδιωτική εταιρεία, διατηρώντας τον οργανισμό λιμένος ως «αρχή λιμένα». Η ΕΕΣΥΠ, ως μητρικός φορέας, καθορίζει σε στρατηγικό επίπεδο την αξιοποίηση των συμμετοχών του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των λιμένων, διασφαλίζοντας ότι η αξιοποίηση γίνεται προς όφελος της εθνικής οικονομίας και σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις.
- **Άλλοι Φορείς:** Στο λιμενικό οικοσύστημα περιλαμβάνονται επίσης ιδιωτικοί φορείς εκμετάλλευσης λιμενικών εγκαταστάσεων (λ.χ. η COSCO Shipping Ports που διαχειρίζεται προβλήτες στον Πειραιά, η εταιρεία «South Europe Gateway Thessaloniki LTD» που ανέλαβε τον ΟΛΘ κ.ά.), οι οποίοι λειτουργούν βάσει συμβάσεων παραχώρησης υπό την εποπτεία τόσο των οργανισμών λιμένος (ως παραχωρούντων), όσο και του Δημοσίου. Υπάρχουν επίσης ορισμένες ιδιωτικές λιμενικές εγκαταστάσεις (π.χ. λιμάνια που εξυπηρετούν

αποκλειστικά συγκεκριμένες βιομηχανίες), οι οποίες λειτουργούν με ίδιες άδειες εκμετάλλευσης υπό τον έλεγχο του κράτους και του Ρυθμιστή (ΡΑΛ), όπου απαιτείται.

Συνολικά, η σημερινή διάρθρωση είναι ένα μεικτό σύστημα διοίκησης λιμένων, όπου το κράτος (κεντρική διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση) διατηρεί τον στρατηγικό έλεγχο και την εποπτεία, οι εταιρικοποιημένοι οργανισμοί λιμένος αποτελούν τα κύρια επιχειρησιακά σχήματα διαχείρισης, και ο ιδιωτικός τομέας συμμετέχει δυναμικά είτε ως μέτοχος, είτε ως παραχωρησιούχος σε επιμέρους δραστηριότητες. Αυτή η διάρθρωση επιτρέπει την ευελιξία και ταχεία λήψη αποφάσεων σε επιχειρησιακό επίπεδο, ενώ παράλληλα θεσπίζει μηχανισμούς ρύθμισης και ελέγχου προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.

Η πορεία του θεσμικού μετασχηματισμού του Ελληνικού Λιμενικού Συστήματος μέχρι το τέλος του 2024 αποτυπώνεται στο παρακάτω σχήμα:

Πηγή: Θεοφάνης Σωτήριος: «Το Ελληνικό Λιμενικό Σύστημα και οι Παραχωρήσεις: Η περίπτωση των «Ολοκληρωμένων» Παραχωρήσεων και της Πώλησης Μετοχών και η περίπτωση των Μεμονωμένων Παραχωρήσεων», Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο & Frederick University, 2025

1.2.3 Η θέση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (ΡΑΛ) στο ελληνικό σύστημα λιμενικής διακυβέρνησης

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ) αποτελεί τον ανεξάρτητο ρυθμιστικό φορέα του λιμενικού τομέα. Συγκροτήθηκε αρχικά το 2013 (με μορφή αυτοτελούς υπηρεσίας) και αναβαθμίστηκε θεσμικά το 2016 σε Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με ίδιο διοικητικό συμβούλιο, κατά τα πρότυπα ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών άλλων τομέων (τηλεπικοινωνιών, ενέργειας κ.λπ.). Η ΡΑΛ εδρεύει στον Πειραιά και τα μέλη της απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, δεσμευόμενα μόνο από τον νόμο κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Αποστολή της ΡΑΛ είναι η εποπτεία του εθνικού λιμενικού συστήματος και η διασφάλιση της νομιμότητας στις σχέσεις μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που δραστηριοποιούνται σε αυτό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού στον λιμενικό τομέα. Με άλλα λόγια, η ΡΑΛ λειτουργεί ως εγγυητής ότι οι ιδιώτες επενδυτές και διαχειριστές λιμενικών εγκαταστάσεων εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει και ότι δεν παραβιάζονται οι κανόνες ανταγωνισμού εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος ή των χρηστών των λιμένων.

Οι αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ., περιγράφονται και αναλύονται καταρχήν στα άρθρα 108, 112, 114 και 132 του ν.4389/2016, ως ισχύουν μετά την τελευταία τροποποίησή τους από τις διατάξεις των άρθρων 48 επ. του ν.4770/2021. Συμπληρώνονται δε από ειδικότερες διατάξεις των ειδικών κυρωτικών Νόμων των Συμβάσεων Παραχώρησης Λιμένων όπως ισχύουν, των Υποπαραχωρήσεων (άρ. 3 και 4 του ν.4597/2019), των Υποπαραχωρήσεων Ήσσονος Σημασίας (αρ. 64 του ν.4609/2019) και των Υδατοδρομίων (ν.4568/2018 και ν.4663/2020). Ενδεικτικά η ΡΑΛ:

- Έχει ως γενικότερη αποστολή την εποπτεία και τη διασφάλιση της νομιμότητας των σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του εθνικού λιμενικού συστήματος και συνδεδεμένων σε αυτό εγκαταστάσεων, με έμφαση στην τήρηση της συμβατικής τάξης και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού και με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
- Παρακολουούθηση συμβάσεων παραχώρησης: Μέχρι το 2021 η Αρχή επόπτευε την εφαρμογή των όρων και διατάξεων των συμβάσεων παραχώρησης στα λιμάνια, ιδίως όσον αφορά την τήρηση των συμφωνημένων επιπέδων υπηρεσιών, των επενδυτικών υποχρεώσεων και των χρηματοοικονομικών στόχων από τους παραχωρησιούχους. Αυτό σημαίνει πρακτικά ότι η ΡΑΛ ήλεγχε αν οι διαχειριστές των λιμένων (είτε είναι οι οργανισμοί λιμένος Α.Ε. είτε ιδιώτες υπο-παραχωρησιούχοι) συμμορφώνονται με τις

δεσμεύσεις τους (π.χ. ποιοτικές προδιαγραφές εξυπηρέτησης, υλοποίηση επενδύσεων σε υποδομές, οικονομική απόδοση και καταβολή προβλεπόμενων ανταλλαγμάτων στο Δημόσιο). Οι αρμοδιότητες αυτές ουσιαστικά ήρθαν με το άρθρο 48 του ν. 4770/2021, με το οποίο συγχωνεύτηκαν τα άρθρα 112 και 113 του ν. 4389/2016 και αφαιρέθηκε από τη Ρ.Α.Λ. η αρμοδιότητα παρακολούθησης της εφαρμογής της υλοποίησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν για τους παραχωρησιούχους από τις Συμβάσεις Παραχώρησης.

- Διασφαλίζει ότι οι λιμενικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, ιδίως σε θέματα δημοσίων συμβάσεων, συμβάσεων παραχώρησης και ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, ελέγχει αν οι διαγωνισμοί για την ανάθεση υπηρεσιών ή έργων σε λιμάνια διεξάγονται σύμφωνα με το νόμο, ή αν οι οργανισμοί λιμένος εφαρμόζουν σωστά τους κανόνες του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τις λιμενικές υπηρεσίες.
- Παρακολουθεί την τήρηση τυχόν υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας που έχουν επιβληθεί σε φορείς διαχείρισης λιμένων, βάσει είτε των συμβάσεων παραχώρησης είτε της νομοθεσίας (π.χ. ελάχιστες απαιτήσεις λειτουργίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος). Αυτό αφορά π.χ. τη συνεχή λειτουργία κρίσιμων λιμενικών υπηρεσιών, την εξυπηρέτηση απομακρυσμένων νησιών κ.λπ., όπου απαιτείται το λιμάνι να λειτουργεί προς όφελος των πολιτών ακόμα και αν δεν είναι κερδοφόρο.
- Λειτουργεί ως μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων και διαιτησίας μεταξύ χρηστών λιμένων (π.χ. ναυτιλιακές εταιρείες, εμπορευματικοί διαμεταφορείς) και φορέων διαχείρισης λιμένων. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν καταγγελίες στη ΡΑΛ για θέματα όπως αθέμιτες πρακτικές, διακρίσεις σε βάρος χρηστών ή μη τήρηση συμβατικών όρων από τον διαχειριστή λιμένα. Η ΡΑΛ έχει αρμοδιότητα να διερευνά τις καταγγελίες αυτές και να εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις σε εύλογο χρόνο, παρέχοντας ένομη προστασία στους θιγόμενους. Αυτό την καθιστά ουσιαστικά την Αρχή Επίλυσης Διαφορών του λιμενικού τομέα στην Ελλάδα.
- Παρέχει υποστήριξη προς τις αρμόδιες αρχές (π.χ. Δήμους ή Υπουργείο) όσον αφορά την κατάρτιση προδιαγραφών για δημόσιες συμβάσεις που αφορούν λιμένες, όπως συμβάσεις παραχώρησης χερσαίων ζωνών λιμένων και παρακολουθεί την υλοποίηση αυτών των συμβάσεων. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι παραχωρήσεις ή μισθώσεις λιμενικών εγκαταστάσεων από κρατικούς/δημοτικούς φορείς γίνονται με όρους που διαφυλάσσουν το επίπεδο υπηρεσιών, τις επενδύσεις και τους συμφωνημένους στόχους.
- Φροντίζει για την τήρηση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας στον κλάδο, αποτρέποντας πρακτικές που στρεβλώνουν τον υγιή ανταγωνισμό στα λιμάνια, όπως κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης από κάποια εταιρεία, εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ παρόχων υπηρεσιών ή εξοντωτική τιμολόγηση που στοχεύει στον αποκλεισμό ανταγωνιστών. Για

τα θέματα αυτά, ο νόμος προβλέπει ρητά ότι η Ρ.Α.Λ. συνεργάζεται στενά με την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, που είναι η γενική αρχή επιβολής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας. Η Ρ.Α.Λ. μπορεί να εισηγείται ή να συνδράμει σε έρευνες της Επιτροπής Ανταγωνισμού όταν πρόκειται για τον λιμενικό τομέα. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι οι ρυθμιστικές παρεμβάσεις της ΡΑΛ δεν θίγουν τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού όπως αυτές προβλέπονται από τον Ν.3959/2011 περί προστασίας του ανταγωνισμού. Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξακολουθεί να έχει τελικό λόγο σε ζητήματα γενικού ανταγωνισμού (π.χ. έγκριση συγκεντρώσεων, κυρώσεις για καρτέλ), ενώ η Ρ.Α.Λ. δρα συμπληρωματικά ως ειδικός ρυθμιστής του κλάδου.

Συνολικά, η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί ως εγγυητής της ομαλής λειτουργίας των λιμένων, συνδυάζοντας ρόλους ρυθμιστή, επόπτη συμβάσεων και αρχής επίλυσης διαφορών. Έχει την ικανότητα να προτείνει και επιβάλλει κυρώσεις ή διορθωτικά μέτρα όταν διαπιστώνονται παραβάσεις. Η ύπαρξη της ανεξάρτητης αυτής αρχής ήταν και απαίτηση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής λιμένων και των μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν με τους θεσμούς (Τρόικα) κατά την περίοδο των προγραμμάτων προσαρμογής. Έτσι, η Ρ.Α.Λ. ενισχύει την εμπιστοσύνη ότι, παρά τη συμμετοχή ιδιωτών, το δημόσιο συμφέρον στα λιμάνια προστατεύεται μέσω διαρκούς εποπτείας.

1.2.4 Κατανομή αρμοδιοτήτων και συνεργασία μεταξύ των φορέων του ελληνικού λιμενικού συστήματος

Η λειτουργία του λιμενικού συστήματος προϋποθέτει τη συνεργασία και σαφή κατανομή ρόλων μεταξύ πολλών εμπλεκόμενων φορέων:

- **Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ):** Είναι ο κεντρικός δημόσιος φορέας υπεύθυνος για τη λιμενική πολιτική. Καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των λιμένων, εκδίδει το ρυθμιστικό πλαίσιο (νόμους, κανονισμούς) και ασκεί εποπτεία νομιμότητας. Το ΥΝΑΝΠ εγκρίνει ή ελέγχει αποφάσεις των διοικήσεων των οργανισμών λιμένος Α.Ε. και των λιμενικών ταμείων όταν αυτές αφορούν ζητήματα ευρύτερης σημασίας (π.χ. Γενικοί Κανονισμοί Λιμένα, καθορισμός τιμολογίων, επενδυτικά σχέδια μεγάλης κλίμακας κ.ά.). Μέσω της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, το Υπουργείο παρακολουθεί την απόδοση του λιμενικού τομέα και συντονίζει έργα υποδομής με εθνική ή ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Η άμεση διοικητική εποπτεία του ΥΝΑΝΠ επί των λιμένων αφορά κυρίως τα δημόσια λιμενικά ταμεία και τις κρατικές συμμετοχές στους οργανισμούς λιμένος, ενώ η καθημερινή διαχείριση εναπόκειται στα ίδια τα λιμάνια. Το Υπουργείο παρεμβαίνει επίσης

σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών ή για λόγους εθνικής ασφάλειας και τάξης στα λιμάνια (π.χ. συντονισμός λιμενικού σώματος για αστυνόμευση, μέτρα ασφάλειας ISPS κ.λπ.).

- **Τοπική Αυτοδιοίκηση και Υπουργείο Εσωτερικών:** Πολλά μικρά λιμάνια διοικούνται από δημοτικά λιμενικά ταμεία, τα οποία αποτελούν φορείς των Δήμων. Σε αυτά, οι Δήμοι έχουν σημαντικό λόγο στη διαχείριση (π.χ. στον διορισμό των διοικήσεων των λιμενικών ταμείων και στη λήψη αποφάσεων ανάπτυξης του λιμένα σε τοπικό επίπεδο). Το Υπουργείο Εσωτερικών εποπτεύει τους Δήμους και κατά συνέπεια παρακολουθεί και τα δημοτικά λιμενικά ταμεία ως προς την οικονομική τους διαχείριση και τη διοικητική νομιμότητα. Έτσι, υπάρχει διπλή γραμμή ελέγχου στα δημοτικά λιμάνια: το ΥΝΑΝΠ για τα καθαρά λιμενικά θέματα και το ΥΠΕΣ για τα αυτοδιοικητικά θέματα. Αυτή η διάρθρωση εξασφαλίζει ότι τα τοπικά λιμάνια λειτουργούν προς όφελος των τοπικών κοινωνιών, αλλά και με σεβασμό στη συνολική λιμενική πολιτική της χώρας.
- **ΤΑΙΠΕΔ και ΕΕΣΥΠ:** Όπως προαναφέρθηκε, το ΤΑΙΠΕΔ είναι ιδιοκτήτης των μετοχών πολλών μεγάλων λιμανιών που έχουν μπει σε τροχιά αξιοποίησης. Ο ρόλος του είναι κυρίως ως θεματοφύλακας και διαχειριστής της κρατικής περιουσίας στα λιμάνια προς ιδιωτικοποίηση. Συνεργάζεται με το ΥΝΑΝΠ για να διαμορφώνει τους όρους των διαγωνισμών παραχώρησης, ώστε να ευθυγραμμίζονται με την εθνική λιμενική πολιτική. Μετά την ολοκλήρωση μιας ιδιωτικοποίησης (π.χ. πώληση μετοχών), το ΤΑΙΠΕΔ ενδέχεται να συνεχίσει να κατέχει ένα μειοψηφικό ποσοστό μέχρι την πλήρη υλοποίηση των επενδυτικών υποχρεώσεων ή μπορεί να μεταβιβάσει τις εναπομείνουσες μετοχές στο «Υπερταμείο» (ΕΕΣΥΠ). Η ΕΕΣΥΠ σε αυτό το πλαίσιο ασκεί τον ρόλο του στρατηγικού μετόχου των κρατικών συμμετοχών: για παράδειγμα, παρακολουθεί την απόδοση του ΟΛΠ και ΟΛΘ ως επενδύσεων του Δημοσίου, λαμβάνει μερίσματα, και μπορεί να επηρεάσει αποφάσεις που άπτονται της μακροπρόθεσμης αξίας των λιμενικών υποδομών. Επίσης, η ΕΕΣΥΠ έχει υπό την ομπρέλα της άλλες θυγατρικές (όπως η ΓΑΙΑΟΣΕ για τα εμπορευματικά κέντρα ή η ΕΤΑΔ για τουριστικά ακίνητα), που δύνανται να αλληλοεπιδρούν με τα λιμάνια, εξασφαλίζοντας έτσι συνοχή στην αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας.
- **Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ):** Η ΡΑΛ διατηρεί λειτουργικές σχέσεις με όλους τους προαναφερθέντες φορείς, αλλά με διαφορετικό ρόλο. Δεν υπάγεται σε κανένα Υπουργείο (είναι ανεξάρτητη), ωστόσο συνεργάζεται με το ΥΝΑΝΠ ανταλλάσσοντας πληροφορίες και τεχνογνωσία για την καλύτερη ρύθμιση του κλάδου. Όταν το Υπουργείο σχεδιάζει νομοθεσία ή πολιτικές για τα λιμάνια, η ΡΑΛ συχνά καλείται να παράσχει γνώμη ή στοιχεία. Η ΡΑΛ επίσης λειτουργεί παράλληλα με το ΤΑΙΠΕΔ: ενώ το ΤΑΙΠΕΔ εκπροσωπεί το Δημόσιο ως ιδιοκτήτης/παραχωρητής, η ΡΑΛ ενεργεί ως ουδέτερος ρυθμιστής που ελέγχει τόσο τις πράξεις του παραχωρησιούχου όσο και – δυνητικά – του παραχωρούντος αν παρίσταται ανάγκη. Για παράδειγμα, σε μια σύμβαση παραχώρησης λιμένα όπου το ΤΑΙΠΕΔ και ένας ιδιώτης είναι αντισυμβαλλόμενοι, η ΡΑΛ θα παρακολουθεί αμερόληπτα την τήρηση της

σύμβασης χωρίς να επεμβαίνει στην εμπορική διαπραγμάτευση, αλλά επεμβαίνοντας εάν παραβιαστούν όροι ή ο ανταγωνισμός.

- **Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΕΑ):** Η σχέση ΡΑΛ και Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι χαρακτηριστική της κατανομής αρμοδιοτήτων στην Ελλάδα. Η ΕΕΑ είναι αρμόδια για την εφαρμογή του γενικού δικαίου ανταγωνισμού σε όλους τους τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των λιμένων. Η ΡΑΛ, από την άλλη, έχει ειδική αποστολή να παρακολουθεί τον ανταγωνισμό εντός του λιμενικού τομέα. Οι δύο αρχές συνεργάζονται στενά: η ΡΑΛ μπορεί να ανιχνεύει αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές στα λιμάνια και να ενημερώνει/συνεργάζεται με την ΕΕΑ για την επιβολή κυρώσεων. Σε περιπτώσεις παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, η ΕΕΑ έχει την τελική αρμοδιότητα για την επιβολή προστίμων ή άλλων κυρώσεων, ενώ η ΡΑΛ μπορεί να λάβει ρυθμιστικά μέτρα για να αποκαταστήσει συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού (π.χ. να επιβάλει αλλαγές σε τιμολογιακές πρακτικές λιμένα). Το θεσμικό πλαίσιο προβλέπει ρητά ότι οι αρμοδιότητες της ΕΕΑ παραμένουν απρόσβλητες, δηλαδή η ύπαρξη της ΡΑΛ δεν περιορίζει τη δυνατότητα της Επιτροπής να παρεμβαίνει όπου χρειάζεται. Αυτή η κατανομή είναι σύμφωνη με τις ευρωπαϊκές πρακτικές, όπου ο τομεακός ρυθμιστής και η γενική αρχή ανταγωνισμού αλληλοσυμπληρώνονται.

Επιπλέον, σε διεθνές επίπεδο, η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG MOVE)** και άλλοι οργανισμοί παρακολουθούν τις εξελίξεις στα ελληνικά λιμάνια, ιδίως όταν εμπλέκονται ευρωπαϊκά κονδύλια ή όταν απαιτείται έγκριση κρατικών ενισχύσεων. Για παράδειγμα, μεγάλες επενδύσεις σε λιμενικές υποδομές μπορεί να χρειάζονται την έγκριση της ΕΕ για θέματα ανταγωνισμού. Σε αυτά τα πλαίσια, το ΥΝΑΝΠ και η ΡΑΛ αποτελούν τους συνδέσμους με την ΕΕ, διασφαλίζοντας ότι οι ελληνικές λιμενικές πολιτικές συνάδουν με το Ενωσιακό δίκαιο.

1.2.5 Νομικές πηγές και συμβατότητα με Ευρωπαϊκό Δίκαιο

Το ελληνικό σύστημα διακυβέρνησης λιμένων στηρίζεται σε ένα πλούσιο θεσμικό πλαίσιο από νόμους, κανονισμούς και διοικητικές πράξεις, που ευθυγραμμίζονται σε μεγάλο βαθμό με το δίκαιο και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι βασικοί Ελληνικοί Νόμοι είναι:

- **N.2688/1999** – Μετατροπή ΟΛΠ και ΟΛΘ σε ανώνυμες εταιρείες. Αποτελεί ορόσημο που σηματοδότησε την αρχή της μεταρρύθμισης στη λιμενική διοίκηση.
- **N.2932/2001** – Σύσταση δέκα (10) περιφερειακών Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. και ίδρυση της Γενικής Γραμματείας Λιμενικής Πολιτικής. Εδραίωσε το αποκεντρωμένο μοντέλο διοίκησης μεγάλων λιμένων μέσω εταιριών.
- **N. 3654/2008** – Κύρωση της σύμβασης παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΟΛΠ Α.Ε. (και αντίστοιχα νόμοι για άλλες παραχωρήσεις, π.χ. για ΟΛΘ). Οι νόμοι

κύρωσης παραχώρησης καθιστούν τις συμβάσεις μέρος της εσωτερικής νομοθεσίας και θωρακίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών.

- **N. 4150/2013** – Αναδιάρθρωση του Υπουργείου Ναυτιλίας (τότε Ναυτιλίας και Αιγαίου) και πρόβλεψη για σύσταση ΡΑΛ ως αυτοτελούς υπηρεσίας (προγενέστερη μορφή της ΡΑΛ). Επίσης έδωσε δυνατότητα ενσωμάτωσης μικρότερων λιμενικών ταμείων σε υπάρχοντες οργανισμούς λιμένος Α.Ε., αν και αυτή η δυνατότητα δεν αξιοποιήθηκε ευρέως.
- **N. 4389/2016** – Πολυνομοσχέδιο μεταρρυθμίσεων με το οποίο συστάθηκε η ΡΑΛ ως Ανεξάρτητη Αρχή (αντικαθιστώντας τη διάταξη του 4150/2013) και ορίστηκαν οι αρμοδιότητές της (άρθρα 112-116). Επίσης, ο ίδιος νόμος ίδρυσε την ΕΕΣΥΠ (Υπερταμείο) και ενέταξε σε αυτήν το ΤΑΙΠΕΔ, συνδέοντας έτσι θεσμικά τις ιδιωτικοποιήσεις με ένα ευρύτερο πλαίσιο διαχείρισης δημόσιας περιουσίας.
- **N. 4597/2019** – Για την κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. - Διατάξεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις. Όπως αναλύθηκε, κύρωσε τις συμβάσεις παραχώρησης των περιφερειακών λιμένων (ΤΑΙΠΕΔ) και όρισε κρίσιμες παραμέτρους (60ετή διάρκεια, δυνατότητα υπο-παραχωρήσεων). Επιπλέον, περιλάμβανε οργανωτικές διατάξεις: σύσταση Δημόσιας Αρχής Λιμένων (ΔΑΛ), νέα διάρθρωση της ΡΑΛ, κ.ά., με στόχο ένα συνεκτικό θεσμικό πλαίσιο εν όψει των επικείμενων επενδύσεων.
- **N. 4676/2020** – Νόμος με κύριο αντικείμενο τη ναυτική και νησιωτική πολιτική (π.χ. εκσυγχρονισμός ακτοπλοΐας), ο οποίος στο άρθρο 86 κατάργησε τη ΔΑΛ και μετέφερε τις αρμοδιότητές της στο ΥΝΑΝΠ, προκαλώντας αναδιάταξη στα λιμενικά ταμεία.
- **N. 4770/2021** – Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά COVID εποχή. Πρόκειται για νόμο-πλαίσιο που ενσωματώνει διάφορες διατάξεις συμμόρφωσης με διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις. Ειδικά για τα λιμάνια, με τον νόμο αυτό τροποποιήθηκε η αρμοδιότητα διαχείρισης παραπόνων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/352: ορίστηκε ως «Σχετική Αρχή» (Relevant Authority) το ΥΝΑΝΠ, εξουσιοδοτημένο να διαχειρίζεται καταγγελίες χρηστών λιμένα και να εξετάζει ενστάσεις κατά αποφάσεων λιμενικών αρχών. Παράλληλα, ο νόμος περιείχε ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό της λιμενικής διοίκησης (ψηφιοποίηση διαδικασιών, ενίσχυση ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας κ.λπ.).

Πέρα από αυτούς, δεκάδες προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις εξειδικεύουν το πλαίσιο (π.χ. Κανονισμοί Λειτουργίας Λιμένων, τιμολόγια, διαδικασίες ασφαλείας, σύσταση

Λιμενικών Επιτροπών Σχεδιασμού κ.ά.). Επίσης, οι Αποφάσεις της ΡΑΛ (κανονιστικές ή ατομικές) αποτελούν μέρος του ρυθμιστικού οικοδομήματος. Για παράδειγμα η ΡΑΛ μπορεί να εκδώσει κανονισμό για τη διαφάνεια των προσφορών των terminal operators ή οδηγίες προς τα λιμάνια για τις χρεώσεις τους.

Το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο λιμένων είναι σε αρμονία με τις ευρωπαϊκές πολιτικές και κανονισμούς. Κατ' αρχάς, η ίδια η μεταρρύθμιση της λιμενικής διακυβέρνησης (εταιρικοποίηση, ανεξάρτητη ρύθμιση, παραχωρήσεις) συμβαδίζει με την τάση απελευθέρωσης και εκσυγχρονισμού των λιμενικών υπηρεσιών που προωθεί η ΕΕ από τις αρχές του 2000. Παρόλο που η ΕΕ δεν επέβαλε συγκεκριμένο μοντέλο διοίκησης, οι γενικές αρχές της Ενιαίας Αγοράς (ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, ανταγωνισμός, κρατικές ενισχύσεις) απαιτούσαν μεταρρυθμίσεις για πιο ανταγωνιστικά και διαφανή λιμάνια, κάτι που υλοποιήθηκε στην Ελλάδα μέσω των νόμων που αναφέρθηκαν.

Συγκεκριμένα:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2017/352 για τις λιμενικές υπηρεσίες έχει ενσωματωθεί/εφαρμοστεί στην Ελλάδα. Ο κανονισμός αυτός θέτει κανόνες για τη διαφάνεια των λιμενικών χρεώσεων και την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών (ρυμούλκηση, επιμελητεία, κ.λπ.). Με το άρθρο 48 του Ν.4770/2021, η Ελλάδα όρισε αρμόδια αρχή (το ΥΝΑΝΠ) για τη διαχείριση των σχετικών παραπόνων, εκπληρώνοντας την απαίτηση του κανονισμού για ανεξάρτητο μηχανισμό επίλυσης διαφορών. Παράλληλα, η ΡΑΛ ως ρυθμιστής επιβλέπει ότι οι πάροχοι λιμενικών υπηρεσιών δεν αυθαιρετούν στα τέλη και ότι υπάρχει διαφάνεια και συμβατότητα των χρεώσεων με το δίκαιο ανταγωνισμού.
- Οι Οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και παραχωρήσεις (Οδηγία 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ και 2014/23/ΕΕ) έχουν μεταφερθεί στο ελληνικό δίκαιο (ενσωμάτωση με ν. 4412/2016 και ν. 4413/2016). Κατά συνέπεια, οι διαγωνισμοί που διενεργεί το ΤΑΙΠΕΔ ή άλλοι δημόσιοι φορείς για την παραχώρηση λιμενικών έργων και υπηρεσιών διέπονται από κανόνες διαφάνειας, ανταγωνιστικής διαδικασίας και αντικειμενικών κριτηρίων ανάθεσης που προβλέπει το ενωσιακό δίκαιο. Η ΡΑΛ συμμετέχει επικουρικά διασφαλίζοντας ότι οι λιμένες τηρούν αυτές τις διαδικασίες και υποχρεώσεις, ενώ αν προκύψει ζήτημα δικαίου ανταγωνισμού (π.χ. μονοπωλιακή εκμετάλλευση χωρίς διαγωνισμό), η Ελλάδα οφείλει να το θεραπεύσει για να μην παραβιάζει το ενωσιακό πλαίσιο.
- Σε ό,τι αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν λιμενικά έργα (λ.χ. χρηματοδότηση υποδομών από δημόσιους πόρους). Η ελληνική νομοθεσία και πρακτική συμμορφώνεται με αυτές. Π.χ. τα έργα υποδομής στα μεγάλα λιμάνια συγχρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκά κονδύλια (ΕΣΠΑ/CEF) μετά από έγκριση ότι δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό. Το πλαίσιο

παραχώρησης διασφαλίζει ότι οποιοδήποτε πλεονέκτημα δίνεται σε ιδιώτες ανάδοχους συνοδεύεται από υποχρεώσεις και προκηρύσσεται με ανοικτό διαγωνισμό, συνθήκες που κατά κανόνα ικανοποιούν το δίκαιο κρατικών ενισχύσεων.

- Τέλος, η λειτουργία της ΡΑΛ και η συνεργασία της με την Επιτροπή Ανταγωνισμού συνάδει με τις αρχές του ενωσιακού δικαίου ανταγωνισμού. Η ΡΑΛ επιβλέπει την αγορά λιμενικών υπηρεσιών *in concreto*, εντοπίζοντας τυχόν πρακτικές που αντίκεινται στα άρθρα 101-102 ΣΛΕΕ (ανταγωνισμός) και εξασφαλίζει ότι παραπέμπονται αρμοδίως ή αντιμετωπίζονται σε εθνικό επίπεδο. Επιπρόσθετα, η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στα ευρωπαϊκά φόρουμ για τα λιμάνια (European Ports Forum κ.α.), συμβάλλοντας στη διαμόρφωση κοινών πολιτικών.

Συμπερασματικά, το ελληνικό σύστημα διακυβέρνησης λιμένων είναι προϊόν μακράς εξέλιξης και εκσυγχρονισμού, εδράζεται σε ένα στέρεο θεσμικό πλαίσιο (νόμοι, κανονισμοί, ανεξάρτητη ρύθμιση) και βρίσκεται σε αρμονία με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η μετάβαση από την καθαρά κρατική διαχείριση σε ένα μοντέλο παραχωρήσεων και σύμπραξης με τον ιδιωτικό τομέα πραγματοποιήθηκε με σεβασμό στις ευρωπαϊκές αρχές ανταγωνισμού και διαφάνειας. Οι εισαγόμενες δομές – όπως η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων – ενισχύουν τη διαφάνεια και την αποδοτικότητα, ενώ η ενεργός εποπτεία του κράτους μέσω του Υπουργείου και των ανεξάρτητων αρχών διασφαλίζει ότι τα λιμάνια θα συνεχίσουν να λειτουργούν προς όφελος της εθνικής οικονομίας, των τοπικών κοινωνιών και του εμπορίου, εντός του πλαισίου που ορίζει τόσο η ελληνική νομοθεσία όσο και το ευρωπαϊκό δίκαιο.

1.3 Εμπορευματική και Επιβατική Κίνηση Ελληνικών Λιμένων

1.3.1 Εμπορευματική και Επιβατική Κίνηση σε Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε.

Σύμφωνα με την έκθεση Greport 2024 της Ports & Shipping Advisory LP (Βαγγέλας και Πάλλης 2024), κατά τη διετία 2022–2023, η λειτουργία και η εμπορευματική δραστηριότητα των ελληνικών Οργανισμών Λιμένων εξελίχθηκαν εντός ενός σύνθετου και ρευστού πλαισίου, διαμορφωμένου από πληθώρα αλληλεπιδρώντων παραγόντων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, που συχνά επέβαλλαν αιφνίδιες προσαρμογές και αναπροσανατολισμό της στρατηγικής λειτουργίας τους. Αναλυτικότερα, η παγκόσμια και η ελληνική οικονομία κινήθηκαν σε τροχιά προσαρμογής στις νέες συνθήκες που ακολούθησαν την πανδημική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας, ενώ παράλληλα, οι διαρκείς γεωπολιτικές εντάσεις, η ενεργειακή αβεβαιότητα, οι πληθωριστικές πιέσεις, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και η σταδιακή επιβράδυνση του παγκόσμιου εμπορίου συνέθεσαν ένα περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ελληνικοί λιμένες κλήθηκαν να προσαρμοστούν δυναμικά σε ένα σύνθετο οικονομικό και κοινωνικό τοπίο, χωρίς πλέον τους περιορισμούς που είχε επιβάλει η υγειονομική κρίση, αλλά υπό την επήρεια νέων και διαρκώς εξελισσόμενων προκλήσεων.

Η ελληνική οικονομία, κατά τη διάρκεια αυτής της διετίας, κινήθηκε σε συνθήκες δημοσιονομικής χαλάρωσης σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία, ενώ παρουσίασε χαρακτηριστικά υψηλού αλλά φθίνοντος πληθωρισμού και εμφανή επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης. Παράλληλα, η σταθερή έξοδος από την πανδημική κρίση και η επανενεργοποίηση των διεθνών μεταφορών, αν και δεν αποκατέστησαν πλήρως τη δυναμική του διεθνούς εμπορίου, συνέβαλαν σε μια σχετική εξομάλυνση των συνθηκών λειτουργίας των λιμένων, σε σύγκριση με την ιδιαίτερα πιεστική περίοδο 2020–2021. Ωστόσο, η αλληλεξάρτηση της ελληνικής οικονομίας με τις διεθνείς αγορές και η άμεση σύνδεση της λιμενικής δραστηριότητας με τις διακυμάνσεις του παγκόσμιου εμπορίου κατέστησαν σαφές ότι η όποια ανάκαμψη δεν μπορεί να ερμηνευθεί αυτόνομα, αλλά εντός ενός πολύπλοκου διεθνούς πλαισίου.

Η επίδοση των ελληνικών λιμένων στη διακίνηση φορτίων παρουσίασε ετερογένεια, με διαφοροποιημένες τάσεις ανά τύπο φορτίου και ανά λιμένα. Στον τομέα του χύδην ξηρού φορτίου παρατηρήθηκε πτωτική πορεία, με τις συνολικές ποσότητες να κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα πενταετίας, καταγράφοντας μείωση 6,1% κατά τη διετία και συνολική υποχώρηση 16% στο δεκαετές διάστημα 2014–2023. Αντίθετα, η διακίνηση χύδην υγρών φορτίων κινήθηκε ανοδικά, με θετικές ετήσιες μεταβολές και εντυπωσιακή άνοδο της τάξης του 91,2% σε σύγκριση με το 2019. Σε βάθος δεκαετίας, η αύξηση φτάνει το 108,4%, γεγονός που καταδεικνύει την ισχυρή ανάπτυξη της συγκεκριμένης αγοράς, ιδίως στους τέσσερις βασικούς λιμένες που δραστηριοποιούνται σε αυτό τον τομέα.

Η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων ακολούθησε πιο σύνθετη πορεία. Αν και επηρεάστηκε έντονα από τις υγειονομικές συνθήκες της περιόδου 2020–2021, κατάφερε να ανακάμψει μερικώς το 2023, σημειώνοντας αύξηση 2,9% σε σχέση με το 2022. Ωστόσο, τα επίπεδα διακίνησης παραμένουν χαμηλότερα σε σύγκριση με την προ πανδημίας περίοδο 2019–2021, όταν η δραστηριότητα είχε αγγίξει ιστορικά υψηλά. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό περιβάλλον για την ευρωπαϊκή λιμενική αγορά εμπορευματοκιβωτίων, οι λιμένες Πειραιά, Gioia Tauro (Ιταλία) και Sines (Πορτογαλία) συγκαταλέγονται μεταξύ των λίγων μεγάλων ευρωπαϊκών λιμένων που κατέγραψαν αύξηση διακίνησης το 2023. Παράλληλα, ο λιμένας Θεσσαλονίκης διεύρυνε το μερίδιό του στην εθνική αγορά, αγγίζοντας το 9,3% του συνόλου της διακίνησης, στοιχείο που αντανάκλα τη σταδιακή ενίσχυση του ρόλου του στο εθνικό λιμενικό σύστημα.

Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων έχει αυξηθεί σημαντικά. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014–2023 καταγράφηκε συνολική άνοδος 42,9%, ενώ ο λιμένας του Πειραιά διατηρεί σημαντική συνεισφορά σε αυτή την εξέλιξη. Παρά την κάμψη της τελευταίας πενταετίας (-9,7% μεταξύ 2019 και 2023), ο Πειραιάς εξακολουθεί να παρουσιάζει σωρευτική αύξηση 42,3% από το 2014, γεγονός που υπογραμμίζει τον διαχρονικά στρατηγικό ρόλο του στη λιμενική διαχείριση εμπορευματοκιβωτίων.

Παράλληλα με τις εμπορευματικές δραστηριότητες, η επιβατική κίνηση εμφάνισε σημάδια σημαντικής ανάκαμψης. Η ακτοπλοΐα κατέγραψε αύξηση της τάξης του 10,8% το διάστημα 2022–2023, με τον συνολικό αριθμό επιβατών να φτάνει τα 31,8 εκατομμύρια το 2023. Σε σύγκριση με την πενταετία 2019–2023, η αύξηση είναι περιορισμένη (+1,4%), ενώ σε βάθος δεκαετίας ανέρχεται σε 5,9%, καταδεικνύοντας τη σταδιακή επιστροφή στη δυναμική που είχε διαταραχθεί από την πανδημία.

Ιδιαίτερα εντυπωσιακή υπήρξε η εξέλιξη του τομέα της κρουαζιέρας, ο οποίος μετά τις σοβαρές απώλειες των προηγούμενων ετών παρουσίασε θεαματική ανάκαμψη. Κατά την περίοδο 2022–2023, ο αριθμός επιβατών αυξήθηκε κατά 43,1%, με το 2023 να καταγράφει ιστορικά υψηλά, ξεπερνώντας ακόμα και τα προ πανδημίας επίπεδα. Σε σύγκριση με το 2019, η αύξηση ανέρχεται στο 23,8%, ενώ σε σχέση με το 2014, οι κινήσεις επιβατών κρουαζιέρας είναι αυξημένες κατά 31,5% και οι προσεγγίσεις πλοίων κατά 4,9%. Σε απόλυτους αριθμούς, το 2023 σημειώθηκαν 5.230 αφίξεις κρουαζιερόπλοιων και 7.003.150 κινήσεις επιβατών, αντιπροσωπεύοντας αύξηση 9,41% και 51,26% αντίστοιχα σε σύγκριση με το 2022. Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί ιστορικά, με το προηγούμενο ρεκόρ του 2011 (5.261 προσεγγίσεις και 6,1 εκατομμύρια επιβάτες) να ξεπερνιέται πλέον. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι σημαντικοί τουριστικοί λιμένες εκτός των Οργανισμών Λιμένων, όπως η Σαντορίνη και η Μύκονος, υποδέχθηκαν περισσότερους από ένα εκατομμύριο επιβάτες έκαστος, γεγονός που αναδεικνύει τη στρατηγική σημασία της Ελλάδας στον παγκόσμιο χάρτη της κρουαζιέρας.

Συνολικά, η περίοδος 2022–2023 χαρακτηρίζεται από μεταβατικότητα, αλλά και από ενδείξεις σταδιακής σταθεροποίησης και ανάκτησης της δυναμικής των ελληνικών λιμένων. Η επίδοση κάθε επιμέρους τομέα διαφοροποιείται ως προς τη φύση και την έκταση των προκλήσεων, ωστόσο είναι κοινός παρονομαστής η ανθεκτικότητα και η προσαρμοστικότητα του ελληνικού λιμενικού συστήματος στο ταχέως μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον.

Πίνακας 1: Εξέλιξη εμπορευματικής και επιβατικής κίνησης του συνόλου των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε.

Οργανισμός Λιμένων Α.Ε.	Είδος Διακίνησης	2023	2022	Μεταβολή 2022-2023	2019	Μεταβολή 2023-2019	2014	Μεταβολή 2023-2014
Αλεξανδρούπολης	Χύδην ξηρό (τόνοι)	339.766	303.269	12,0%	204.219	66,4%	244.959	38,7%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	167.498	164.498	1,7%	136.034	22,9%	141.490	19,2%
Βόλου	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	16.973	18.984	-10,6%	23.077	-26,5%	17.478	-2,9%
	Χύδην ξηρό (τόνοι)	1.102.173	1.225.147	-10,0%	507.311	117,3%	530.165	107,9%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	351.172	319.610	9,9%	392.596	10,6%	344.708	1,9%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	26.123	36.464	-28,4%	12.574	107,8%	57.825	-54,8%
Ελευσίνας	Χύδην ξηρό (τόνοι)	400.351	374.153	7,0%	116.231	244%	405.732	-1,3%

Οργανισμός Λιμένων Α.Ε.	Είδος Διακίνησης	2023	2022	Μεταβολή 2022-2023	2019	Μεταβολή 2023-2019	2014	Μεταβολή 2023-2014
Ευβοίας	Χύδην υγρό (τόνοι)	48.343	45.180	7,0%	58.979	18,0%	0	-
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	465.978	533.510	-12,7%	429.684	8,4%	533.512	-12,7%
	Χύδην ξηρό (τόνοι)	420.615	470.970	-10,7%	404.734	3,9%	348.508	20,7%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	1.707.578	1.582.615	7,9%	1.689.499	1,1%	1.638.735	4,2%
Ηγουμενίτσας	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	2.995.459	2.480.415	20,8%	2.772.401	8,0%	2.512.981	19,2%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	4.166	4.323	-3,6%	1.053	295,6%	3.096	34,6%
Ηρακλείου	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	17.588	16.080	9,4%	21.511	-18,2%	18.730	-6,1%
	Χύδην ξηρό (τόνοι)	109.795	110.784	-0,9%	74.893	46,6%	91.615	19,8%
	Χύδην υγρό (τόνοι)	363	490	-25,9%	409	-11,2%	0	-
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	1.582.825	1.265.152	25,1%	1.713.727	-7,6%	1.627.538	-2,7%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	382.981	304.257	25,9%	307.043	24,7%	226.826	68,8%
Θεσσαλονίκης	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	520.048	463.207	12,3%	448.765	15,9%	349.513	48,8%
	Χύδην ξηρό (τόνοι)	2.178.998	2.875.094	-24,2%	3.738.167	-41,7%	4.107.372	-46,9%
	Χύδην υγρό (τόνοι)	119.336	83.340	43,2%	44.135	170,4%	62.716	90,3%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	131.000	95.003	37,9%	1.416	9151,4%	24.795	428,3%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	60.977	36.670	66,3%	4.865	1153,0%	19.720	209,2%
Καβάλας	Χύδην υγρό (τόνοι)	395.684	402.997	-1,8%	620.875	-36,3%	423.656	-6,6%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	2.374.130	2.113.962	12,3%	2.265.419	4,8%	1.821.595	30,3%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	20.277	13.315	52,3%	2.699	651,3%	13.083	55,0%
Κέρκυρας	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	2.492.755	1.935.553	28,8%	1.864.464	33,7%	1.545.462	61,3%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	667.182	527.609	26,5%	768.198	-13,1%	672.368	-0,8%
Λαυρίου	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	8.427	8.382	0,5%	6.062	39,0%	4.937	70,7%
	Χύδην ξηρό (τόνοι)	491.270	52.000	844,8%	6.102	7950,8%	9.727	4950,7%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	559.846	567.423	-1,3%	465.431	20,3%	390.860	43,2%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	70.503	94.948	-25,7%	0	-	17.507	302,7%
Πατρών	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	18.900	16.251	16,3%	8.485	122,7%	-	-
	Χύδην ξηρό (τόνοι)	188.627	179.315	5,2%	157.711	19,6%	111.594	69,0%
	Χύδην υγρό (τόνοι)	81.120	113.182	-28,3%	63.983	26,8%	93.148	-12,9%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	542.080	548.092	-1,1%	627.139	-13,6%	555.453	-2,4%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	800	685	16,8%	1.219	-34,4%	745	7,4%

Οργανισμός Λιμένων Α.Ε.	Είδος Διακίνησης	2023	2022	Μεταβολή 2022-2023	2019	Μεταβολή 2023-2019	2014	Μεταβολή 2023-2014
Πειραιώς	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	514.382	648.889	-20,7%	489.528	5,1%	598.255	-14,0%
	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	16.158.776	14.976.394	7,9%	16.551.054	-2,4%	16.780.579	-3,7%
	Κρουαζιέρα (επιβάτες)	1.484.788	880.416	68,6%	1.098.091	35,2%	1.055.556	40,7%
	Διακίνηση Οχημάτων	317.301	350.970	-9,6%	403.757	-21,4%	359.665	-11,8%
Σταθμός Εμπ/τίων Πειραιά	Εμπορευματοκιβώτια (TEUs)	4.586.535	4.352.059	5,4%	5.158.626	-11,1%	2.986.900	53,6%
Ραφήνας	Ακτοπλοΐα (επιβάτες)	2.187.400	2.044.785	7,0%	2.371.920	-7,8%	2.040.921	7,2%

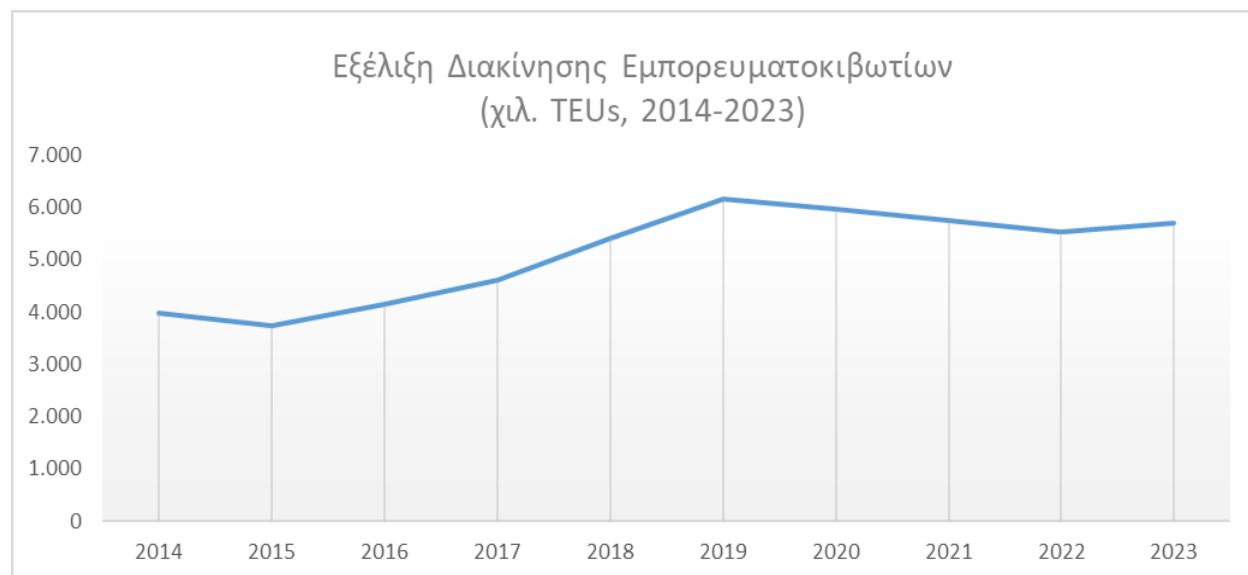
Πηγή: Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024), ίδια επεξεργασία

1.3.2 Εξέλιξη Διακίνησης ανά Λιμενική Αγορά

1.3.2.1 Εξέλιξη Διακίνησης Εμπορευματοκιβωτίων

Η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων (σε TEUs) στους ελληνικούς Οργανισμούς Λιμένων για το έτος 2023 παρουσίασε μικρή συνολική αύξηση σε σχέση με το 2022, ενώ εξακολουθεί να υστερεί σε σχέση με τα προγενέστερα έτη. Συγκεκριμένα, το σύνολο των διακινηθέντων TEUs για το 2023 ανήλθε σε 5.688.591, έναντι 5.530.014 το 2022, σημειώνοντας αύξηση περίπου +2,87%. Παρά ταύτα, συγκριτικά με το 2019 (προ της πανδημίας), όπου η συνολική διακίνηση ήταν 6.163.468 TEUs, παρατηρείται μια μείωση περίπου -7,7%, υποδεικνύοντας ότι ο τομέας δεν έχει ακόμα πλήρως ανακάμψει από τις συνθήκες διαταραχής της προηγούμενης πενταετίας.

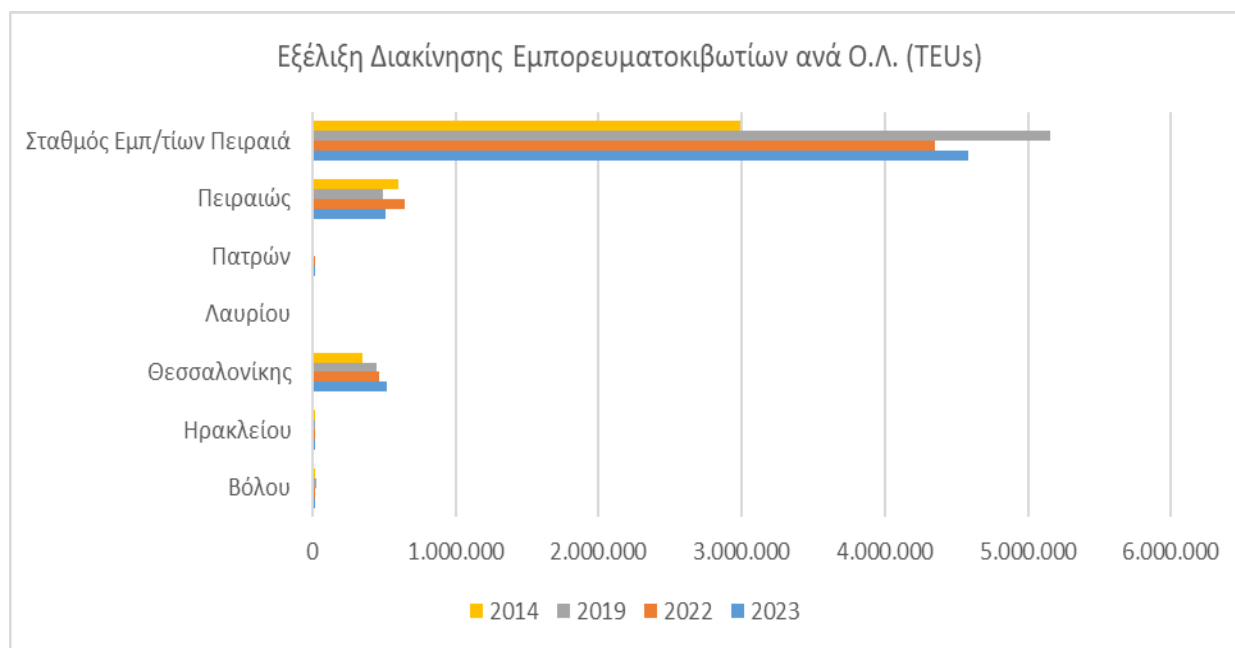
Γράφημα 1: Εξέλιξη διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων (σε χιλ. TEUs)

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Σε επίπεδο επιμέρους Οργανισμών Λιμένα, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις: Ο Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης σημείωσε αξιοσημείωτη άνοδο με 520.048 TEUs το 2023 (από 463.207 το 2022), δηλαδή μεταβολή περίπου +12,3%. Εξίσου σημαντικές αυξήσεις σημειώνονται στην Πάτρα (+16,3%) και το Ηράκλειο (+9,4%). Αντιθέτως, ο Οργανισμός Λιμένος Βόλου παρουσίασε πτώση της τάξης του -10,6%, συνεχίζοντας πτωτική πορεία που ξεκίνησε ήδη από το 2019. Συγκριτικά με το 2014, ορισμένα λιμάνια (όπως της Λαυρίου και της Πάτρας) παρουσιάζουν πολλαπλασιασμό της διακίνησης, στοιχείο που υποδεικνύει δομική άνοδο της σημασίας τους στο εθνικό δίκτυο.

Γράφημα 2: Εξέλιξη διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων (ανά λιμένα σε χιλ. TEUs)

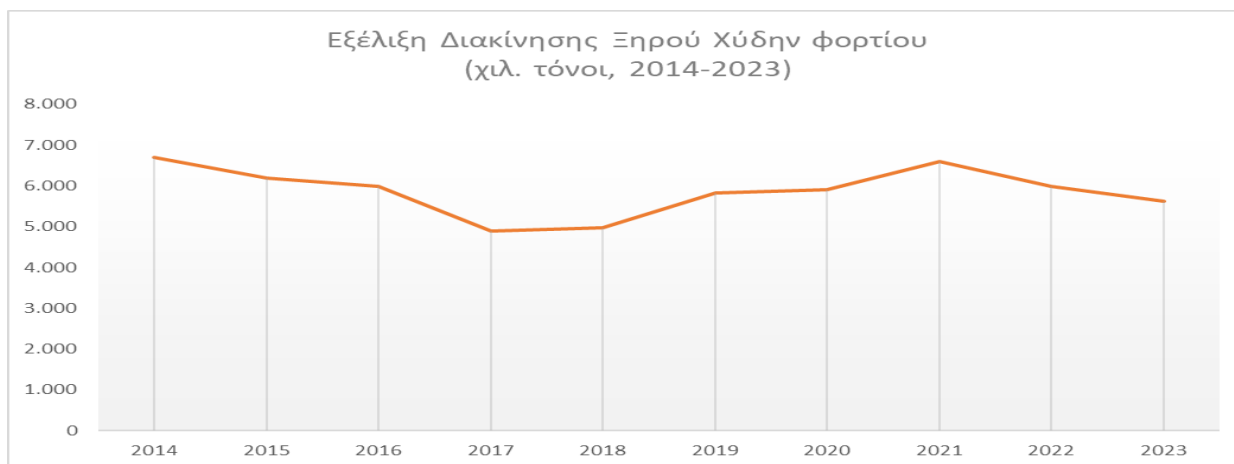

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από *Greport 2024* (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

1.3.2.2 Εξέλιξη Διακίνησης Χύδην Ξηρού φορτίου

Το χύδην ξηρό φορτίο που διακινήθηκε από τους Οργανισμούς Λιμένων της Ελλάδας το 2023 ανήλθε συνολικά σε 10.463.190 τόνους, εμφανίζοντας μείωση περίπου -6,0% σε σύγκριση με το 2022, όταν η συνολική ποσότητα είχε φτάσει τους 11.181.464 τόνους. Η μείωση αυτή καταδεικνύει τάσεις επιβράδυνσης της δραστηριότητας σε αρκετούς λιμένες που εξειδικεύονται στο χύδην φορτίο, είτε λόγω παγκόσμιων οικονομικών μεταβλητών είτε τοπικών μετατοπίσεων στη ζήτηση. Σε διαχρονικό ορίζοντα, το επίπεδο του 2023 είναι σχεδόν ταυτόσημο με το 2019 (10.418.736 τόνοι), καταδεικνύοντας ότι η τετραετία δεν οδήγησε σε ουσιαστική μεταβολή της συνολικής εμπορευματικής βάσης. Αντίθετα, σε σύγκριση με το 2014, καταγράφεται πτώση περίπου -10,8%, από τους 11.699.344 τόνους, γεγονός που φανερώνει μακροπρόθεσμη συρρίκνωση ή επανακατανομή του φορτίου σε άλλα είδη μεταφοράς ή λιμενικές κατηγορίες.

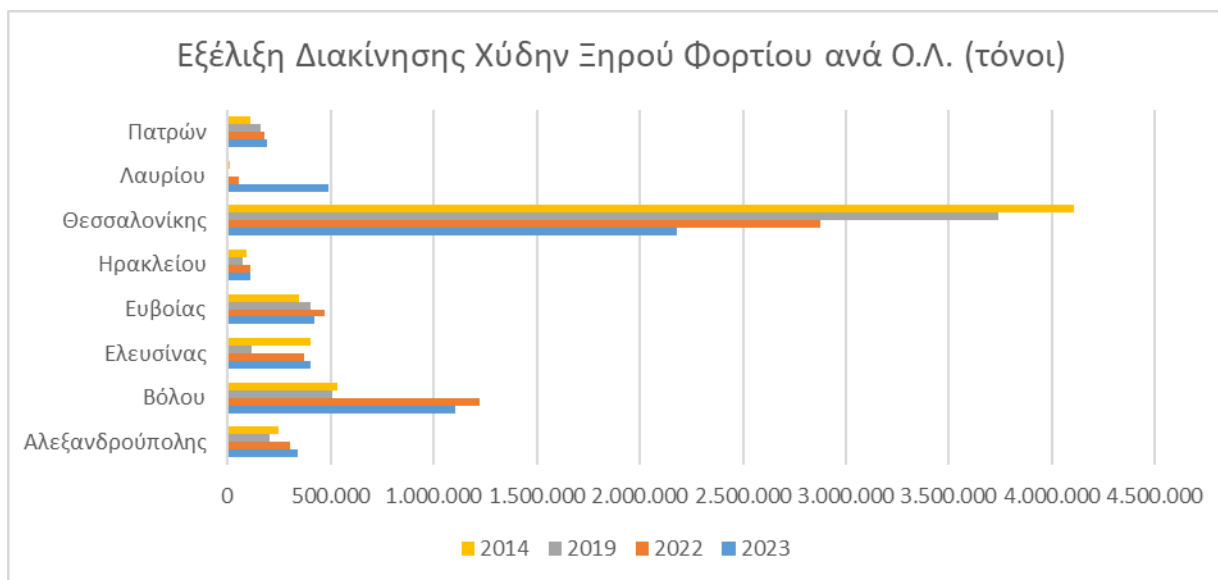
Γράφημα 3: Εξέλιξη διακίνησης ξηρού χύδην φορτίου (σε χιλ. τόνους)

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Σε επίπεδο επιμέρους ΟΛ, παρατηρούνται έντονες διαφοροποιήσεις: Ο λιμένας του Βόλου καταγράφει τη μεγαλύτερη επίδοση με 1.102.173 τόνους το 2023, αν και με ετήσια πτώση -10%. Ωστόσο, συγκρινόμενα με το 2019, η διακίνηση του έχει υπερδιπλασιαστεί (+117%), στοιχείο που καταδεικνύει τη στρατηγική του ενίσχυση ως κόμβου διακίνησης χύδην υλικών. Αντίστοιχα, ο λιμένας Ελευσίνας παρουσιάζει εντυπωσιακή μακροχρόνια αύξηση (+144% σε σχέση με το 2019), ενώ ο λιμένας Αλεξανδρούπολης αυξάνει κατά +66% από το 2019, ενισχύοντας τη σημασία του ως ανατολικής πύλης εμπορίου. Αντίθετα, το Ηράκλειο και η Εύβοια καταγράφουν ήπια πτωτικές τάσεις το 2023.

Γράφημα 4: Εξέλιξη διακίνησης ξηρού χύδην φορτίου (ανά λιμένα σε τόνους)

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

1.3.2.3 Εξέλιξη Διακίνησης Χύδην Υγρού φορτίου

Η διακίνηση χύδην υγρού φορτίου στους ελληνικούς Οργανισμούς Λιμένων για το έτος 2023 ανήλθε σε 1.289.692 τόνους, σχεδόν αμετάβλητη σε σχέση με το 2022, οπότε και είχαν καταγραφεί 1.290.378 τόνοι. Η μεταβολή είναι οριακά αρνητική (-0,05%), στοιχείο που υποδηλώνει στασιμότητα ή κορεσμό στη σχετική λιμενική δραστηριότητα. Ωστόσο, συγκριτικά με το 2019 —προ της πανδημικής και ενεργειακής κρίσης— η διακίνηση παρουσιάζει πτώση περίπου -30%, καθώς τότε είχαν καταγραφεί 1.576.762 τόνοι.

Παρά την πρόσφατη σταθερότητα, το συνολικό φορτίο χύδην υγρών παραμένει αισθητά μειωμένο σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, γεγονός που ενδέχεται να αποδίδεται σε ενεργειακές μεταβολές, αλλαγές στον εφοδιασμό καυσίμων, ή και στη στροφή προς άλλες μορφές μεταφοράς ενέργειας. Σε σύγκριση με το 2014 (1.159.040 τόνοι), το 2023 παρουσιάζει αύξηση περίπου +11,3%, υποδεικνύοντας ότι η παρούσα περίοδος βρίσκεται μεταξύ των ιστορικών μέσων τιμών της τελευταίας δεκαετίας.

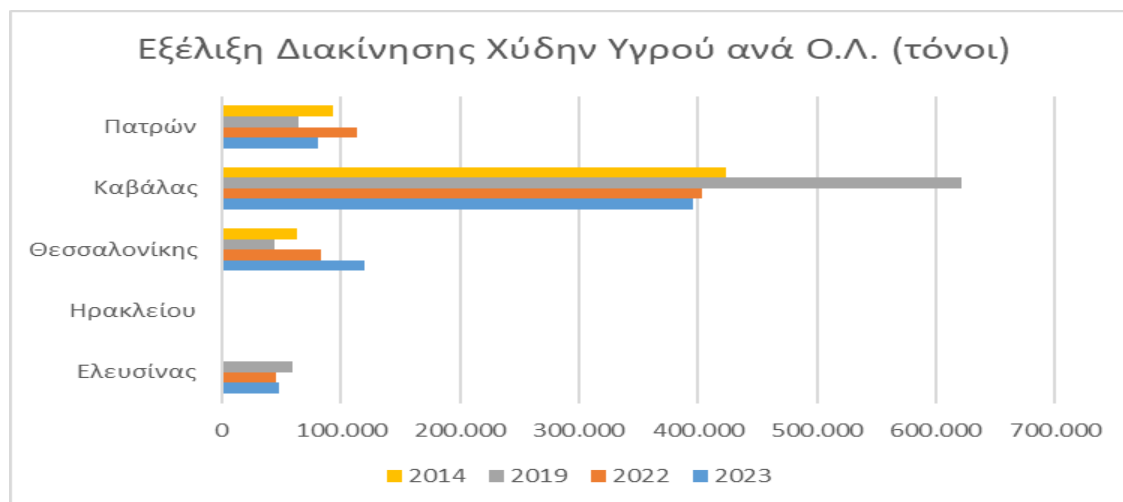
Γράφημα 5: Εξέλιξη διακίνησης υγρού χύδην φορτίου (σε χιλ. τόνους)

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από *Greport 2024* (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Σε επίπεδο λιμένων, η Καβάλα κυριαρχεί με 395.684 τόνους, παραμένοντας σχεδόν σταθερή σε σχέση με το 2022. Η Θεσσαλονίκη εμφανίζει τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή (+43%) και ανοδική πορεία από το 2019 και το 2014, στοιχείο που αποκαλύπτει αυξανόμενη εξειδίκευση στον τομέα του υγρού φορτίου. Αντίθετα, η Πάτρα καταγράφει πτώση σχεδόν -28% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η Ελευσίνα, παρά την περιορισμένη απόλυτη ποσότητα (48.343 τόνοι), σημειώνει άνοδο +7% έναντι του 2022 και +18% έναντι του 2019, ενδεικτική μιας σταθερής μικρής ενίσχυσης.

Γράφημα 6: Εξέλιξη διακίνησης χύδην υγρού ανά Ο.Λ. (σε τόνους)

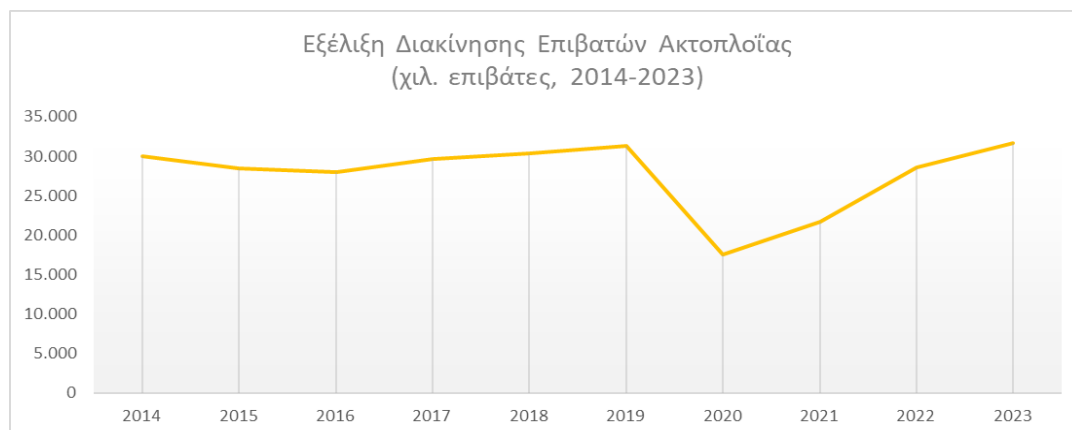

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

1.3.3 Εξέλιξη Διακίνησης Επιβατών Ακτοπλοΐας

Η ακτοπλοϊκή επιβατική κίνηση στους ελληνικούς λιμένες το 2023 κατέγραψε σημαντική άνοδο, φτάνοντας τους 63.432.994 επιβάτες, αριθμός που αποτελεί την υψηλότερη επίδοση της τελευταίας δεκαετίας. Η αύξηση σε σχέση με το 2022 είναι της τάξης του +10,8%, καθώς πέρυσι οι επιβάτες ανήλθαν σε 57.254.024. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι η ζήτηση για θαλάσσιες μεταφορές στην Ελλάδα έχει ανακάμψει πλήρως, και μάλιστα με νέα δυναμική μετά την υποχώρηση των περιορισμών της πανδημίας. Συγκριτικά με το 2019, έτος αναφοράς προ πανδημίας, η αύξηση αγγίζει το +1,4%, ενώ σε σύγκριση με το 2014, η άνοδος είναι σημαντικότερη, +5,9%, αποκαλύπτοντας έναν βαθμιαίο αλλά σταθερό ενισχυμένο ρόλο της ακτοπλοΐας στο εθνικό και νησιωτικό δίκτυο μετακινήσεων.

Γράφημα 7: Εξέλιξη διακίνησης επιβατών ακτοπλοΐας(σε χιλ. επιβάτες)

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Η λιμενική δραστηριότητα της Ηγουμενίτσας αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της ανόδου. Το 2023 διακινήθηκαν 2.995.459 επιβάτες, σημειώνοντας αύξηση 20,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Σε σύγκριση με το 2019, η αύξηση είναι 8%, και αν συγκριθεί με το 2014 η ποσοστιαία άνοδος παραμένει επίσης 19,2%. Η Ηγουμενίτσα επιβεβαιώνει τη σημασία της ως κύριος θαλάσσιος κόμβος που συνδέει την Ελλάδα με την Ιταλία και τη Δυτική Ευρώπη, καθώς και με το εσωτερικό ακτοπλοϊκό δίκτυο προς τα νησιά του Ιονίου.

Ο λιμένας της Εύβοιας παρουσιάζει τη μεγαλύτερη απόλυτη επιβατική ροή στο δείγμα, με 1.707.578 επιβάτες το 2023. Παρόλο που η ετήσια μεταβολή είναι συγκρατημένη (+7,9%), η διατήρηση υψηλού επιπέδου κίνησης δείχνει τη ζωτική σημασία των μικρών δρομολογίων (π.χ. Αρκίτσα–Αιδηψός, Αγία Μαρίνα–Στύρα) για την ενδοπεριφερειακή κινητικότητα, ιδιαίτερα σε τουριστική περίοδο.

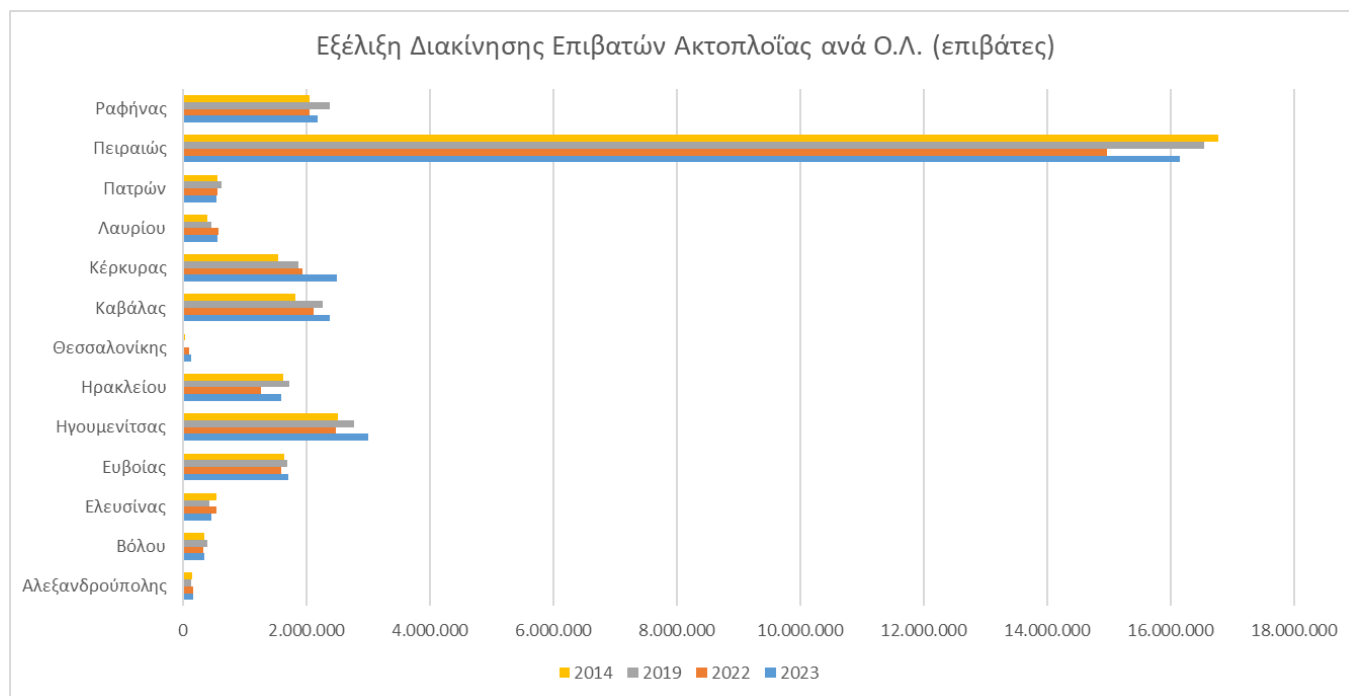
Η Αλεξανδρούπολη καταγράφει αύξηση της τάξης του +2%, με 167.498 επιβάτες το 2023, ξεπερνώντας τα επίπεδα του 2019 κατά 23%. Η διατήρηση της ανοδικής πορείας σε αυτό το λιμάνι έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένης της στρατηγικής του θέσης ως πυλώνα συνδεσιμότητας με τη Σαμοθράκη και την ανατολική λεκάνη του Αιγαίου.

Ο λιμένας του Βόλου, με 351.172 επιβάτες το 2023, σημείωσε αύξηση +9,9% σε σχέση με το 2022, και διατήρησε θετική μεταβολή και συγκριτικά με το 2019 και το 2014. Ο Βόλος λειτουργεί ως βασικός κόμβος για τις Σποράδες, συμβάλλοντας στη νησιωτική εξυπηρέτηση αλλά και στη διατήρηση της τουριστικής ροής προς νησιά όπως η Σκιάθος και η Σκόπελος.

Αντίθετα, η Ελευσίνα είναι ο μόνος λιμένας του δείγματος που καταγράφει αισθητή ετήσια μείωση, με πτώση -12,7% το 2023. Παρότι σε σύγκριση με το 2019 εμφανίζεται αύξηση της τάξης του +8,4%, η πτώση αυτή πιθανόν σχετίζεται με αλλαγές σε εμπορικά ή στρατιωτικά δρομολόγια ή προσωρινή μείωση της σύνδεσης με συγκεκριμένα λιμάνια.

Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι η ακτοπλοΐα διατηρεί ισχυρή θέση στις εσωτερικές θαλάσσιες μεταφορές της χώρας, τόσο σε όρους επιβατικής κίνησης όσο και ως κρίσιμος μηχανισμός εξυπηρέτησης νησιωτικών και απομακρυσμένων περιοχών. Η συγκριτικά μικρή αύξηση σε σχέση με το 2019 υποδηλώνει σταθεροποίηση σε υψηλό επίπεδο, ενώ η διαχρονική θετική τάση ενισχύει το επιχειρήμα για περαιτέρω επενδύσεις στον στόλο, τις λιμενικές υποδομές και την ενεργειακή αναβάθμιση της ακτοπλοΐας.

Γράφημα 8: Εξέλιξη διακίνησης επιβατών ακτοπλοΐας ανά λιμένα

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

1.3.4 Εξέλιξη Διακίνησης Επιβατών Κρουαζιέρας

Η κίνηση επιβατών κρουαζιέρας στους ελληνικούς λιμένες το 2023 παρουσιάζει μια εντυπωσιακή εικόνα πλήρους ανάκαμψης και δυναμικής ανάπτυξης, καθιστώντας το έτος αυτό ορόσημο για τη βιομηχανία της κρουαζιέρας στην Ελλάδα. Ο συνολικός αριθμός επιβατών ανήλθε σε 5.435.594, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 43% σε σύγκριση με το 2022, όταν η συνολική επιβατική κίνηση ήταν 3.797.374. Αξιοσημείωτο είναι ότι η επίδοση του 2023 υπερβαίνει κατά 23,8% και τα προ πανδημικά επίπεδα του 2019, ενώ σε σύγκριση με το 2014 (4.133.452 επιβάτες) η διαφορά αγγίζει το +31,5%. Η εικόνα αυτή υποδηλώνει ότι η Ελλάδα όχι μόνο έχει ανακτήσει το χαμένο έδαφος από τις κρίσεις της τελευταίας δεκαετίας, αλλά έχει εδραιωθεί πλέον ως κεντρικός προορισμός στην αγορά της Ανατολικής Μεσογείου.

Γράφημα 9: Εξέλιξη διακίνησης επιβατών κρουαζιέρας (σε χιλ. επιβάτες)

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Η περίπτωση του λιμένα Ηρακλείου είναι χαρακτηριστική αυτής της τάσης. Το 2023 κατέγραψε 382.981 επιβάτες κρουαζιέρας, αυξημένους κατά 25,9% σε σχέση με το 2022 και κατά 24,7% σε σχέση με το 2019. Σε δεκαετή ορίζοντα, η επιβατική του κίνηση έχει αυξηθεί σχεδόν κατά 69% από το 2014, στοιχείο που δείχνει σταθερή ενίσχυση της θέσης του Ηρακλείου ως βασικού λιμένα επιβίβασης και αποβίβασης στην Κρήτη, προσελκύοντας πλέον και homeporting δραστηριότητες.

Ακόμα πιο εντυπωσιακή είναι η εικόνα της Θεσσαλονίκης, η οποία από περιφερειακός λιμένας έχει μετατραπεί σε ραγδαία ανερχόμενο κόμβο κρουαζιέρας. Το 2023 διακίνησε 60.977 επιβάτες, από μόλις 4.865 το 2019, γεγονός που αντιστοιχεί σε μια αύξηση που υπερβαίνει το 1.100%. Μέσα σε ένα μόλις έτος, η αύξηση ανέρχεται σε 66%, αντανakλώντας σαφώς στοχευμένες πολιτικές προσέλκυσης εταιρειών κρουαζιέρας, καθώς και επενδύσεις σε λιμενικές υποδομές και προορισμούς ενδιαφέροντος στην ενδοχώρα.

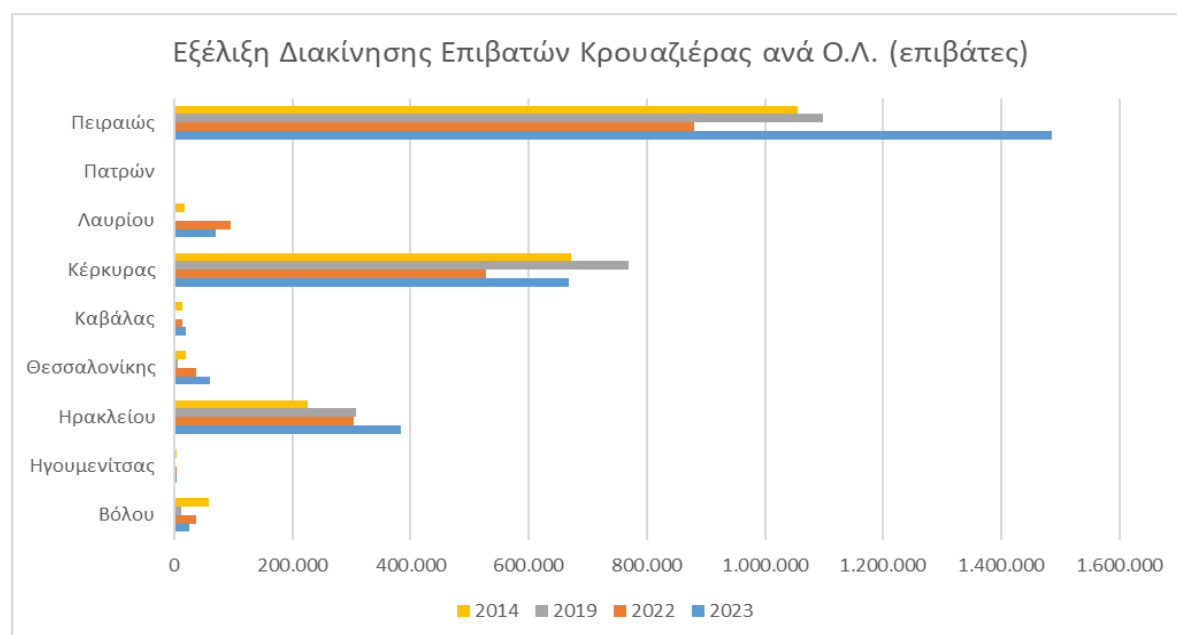
Η Καβάλα αποτελεί ακόμη ένα παράδειγμα λιμένα που εκμεταλλεύτηκε τη νέα γεωστρατηγική συγκυρία της Ανατολικής Μεσογείου και της Βόρειας Ελλάδας. Το 2023 διακίνησε 20.277 επιβάτες, παρουσιάζοντας αύξηση 52,3% από το προηγούμενο έτος και πάνω από 6,5 φορές περισσότερους επιβάτες σε σχέση με το 2019. Αν συγκρίνουμε με το 2014, η αύξηση φτάνει στο 55%, αποκαλύπτοντας μια σταδιακή αλλά σταθερή ανάδυση του λιμένα ως σημείο διέλευσης σε προγράμματα κρουαζιέρας που στοχεύουν μικρότερους προορισμούς και εμπειρίες εναλλακτικού τουρισμού.

Ο Βόλος εμφανίζει αντιφατική εικόνα. Αν και το 2023 διακίνησε 26.123 επιβάτες, η κίνηση αυτή είναι μειωμένη κατά 28,4% σε σχέση με το 2022, πιθανώς λόγω επανακατανομής των προσεγγίσεων ή απώλειας συγκεκριμένων δρομολογίων. Ωστόσο, σε σύγκριση με το 2019 έχει σημειώσει αύξηση 108%, γεγονός που επιβεβαιώνει τη μακροπρόθεσμη θετική πορεία του λιμένα και τον σταθερό του ρόλο ως προορισμού για κρουαζιέρες που συνδυάζουν πρόσβαση στην Κεντρική Ελλάδα και τον Πήλιο.

Η Ηγουμενίτσα, αν και με χαμηλότερους απόλυτους αριθμούς (4.166 επιβάτες το 2023), παρουσιάζει αξιοσημείωτη σταθερότητα και σταδιακή πρόοδο. Σε σχέση με το 2019, η επιβατική της κίνηση σχεδόν τετραπλασιάστηκε, ενώ παραμένει σημαντική για προγράμματα boutique κρουαζιέρας και επιλεγμένων διαδρομών προς το Ιόνιο και την Αλβανία.

Συνολικά, η εικόνα για την ελληνική αγορά κρουαζιέρας το 2023 είναι εξαιρετικά θετική. Οι επιβάτες ξεπερνούν πλέον κάθε προηγούμενο έτος της τελευταίας δεκαετίας, ενώ η γεωγραφική διασπορά της κίνησης αναδεικνύει νέα κέντρα ανάπτυξης πέρα από τα καθιερωμένα (Πειραιάς, Σαντορίνη, Κέρκυρα). Τα παραδείγματα της Θεσσαλονίκης και της Καβάλας υποδεικνύουν μετατόπιση του ενδιαφέροντος προς τη Βόρεια Ελλάδα, ενώ ο σταθερός πολλαπλασιασμός σε περιοχές όπως το Ηράκλειο επιβεβαιώνει τον διαχρονικό χαρακτήρα των παραδοσιακών προορισμών. Αν ληφθεί υπόψη η διεθνής τουριστική τάση για “πολυλιμενικές εμπειρίες”, η Ελλάδα βρίσκεται σε εξαιρετική θέση για να αξιοποιήσει την πολυνησία, την πολιτιστική κληρονομιά και την γεωγραφική της πολυμορφία σε συνδυασμό με νέες επενδύσεις σε homeporting, υποδομές και τουριστική εξυπηρέτηση.

Γράφημα 10: Εξέλιξη διακίνησης επιβατών κρουαζιέρας ανά λιμένα

Πηγή: Επεξεργασία στη βάση στοιχείων από Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

1.3.5 Εμπορευματική και Επιβατική Κίνηση σε Λιμενικά Ταμεία

1.3.5.1 Επιβατική Κίνηση σε Λιμενικά Ταμεία

Τα παρακάτω δεδομένα αποτυπώνουν την ετήσια επιβατική κίνηση σε δεκάδες Λιμενικά Ταμεία της χώρας. Ο πίνακας καταγράφει τις ετήσιες τιμές για τα έτη 2019 έως 2023 και δύο δείκτες μεταβολής: τη μεταβολή από το 2019 στο 2023 (πριν και μετά την πανδημία) και τη μεταβολή από το 2021 στο 2023 (ως μέτρο ανάκαμψης).

Πίνακας 2: Εξέλιξη επιβατικής κίνησης και μεταβολή (2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023	Μεταβολή 2023- 2019	Μεταβολή 2023- 2021
ΔΛΤ Αιγίνης	1.986.051	1.071.421	1.277.215	1.744.045	2.300.160	16%	80%
ΔΛΤ Αλοννήσου	128.797	60.922	104.251	136.652	89.825	-30%	-14%
ΔΛΤ Αμοργού	184.047	81.357	161.880	192.407	197.235	7%	22%
ΔΛΤ Ανατολικής Μάνης	12.533	9.391	17.115	23.502	29.515	135%	72%
ΔΛΤ Αριστοτέλη	711.464	394.824	406.834	609.592	729.643	3%	79%
ΔΛΤ Ερμιονίδας	174.676	104.480	122.909	178.634	198.411	14%	61%
ΔΛΤ Θάσου	2.042.972	851.962	1.220.169	1.903.160	2.200.736	8%	80%
ΔΛΤ Θήρας	2.143.210	511.323	1.072.520	1.616.375	1.735.694	-19%	62%
ΔΛΤ Ίου	437.343	154.610	309.209	399.476	449.464	3%	45%
ΔΛΤ Καλύμνου	384.620	190.606	209.123	343.556	386.273	0%	85%
ΔΛΤ Κεφαλληνίας-Ιθάκης	2.127.624	990.882	1.141.879	1.603.933	1.628.394	-23%	43%
ΔΛΤ Κυθήρων	153.209	108.150	137.017	163.098	188.135	23%	37%
ΔΛΤ Κυλλήνης	1.643.374	791.542	1.038.744	1.352.650	1.547.363	-6%	49%
ΔΛΤ Κω	721.067	342.236	428.652	369.271	703.250	-2%	64%
ΔΛΤ Λέρου	161.012	89.504	110.435	151.712	171.332	6%	55%
ΔΛΤ Λέσβου	327.172	197.292	272.131	334.965	363.914	11%	34%
ΔΛΤ Λευκάδος	168.834	97.351	139.083	193.337	175.186	4%	26%
ΔΛΤ Λήμνου	213.900	144.104	175.259	237.531	245.455	15%	40%
ΔΛΤ Μήλου	423.553	217.480	384.106	513.824	549.838	30%	43%
ΔΛΤ Μονεμβασίας	450.118	364.278	426.370	449.755	475.216	6%	11%
ΔΛΤ Μυκόνου	1.667.767	467.622	952.982	1.527.249	1.555.882	-7%	63%
ΔΛΤ Νάξου	1.323.155	566.997	1.046.165	1.410.027	1.405.274	6%	34%
ΔΛΤ Ναυπάκτου	1.243.529	975.860	869.265	1.245.152	1.439.786	16%	66%
ΔΛΤ Νότιας Δωδεκανήσου	1.116.192	432.187	497.289	947.022	771.682	-31%	55%
ΔΛΤ Ξηρομέρου	69.449	45.783	55.911	61.402	61.691	-11%	10%
ΔΛΤ Πάρου-Αντιπάρου	2.665.120	1.261.833	2.277.748	2.951.376	2.998.633	13%	32%
ΔΛΤ Πάτμου	202.544	94.497	147.946	201.182	200.301	-1%	35%
ΔΛΤ Ρεθύμνου	74.452	22.072	46.302	55.687	52.213	-30%	13%

ΔΛΤ Σαλαμίνας	7.400.211	6.072.552	6.313.138	7.576.064	7.186.645	-3%	14%
ΔΛΤ Σάμου	213.853	136.320	184.016	239.870	266.863	25%	45%
ΔΛΤ Σητείας	10.681	9.729	22.572	24.118	30.681	187%	36%
ΔΛΤ Σίφνου	366.066	208.635	329.864	392.286	403.536	10%	22%
ΔΛΤ Σκάλας Ωρωπού	109.925	82.790	85.875	139.305	173.201	58%	102%
ΔΛΤ Σκιάθου	397.614	161.341	268.254	333.682	283.302	-29%	6%
ΔΛΤ Σκοπέλου	310.062	135.261	222.847	292.121	239.750	-23%	8%
ΔΛΤ Σπετσών	224.247	130.281	183.331	262.144	296.547	32%	62%
ΔΛΤ Σύρου	1.371.040	800.322	1.137.872	1.459.935	1.548.593	13%	36%
ΔΛΤ Τροιζηνίας	1.229.310	697.065	868.869	1.162.219	1.228.999	0%	41%
ΔΛΤ Ύδρας	228.941	97.834	166.809	286.226	329.623	44%	98%
ΔΛΤ Χανίων	224.199	116.331	176.758	223.891	201.660	-10%	14%
ΔΛΤ Χίου	380.126	231.508	293.041	372.049	409.476	8%	40%
ΛΤ Ζακύνθου	1.098.037	487.302	672.791	903.818	1.066.792	-3%	59%
ΛΤ Ικαρίας	74.592	42.361	63.020	78.383	84.552	13%	34%
ΛΤ Σκύρου	159.181	114.668	146.801	148.290	168.667	6%	15%
ΛΤ Νομού Φθιώτιδας	719.881	365.995	405.101	590.577	658.613	-9%	63%
ΛΤ Νομού Χανίων	622.799	311.256	415.435	566.659	516.418	-17%	24%

Πηγή: Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Εστιάζοντας στα δέκα μεγαλύτερα Λιμενικά Ταμεία με βάσει την κίνηση του 2023, παρατηρούνται τα εξής:

1. ΔΛΤ Σαλαμίνας: Πρόκειται για το πιο δραστήριο λιμενικό ταμείο σε όλη την περίοδο, με 7.186.645 επιβάτες το 2023. Παρότι παρουσιάζει μια μικρή πτώση σε σχέση με το 2022 (7.576.064), η Σαλαμίνα παραμένει σταθερά στην κορυφή. Το 2019 κατέγραφε ήδη υψηλή τιμή (7.400.211), κάτι που δείχνει ότι είναι λιμένας κομβικής σημασίας, με πολύπλευρες συγκοινωνιακές συνδέσεις.

2. ΔΛΤ Πάρου-Αντιπάρου: Ακολουθεί με 2.998.633 επιβάτες το 2023, παρουσιάζοντας εντυπωσιακή αύξηση από το 2021 (2.277.748) και ακόμα μεγαλύτερη βελτίωση έναντι του 2020 (1.261.833). Η αύξηση από το 2021 στο 2023 φτάνει το 32%, αποτυπώνοντας τη δυναμική ανάπτυξης των Κυκλάδων.

3. ΔΛΤ Αιγίνης: Καταγράφει 2.300.160 επιβάτες το 2023, με σημαντική αύξηση έναντι του 2021 (1.277.215) – αύξηση 80%. Είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα λιμένα που επωφελήθηκε από την ενίσχυση του εγχώριου τουρισμού κατά την περίοδο μετά την πανδημία.

4. ΔΛΤ Θάσου: Από 1.220.169 επιβάτες το 2021, ανέβηκε στους 2.200.736 το 2023 – μια αύξηση 80%, ισοδύναμη με εκείνη της Αίγινας. Η Θάσος φαίνεται να επέστρεψε δυναμικά μετά την υγειονομική κρίση.

5. ΔΛΤ Θήρας (Σαντορίνης): Η επιβατική της κίνηση το 2023 ήταν 1.735.694, αυξημένη σε σχέση με το 2021 (1.072.520), με μια μεταβολή 62%. Ωστόσο, σε σχέση με το 2019, παραμένει υποδεέστερη κατά 19%, γεγονός που πιθανώς σχετίζεται με τη μετατόπιση του τουριστικού προφίλ (λιγότερες αφίξεις από κρουαζιέρες).

6. ΔΛΤ Κεφαλληνίας-Ιθάκης: Παρουσιάζει ελαφρά μείωση σε σχέση με το 2019 (2.127.624 → 1.628.394), παρότι αυξάνεται έναντι του 2021. Η αρνητική μεταβολή σε βάθος πενταετίας (-23%) δείχνει στασιμότητα ή μερική απώλεια επιβατικού φορτίου.

7. ΔΛΤ Μυκόνου: Το 2023 καταγράφει 1.555.882 επιβάτες, δηλαδή μερική επαναφορά σε σχέση με το 2019 (1.667.767), αλλά με εμφανή ενίσχυση από το 2021 (952.982). Η Μύκονος υπέστη σημαντική πτώση κατά την πανδημία (2020: 467.622), αλλά σχεδόν τριπλασίασε την κίνησή της στη διετία 2021–2023.

8. ΔΛΤ Σύρου: Αύξηση από 1.137.872 το 2021 σε 1.548.593 το 2023 (μεταβολή +36%). Συνολικά διατηρεί θετική τάση, υποδηλώνοντας σημαντικό ρόλο στο Αιγαίο.

9. ΔΛΤ Κυλλήνης: Από 1.643.374 επιβάτες το 2019 έπεσε στους 1.547.363 το 2023, μια οριακή μείωση (-6%), παρά την ανάκαμψη από το 2021. Η Κυλλήνη φαίνεται να σταθεροποιείται χωρίς να υπερβαίνει τα προ-πανδημικά επίπεδα.

10. ΔΛΤ Ναυπάκτου: Με 1.439.786 επιβάτες το 2023, έχει επιστρέψει στα επίπεδα του 2019 (1.243.529) με αύξηση 16%, γεγονός που φανερώνει ενίσχυση της δυτικής ζώνης επιβατικής κίνησης.

1.3.5.2 Εμπορευματική Κίνηση σε Λιμενικά Ταμεία

Η παρούσα ανάλυση εξετάζει σε βάθος την εμπορευματική κίνηση των Λιμενικών και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων (ΛΤ/ΔΛΤ) της Ελλάδας κατά την πενταετία 2019–2023. Σκοπός της είναι να αποτυπώσει με σαφήνεια την πορεία και τη δυναμική των λιμένων της χώρας στον τομέα των εμπορευματικών μεταφορών, όπως αυτή καταγράφεται σε διαχρονικά και συγκριτικά δεδομένα. Η ανάλυση δεν περιορίζεται σε στατιστικά μεγέθη, αλλά εστιάζει σε επιλεγμένα λιμενικά ταμεία, προκειμένου να ερμηνεύσει τις διακυμάνσεις της εμπορευματικής ροής, να αναδείξει κρίσιμες μεταβολές και να εντοπίσει δομικές τάσεις που χαρακτηρίζουν τη λιμενική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Μέσα από την ανάδειξη συγκεκριμένων περιπτώσεων, επιχειρείται η σκιαγράφηση του γεωοικονομικού ρόλου κάθε λιμένα στο εθνικό σύστημα μεταφορών.

Πίνακας 3: Εξέλιξη εμπορευματικής κίνησης και μεταβολή (2019-2023)

	2019	2020	2021	2022	2023	Μεταβολή 2023- 2019	Μεταβολή 2023- 2021
ΔΛΤ Αβδήρων	72.562	97.371	99.659	117.013	113.299	56%	14%
ΔΛΤ Αιγιαλείας	9.295	0	0	14.487	0	-100%	-
ΔΛΤ Αίγινας	2.134.820	1.521.387	1.924.298	218.117	150.857	-93%	-92%
ΔΛΤ Αλοννήσου	22.528	21.211	14.819	13.931	20.161	-11%	36%
ΔΛΤ Αμοργού	22.626	24.893	19.504	16.850	15.200	-33%	-22%
ΔΛΤ Αμφιλοχίας	27.490	24.462	45.652	63.913	38.841	41%	-15%
ΔΛΤ Ανατολικής Μάνης	5.033	2.700	3.286	0	0	-100%	-100%
ΔΛΤ Άνδρου-Τήνου	198.034	182.339	196.424	209.163	221.715	12%	13%
ΔΛΤ Αριστοτέλη	115.560	103.191	95.981	110.960	118.784	3%	24%
ΔΛΤ Βόρειας Κυνουρίας	563.725	521.575	547.585	626.816	549.107	-3%	0%
ΔΛΤ Ερμιονίδας	95.861	92.978	116.316	116.597	118.570	24%	2%
ΔΛΤ Θάσου	1.118.507	950.022	1.047.837	1.119.226	1.219.505	9%	16%
ΔΛΤ Θήρας	653.212	510.932	509.117	629.313	728.058	11%	43%
ΔΛΤ Ιεράπετρας	265.039	247.389	221.094	211.004	228.174	-14%	3%
ΔΛΤ Ίου	74.590	53.610	52.982	67.102	66.433	-11%	25%
ΔΛΤ Καλαμάτας	3.191	0	3.500	5.498	0	-100%	-100%
ΔΛΤ Καλύμνου	178.567	140.707	134.329	160.601	165.954	-7%	24%
ΔΛΤ Κεφαλληνίας- Ιθάκης	465.779	378.688	360.981	388.069	398.964	-14%	11%
ΔΛΤ Κορίνθου	813.561	823.308	851.833	625.143	642.984	-21%	-25%
ΔΛΤ Κυθήρων	49.328	25.370	25.757	13.916	36.097	-27%	40%
ΔΛΤ Κυλλήνης	786.387	593.013	633.890	685.046	727.381	-8%	15%
ΔΛΤ Κω	669.505	465.748	445.101	473.329	569.646	-15%	28%
ΔΛΤ Λέρου	533.867	472.435	463.353	439.973	489.553	-8%	6%
ΔΛΤ Λέσβου	311.067	273.073	314.032	301.104	299.315	-4%	-5%
ΔΛΤ Λευκάδος	113.914	67.991	96.015	131.953	152.290	34%	59%
ΔΛΤ Λήμνου	98.298	84.542	101.019	92.523	142.696	45%	41%
ΔΛΤ Ι.Π. Μεσολογγίου	9.700	0	0	5.516	38.870	301%	-
ΔΛΤ Μονεμβασιάς	112.304	89.732	118.603	108.758	147.553	31%	24%
ΔΛΤ Μυκόνου	540.745	411.773	397.379	505.103	508.784	-6%	28%
ΔΛΤ Νάξου	136.389	140.449	129.115	150.324	157.306	15%	22%
ΔΛΤ Ναυπάκτου	940.440	1.127.010	1.243.630	1.262.080	1.220.180	30%	-2%
ΔΛΤ Ναυπλίου	33.450	24.785	35.805	29.039	30.509	-9%	-15%

ΔΛΤ Νέας Προποντίδας	158.845	138.735	98.161	207.248	192.958	21%	97%
ΔΛΤ Νότιας Δωδεκανήσου	823.025	565.463	662.557	841.701	868.411	6%	31%
ΔΛΤ Ξηρομέρου	26.538	35.290	31.944	13.493	33.108	25%	4%
ΔΛΤ Πάρου-Αντιπάρου	428.636	287.408	279.718	311.696	323.755	-24%	16%
ΔΛΤ Πάτμου	37.437	33.174	58.791	50.607	32.763	-12%	-44%
ΔΛΤ Πρέβεζας	112.348	154.880	149.032	153.543	157.889	41%	6%
ΔΛΤ Πύλου	5.880	0	3.540	0	0	-100%	-100%
ΔΛΤ Ρεθύμνου	279.842	316.904	329.574	362.563	331.761	19%	1%
ΔΛΤ Σαλαμίνας	1.645.214	1.587.171	1.682.337	1.782.732	1.761.897	7%	5%
ΔΛΤ Σάμου	144.743	148.147	185.160	138.582	144.029	0%	-22%
ΔΛΤ Σητείας	458.120	462.069	468.904	446.335	514.253	12%	10%
ΔΛΤ Σικωνίων	60.898	34.804	11.161	18.408	18.205	-70%	63%
ΔΛΤ Σίφνου	36.764	50.331	50.588	59.546	48.657	32%	-4%
ΔΛΤ Σκάλας Ωρωπού	9.250	7.511	5.216	3.332	3.579	-61%	-31%
ΔΛΤ Σκιάθου	149.682	102.187	167.250	140.765	136.557	-9%	54%
ΔΛΤ Σπετσών	658.306	617.239	665.221	743.413	664.758	1%	0%
ΔΛΤ Σύρου	328.338	342.570	360.800	444.395	477.537	45%	32%
ΔΛΤ Τροιζηνίας	240.603	215.768	210.747	236.722	226.281	-6%	7%
ΔΛΤ Ύδρας	8.590	7.780	8.330	6.150	6.440	-25%	-23%
ΔΛΤ Φαιστού	197.195	146.842	98.394	116.522	203.740	3%	107%
ΔΛΤ Χίου	164.910	182.627	175.302	165.175	169.385	3%	-3%
ΛΤ Αντίκυρας	2.244.954	2.427.648	2.617.165	2.215.159	2.499.590	11%	-4%
ΛΤ Ζακύνθου	504.868	373.464	373.732	453.162	453.771	-10%	21%
ΛΤ Ικαρίας	33.759	40.288	57.733	48.514	45.787	36%	-21%
ΛΤ Σκύρου	22.134	22.038	22.145	22.741	19.343	-13%	-13%
ΛΤ Νομού Φθιώτιδας	1.190.427	487.718	465.484	494.145	707.824	-41%	52%
ΛΤ Νομού Φωκίδας	936.838	803.462	633.397	661.924	607.419	-35%	-4%
ΛΤ Νομού Χανίων	1.725.020	1.366.806	1.649.692	1.732.290	1.161.504	-33%	-30%

Πηγή: Greport 2024 (Βαγγέλας και Πάλλης 2024)

Εστιάζοντας στους 10 λιμένες με το μεγαλύτερο όγκο μεταφοράς για το 2023 παρατηρούνται τα εξής:

1. ΛΤ Αντίκυρας: Το Λιμενικό Ταμείο Αντίκυρας διατηρεί σταθερά την πρώτη θέση με 2.499.590 μονάδες εμπορευματικής κίνησης το 2023. Η τιμή αυτή υπερβαίνει και το επίπεδο του 2019 (2.244.954), καταγράφοντας μια θετική μεταβολή της τάξης του 11%, παρότι μειώθηκε από το ιστορικό υψηλό του 2021. Η Αντίκυρα αποτελεί τυπικό παράδειγμα λιμένα με βιομηχανική εξάρτηση και σταθερή εμπορευματική λειτουργία.

2. ΔΛΤ Σαλαμίνας: Με 1.761.897 μονάδες, η Σαλαμίνα καταγράφει διαχρονικά υψηλή και σταθερή κίνηση, που αποδίδεται στην εγγύτητα με την Αττική και στη χρήση για μεταφορά υλικών και πρώτων υλών. Σε σχέση με το 2019, υπάρχει μέτρια αύξηση 7%, ενώ η μεταβολή έναντι του 2021 είναι μικρή (+5%), υποδηλώνοντας σταθεροποιημένο χαρακτήρα.

3. ΔΛΤ Ναυπάκτου: Η Ναύπακτος εμφανίζει 1.220.180 μονάδες εμπορευμάτων το 2023, αυξημένη κατά 30% σε σχέση με το 2019. Αυτή η εξέλιξη φανερώνει δυναμική ενίσχυση του ρόλου της περιοχής στην περιφερειακή διακίνηση αγαθών, ειδικά στη δυτική Στερεά Ελλάδα.

4. ΔΛΤ Θάσου: Με 1.219.505 μονάδες, η Θάσος έχει επανακάμψει πλήρως από την πτώση της πανδημίας, καταγράφοντας άνοδο 9% σε σχέση με το 2019 και 16% έναντι του 2021. Πρόκειται για ένα νησί με ανεπτυγμένη εξορυστική και τουριστική δραστηριότητα, η οποία φαίνεται να συντηρεί σταθερή λιμενική δυναμική.

5. ΛΤ Νομού Χανίων: Παρουσιάζει 1.161.504 μονάδες το 2023, σημαντικά μειωμένες από το 2019 (1.725.020), με αρνητική μεταβολή της τάξης του -33%. Παρά την ανάκαμψη των τελευταίων ετών, το ΛΤ Χανίων δεν έχει επιστρέψει στα προ-πανδημικά επίπεδα, γεγονός που μπορεί να σχετίζεται με αλλαγές στην αλυσίδα εφοδιασμού ή μετατόπιση φορτίου σε άλλους κόμβους.

6. ΔΛΤ Νότιας Δωδεκανήσου: Καταγράφει 868.411 μονάδες το 2023, αυξημένες κατά 6% έναντι του 2019 και 31% από το 2021. Η αύξηση αυτή ενδέχεται να συνδέεται με την ενίσχυση της τουριστικής κίνησης και των εφοδιαστικών αναγκών του νησιωτικού συμπλέγματος.

7. ΔΛΤ Θήρας: Η εμπορευματική κίνηση της Θήρας φτάνει τις 728.058 μονάδες το 2023. Η άνοδος από το 2021 είναι εντυπωσιακή (+43%), φανερώνοντας επάνοδο των εφοδιαστικών ροών που διαταράχθηκαν στην πανδημία, αν και η τιμή παραμένει μόλις 11% πάνω από εκείνη του 2019.

8. ΔΛΤ Κυλλήνης: Με 727.381 μονάδες, η Κυλλήνη έχει επανέλθει σχεδόν στα επίπεδα του 2019 (786.387), με μικρή μείωση της τάξης του -8%, αλλά βελτίωση έναντι του 2021 (+15%). Ο λιμένας εξακολουθεί να εξυπηρετεί τη σύνδεση με τα νησιά του Ιονίου.

9. ΛΤ Νομού Φθιώτιδας: Το 2023 εμφανίζει 707.824 μονάδες, σημαντική αύξηση +52% από το 2021. Αν και η τιμή του 2019 ήταν υψηλότερη (1.190.427), η τρέχουσα πορεία δείχνει ότι ο λιμένας επανακτά σταδιακά το εμπορευματικό του φορτίο.

10. ΔΛΤ Σπέτσων: Οι Σπέτσες καταγράφουν 664.758 μονάδες το 2023, ουσιαστικά ισοδύναμες με το 2021 (665.221) και με ήπια αύξηση από το 2019 (658.306). Η σταθερότητα αυτή δείχνει ισχυρό τοπικό χαρακτήρα, με περιορισμένες εξωτερικές επιδράσεις.

1.3.6 Τάσεις στην Ελληνική Λιμενική Αγορά

1.3.6.1 Γενική Πορεία της Λιμενικής Δραστηριότητας (2014–2023)

Την τελευταία δεκαετία η ελληνική λιμενική βιομηχανία διήλθε μία περίοδο σημαντικών μεταβολών, με εναλλασσόμενες φάσεις ύφεσης και ανάπτυξης. Μετά το παρατεταμένο αρνητικό οικονομικό περιβάλλον της δεκαετίας του 2010 – λόγω της ελληνικής κρίσης και της επιβράδυνσης του παγκόσμιου εμπορίου – ακολούθησαν οι δυσμενείς συνθήκες της πανδημίας, που επηρέασαν έντονα όλους τους τύπους λιμενικών δραστηριοτήτων. Εξαίρεση αποτέλεσε η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων, η οποία σημείωσε θεαματική άνοδο χάρη στις στοχευμένες επενδύσεις και τη βελτιωμένη δυναμικότητα, ιδίως στον λιμένα του Πειραιά. Συνολικά, η λιμενική κίνηση ανέκαμψε αισθητά μετά το 2021, με το 2023 να καταγράφεται ως χρονιά-ορόσημο για πολλούς λιμένες της χώρας.

Η αλλαγή στο μίγμα λιμενικών δραστηριοτήτων είναι αξιοπρόσεκτη. Αναλυτικότερα, οι διακινούμενοι όγκοι φορτίων σε εμπορευματοκιβώτια αυξήθηκαν ραγδαία, μετατρέποντας την Ελλάδα σε βασικό κόμβο στην Ανατολική Μεσόγειο. Αντίθετα, τα παραδοσιακά χύδην φορτία – ιδιαίτερα τα ξηρά – παρουσίασαν φθίνουσα πορεία, αντανακλώντας μεταβολές στην εγχώρια βιομηχανική παραγωγή και το εξωτερικό εμπόριο. Ο θαλάσσιος τουρισμός γνώρισε σταδιακή, αλλά αποφασιστική επάνοδο, με τα μεγέθη της κρουαζιέρας να ξεπερνούν ιστορικά επίπεδα, ενώ και η ακτοπλοϊκή επιβατική κίνηση ανέκτησε τη δυναμική της, πλησιάζοντας και σε αρκετές περιπτώσεις υπερβαίνοντας τα προπανδημικά επίπεδα.

Σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις αυτές διαδραμάτισαν οι διαρθρωτικές αλλαγές και οι επενδύσεις, ιδίως σε μεγάλους λιμένες που εντάχθηκαν σε καθεστώς παραχώρησης. Η είσοδος στρατηγικών επενδυτών συνοδεύτηκε από αναβάθμιση υποδομών, βελτίωση της επιχειρησιακής αποδοτικότητας και εισαγωγή νέων τεχνολογιών. Το αποτέλεσμα ήταν όχι μόνο η ποσοτική ενίσχυση της λιμενικής δραστηριότητας, αλλά και η ποιοτική αναβάθμισή της. Εντούτοις, στα μικρότερα λιμάνια και λιμενικά ταμεία παραμένουν χρόνιες προκλήσεις, όπως η έλλειψη προσωπικού, η απουσία τεχνογνωσίας και η περιορισμένη οικονομική ευχέρεια, αναδεικνύοντας την ανάγκη για θεσμική ολοκλήρωση της λιμενικής μεταρρύθμισης.

1.3.6.2 Πρόσφατες Μεταβολές και Συγκριτικά Ευρήματα

Η περίοδος 2022–2023 σηματοδότησε την πλήρη ανάκαμψη του λιμενικού τομέα από την πανδημική κρίση, με σημαντικές επιδόσεις σε βασικούς δείκτες. Η συνολική επιβατική κίνηση στους μεγάλους λιμένες σημείωσε διψήφια άνοδο, επιτυγχάνοντας τα υψηλότερα επίπεδα της δεκαετίας. Η κίνηση ακτοπλοΐας όχι μόνο αναπληρώθηκε αλλά και υπερέβη τα προ της πανδημίας επίπεδα, με καθοριστική συμβολή των βασικών λιμένων της Αττικής και της νησιωτικής Ελλάδας.

Η εικόνα στα φορτία διαφοροποιείται ανάλογα με την κατηγορία. Η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων επανήλθε σε τροχιά ανάκαμψης μετά από ελαφρά κάμψη, παραμένοντας ωστόσο κάτω από το ιστορικό ρεκόρ του 2019. Στον αντίποδα, τα χύδην ξηρά φορτία συνέχισαν να παρουσιάζουν πτώση, αντανακλώντας τις δομικές μεταβολές της ζήτησης, τη μετάβαση της παραγωγής και την τάση μεταφοράς μέρους των φορτίων αυτών σε εμπορευματοκιβώτια. Σημαντική άνοδος καταγράφηκε στα χύδην υγρά φορτία, με υπερδιπλασιασμό των όγκων στην τελευταία δεκαετία, ιδιαίτερα λόγω αλλαγών στη μέτρηση και στην εμπορική διακίνηση προϊόντων διύλισης.

Ο θαλάσσιος τουρισμός και ιδίως ο τομέας της κρουαζιέρας γνώρισε θεαματική ανάκαμψη, ξεπερνώντας κατά πολύ τα μεγέθη προ της πανδημίας και φθάνοντας σε ιστορικά υψηλά επίπεδα επιβατικής κίνησης και προσεγγίσεων πλοίων. Η γεωγραφική διασπορά των αφίξεων και η σημαντική συμμετοχή νέων ή περιφερειακών λιμένων υποδηλώνουν την ωρίμανση του τομέα και την ενίσχυση του τουριστικού προφίλ της χώρας.

1.3.6.3 Μακροπρόθεσμες Προοπτικές και Στρατηγικές Προκλήσεις

Η ελληνική λιμενική αγορά, έχοντας ανακάμψει από τις κρίσεις και παρουσιάζοντας συνολικά θετική τροχιά, βρίσκεται αντιμέτωπη με μια σειρά από στρατηγικές προκλήσεις και ευκαιρίες. Οι μελλοντικές της επιδόσεις θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του συστήματος να προσαρμοστεί στις νέες απαιτήσεις.

Η ανάγκη για συνεχή αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και η υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών είναι επιτακτική. Η επέκταση προβλητών, η εκβάθυνση λιμενολεκάνων και η ψηφιοποίηση διαδικασιών θα επιτρέψουν στα ελληνικά λιμάνια να ενισχύσουν τον ρόλο τους ως κόμβοι εμπορίου και μεταφορών. Παράλληλα, η ενίσχυση της διασυνδεσιμότητας με το σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο θα αναβαθμίσει τη θέση τους ως πολυτροπικά κέντρα.

Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα συνιστά άλλη μία κρίσιμη διάσταση. Η προσαρμογή στις απαιτήσεις της πράσινης μετάβασης, με εφαρμογή τεχνολογιών μειωμένων εκπομπών και ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, θα ενισχύσει την ελκυστικότητα των λιμένων και θα ευθυγραμμίσει τη λειτουργία τους με τις ευρωπαϊκές πολιτικές για το περιβάλλον και την ενέργεια.

Η θεσμική αναδιοργάνωση του λιμενικού συστήματος, ιδιαίτερα στα μικρότερα λιμάνια, παραμένει εκκρεμής. Η υιοθέτηση πιο ευέλικτων και αποτελεσματικών μοντέλων διακυβέρνησης θα ενισχύσει την αποδοτικότητα, θα επιτρέψει την κινητοποίηση επενδυτικών πόρων και θα εξασφαλίσει καλύτερη αξιοποίηση των δημόσιων υποδομών. Η ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου των αρμόδιων αρχών και η ενδυνάμωση της εποπτείας είναι καθοριστικές για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

Τέλος, οι διεθνείς γεωπολιτικές εξελίξεις και ο ανταγωνισμός από άλλες χώρες της Μεσογείου επηρεάζουν άμεσα τις εμπορευματικές ροές. Η Ελλάδα οφείλει να ενισχύσει τη θέση της ως εναλλακτική πύλη εισόδου στην Ευρώπη και να επωφεληθεί από τη στρατηγική της γεωγραφική θέση, αξιοποιώντας τις νέες δυναμικές στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού.

Συμπερασματικά, οι τάσεις στην ελληνική λιμενική αγορά αποκαλύπτουν ένα σύστημα σε φάση μετασχηματισμού και ανάπτυξης. Η μακροχρόνια επιτυχία του θα εξαρτηθεί από την ικανότητα να ισορροπήσει ανάμεσα στην αποδοτικότητα, τη βιωσιμότητα και τη θεσμική ευελιξία. Με στρατηγική προσέγγιση, επενδύσεις και συνεκτική διακυβέρνηση, τα ελληνικά λιμάνια μπορούν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στο περιφερειακό και διεθνές δίκτυο μεταφορών.

1.4 Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο λιμένων και ευρωπαϊκό λιμενικό σύστημα

1.4.1 Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Λιμενικής Νομοθεσίας

Η διαμόρφωση κοινής πολιτικής λιμένων στην ΕΕ υπήρξε μια μακρά διαδικασία, με αρκετές αποτυχημένες απόπειρες πριν τη σημερινή νομοθεσία. Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιχείρησε για πρώτη φορά να εισαγάγει νομοθεσία για την πρόσβαση στις λιμενικές υπηρεσίες (το λεγόμενο «**Πακέτο Λιμένων Ι**»). Το 2001 προτάθηκε Οδηγία για την ελευθέρωση των λιμενικών υπηρεσιών, η οποία όμως προκάλεσε ισχυρές αντιδράσεις από λιμενεργάτες και φορείς λιμένων. Τελικά, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέρριψε την πρόταση το 2003. Η Επιτροπή επανήλθε το 2004 με νέα πρόταση («**Πακέτο Λιμένων II**»), η οποία επίσης απορρίφθηκε από το Κοινοβούλιο το 2006.

Μετά από αυτές τις αποτυχίες, η ΕΕ υιοθέτησε ηπιότερη προσέγγιση. Το 2007 εκδόθηκε **Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική»**, όπου αντί νομοθετικών δεσμεύσεων τέθηκαν κατευθύνσεις για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και διαφάνειας στα λιμάνια. Για αρκετά χρόνια, η λιμενική πολιτική περιορίστηκε σε γενικές αρχές, εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού και κατευθυντήριες γραμμές (π.χ. για κρατικές ενισχύσεις σε λιμένες).

Ωστόσο, η πίεση για κοινούς κανόνες συνέχισε να αυξάνεται λόγω των προκλήσεων διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στα ευρωπαϊκά λιμάνια. Το 2013, στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας «Single Market Act II», η Επιτροπή παρουσίασε νέο «**Πακέτο Λιμένων III**», αυτή τη φορά ως Κανονισμό αντί Οδηγίας. Οι διαπραγματεύσεις υπήρξαν εκτενείς, αλλά τελικώς επήλθε συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Τον Μάρτιο του 2017 υιοθετήθηκε επίσημα ο Κανονισμός (ΕΕ) 2017/352 για τη θέσπιση πλαισίου όσον αφορά την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και κοινών κανόνων για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια των

λιμένων. Ο νέος Κανονισμός αποτέλεσε το πρώτο ολοκληρωμένο νομοθέτημα της ΕΕ για τα λιμάνια, θέτοντας ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας με σκοπό τη βελτίωση της αποδοτικότητας και του ανταγωνισμού στα λιμάνια της Ευρώπης.

Σήμερα, το ισχύον (με τροπολογίες) νομοθετικό πλαίσιο και οι στρατηγικές της Ένωσης, που αφορά τους λιμένες έχει ως ακολούθως:

Οδηγία 2005/65/ΕΚ σχετικά με την ενίσχυση της ασφαλείας των λιμένων

Ο κύριος στόχος της οδηγίας είναι η εισαγωγή μέτρων για τη βελτίωση της ασφάλειας στους λιμένες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έναντι του ενδεχομένου συμβάντων που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια. Για να καταστεί αυτό δυνατό, η οδηγία αποσκοπεί στη θέσπιση ενός πλαισίου της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί ασφάλεια υψηλού και ίσου επιπέδου σε όλους τους λιμένες της ΕΕ. Το πλαίσιο αυτό συνίστανται σε κοινούς βασικούς κανόνες για μέτρα ασφαλείας των λιμένων, μηχανισμό εφαρμογής των εν λόγω κανόνων, καθώς και προσήκοντες μηχανισμούς παρακολούθησης της συμμόρφωσης. Αυτή η οδηγία συμπληρώνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 725/2004 όσον αφορά την ασφάλεια στα πλοία και στις λιμενικές εγκαταστάσεις, και τα μέτρα που θέσπισε η Επιτροπή τον Μάιο του 2003 [COM(2003) 229 final]. Σε συνδυασμό, οι πράξεις αυτές παρέχουν το αναγκαίο πλαίσιο για την προστασία ολόκληρης της εφοδιαστικής αλυσίδας των θαλάσσιων μεταφορών (από το πλοίο στον λιμένα, τη διεπαφή μεταξύ πλοίου και λιμένα και ολόκληρης της λιμενικής περιοχής) έναντι του κινδύνου παράνομων επιθέσεων στην επικράτεια της ΕΕ. Η οδηγία εφαρμόζεται για ανθρώπους, υποδομές και εξοπλισμό (μεταξύ άλλων μέσα μεταφοράς) σε λιμένες και παρακείμενες περιοχές. Ειδικότερα, η Οδηγία προβλέπει τα εξής:

- **Ορισμός αρχής ασφαλείας λιμένα και σχέδια ασφαλείας λιμένα**
 - Οι χώρες της ΕΕ οφείλουν να ορίζουν αρχή ασφαλείας λιμένα για κάθε λιμένα. Κάθε αρχή ασφαλείας λιμένα είναι δυνατό να ορίζεται για περισσότερους από έναν λιμένες. Η εν λόγω αρχή είναι υπεύθυνη για τον προσδιορισμό και την λήψη των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας λιμένα σύμφωνα με τις αξιολογήσεις και τα σχέδια ασφαλείας λιμένα.
 - Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα σχέδια ασφαλείας λιμένα αναπτύσσονται, τηρούνται και ενημερώνονται, με λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που λήφθηκαν για την ενίσχυση της ασφαλείας των λιμένων (όπως είναι οι όροι πρόσβασης σε λιμένες ή τα μέτρα που ισχύουν για τις αποσκευές και τα φορτία). Οι χώρες της ΕΕ πρέπει επίσης να παρακολουθούν τα σχέδια ασφαλείας και την εφαρμογή τους, καθώς και να καθορίζουν κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

- **Καθορισμός επιπέδων ασφαλείας**

- Καθορίζονται διαφορετικά επίπεδα ασφαλείας ανάλογα με τον εκτιμώμενο κίνδυνο (κανονικός, αυξημένος ή επαπειλούμενος κίνδυνος), και συγκεκριμένα:
 - **επίπεδο ασφαλείας 1:** το επίπεδο για το οποίο πρέπει να διατηρούνται συνεχώς ελάχιστα προστατευτικά μέτρα ασφαλείας,
 - **επίπεδο ασφαλείας 2:** το επίπεδο για το οποίο λόγω αυξημένου κινδύνου για συμβάν ασφαλείας, επί κάποιο χρονικό διάστημα πρέπει να διατηρούνται επιπρόσθετα ενδεικνυόμενα προστατευτικά μέτρα ασφαλείας,
 - **επίπεδο ασφαλείας 3:** το επίπεδο για το οποίο, όταν συμβάν ασφαλείας είναι πιθανό, αν και δεν είναι δυνατό να εντοπισθεί ο συγκεκριμένος στόχος, επί περιορισμένο χρονικό διάστημα πρέπει να διατηρούνται περαιτέρω ειδικά προστατευτικά μέτρα ασφαλείας.
- Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να γνωστοποιούν το επίπεδο ασφαλείας που ισχύει για κάθε λιμένα, καθώς και τυχόν μεταβολές του επιπέδου ασφαλείας.

- **Υπεύθυνος ασφαλείας λιμένα**

- Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να εγκρίνουν έναν υπεύθυνο ασφαλείας σε κάθε λιμένα.
- Εάν είναι εφικτό, κάθε λιμένας διαθέτει διαφορετικό υπεύθυνο ασφαλείας λιμένα. Ωστόσο, εφόσον απαιτείται, περισσότεροι του ενός λιμένες μπορούν να έχουν κοινό υπεύθυνο ασφαλείας.
- Οι εν λόγω υπεύθυνοι ασφαλείας δρουν ως σημείο επαφής για θέματα σχετικά με την ασφάλεια λιμένων και πρέπει να διαθέτουν επαρκείς αρμοδιότητες και τοπικές γνώσεις ώστε να διασφαλίζουν και να συντονίζουν επαρκώς την εκπόνηση, την επικαιροποίηση και την παρακολούθηση των αξιολογήσεων ασφαλείας του λιμένα και των σχεδίων ασφαλείας του λιμένα.

- **Αναθεωρήσεις**

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αξιολογήσεις ασφαλείας λιμένα και τα σχέδια ασφαλείας λιμένα αναθεωρούνται όποτε σημειώνονται μεταβολές απτόμενες της ασφάλειας, και τουλάχιστον ανά 5 έτη. Η οδηγία εφαρμόζεται από τις 15 Δεκεμβρίου 2005 και έπρεπε να θεσπιστεί νομοθετικά στις χώρες της ΕΕ έως τις 15 Ιουνίου 2007.

Ανακοίνωση της Επιτροπής: Λιμένες: κινητήρας οικονομικής μεγέθυνσης [COM(2013) 295 final της 23.5.2013]

Η ΕΕ διαθέτει πάνω από 1.200 λιμένες διάσπαρτους στα περισσότερα από 70.000 χιλιόμετρα ακτογραμμής. Κάθε χρόνο, το 74 % των εμπορευμάτων που αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών με τρίτες χώρες διέρχονται από λιμένες καθώς και το 37 % της διακίνησης εμπορευμάτων και 385 εκατομμύρια επιβάτες. Οι λιμένες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την οικονομία της ΕΕ όσον αφορά την απασχόληση, καθώς εκτιμάται ότι προσφέρουν 3 εκατομμύρια άμεσες (βιομηχανίες των λιμένων και σχετικές με τους λιμένες) και έμμεσες (εφοδιαστική/αλυσίδα εφοδιασμού) θέσεις απασχόλησης σε ευρύ φάσμα τομέων και στις 22 χώρες μέλη με ακτές.

Ωστόσο, οι λιμένες αντιμετωπίζουν μια σειρά από προκλήσεις, όπως:

- Έως το 2030, ο όγκος των φορτίων που διακινούνται από τους λιμένες της ΕΕ αναμένεται να αυξηθεί κατά 50%. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν νέες θέσεις απασχόλησης για να αντιμετωπιστεί η αυξημένη κίνηση.
- Αυξανόμενη τάση προς μεγαλύτερα πλοία: ορισμένα πλοία μπορούν να μεταφέρουν 18.000 εμπορευματοκιβώτια, πράγμα που ισοδυναμεί με μια πομπή φορτηγών που εκτείνεται από το Ρότερνταμ έως το Παρίσι.
- Τα επίπεδα διαρθρωτικών επιδόσεων ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό: υπάρχει συγκέντρωση δραστηριότητας στους αποδοτικότερους λιμένες, επειδή πολλοί λιμένες δεν έχουν τις αναγκαίες εγκαταστάσεις ή εύκολη πρόσβαση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη συμφόρηση και μεγαλύτερα ταξίδια, τόσο χερσαία όσο και θαλάσσια, που οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα εκπομπών.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι λιμένες θα τονώσουν την οικονομία της ΕΕ τις επόμενες δεκαετίες, η στρατηγική προασπίζεται δράσεις με σκοπό:

- τη σύνδεση των λιμένων στο διευρωπαϊκό δίκτυο: πιο ολοκληρωμένος σχεδιασμός υποδομών, συνεπείς επενδυτικές στρατηγικές και χορήγηση χρηματοδότησης της ΕΕ δυνάμει των κατευθυντήριων γραμμών για το ΔΕΔ-Μ. Ο χρηματοδοτικός μηχανισμός Συνδέοντας την Ευρώπη και τα διαρθρωτικά ταμεία θα έχουν ως στόχο να διασφαλίζουν ότι οι λιμένες συνδέονται με την ενδοχώρα τους και το ευρύτερο δίκτυο μεταφορών,
- την προσέλκυση επενδύσεων και τον εκσυγχρονισμό των λιμενικών υπηρεσιών: οι νέοι κανόνες σε επίπεδο ΕΕ προτείνονται για την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά τη χρηματοδότηση από το δημόσιο τομέα, τη διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των λιμένων, και την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών. Η πρόταση μειώνει τις νομικές

αβεβαιότητες για τους φορείς εκμετάλλευσης των λιμένων, προβλέποντας κοινούς κανόνες για μια ανοιχτή και αμερόληπτη πρόσβαση στην αγορά των λιμενικών υπηρεσιών.

Ο εποικοδομητικός κοινωνικός διάλογος στον κλάδο των λιμένων καθώς και η σημασία τόσο της βελτίωσης των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών των λιμένων όσο και της καινοτομίας που κατέχει κεντρική θέση στον κλάδο, υπογραμμίζονται επίσης ιδιαιτέρως.

Η στρατηγική συνοδεύεται από πρόταση για νέα νομοθετική πράξη που προορίζεται για την αντιμετώπιση των βασικών ζητημάτων που αφορούν την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών και τη δημοσιονομική διαφάνεια και αυτονομία των λιμένων.

Κανονισμός (ΕΕ) 2017/352 — κανόνες για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και τη χρηματοοικονομική διαφάνεια των λιμένων

Ο Κανονισμός 2017/352 συνιστά την πρώτη νομοθετική πράξη της ΕΕ ειδικά για τους λιμένες. Θεσπίζει κανόνες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική διαφάνεια, την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και τα τέλη λιμενικών υποδομών. Τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/697 για να παρέχει ευελιξία στον φορέα διαχείρισης του λιμένα ή στην αρμόδια αρχή όσον αφορά την άρση των τελών λιμενικών υποδομών στο πλαίσιο της επιδημικής έκρηξης της COVID-19.

Η νομοθεσία ισχύει για τα ακόλουθα: εφοδιασμό με καύσιμο, διακίνηση φορτίων, πρόσδεση, υπηρεσίες επιβατών, συλλογή των αποβλήτων και των καταλοίπων φορτίου των πλοίων, πλοηγούς οι οποίοι καθοδηγούν τα πλοία φροντίζοντας για την ασφαλή είσοδο και πλεύση τους εντός του λιμένα, ρυμούλκηση. Πιο αναλυτικά, ο Κανονισμός ρυθμίζει τα ακόλουθα:

- **Πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών:** Καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να παρέχονται υπηρεσίες όπως ρυμούλκηση, πλοήγηση, εφοδιασμός, επιμέλεια φορτίου κ.λπ. Προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης ελάχιστων απαιτήσεων για παρόχους υπηρεσιών και, υπό προϋποθέσεις, τον περιορισμό του αριθμού παρόχων σε μια υπηρεσία για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Σε περιπτώσεις όπου το ίδιο το λιμάνι παρέχει υπηρεσίες (άμεσα ή μέσω ελεγχόμενης εταιρείας), απαιτούνται μέτρα αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων. Ενδεικτικά, προτείνεται οι αποφάσεις για περιορισμό παρόχων να λαμβάνονται από εθνική αρχή ανεξάρτητη από τη λιμενική αρχή, ώστε να διασφαλίζεται αμεροληψία.
- **Χρηματοοικονομική διαφάνεια:** Ο Κανονισμός υποχρεώνει τους οργανισμούς λιμένων που λαμβάνουν δημόσια χρηματοδότηση να τηρούν διακριτούς λογαριασμούς για τις οικονομικές δραστηριότητές τους. Οι οικονομικές σχέσεις με το κράτος (επιδοτήσεις, κεφαλαιακές εισφορές, κ.λπ.) πρέπει να καταγράφονται με διαφάνεια. Επίσης, εάν ένα λιμάνι που χρηματοδοτείται δημοσίως παρέχει το ίδιο λιμενικές υπηρεσίες, οφείλει να τηρεί

χωριστή λογιστική για αυτές, ώστε να φαίνεται σαφώς οποιαδήποτε διασταύρωση χρηματορρών. Τα δεδομένα αυτά πρέπει να διατίθενται σε αρμόδια αρχή σε περίπτωση καταγγελίας, προκειμένου να ελεγχθεί συμμόρφωση με τους κανόνες ανταγωνισμού.

- **Λιμενικές χρεώσεις:** Θεσπίζονται αρχές για τις χρεώσεις χρήσης λιμενικής υποδομής (τέλη πλοίων, κ.λπ.) και τις χρεώσεις υπηρεσιών. Οι λιμενικές αρχές διατηρούν την ελευθερία να καθορίζουν το σύστημα χρεώσεων τους, αρκεί να είναι διαφανές και μη-διακριτικό. Προβλέπεται η διαβούλευση με χρήστες λιμένα για τα επίπεδα των τελών και η υποχρέωση οι χρεώσεις να αντικατοπτρίζουν την παρεχόμενη υπηρεσία. Σε περίπτωση διαφορών για χρεώσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν αρμόδια αρχή στην οποία μπορούν να προσφεύγουν οι ενδιαφερόμενοι. Για παράδειγμα, αν ένας ενδιαφερόμενος θεωρεί ότι το τέλος που του επιβάλλεται είναι αδικαιολόγητο, μπορεί να ζητήσει από την ορισμένη εθνική αρχή να εξετάσει το ζήτημα, η οποία με τη σειρά της μπορεί να απαιτήσει πληροφορίες και να αξιολογήσει τη δομή και το επίπεδο των χρεώσεων.
- **Διαδικασία καταγγελιών και προσφυγών:** Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες καινοτομίες του Κανονισμού. Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να διαθέτει αποτελεσματική διαδικασία για την εξέταση καταγγελιών που προκύπτουν από την εφαρμογή του Κανονισμού στα λιμάνια του. Η διαδικασία πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τη διαχείριση των λιμένων ή τους παρόχους υπηρεσιών, ώστε να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφέροντος. Ο Κανονισμός απαιτεί λειτουργικό διαχωρισμό μεταξύ της εξέτασης καταγγελιών αφενός και της ιδιοκτησίας ή διαχείρισης λιμένων αφετέρου. Οι αρμόδιες αρχές που θα χειρίζονται τις καταγγελίες πρέπει να έχουν εξουσία να ζητούν πληροφορίες από τις λιμενικές αρχές, τους παρόχους και τους χρήστες λιμένα, καθώς και να εκδίδουν αποφάσεις δεσμευτικές, που υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο. Περαιτέρω, προβλέπεται για κάθε ενδιαφερόμενο μέρος με έννομο συμφέρον το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων αυτών ή των επιμέρους μέτρων (άρθρο 18 του Κανονισμού) και κυρώσεις (άρθρο 19) σε περίπτωση παραβάσεων του Κανονισμού. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη όφειλαν έως 24 Μαρτίου 2019 να γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή τη διαδικασία και τις αρχές που όρισαν για τις καταγγελίες.
- **Ευελιξία σε έκτακτες συνθήκες:** Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Κανονισμός 2017/352 τροποποιήθηκε το 2020 με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/697. Η τροποποίηση αυτή έγινε εν μέσω της πανδημίας COVID-19, επιτρέποντας στις λιμενικές αρχές να παρεκκλίνουν προσωρινά από την υποχρέωση επιβολής λιμενικών τελών (π.χ. μείωση ή αναβολή πληρωμής τελών) για να διευκολυνθούν οι ναυτιλιακές εταιρείες. Επρόκειτο για ένα έκτακτο μέτρο στήριξης, που έδειξε τη δυνατότητα της ΕΕ να προσαρμόζει το πλαίσιο σε κρίσεις.

Ο κανονισμός δεν θίγει τους εθνικούς κοινωνικούς και εργασιακούς κανόνες ή τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες ή τις συμβάσεις παραχώρησης και δεν εφαρμόζεται σε

συμβάσεις παροχής λιμενικών υπηρεσιών οι οποίες υπογράφηκαν πριν από τις 15 Φεβρουαρίου 2017 και είναι ορισμένου χρόνου (οι συμβάσεις που υπογράφηκαν πριν από τις 15 Φεβρουαρίου 2017 και είναι αορίστου χρόνου πρέπει να συμμορφωθούν έως την 1η Ιουλίου 2025).

Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 – λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία

Η οδηγία καταργεί την οδηγία 2000/59/ΕΚ και τροποποιεί τις οδηγίες 2009/16/ΕΚ για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα και 2010/65/ΕΕ σχετικά με τις διατυπώσεις υποβολής δηλώσεων για τα πλοία. Σκοπός της Οδηγίας 2019/883 είναι η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων από πλοία που χρησιμοποιούν λιμένες της ΕΕ, με τη βελτίωση των λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία.

Σύμφωνα με τους νέους κανόνες, τα πλοία καταβάλλουν έμμεσο τέλος για την κάλυψη του κόστους του συστήματος, το οποίο τους παρέχει το δικαίωμα να παραδίδουν τα απόβλητά τους σε λιμένα, ασχέτως αν θα παραδώσουν τελικά απόβλητα. Το εν λόγω τέλος ισχύει επίσης για τα αλιευτικά σκάφη και τα σκάφη αναψυχής, προκειμένου να συμβάλλει στην πρόληψη της απόρριψης αλιευτικών δικτύων και αποβλήτων που τυχαία συλλέγονται στα αλιευτικά δίχτυα, τα οποία καταλήγουν απευθείας στη θάλασσα.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, αν ένα πλοίο παραδίδει ασυνήθιστη ποσότητα αποβλήτων, μπορεί να επιβληθεί πρόσθετο άμεσο τέλος για να διασφαλιστεί ότι το κόστος που σχετίζεται με την παραλαβή των εν λόγω αποβλήτων δεν προκαλεί δυσανάλογη επιβάρυνση στο σύστημα κάλυψης του κόστους του λιμένα. Τα τέλη μπορούν να διαφοροποιούνται με βάση, για παράδειγμα, την κατηγορία, τον τύπο και το μέγεθος του πλοίου και τον τύπο κυκλοφορίας του πλοίου. Μειωμένα τέλη ισχύουν για τα «οικολογικά πλοία», δηλαδή τα σκάφη που μπορούν να τεκμηριώσουν περιορισμένες ποσότητες αποβλήτων και βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων επί του σκάφους.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι λιμενικές εγκαταστάσεις:

- έχουν την ικανότητα να δεχτούν τους τύπους και τις ποσότητες των αποβλήτων από τα πλοία που χρησιμοποιούν συνήθως τον εν λόγω λιμένα,
- αποφεύγουν καθυστερήσεις,
- δεν επιβάλλουν υπερβολικά υψηλά τέλη που μπορεί να αποθαρρύνουν τα πλοία να τις χρησιμοποιούν,

- διαχειρίζονται τα απόβλητα από πλοία με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ (νομοθεσία της ΕΕ για τη διαχείριση των αποβλήτων) και τη λοιπή ενωσιακή νομοθεσία για τα απόβλητα.

Η οδηγία, που δεν ισχύει για πολεμικά σκάφη, περιλαμβάνει κανόνες για την παράδοση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εκ των προτέρων κοινοποίησης παραδόσεων, προβλέποντας ειδικές ρυθμίσεις που ισχύουν για πλοία που εκτελούν προγραμματισμένα δρομολόγια και πραγματοποιούν συχνούς και τακτικούς ελλιμενισμούς σε λιμένες. Τα πλοία πρέπει να επιθεωρούνται προκειμένου να ελέγχεται η συμμόρφωση με την οδηγία. Τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι η οδηγία εφαρμόζεται, καθώς και ότι επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις.

Η οδηγία ευθυγραμμίζει τη νομοθεσία της ΕΕ με την τροποποιημένη διεθνή σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία (Marpol), η οποία εστιάζεται στις επιχειρήσεις στη θάλασσα και στην οποία η ΕΕ είναι συμβαλλόμενο μέρος. Η οδηγία αποτελεί μέρος της πολιτικής για την κυκλική οικονομία και της στρατηγικής για τα πλαστικά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εφαρμόζεται από τις 27 Ιουνίου 2019 και έπρεπε να γίνει νόμος στα κράτη μέλη έως τις 28 Ιουνίου 2021.

Συνολικά, το σύγχρονο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο επιδιώκει να εξασφαλίσει ανοιχτές και δίκαιες λιμενικές αγορές, με ισόρροπο τρόπο: αφενός θωρακίζοντας τον ανταγωνισμό και τη διαφάνεια, αφετέρου αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα του λιμενικού τομέα (π.χ. την ανάγκη δημοσίου ελέγχου για λόγους ασφάλειας, περιβάλλοντος και δημοσίου συμφέροντος).

1.4.2 Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις Ανεξάρτητες Ρυθμιστικές Αρχές Λιμένων

Η απαίτηση για ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές στα λιμάνια απορρέει, κυρίως, από συγκεκριμένες διατάξεις του Κανονισμού 2017/352. Συγκεκριμένα:

- **Άρθρο 16 – Διαχείριση καταγγελιών:** Κάθε κράτος μέλος οφείλει να διαθέτει σύστημα διαχείρισης καταγγελιών που να είναι αποτελεσματικό και ανεξάρτητο. Το άρθρο 16 παρ. 2 ρητά απαιτεί η εξέταση καταγγελιών να γίνεται χωρίς σύγκρουση συμφερόντων, με λειτουργική ανεξαρτησία από τη λιμενική διοίκηση και τους παρόχους υπηρεσιών. Αυτή η διάταξη αποτελεί τη νομική βάση για τη δημιουργία ή τον ορισμό Ανεξάρτητης Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (ή άλλου ανεξάρτητου σώματος) σε κάθε χώρα, η οποία θα επιλαμβάνεται των διαφορών. Επιπλέον, το άρθρο 16 §5-6 παρέχει σε αυτές τις αρχές εξουσίες όπως: δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες και δικαίωμα έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων επί των καταγγελιών, οι οποίες υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, όταν συντρέχει περίπτωση.

- **Άρθρο 17 – Σχετικές αρχές:** Απαιτεί από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποιες είναι οι «αρμόδιες αρχές» για τους σκοπούς του Κανονισμού. Ειδικότερα, μέχρι τις 24 Μαρτίου 2019 έπρεπε να δηλωθούν οι αρχές που αντιστοιχούν: (α) στην αρχή που λαμβάνει πληροφορίες σε περίπτωση καταγγελίας σχετικά με οικονομική διαφάνεια (άρθρο 11 παρ.5), (β) στην αρχή που επιλαμβάνεται θεμάτων χρεώσεων υπηρεσιών λιμένα (άρθρο 12 παρ. 3), και (γ) στην αρχή για τις λιμενικές υποδομές/τέλη (άρθρο 13 παρ. 6). Αυτές οι διατάξεις εξειδικεύουν περαιτέρω τη νομική βάση: κάθε κράτος οφείλει να έχει έναν σχετικό εθνικό ρυθμιστικό φορέα για τις παραπάνω πτυχές. Στις περισσότερες περιπτώσεις, πρόκειται για την ίδια Ανεξάρτητη Αρχή που χειρίζεται και τις καταγγελίες ή για επιμέρους αρμοδιότητες που ανατίθενται σε συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω ρυθμίσεις εδράζονται στην αρμοδιότητα της ΕΕ για τις θαλάσσιες μεταφορές (άρθρο 100 ΣΛΕΕ), παρέχοντας νομικό έρεισμα για τη θέσπιση κανόνων που επιβάλλουν ανεξάρτητα εποπτικά όργανα στα κράτη μέλη. Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται και σε άλλους δικτυακούς τομείς (π.χ. ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές σε ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, σιδηροδρόμους), με στόχο τη θεσμική κατοχύρωση της ουδετερότητας στην εποπτεία αγορών, όπου το κράτος συχνά είναι ιδιοκτήτης ή διαχειριστής υποδομών.

Συνοψίζοντας, το δίκαιο της ΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη τη δημιουργία μηχανισμών ανεξάρτητης ρύθμισης στα λιμάνια, με τη μορφή νέων ανεξάρτητων αρχών ή μέσω ανάθεσης καθηκόντων σε υφιστάμενους ανεξάρτητους φορείς, προκειμένου να διασφαλιστεί η αμερόληπτη εφαρμογή των κανόνων του Κανονισμού 2017/352.

1.4.3 Οι ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές λιμένων στα κράτη μέλη της ΕΕ: οργάνωση, αρμοδιότητες, δίκτυα συνεργασιών

1.4.3.1 Οργάνωση

Όλα τα κράτη μέλη με σημαντικά θαλάσσια λιμάνια έχουν πλέον ορίσει μία ή περισσότερες αρχές για την εφαρμογή του Κανονισμού 2017/352, εκπληρώνοντας την υποχρέωση για ανεξάρτητη εποπτεία. Ωστόσο, ο τρόπος οργάνωσης διαφέρει σημαντικά μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Άλλες δημιούργησαν νέες ειδικές ρυθμιστικές αρχές λιμένων, ενώ άλλες ανέθεσαν το ρόλο σε ήδη υπάρχοντες φορείς (π.χ. ρυθμιστικές αρχές μεταφορών ή ανταγωνισμού, υπουργεία, δικαστήρια). Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικά μοντέλα και παραδείγματα:

Πίνακας 4 Μοντέλα οργάνωσης των ανεξάρτητων αρχών λιμένων στα κράτη μέλη της ΕΕ

Μοντέλο Ρυθμιστικής Αρχής	Παραδείγματα Κρατών Μελών	Χαρακτηριστικά / Σημειώσεις
Ανεξάρτητη διοικητική αρχή (ειδική ή πολυτομεακή)	• Ελλάδα: Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ) (ιδρύθηκε 2014/2016 ως ανεξάρτητη αρχή) • Ιταλία: Autorità di Regolazione dei Trasporti (ART) (πολυτομεακή αρχή μεταφορών) • Πορτογαλία: Autoridade da Mobilidade e dos Transportes (AMT) (ρυθμιστική αρχή όλων των μεταφορών) • Κάτω Χώρες: Autoriteit Consument & Markt (ACM) (αρχή ανταγωνισμού & αγορών) • Εσθονία: Competition Authority (Επιτροπή Ανταγωνισμού).	• Πλήρης ανεξαρτησία από την ιδιοκτησία/διαχείριση λιμένων και κυβερνητικές παρεμβάσεις. • Συχνά πολυτομεακές (π.χ. ART, AMT) με αρμοδιότητα σε μεταφορές/αγορές γενικότερα. • Χειρίζονται καταγγελίες, εποπτεύουν ανταγωνισμό, εγκρίνουν ή ελέγχουν τιμολόγια και συμβάσεις.
Κρατική εποπτική αρχή / Υπουργείο	• Γαλλία: Γενική Διεύθυνση Υποδομών, Μεταφορών και Θάλασσας (DGITM) του Υπουργείου Οικολογικής Μετάβασης • Κροατία: Υπουργείο Ναυτιλίας (Ministry of Sea, Transport and Infrastructure) ως αρμόδια αρχή • Κύπρος: Υφυπουργείο Ναυτιλίας (ως παράδειγμα μικρότερου κράτους χωρίς ανεξάρτητη αρχή).	• Ορισμός κυβερνητικής αρχής, που όμως δεν εμπλέκεται άμεσα στην εμπορική λειτουργία λιμένων (π.χ. διευθύνσεις υπουργείων). • Λειτουργική ανεξαρτησία σε επίπεδο διαδικαστικό, αλλά υπαγωγή στην κυβερνητική ιεραρχία. • Συχνά οι αρμοδιότητες αυτές προστίθενται στα καθήκοντα υφιστάμενων δημοσίων αρχών.
Δικαστικός μηχανισμός	• Ισπανία: Διοικητικά δικαστήρια ως τελικοί υπεύθυνοι επίλυσης διαφορών (με ενδιάμεσο στάδιο ενδικοφανούς προσφυγής).	• Προσφυγές μέσω δικαιοσύνης: οι διαφορές εξετάζονται από τα δικαστήρια αντί από διοικητικό ρυθμιστή.

	• Γερμανία: Τοπικά διοικητικά δικαστήρια των ομόσπονδων κρατιδίων, μετά από προσφυγή επί αποφάσεων των λιμενικών αρχών.	• Μπορεί να προηγείται διοικητική εξέταση από το ίδιο το λιμάνι ή άλλη αρχή, αλλά η τελική κρίση ανήκει στα δικαστήρια (διασφάλιση ανεξαρτησίας μέσω δικαστικής εξουσίας).
--	--	--

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, δεν ακολούθησαν όλα τα κράτη ένα ενιαίο μοντέλο. Περίπου τα μισά κράτη μέλη αξιοποιούν ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές (είτε δημιουργώντας νέες για τα λιμάνια, είτε δίνοντας το ρόλο σε υπάρχουσες αρχές ανταγωνισμού/μεταφορών), ενώ τα υπόλοιπα βασίζονται σε κρατικές δομές ή στο δικαστικό σύστημα.

Είναι αξιοσημείωτο ότι ορισμένες χώρες έχουν επιλέξει συνδυαστικές λύσεις. Για παράδειγμα, η Ισπανία ανέθεσε διαφορετικές αρμοδιότητες σε διαφορετικούς φορείς: οι καταγγελίες για θέματα πρόσβασης σε υπηρεσίες λιμένα επιλύονται από τα διοικητικά δικαστήρια, ενώ για ζητήματα οικονομικής διαφάνειας και χρεώσεων η αρμόδια αρχή είναι ο δημόσιος οργανισμός Puertos del Estado (που εποπτεύει τα λιμάνια) ή η εκάστοτε τοπική Λιμενική Αρχή, αναλόγως της περίπτωσης. Στην Ιταλία, λόγω της ιδιαιτερότητας των ναυτιλιακών υπηρεσιών, κρίθηκε ότι χρειάζονται τουλάχιστον δύο αρχές: η υφιστάμενη Autorità di Regolazione dei Trasporti (ART) για τις εμπορικές δραστηριότητες (επιβατικές και εμπορευματικές υπηρεσίες λιμένα) και μια νέα ανεξάρτητη δομή εντός του Υπουργείου για τις τεχνικο-ναυτιλιακές υπηρεσίες (πλοηγική, ρυμούλκηση κ.λπ.), ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργική αυτονομία και στους δύο τομείς.

Συνολικά, όλα τα κράτη μέλη με λιμένες TEN-T έχουν πλέον ορίσει κάποιον φορέα για την εποπτεία των κανόνων του Κανονισμού. Υπήρξαν ωστόσο καθυστερήσεις και αποκλίσεις: π.χ. το Βέλγιο και η Κροατία άργησαν να κοινοποιήσουν τις διαδικασίες τους στην Επιτροπή, ενώ η Σλοβενία αρχικά όρισε μια αρχή που δεν πληρούσε πλήρως τα κριτήρια ανεξαρτησίας, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να κινήσει διαδικασία παράβασης το 2021 ζητώντας βελτιώσεις. Πλέον, η τάση είναι η εναρμόνιση: κάθε χώρα, ανάλογα με τη διοικητική της παράδοση, διασφαλίζει ότι υπάρχει ένα θεσμικό αντίβαρο στον διαχειριστή του λιμένα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ.

1.4.3.2 Αρμοδιότητες

Οι ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές λιμένων ή οι αντίστοιχοι φορείς που επιτελούν αυτό τον ρόλο έχουν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, με κοινό παρονομαστή την εποπτεία της ορθής εφαρμογής των ευρωπαϊκών κανόνων και τη διασφάλιση δίκαιων πρακτικών στα λιμάνια. Βασικές αρμοδιότητες περιλαμβάνουν:

- **Εξέταση καταγγελιών και επίλυση διαφορών:** Αυτή είναι η κατεξοχήν λειτουργία τους βάσει του άρθρου 16 του Κανονισμού. Όταν ένας χρήστης λιμένα, πάροχος υπηρεσίας ή άλλος ενδιαφερόμενος καταθέσει καταγγελία (π.χ. για διακριτική μεταχείριση, άρνηση πρόσβασης, υπερβολικές χρεώσεις), η ρυθμιστική αρχή διερευνά το θέμα ανεξάρτητα και αποφαινεται. Διαθέτει την εξουσία να απαιτήσει κάθε σχετική πληροφορία από τη λιμενική αρχή ή τον πάροχο και να εκδώσει δεσμευτική απόφαση που διορθώνει την παράβαση (π.χ. να επιβάλει άρση διακριτικής πρακτικής ή προσαρμογή μιας χρέωσης). Οι αποφάσεις τους υπόκεινται μόνο σε δικαστικό έλεγχο, εξασφαλίζοντας ότι σε πρώτο βαθμό η διαφορά επιλύεται ταχύτερα και χωρίς πολιτικές παρεμβάσεις. Για παράδειγμα, στην Εσθονία η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιλαμβάνεται των καταγγελιών και οφείλει εντός τριών μηνών να εκδώσει απόφαση, είτε απορρίπτοντας την καταγγελία είτε εκδίδοντας εντολή διορθωτικών μέτρων. Αντίστοιχα, στην Ολλανδία η αρχή ACM λειτουργεί ως «one-stop shop» για όλες τις καταγγελίες και δύναται να επιβάλει κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του Κανονισμού.
- **Εποπτεία τήρησης κανόνων ανταγωνισμού και πρόσβασης:** Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν ευρύτερα το πλαίσιο πρόσβασης στις λιμενικές υπηρεσίες. Ελέγχουν αν οι λιμενικές αρχές θέτουν αδικαιολόγητους περιορισμούς (π.χ. υπερβολικά αυστηρές ελάχιστες απαιτήσεις για παρόχους) ή αν τηρούν τις διαδικασίες επιλογής παρόχων με διαφάνεια και αμεροληψία. Επίσης, διασφαλίζουν ότι εάν ένα λιμάνι περιορίζει τον αριθμό παρόχων ή επιβάλλει υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, αυτό γίνεται σύμφωνα με τα επιτρεπτά κριτήρια του Κανονισμού και όχι για να προστατευθούν τοπικά μονοπώλια. Σε χώρες όπου οι λιμενικές υπηρεσίες έχουν παραδοσιακά μονοπωλιακό χαρακτήρα, οι ρυθμιστικές αρχές παίζουν ρόλο θεματοφύλακα του ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, η ιταλική ART στοχεύει να διασφαλίζει δίκαιη και μη-διακριτική πρόσβαση στις λιμενικές υποδομές και υπηρεσίες, προωθώντας τον ανταγωνισμό και την αποδοτικότητα, σύμφωνα και με τις αρχές του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/352.
- **Έλεγχος και έγκριση χρεώσεων:** Σε ορισμένα κράτη, οι ρυθμιστικές αρχές έχουν λόγο στον καθορισμό ή την αναθεώρηση των λιμενικών τελών. Για παράδειγμα, στην Πορτογαλία η AMT (Αρχή Μεταφορών) πρέπει να εγκρίνει τις τιμολογιακές προτάσεις των λιμενικών αρχών. Κάθε λιμάνι χαράσσει την τιμολογιακή του πολιτική, αλλά οι τιμές διαμορφώνονται κατόπιν διαπραγμάτευσης με την AMT ώστε να εξασφαλιστεί ότι είναι δικαιολογημένες. Μάλιστα, η AMT έχει την αρμοδιότητα να εκδώσει υποχρεωτική γνώμη (mandatory advisory decision) πριν από οποιαδήποτε αναθεώρηση τιμολογίων ή προκήρυξη νέου διαγωνισμού παραχώρησης λιμενικής υπηρεσίας. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπει πιθανές αθέμιτες πρακτικές τιμολόγησης από τα λιμάνια. Σε άλλες περιπτώσεις, ο ρόλος του ρυθμιστή είναι εκ των υστέρων: εξετάζει τις χρεώσεις μόνο αν υποβληθεί καταγγελία για μη διαφάνεια ή διακριτική μεταχείριση. Αλλά ακόμη και τότε, έχει την εξουσία να ζητήσει οικονομικά στοιχεία και να αξιολογήσει αν οι χρεώσεις συνάδουν με τις αρχές του Κανονισμού.

- **Εποπτεία συμβάσεων παραχώρησης και σχέσεων δημοσίου-ιδιωτών:** Πολλά ευρωπαϊκά λιμάνια λειτουργούν με καθεστώς παραχωρήσεων προς ιδιώτες (π.χ. τερματικοί σταθμοί εμπορευματοκιβωτίων, παροχή υπηρεσιών σε επιβάτες). Οι ρυθμιστικές αρχές λιμένων συχνά παρακολουθούν την τήρηση των όρων των συμβάσεων παραχώρησης και τη διαδικασία με την οποία αυτές απονέμονται. Στην Ιταλία, η ART εξέδωσε τις πρώτες ρυθμιστικές αποφάσεις της επικεντρώνοντας σε κανόνες για τις παραχωρήσεις λιμενικών χώρων και προβλητών: έθεσε κριτήρια για τη διάρκεια των συμβάσεων, το ύψος των ανταλλαγμάτων (μισθώματα), τη διαδικασία δημοσίευσης και αξιολόγησης προσφορών, κ.ά. Ο στόχος είναι να ενισχυθεί η διαφάνεια και ο ανταγωνισμός στην εκμετάλλευση λιμενικών εγκαταστάσεων, αποτρέποντας φαινόμενα ευνοιοκρατίας ή ανανέωσης παραχωρήσεων χωρίς διαγωνισμό.
- **Γνωμοδοτικός και συμβουλευτικός ρόλος:** Πέραν της κατασταλτικής εποπτείας, πολλοί ρυθμιστικοί φορείς έχουν αρμοδιότητα να παρέχουν συμβουλές ή κατευθυντήριες γραμμές. Μπορούν να εκδίδουν οδηγίες προς τα λιμάνια για τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό, ή να γνωμοδοτούν στην κυβέρνηση για τυχόν αλλαγές στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο λιμένων. Για παράδειγμα, η ΡΑΛ στην Ελλάδα δύναται να εισηγείται στο Υπουργείο σχετικά με τη λιμενική πολιτική και να προτείνει βελτιώσεις στο πλαίσιο λειτουργίας των λιμανιών. Παρομοίως, η ART στην Ιταλία διενεργεί διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους (λιμενικές αρχές, χρήστες, ανταγωνιστικές αρχές) πριν θεσπίσει ρυθμιστικά μέτρα, λειτουργώντας έτσι και ως φόρουμ διαλόγου.
- **Επιβολή κυρώσεων και μέτρων:** Για να είναι αποτελεσματική η ρύθμιση, οι αρχές συχνά έχουν και εξουσίες κυρώσεων. Εφόσον διαπιστώσουν μη συμμόρφωση (π.χ. ένα λιμάνι δεν δημοσιοποιεί τις απαιτούμενες πληροφορίες ή εφαρμόζει διακριτικές πρακτικές παρά τη σύσταση της αρχής), μπορούν να προχωρήσουν σε επιβολή προστίμων ή άλλων διοικητικών κυρώσεων βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Το νομοθετικό πλαίσιο σε αρκετές χώρες προβλέπει τέτοιες κυρώσεις, ενισχύοντας την αποτρεπτική ισχύ του ρυθμιστή. Στο παράδειγμα της Ολλανδίας, η ACM έχει αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης οποιουδήποτε άρθρου του Κανονισμού (πλην όσων εξαιρούνται όπως π.χ. θέματα εργασιακών δικαιωμάτων).

Να σημειωθεί, ότι οι ρυθμιστικές αρχές δεν αντικαθιστούν τις διοικήσεις των λιμένων (Port Authorities), αλλά λειτουργούν συμπληρωματικά ως εποπτικός μηχανισμός. Οι λιμενικές αρχές συνεχίζουν να διαχειρίζονται την καθημερινή λειτουργία, τις επενδύσεις και τον επιχειρησιακό προγραμματισμό των λιμανιών. Υπόκεινται όμως στον έλεγχο των ρυθμιστικών αρχών όσον αφορά την τήρηση των κανόνων ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας. Σε περιπτώσεις όπου η λιμενική αρχή είναι και πάροχος υπηρεσιών (π.χ. παρέχει ρυμουλκήσεις μέσω θυγατρικής της), η ανεξάρτητη αρχή διασφαλίζει ότι δεν ευνοεί τον εαυτό της έναντι ανταγωνιστών, ενδεχομένως

εξετάζοντας καταγγελίες των ανταγωνιστών ή καθορίζοντας διαδικασίες που ελαχιστοποιούν τις συγκρούσεις συμφέροντος.

Επιπλέον, οι ρυθμιστές λειτουργούν ως σημείο αναφοράς για τους χρήστες λιμένα και τους ιδιώτες παρόχους: γνωρίζουν ότι υπάρχει ένας ουδέτερος φορέας στον οποίο μπορούν να απευθυνθούν αν θεωρούν ότι αδικούνται από αποφάσεις της λιμενικής διοίκησης. Αυτό από μόνο του ασκεί μια πειθαρχική επιρροή στις λιμενικές αρχές, που πλέον καλούνται να αιτιολογούν τις αποφάσεις τους και να τις λαμβάνουν υπό το φως πιθανής εποπτικής αξιολόγησης.

Συνολικά, οι ανεξάρτητες αρχές συμβάλλουν στο να εξισορροπηθεί η σχέση μεταξύ εθνικών/τοπικών λιμενικών αρχών (που διαχειρίζονται λιμένες, πολλές φορές υπό κρατική ιδιοκτησία) και ιδιωτικών επιχειρήσεων ή χρηστών (που επιζητούν ίσες ευκαιρίες πρόσβασης). Με την ύπαρξή τους, προωθούν ένα περιβάλλον όπου οι κανόνες παίζουν ρόλο ισχυρότερου «διαιτητή» στις εμπορικές σχέσεις εντός των λιμανιών.

1.4.3.3 Συνεργασία και Δίκτυα Ρυθμιστικών Αρχών σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Η οριζόντια συνεργασία μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών λιμένων βρίσκεται ακόμη σε αρχικά στάδια, καθώς ο θεσμός αυτός είναι σχετικά νέος στον λιμενικό τομέα. Παρόλα αυτά, τόσο ο Κανονισμός, όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών:

- **Αμοιβαία ενημέρωση και συνδρομή:** Το άρθρο 16 παρ. 8 του Κανονισμού προβλέπει ότι τα κράτη μέλη, όπου κρίνεται σκόπιμο, ανταλλάσσουν γενικές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας καταγγελιών, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει αυτή τη συνεργασία. Αυτό σημαίνει ότι οι ρυθμιστικές αρχές λιμένων μπορούν να μοιράζονται εμπειρίες, στατιστικά στοιχεία καταγγελιών, προβλήματα που αντιμετώπισαν και τρόπους επίλυσής τους. Η Επιτροπή λειτουργεί ως διευκολυντής, πιθανώς συγκαλώντας συναντήσεις ή ομάδες εργασίας με εκπροσώπους των αρχών. Ήδη από το 2017, η Επιτροπή συγκρότησε το European Ports Forum, στο οποίο συμμετέχουν φορείς του λιμενικού κλάδου και συζητούνται ζητήματα εφαρμογής της νέας νομοθεσίας. Αν και το φόρουμ αυτό περιλαμβάνει κυρίως λιμενικές διοικήσεις και χρήστες, παρέχει πλατφόρμα και για τις ρυθμιστικές αρχές να ακουστούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **Δημοσίευση στοιχείων από την Επιτροπή:** Ως μέρος της διαφάνειας και συντονισμού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατηρεί δημοσίως διαθέσιμη λίστα με τις αρμόδιες αρχές που έχει ορίσει κάθε κράτος μέλος για τον Κανονισμό 2017/352. Αυτή η λίστα (<https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports/port-services->

regulation_en) ενημερώνεται τακτικά και επιτρέπει στις αρχές να γνωρίζουν τα αντίστοιχα σημεία επαφής σε άλλα κράτη. Για παράδειγμα, παρέχει στοιχεία επικοινωνίας για την αρμόδια αρχή της κάθε χώρας (υπουργείο, ανεξάρτητη αρχή, οργανισμό κ.λπ.) τόσο για τις καταγγελίες (άρθρο 16) όσο και για τις «σχετικές αρχές» των άρθρων 11, 12, 13. Αυτή η διαφάνεια διευκολύνει την απευθείας επικοινωνία μεταξύ ομολόγων αρχών όταν ανακύπτουν διασυνοριακά ζητήματα. Πράγματι, αν μια διαφορά εμπλέκει ενδιαφερόμενους από διαφορετικά κράτη (π.χ. μια ναυτιλιακή εταιρεία από χώρα Α καταγγέλλει ένα λιμάνι χώρας Β), οι αρμόδιες αρχές των δύο χωρών οφείλουν να συνεργαστούν. Η δημοσιοποίηση των στοιχείων τους καθιστά ευκολότερη αυτή τη συνεργασία.

- **Άτυπα δίκτυα και ανταλλαγή τεχνογνωσίας:** Παρόλο που δεν υπάρχει προς το παρόν στην ΕΕ ένα επίσημο «Δίκτυο Ανεξάρτητων Ρυθμιστών Αρχών» αντίστοιχο με εκείνα σε άλλους τομείς (π.χ. BEREC στις τηλεπικοινωνίες ή ACER στην ενέργεια), οι ρυθμιστικές αρχές λιμένων αρχίζουν να δικτυώνονται ανεπίσημα. Σε περιφερειακό επίπεδο μπορεί να υπάρχουν συναντήσεις μεταξύ ρυθμιστών γειτονικών χωρών (π.χ. σε φόρουμ θαλάσσιων διαδρόμων) για κοινά θέματα. Επίσης, πολλές από αυτές τις αρχές είναι πολυτομεακές (όπως οι αρχές μεταφορών ή ανταγωνισμού) και ήδη συμμετέχουν σε ευρωπαϊκά δίκτυα των αντίστοιχων τομέων. Για παράδειγμα, η πορτογαλική AMT και η ιταλική ART συνεργάζονται και στο πλαίσιο ρυθμιστών μεταφορών γενικότερα, οπότε ανταλλάσσουν απόψεις που μπορεί να καλύπτουν και τα λιμάνια.
- **Συνεργασία σε ειδικά θέματα:** Ο λιμενικός τομέας τέμνεται με άλλα πεδία πολιτικής (ασφάλεια, περιβάλλον, εργασιακά κ.λπ.), όπου υφίστανται ευρωπαϊκές δομές. Οι ρυθμιστικές αρχές λιμένων ενδεχομένως συμμετέχουν σε διυπηρεσιακές ομάδες εργασίας για θέματα όπως η λιμενική ασφάλεια ή η προστασία περιβάλλοντος, παρέχοντας την οπτική της εποπτείας της αγοράς. Αν και αυτό δεν είναι αμιγώς «δίκτυο ρυθμιστών», συμβάλλει στη σύγκλιση πρακτικών και στην οικοδόμηση κοινού πνεύματος μεταξύ των αρχών των κρατών μελών.
- **Ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως εγγυητή:** Η Επιτροπή, πέρα από το συντονιστικό ρόλο, εποπτεύει και τη συμμόρφωση των κρατών μελών. Έχει κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει όταν έκρινε ότι ένα κράτος δεν εφάρμοσε σωστά το ανεξάρτητο σύστημα καταγγελιών. Το παράδειγμα της Σλοβενίας είναι χαρακτηριστικό: ενώ η χώρα είχε ορίσει αρχή καταγγελιών, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν πληρούσε τον απαιτούμενο βαθμό ανεξαρτησίας, πιθανώς λόγω σύνδεσης με τη λιμενική διοίκηση, και απέστειλε προειδοποιητική επιστολή ζητώντας αλλαγές. Τέτοιες ενέργειες ωθούν τις χώρες να ενισχύσουν θεσμικά τις ρυθμιστικές τους αρχές, διασφαλίζοντας ομοιόμορφη εφαρμογή του Κανονισμού σε όλη την Ένωση.

Συμπερασματικά, μολονότι δεν υπάρχει ακόμα τυποποιημένο πανευρωπαϊκό δίκτυο ρυθμιστών λιμένων, η συνεργασία υφίσταται μέσα από τις δομές που προσφέρει η ίδια η ΕΕ (π.χ. λίστες αρμόδιων αρχών, Ευρωπαϊκό Φόρουμ Λιμένων) και μέσα από την προθυμία των αρχών να μάθουν η μία από την εμπειρία της άλλης. Λόγω των κοινών προκλήσεων αναμένεται πως η συνεργασία θα βαθύνει τα επόμενα χρόνια. Ήδη οι ευρωπαϊκοί λιμένες αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις (π.χ. μετατροπή σε «πράσινα» λιμάνια, ψηφιοποίηση, αυξημένη ζήτηση, ασφάλεια), όπου μια σύγκλιση ρυθμιστικών πρακτικών θα είναι ωφέλιμη. Η δικτύωση των ανεξάρτητων αρχών λιμένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί, επομένως, ένα φυσικό επόμενο βήμα για την ενίσχυση της ομοιομορφίας και της αποτελεσματικότητας της λιμενικής ρύθμισης στην ΕΕ.

1.4.4 Το Ευρωπαϊκό Λιμενικό Σύστημα

Οι θαλάσσιοι λιμένες αποτελούν κρίσιμους κόμβους στο ευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, υποστηρίζοντας το εμπόριο, την εφοδιαστική αλυσίδα και τη συνδεσιμότητα της Ευρώπης με τον υπόλοιπο κόσμο. Σήμερα, το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (TEN-T) περιλαμβάνει 329 βασικούς λιμένες (key seaports) σε όλη την ΕΕ, μέσω των οποίων διακινείται η συντριπτική πλειονότητα του εμπορίου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναπτύξει ένα συνεκτικό πλαίσιο για το λιμενικό σύστημα, με σαφή δομή και κατηγοριοποίηση των λιμένων. Βασικοί άξονες αποτελούν το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (TEN-T), οι κατηγορίες «λιμένων πυλώνων» (core ports) έναντι των λοιπών λιμένων του δικτύου, καθώς και η έννοια των «Θαλάσσιων Διαδρόμων» (Motorways of the Sea), που προωθούν τις θαλάσσιες μεταφορές μικρών αποστάσεων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η τρέχουσα κατάσταση του ευρωπαϊκού λιμενικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της δομής/ιεράρχησης των λιμένων, των ευρωπαϊκών στρατηγικών ανάπτυξης για τις θαλάσσιες μεταφορές, της συνεισφοράς τους στη βιώσιμη κινητικότητα και της θέσης των ελληνικών λιμανιών στο ευρύτερο δίκτυο.

1.4.4.1 Το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (TEN-T) και οι Λιμένες

Το TEN-T (Trans-European Transport Network) αποτελεί το ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης υποδομών μεταφορών στην ΕΕ, που περιλαμβάνει όλους τους τρόπους μεταφοράς (οδικούς, σιδηροδρομικούς, αεροπορικούς, εσωτερικές πλωτές οδούς και θαλάσσιους διαδρόμους). Βασικός στόχος του TEN-T είναι η δημιουργία ενός πολυτροπικού, διαλειτουργικού δικτύου μεταφορών που θα συνδέει αποτελεσματικά τις ευρωπαϊκές περιοχές, προωθώντας την εσωτερική αγορά και τη συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό, οι θαλάσσιοι λιμένες αποτελούν σημαντικούς κόμβους που διασυνδέουν τη θαλάσσια μεταφορά με την ενδοχώρα (οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα), διευκολύνοντας τις διεθνείς εμπορευματικές ροές.

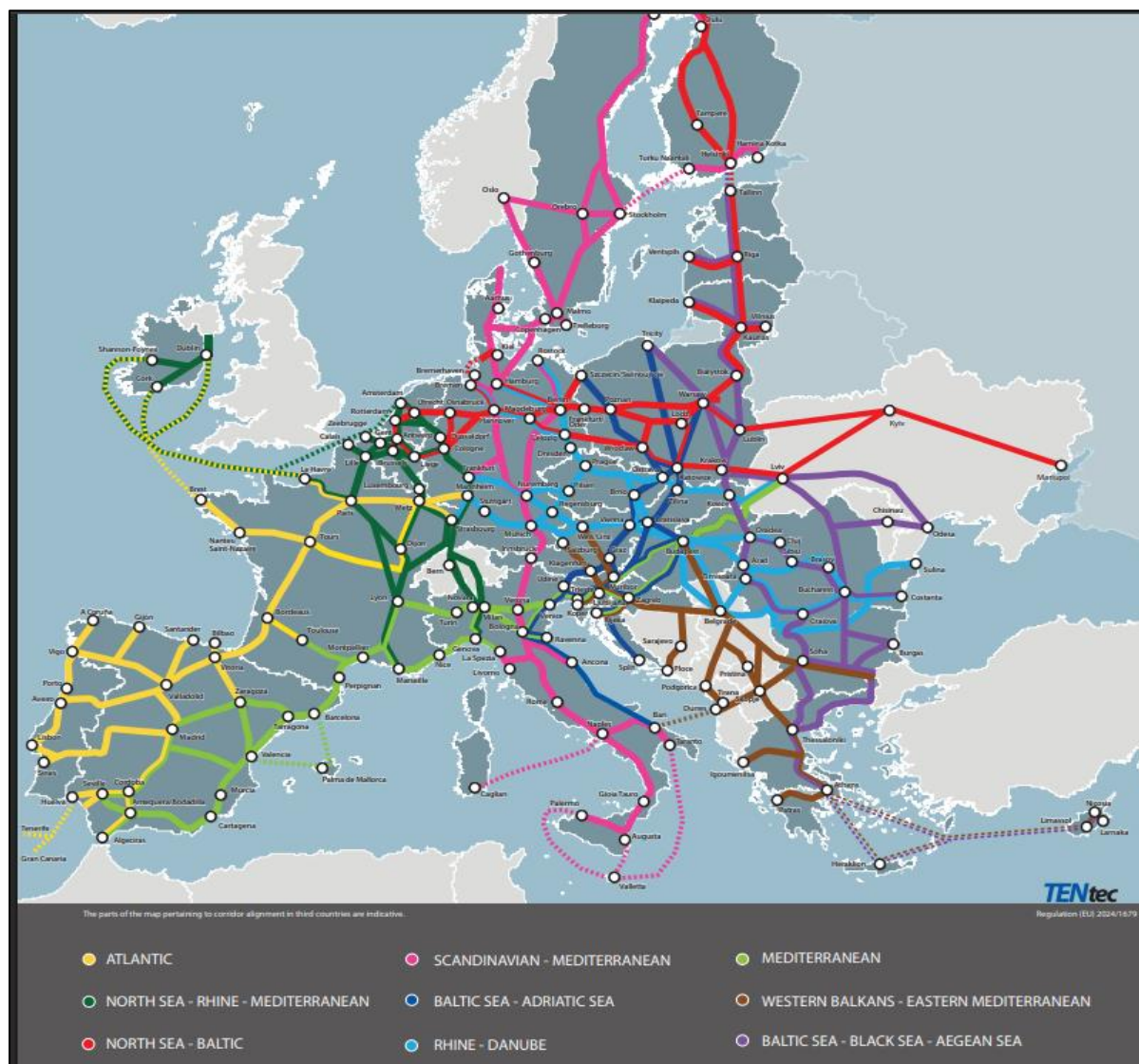
Το δίκτυο TEN-T δομείται σε δύο επίπεδα: το εκτεταμένο ή συνολικό δίκτυο (comprehensive network) που περιλαμβάνει όλους τους σημαντικούς κόμβους μεταφοράς, και τον πυρήνα του δικτύου, δηλαδή το βασικό δίκτυο (core network), που αποτελείται από τις πιο στρατηγικές υποδομές μεταφοράς οι οποίες πρέπει να αναπτυχθούν κατά προτεραιότητα έως το 2030. Στους θαλάσσιους λιμένες, το βασικό δίκτυο απαρτίζεται από τους λεγόμενους «λιμένες πυλώνες» (core ports), ενώ οι υπόλοιποι λιμένες που εντάσσονται στο TEN-T χαρακτηρίζονται ως λιμένες του συνολικού δικτύου (comprehensive ports).

Η επιλογή των core ports βασίζεται στη στρατηγική σημασία και τον όγκο κίνησής τους. Σύμφωνα με τα παλαιότερα όρια κατάταξης, ένας «λιμένας διεθνούς σημασίας» (Κατηγορία Α) ορίζεται ως αυτός με ετήσια διακίνηση $\geq 1,5$ εκατ. τόνων εμπορευμάτων ή 200.000 επιβατών και σύνδεση με το χερσαίο δίκτυο. Αντίστοιχα, καθορίστηκαν «λιμένες κοινοτικής σημασίας» (Κατηγορία Β, $\geq 0,5$ εκατ. τόνοι ή 100.000 επιβάτες) και «περιφερειακοί λιμένες» (Κατηγορία Γ, μικρότερης κίνησης αλλά ζωτικοί για νησιωτικές/απομονωμένες περιοχές). Σήμερα, οι λιμένες Κατηγορίας Α αντιστοιχούν ουσιαστικά στους λιμένες του TEN-T (συνολικού δικτύου), ενώ ένα υποσύνολό τους έχει χαρακτηριστεί ως βασικοί λιμένες (core) με βάση κριτήρια τόσο κίνησης, όσο και στρατηγικού ρόλου. Συνολικά, στο δίκτυο TEN-T περιλαμβάνονται περί τους 225 λιμένες του συνολικού δικτύου και 104 λιμένες πυλώνες που θεωρούνται στρατηγικής σημασίας. Οι λιμένες πυλώνες συνδέονται άμεσα με τους κύριους διευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφοράς και υποστηρίζουν την πολυτροπικότητα (σύνδεση πλοίου-τρένου-φορτηγού) σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των βασικών λιμένων (core ports) ανά κράτος-μέλος της ΕΕ, μαζί με παραδείγματα σημαντικών λιμένων κάθε χώρας:

Πίνακας 5 Οι βασικοί λιμένες του δικτύου TEN-T

Χώρα	Βασικοί Λιμένες (Core TEN-T Ports)
Ελλάδα	Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηγουμενίτσα, Ηράκλειο, Άγ. Θεόδωροι
Ιταλία	Γένοβα, Σαβόνα, Λα Σπέτσια, Λιβόρνο, Τεργέστη, Βενετία, Νάπολη, Σαλέρνο, Τάραντο, Μπρίντιζι, Gioia Tauro
Ισπανία	Αλχεθίρας (Algeciras), Βαλένθια, Βαρκελώνη, Μπιλμπάο
Πορτογαλία	Λισαβόνα, Λεϊσόες/Πόρτο, Σίνες
Γαλλία	Λε Αβρ (Le Havre), Δουνκέρκη, Καλαί, Μασσαλία, Νάντη
Γερμανία	Αμβούργο, Βρέμη/Μπρεμερχάφεν, Ρόστοκ, Wilhelmshaven
Ολλανδία	Ρότερνταμ, Άμστερνταμ, Zeeland (Vlissingen/Terneuzen)
Βέλγιο	Αμβέρσα, Ζεμπρούγκε, Γάνδη, Οστάνδη
Δανία	Κοπεγχάγη (CMP, μαζί με Μάλμοε), Άαρχους
Σουηδία	Γκέτεμποργκ, Στοκχόλμη, Τρέλεμποργκ, Μάλμοε, Λούλεο
Φινλανδία	Ελσίνκι (οι λοιποί π.χ. Τουρκού, Κότκα ανήκουν στο συνολικό δίκτυο)
Εσθονία	Ταλίν
Λεττονία	Ρίγα

Λιθουανία	Κλαϊπέδα
Πολωνία	Γκντανσκ, Γκνγνιά (Γκντύνια)
Ιρλανδία	Δουβλίνο, Κορκ (Cork), Shannon Foynes
Κύπρος	Λεμεσός
Μάλτα	Marsaxlokk (Μάλτα Freeport)
Σλοβενία	Κόπερ
Κροατία	ΡΙέκα, Πλότσε
Βουλγαρία	Βάρνα, Μπουργκάς
Ρουμανία	Κωνσταντζα

Πηγή: https://transport.ec.europa.eu/document/download/3f55bcf7-d2cf-4244-bbf1-fc4f132115ad_en?filename=TEN_T_Schematic_map.pdf

Όπως φαίνεται και από τον παραπάνω χάρτη, οι βασικοί λιμένες εντάσσονται στους 9 κύριους διαδρόμους του βασικού δικτύου του TEN-T (Core Network Corridors), οι οποίοι καλύπτουν τις σημαντικότερες κατευθύνσεις μεταφορών στην Ευρώπη. Για παράδειγμα, η Ελλάδα συμμετέχει στον διάδρομο Orient/East-Med, που συνδέει τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη με την Κεντρική Ευρώπη, καθώς και στον διάδρομο Scandinavian–Mediterranean που, μέσω των Θαλάσσιων Διαδρόμων Αδριατικής-Ιονίου, συνδέει τη Δυτική Ελλάδα (Ηγουμενίτσα/Πάτρα) με την Ιταλία και βόρεια προς τη Σκανδιναβία.

1.4.4.2 Θαλάσσιοι Διάδρομοι

Μία κομβική έννοια στη δομή του ευρωπαϊκού λιμενικού συστήματος είναι οι Θαλάσσιοι Διάδρομοι (Motorways of the Sea-MoS). Πρόκειται για την «θαλάσσια διάσταση» του δικτύου TEN-T, δηλαδή για βασικές θαλάσσιες διασυνδέσεις που συμπληρώνουν τους χερσαίους διαδρόμους με υπηρεσίες σύντομης θαλάσσιας ναυσιπλοΐας (short-sea shipping) μεταξύ κρατών-μελών. Στόχος των MoS είναι η μεταφορά μέρους της κυκλοφορίας από τους χερσαίους δρόμους στη θάλασσα, ώστε να μειωθεί η συμφόρηση στο οδικό δίκτυο και να βελτιωθεί η πολυτροπικότητα και η περιβαλλοντική αποδοτικότητα του συστήματος μεταφορών.

Η ΕΕ έχει ορίσει τέσσερις κύριες γεωγραφικές περιοχές/διάδρομους MoS:

- **Motorway of the Baltic Sea:** καλύπτει τις θαλάσσιες συνδέσεις στη Βαλτική, συνδέοντας τη Βόρεια Ευρώπη (Σκανδιναβία, Βαλτικές χώρες) μεταξύ τους και με τη Βόρεια Θάλασσα.
- **Motorway of the Sea of Western Europe:** διαδρομές από την Πορτογαλία και την Ισπανία, κατά μήκος των ακτών του Ατλαντικού (Atlantic Arc), προς τη Βόρεια Θάλασσα και τη Θάλασσα της Ιρλανδίας.
- **Motorway of the Sea of South-East Europe:** διασυνδέει την Αδριατική με το Ιόνιο Πέλαγος και την Ανατολική Μεσόγειο, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου. Εδώ ανήκουν οι βασικές γραμμές φεριμπότ και Ro-Ro μεταξύ της Ελλάδας και της Ιταλίας μέσω Αδριατικής (π.χ. Ηγουμενίτσα/Πάτρα – Μπρίντιζι/Ανκόνα κ.λπ.), καθώς και συνδέσεις από την Ελλάδα προς την Ανατολική Μεσόγειο.
- **Motorway of the Sea of South-West Europe:** καλύπτει τη Δυτική Μεσόγειο (Ισπανία – Γαλλία – Ιταλία, συμπεριλαμβανομένης της Μάλτας) και συνδέεται με τους νοτιοανατολικούς διαδρόμους, περιλαμβάνοντας και συνδέσεις προς τη Μαύρη Θάλασσα.

Οι Θαλάσσιοι Διάδρομοι υλοποιούνται μέσω συγκεκριμένων γραμμών θαλάσσιων μεταφορών (τακτικών δρομολογίων πλοίων Ro-Pax, Ro-Ro, container feeders, κ.ά.) που συνδέουν λιμένες του βασικού δικτύου μεταξύ τους, παρέχοντας εναλλακτικές στις οδικές μεταφορές. Η ΕΕ συγχρηματοδοτεί έργα MoS στο πλαίσιο του Connecting Europe Facility (CEF), ενισχύοντας τις υποδομές στους συμμετέχοντες λιμένες (π.χ. terminals Ro-Ro, βελτιώσεις ασφάλειας

ναυσιπλοΐας) καθώς και δράσεις «ευρύτερου οφέλους» όπως συστήματα ναυτιλιακής κυκλοφορίας, υδατογραφικές μελέτες και μέτρα για 24ωρη ναυσιπλοΐα με ασφάλεια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται επίσης στη σύνδεση των νησιωτικών και απομακρυσμένων περιοχών με το κεντρικό δίκτυο μέσω βιώσιμων ακτοπλοϊκών υπηρεσιών.

Συνολικά, οι Θαλάσσιοι Διάδρομοι αποτελούν τον «θαλάσσιο πυλώνα» του TEN-T, διασφαλίζοντας ότι οι θαλάσσιες μεταφορές ενσωματώνονται πλήρως στο ευρωπαϊκό δίκτυο. Με τον τρόπο αυτό, οι λιμένες δεν λειτουργούν απομονωμένα, αλλά ως μέρος ενός ενιαίου συστήματος πολυτροπικών μεταφορικών αλυσίδων, όπου ένα φορτίο μπορεί να μετακινηθεί αποδοτικά από το πλοίο στον σιδηρόδρομο ή τον αυτοκινητόδρομο, μειώνοντας το συνολικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

1.4.5 Ευρωπαϊκά Σχέδια Ανάπτυξης και Στρατηγικές Προτεραιότητες για τους λιμένες

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει ολοκληρωμένα σχέδια για την ανάπτυξη του τομέα των θαλάσσιων μεταφορών και των λιμενικών υποδομών, εναρμονισμένα με τις ευρύτερες στρατηγικές της για βιώσιμες και έξυπνες μεταφορές. Βασικοί στόχοι της ευρωπαϊκής λιμενικής στρατηγικής είναι: (α) η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των λιμενικών υποδομών, (β) η προώθηση της βιωσιμότητας και της απανθρακοποίησης στις θαλάσσιες μεταφορές, (γ) η ψηφιοποίηση και βελτίωση της αποδοτικότητας των λιμενικών υπηρεσιών, και (δ) η ενσωμάτωση των λιμένων ως κόμβων ενέργειας και καινοτομίας.

Στο πλαίσιο του νέου Κανονισμού TEN-T, δίδεται έμφαση στην περιβαλλοντική καινοτομία των λιμένων. Πλέον, η αξιολόγηση ενός λιμένα στο δίκτυο δεν βασίζεται μόνο σε όγκους φορτίου, αλλά και στη συμβολή του στην πράσινη μετάβαση (υποδομές εναλλακτικών καυσίμων, ηλεκτροδότηση πλοίων, κ.ά.). Αυτό αντανακλάται και στην πρόσφατη πρωτοβουλία της ΕΕ να θεσπίσει νέους κανόνες για τη μείωση των εκπομπών στη ναυτιλία: από το 2025 τίθενται σταδιακά υποχρεώσεις χρήσης καθαρότερων καυσίμων και από το 2030 όλα τα μεγάλα πλοία θα πρέπει να χρησιμοποιούν ηλεκτρική τροφοδότηση από την ξηρά (OPS) όταν βρίσκονται σε λιμένες. Μέτρα σαν αυτό (βλ. Κανονισμός FuelEU Maritime) υποστηρίζονται χρηματοδοτικά από την ΕΕ, ώστε οι λιμένες να αναβαθμίσουν τις υποδομές τους (π.χ. εγκατάσταση συστημάτων παροχής ρεύματος στα πλοία, εφοδιασμός LNG ή άλλων εναλλακτικών καυσίμων).

Παράλληλα, μέσω του μηχανισμού CEF (Connecting Europe Facility) και άλλων ταμείων, η ΕΕ συγχρηματοδοτεί μεγάλο αριθμό έργων σε λιμένες: από την επέκταση χωρητικότητας (νέοι προβλήτες, βαθύτερα λιμάνια για μεγαλύτερα πλοία) έως την κατασκευή σιδηροδρομικών συνδέσεων λιμένα-ενδοχώρας («last mile» συνδέσεις), την ανάπτυξη Ψηφιακών Συστημάτων (π.χ. Ενιαία Ναυτιλιακή Θυρίδα – Maritime Single Window, λιμενικά PCS) και την ενίσχυση της

ασφάλειας/ανθεκτικότητας (π.χ. έργα πολιτικής προστασίας λιμένα, ενίσχυση υποδομών έναντι ακραίων φαινομένων). Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην καινοτομία: οι σύγχρονοι ευρωπαϊκοί λιμένες προωθούνται ως «Κόμβοι Καινοτομίας και Πράσινης Ενέργειας», με πρωτοβουλίες όπως η εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων και η σύνδεσή τους με τις λιμενικές εγκαταστάσεις, η παραγωγή και διανομή πράσινου υδρογόνου και άλλων καθαρών καυσίμων μέσα στους λιμένες, και η αξιοποίηση των λιμανιών ως κέντρων επαναφόρτισης ηλεκτρικών πλοίων στο μέλλον.

Οι στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ συνοψίζονται στο τρίπτυχο: Βιωσιμότητα – Ψηφιοποίηση – Ανθεκτικότητα. Με την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (EU Green Deal) και της «Στρατηγικής για Βιώσιμη και Έξυπνη Κινητικότητα», οι θαλάσσιες μεταφορές οφείλουν να μειώσουν δραστικά τις εκπομπές ρύπων έως το 2050, να εντάξουν τις νέες τεχνολογίες (π.χ. αυτοματισμοί, IoT, blockchain στη διαχείριση εφοδιαστικής) και να παραμείνουν λειτουργικές απέναντι σε κρίσεις (π.χ. πανδημίες, γεωπολιτικές διαταραχές). Οι ευρωπαϊκοί λιμένες, ως βασικοί κόμβοι του παγκόσμιου εμπορίου της ΕΕ, αντιμετωπίζονται πλέον όχι απλώς ως υποδομές μεταφόρτωσης, αλλά ως ολοκληρωμένα οικοσυστήματα logistics που πρέπει να είναι πράσινα, έξυπνα και ασφαλή.

1.4.6 Οι Ελληνικοί Λιμένες στο Ευρωπαϊκό Λιμενικό Σύστημα

Οι ελληνικοί λιμένες κατέχουν σημαντική θέση στο ευρωπαϊκό λιμενικό σύστημα, λειτουργώντας ως **πύλες εισόδου/εξόδου** της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και συνδέοντας την ΕΕ με αγορές της Ανατολικής Μεσογείου και της Ασίας. Όπως αναφέρθηκε, στο δίκτυο TEN-T, η Ελλάδα διαθέτει πέντε κύριους λιμένες πυλώνες: Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηγουμενίτσα και Ηράκλειο (καθώς και τον εξειδικευμένο λιμένα πετρελαιοειδών των Αγίων Θεοδώρων). Οι δύο μεγαλύτεροι εμπορικοί λιμένες, Πειραιάς και Θεσσαλονίκη, ανήκουν στο βασικό δίκτυο και αποτελούν σημεία τερματισμού διευρωπαϊκών διαδρόμων μεταφοράς:

- **Λιμένας Πειραιά:** Ο Πειραιάς είναι σήμερα ένας από τους μεγαλύτερους λιμένες εμπορευματοκιβωτίων στην Ευρώπη και κόμβος διεθνούς εμβέλειας. Ως core port του δικτύου, εντάσσεται στον διάδρομο Orient/East-Med που τον συνδέει μέσω σιδηροδρομικών αξόνων με τα Βαλκάνια, την Ουγγαρία, την Κεντρική Ευρώπη μέχρι τη Γερμανία. Η στρατηγική του θέση τον καθιστά κομβικό σημείο της «Νέας Θαλάσσιας Οδού του Μεταξιού» προς την Ευρώπη. Μεγάλης κλίμακας επενδύσεις (π.χ. επέκταση προβλητών, ανάπτυξη του Θριάσιου Εμπορευματικού Κέντρου για σιδηροδρομική διασύνδεση) ενισχύουν συνεχώς τον ρόλο του Πειραιά στην ευρωπαϊκή εφοδιαστική αλυσίδα. Ως προς την επιβατική ναυτιλία, ο Πειραιάς είναι, επίσης, ο μεγαλύτερος

λιμένας κρουαζιέρας στην Ανατολική Μεσόγειο και κύρια πύλη ακτοπλοΐας για το Αιγαίο.

- **Λιμένας Θεσσαλονίκης:** Αποτελεί τη βόρεια θαλάσσια πύλη της Ελλάδας. Μέσω της Εγνατίας Οδού και της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης-Ειδομένης, συνδέεται άμεσα με τον διάδρομο Orient/East-Med και τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Ο λιμένας Θεσσαλονίκης εξυπηρετεί ένα σημαντικό τμήμα των βαλκανικών χωρών (Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Βουλγαρία) προσφέροντας μια εναλλακτική θαλάσσια δίοδο για εμπορεύματα που διαφορετικά θα διέρχονταν από βορειότερα λιμάνια της Αδριατικής ή της Βόρειας Ευρώπης. Πρόσφατα υλοποιούνται έργα επέκτασης του προβλήτα εμπορευματοκιβωτίων και βελτίωσης των σιδηροδρομικών συνδέσεων, εδραιώνοντας τη θέση της Θεσσαλονίκης ως περιφερειακού διαμετακομιστικού κόμβου.
- **Λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας:** Οι δυο αυτοί λιμένες, στη δυτική Ελλάδα, λειτουργούν ως δίδυμες πύλες προς την Ευρώπη μέσω των Θαλάσσιων Διαδρόμων. Η Πάτρα (στον Πατραϊκό κόλπο) και η Ηγουμενίτσα (στο Ιόνιο) αποτελούν κύρια τερματικά των γραμμών φεριμπότ Ελλάδας-Ιταλίας, συνδέοντας την Ελλάδα με λιμάνια όπως το Μπρίντζι, το Μπάρι, την Ανκόνα, τη Βενετία κ.ά. στον διάδρομο της Αδριατικής. Οι γραμμές αυτές είναι επίσημα τμήματα του MoS νοτιοανατολικής Ευρώπης, παρέχοντας μια συνέχεια του αυτοκινητοδρόμου μέσω θαλάσσης για τη μεταφορά επιβατών και φορτηγών προς τη δυτική Ευρώπη. Η Πάτρα και η Ηγουμενίτσα είναι core ports με βελτιωμένες οδικές συνδέσεις (π.χ. Ολυμπία Οδός, Ιόνια Οδός αντίστοιχα) και πρόσφατες αναβαθμίσεις λιμενικών εγκαταστάσεων, χρηματοδοτούμενες και από την ΕΕ. Παίζουν καίριο ρόλο στην τουριστική κινητικότητα (γραμμές προς Ιταλία, κρουαζιέρες) αλλά και στη μεταφορά φορτίων (ροή αγροτικών προϊόντων, φορτηγά transit από Τουρκία κλπ. προς την κεντρική Ευρώπη).
- **Λιμένας Ηρακλείου:** Ως ο σημαντικότερος λιμένας της Κρήτης, το Ηράκλειο εντάσσεται επίσης στο βασικό δίκτυο (core). Αποτελεί καθοριστικό κόμβο για την νησιωτική διασύνδεση στην Ανατολική Μεσόγειο, εξυπηρετώντας τόσο εμπορευματικές ροές (π.χ. μέσω feeders εμπορευματοκιβωτίων προς Πειραιά), όσο και μεγάλη επιβατική κίνηση (ακτοπλοΐα Κρήτης, κρουαζιέρες). Η αναγνώρισή του ως core port υπογραμμίζει τη σημασία της Κρήτης στο ευρωπαϊκό δίκτυο και διασφαλίζει χρηματοδότηση για περαιτέρω βελτίωση υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσής του με το νέο διεθνές αεροδρόμιο στο Καστέλι.

Εκτός των παραπάνω, αρκετοί άλλοι ελληνικοί λιμένες περιλαμβάνονται στο συνολικό δίκτυο TEN-T (comprehensive). Ενδεικτικά: η Αλεξανδρούπολη, η οποία αποκτά αυξανόμενο στρατηγικό ρόλο ως εναλλακτική πύλη προς τη Μαύρη Θάλασσα και τα Βαλκάνια (στο πλαίσιο και της επέκτασης του TEN-T προς τη νοτιοανατολική Ευρώπη), η Καβάλα, η Ελευσίνα, η Ρόδος, ο Βόλος, η Κέρκυρα και πολλοί νησιωτικοί λιμένες (π.χ. σε Κύθηρα, Μυτιλήνη, Κέρκυρα κ.α.)

εντάσσονται στο δίκτυο λόγω του ρόλου τους στην περιφερειακή συνδεσιμότητα. Παρότι οι λιμένες αυτοί δεν είναι «πυλώνες», η ένταξή τους στο TEN-T εξασφαλίζει ότι θα λαμβάνουν την απαιτούμενη προσοχή και πόρους για βελτίωση των συνδέσεών τους (λιμενικών και οδικών/αεροπορικών).

Συνολικά, τα ελληνικά λιμάνια λειτουργούν ως το νοτιοανατολικό άκρο του ευρωπαϊκού δικτύου, αποτελώντας γέφυρα μεταξύ Ευρώπης και Ανατολής. Με τις συνεχιζόμενες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, ενισχύουν τη θέση τους στην ευρωπαϊκή εφοδιαστική αλυσίδα, ο Πειραιάς ως παγκόσμιος κόμβος μεταφόρτωσης, η Θεσσαλονίκη ως περιφερειακό κέντρο Βαλκανίων, η Πάτρα/Ηγουμενίτσα ως πύλες προς τη Δύση, και τα νησιωτικά λιμάνια ως κρίκοι στη νησιωτική συνοχή της Ευρώπης. Οι προκλήσεις παραμένουν (ανάγκη για καλύτερη σύνδεση με τρένο, ψηφιοποίηση διαδικασιών, πράσινη μετάβαση λιμένων), όμως ταυτόχρονα ανοίγονται νέες ευκαιρίες: το αυξημένο παγκόσμιο εμπόριο, η αλλαγή ροών λόγω γεωπολιτικών εξελίξεων (π.χ. ανάγκη εναλλακτικών διαδρόμων πέραν της Μαύρης Θάλασσας) και η ώθηση της ΕΕ για αειφόρες μεταφορές μπορούν να ευνοήσουν περαιτέρω την ανάπτυξη των ελληνικών λιμένων μέσα στο ευρωπαϊκό δίκτυο.

1.5 Διεθνές Νομικό Πλαίσιο για Λειτουργία, Διαχείριση και Έλεγχο Λιμένων

1.5.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Οι θαλάσσιες μεταφορές είναι από τη φύση τους διεθνείς, συνεπώς η λειτουργία και η διαχείριση των λιμένων παγκοσμίως διέπονται από ένα ενιαίο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο. Υπό την αιγίδα οργανισμών όπως ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (International Maritime Organization – IMO) και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (International Labour Organization – ILO), έχουν θεσπιστεί συμβάσεις και κανόνες που θέτουν πρότυπα για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την ασφάλεια των λιμενικών εγκαταστάσεων και τις συνθήκες εργασίας. Τα κράτη που τις αποδέχονται υποχρεούνται να τις ενσωματώσουν στη νομοθεσία τους και να εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους στα πλοία και στα λιμάνια τους. Καθώς η ναυτιλία είναι παγκόσμια δραστηριότητα, μόνο μέσω διεθνών κανόνων μπορεί να διασφαλιστεί ομοιόμορφο επίπεδο ασφάλειας, προστασίας και λειτουργίας στα λιμάνια. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι βασικές διεθνείς συμβάσεις (SOLAS, MARPOL, ISPS) καθώς και ο ρόλος των κύριων διεθνών οργανισμών (IMO, ILO), και αναλύεται πώς επηρεάζουν τη λειτουργία των λιμένων, με έμφαση σε μηχανισμούς εποπτείας, λιμενικής ασφάλειας και περιβαλλοντικής συμμόρφωσης.

1.5.2 Βασικές Διεθνείς Συμβάσεις που διέπουν τα Λιμάνια

SOLAS – Ασφάλεια Ανθρώπινης Ζωής στη Θάλασσα

Η Διεθνής Σύμβαση για την Ασφάλεια της Ανθρώπινης Ζωής στη Θάλασσα (SOLAS) του 1974 είναι μία από τις σημαντικότερες διεθνείς συμφωνίες υπό τον IMO, θέτοντας ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας για την ναυπήγηση, τον εξοπλισμό και τη λειτουργία των πλοίων. Η ισχύουσα SOLAS (αναθεωρημένη το 1974 και έκτοτε τροποποιούμενη) καλύπτει πληθώρα θεμάτων, όπως την ασφαλή ναυπήγηση πλοίων, τα σωστικά μέσα, την πυρασφάλεια, την ασφάλεια πλοήγησης και τις τηλεπικοινωνίες έκτακτης ανάγκης. Η SOLAS απαιτεί από τα συμβαλλόμενα κράτη να εξασφαλίζουν ότι τα πλοία που φέρουν τη σημαία τους τηρούν αυτά τα πρότυπα, με πιστοποίηση από την αρμόδια αρχή ή εξουσιοδοτημένους νηογνώμονες. Παράλληλα, προβλέπει δικαιώματα και υποχρεώσεις και για τις λιμενικές αρχές, οι οποίες δύνανται να επιθεωρούν ξένα πλοία που καταπλέουν στα λιμάνια τους, ώστε να επιβεβαιώνουν ότι διαθέτουν τα απαραίτητα πιστοποιητικά SOLAS και πληρούν τις απαιτήσεις ασφαλείας. Αν εντοπιστούν σοβαρές ελλείψεις, το πλοίο μπορεί να κρατηθεί (detention) μέχρι να αποκατασταθούν, προστατεύοντας έτσι ανθρώπινες ζωές και περιβάλλον. Συνολικά, η SOLAS αποτελεί θεμέλιο της ναυτικής ασφαλείας και επηρεάζει άμεσα τα λιμάνια μέσω της υποχρέωσης εφαρμογής και ελέγχου των κανόνων της στις λιμενικές λειτουργίες

MARPOL – Πρόληψη Ρύπανσης από Πλοία

Η Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πλοία (MARPOL 73/78) είναι η κύρια διεθνής συμφωνία για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλούν τα πλοία. Υιοθετήθηκε υπό τον IMO το 1973 (και τροποποιήθηκε με Πρωτόκολλο το 1978) ως απάντηση σε μεγάλα περιστατικά ρύπανσης. Η MARPOL αντιμετωπίζει τόσο τη ρύπανση από συνήθη λειτουργία των πλοίων (operational pollution), όσο και από ατυχήματα, μέσω έξι Παραρτημάτων που καλύπτουν επιμέρους κατηγορίες ρύπων: πετρέλαιο (Annex I), χημικές ουσίες χύδην (II), επικίνδυνα φορτία σε συσκευασίες (III), λύματα (IV), απορρίμματα (V) και αέριους ρύπους (εκπομπές καυσαερίων – VI). Κάθε Παράρτημα θέτει αυστηρούς κανονισμούς (π.χ. απαγόρευση απορρίψεων στη θάλασσα πέρα από συγκεκριμένα όρια, απαίτηση ειδικών δεξαμενών καταλοίπων στα πλοία, όρια στη συγκέντρωση θείου στα καύσιμα κ.λπ.).

Η MARPOL επηρεάζει άμεσα τις λιμενικές αρχές, καθώς απαιτεί από κάθε συμβαλλόμενο κράτος να παρέχει στα λιμάνια του επαρκείς ευκολίες υποδοχής αποβλήτων για όλα τα είδη αποβλήτων των πλοίων (π.χ. πετρέλαιο, λύματα, απορρίμματα κ.ά.), ώστε τα πλοία να μπορούν να παραδίδουν με ασφαλή τρόπο τα κατάλοιπά τους αντί να τα απορρίπτουν στη θάλασσα. Πράγματι, όλα τα Παραρτήματα της MARPOL (πλην του III) περιλαμβάνουν υποχρέωση ύπαρξης

κατάλληλων εγκαταστάσεων υποδοχής στα λιμάνια για τα αντίστοιχα απόβλητα. Οι λιμένες πρέπει λοιπόν να διαθέτουν υποδομή συλλογής πετρελαιοειδών καταλοίπων, λυμάτων, σκουπιδιών, υπολειμμάτων καθαρισμού καυσαερίων κ.ο.κ., και να καταρτίζουν Σχέδια Παραλαβής και Διαχείρισης Αποβλήτων. Επιπλέον, οι λιμενικές αρχές μέσω των ελέγχων τους (Port State Control) επιβλέπουν την τήρηση της MARPOL στα προσερχόμενα πλοία, ελέγχουν αν διαθέτουν τα απαραίτητα πιστοποιητικά πρόληψης ρύπανσης, αν τα διαχωριστήρια πετρελαίου λειτουργούν, αν τηρούνται οι καταγραφές (π.χ. Oil Record Book) κ.ο.κ. Σε περίπτωση παραβίασης (π.χ. παράνομη απόρριψη πετρελαίου), το κράτος λιμένα δύναται να επιβάλει κυρώσεις ή/και να κρατήσει το πλοίο. Έτσι, η MARPOL θεσπίζει ένα παγκόσμιο πλαίσιο περιβαλλοντικής συμμόρφωσης που καθοδηγεί και τη λειτουργία των λιμένων, διασφαλίζοντας ότι διαθέτουν μέσα πρόληψης και αντιμετώπισης της ρύπανσης.

Διεθνής Κώδικας ISPS – Ασφάλεια Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων

Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις του 2001, υιοθετήθηκε επείγοντως το πλαίσιο για την ασφάλεια πλοίων και λιμένων. Ο Διεθνής Κώδικας για την Ασφάλεια των Πλοίων και των Λιμενικών Εγκαταστάσεων (ISPS Code) εγκρίθηκε το 2002 σε Διάσκεψη του IMO και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2004 ως τροποποίηση της σύμβασης SOLAS. Ο ISPS Code εισήγαγε ένα υποχρεωτικό διεθνές σύστημα ασφάλειας για τη ναυτιλία και τα λιμάνια, με στόχο να αποτρέψει έκνομες ενέργειες (π.χ. τρομοκρατία, πειρατεία, δολιοφθορές) σε πλοία και λιμενικές εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη διεθνή ναυτιλία. Ο Κώδικας αποτελείται από δύο Μέρη: το Μέρος Α (υποχρεωτικό), που περιέχει λεπτομερείς απαιτήσεις ασφάλειας για κυβερνήσεις, λιμενικές αρχές και ναυτιλιακές εταιρείες, και το Μέρος Β (κατευθυντήριες οδηγίες), που παρέχει συστάσεις για την υλοποίηση του Μέρους Α.

Βασικοί στόχοι του ISPS είναι η θέσπιση πλαισίου διεθνούς συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, υπηρεσιών, τοπικών αρχών, λιμενικής βιομηχανίας και ναυτιλίας για ανταλλαγή πληροφοριών και αντιμετώπιση απειλών, ο καθορισμός ρόλων και ευθυνών όλων των εμπλεκόμενων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, η διενέργεια αξιολογήσεων ασφάλειας και η λήψη προληπτικών μέτρων ασφαλείας σε πλοία και λιμάνια. Σύμφωνα με τον Κώδικα, κάθε πλοίο και κάθε λιμενική εγκατάσταση που εξυπηρετεί πλοία διεθνών πλόων πρέπει να εκπονήσει εγκεκριμένο Σχέδιο Ασφάλειας. Οι κυβερνήσεις, οι λιμενικές αρχές και οι εταιρείες υποχρεούνται να ορίσουν αρμόδια στελέχη ασφαλείας: σε κάθε πλοίο έναν Αξιωματικό Ασφαλείας Πλοίου (Ship Security Officer – SSO), σε κάθε λιμενική εγκατάσταση έναν Αξιωματικό Ασφαλείας Εγκατάστασης (PFSO) και σε κάθε ναυτιλιακή εταιρεία έναν Εταιρικό Υπεύθυνο Ασφαλείας (Company Security Officer). Οι αξιωματικοί αυτοί διενεργούν εκτιμήσεις κινδύνου και εφαρμόζουν αποτελεσματικά σχέδια ασφαλείας, με κατάλληλα μέτρα ελέγχου πρόσβασης, περιπολίες, μέσα επιτήρησης, διαδικασίες χειρισμού ύποπτων περιστατικών κ.ά. Ο ISPS Code

εισήγαγε επίσης τρία επίπεδα ασφαλείας (security levels), που μπορούν να αυξομειώνονται ανάλογα με τις απειλές.

Για τα λιμάνια, η εφαρμογή του ISPS σήμαινε σημαντικές οργανωτικές και επιχειρησιακές αλλαγές: δημιουργία ζωνών περιορισμένης πρόσβασης, εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου (κάμερες, φωτισμός, φράχτες), εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα ασφαλείας, τακτικές ασκήσεις αντιμετώπισης συμβάντων και συνεχή συνεργασία με εθνικές αρχές ασφαλείας. Ο Κώδικας ISPS ουσιαστικά καθιέρωσε ένα υποχρεωτικό σύστημα λιμενικής ασφάλειας σε παγκόσμια κλίμακα. Όντας μέρος της SOLAS, η τήρησή του ελέγχεται και μέσω των επιθεωρήσεων από το κράτος λιμένα. Έτσι, ένα πλοίο χωρίς εγκεκριμένο Σχέδιο Ασφάλειας ή χωρίς πιστοποιητικό ασφαλείας μπορεί να κρατηθεί σε ένα λιμάνι. Συνοψίζοντας, ο ISPS Code έχει γίνει θεμέλιο της λιμενικής ασφάλειας διεθνώς, προστατεύοντας λιμένες και πλοία από έκνομες ενέργειες μέσω ενιαίων κανόνων και συντονισμένων μέτρων ασφαλείας.

1.5.3 Ρόλος Βασικών Διεθνών Οργανισμών

Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (IMO)

Ο IMO, ως ειδικευμένος οργανισμός του ΟΗΕ, έχει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση του διεθνούς ναυτιλιακού κανονιστικού πλαισίου. Με έδρα το Λονδίνο, ιδρύθηκε το 1948 (λειτουργώντας από το 1959) και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του αναπτύσσει ενιαίους διεθνείς κανόνες για τη ναυτιλία, αναγνωρίζοντας ότι οι θαλάσσιες μεταφορές είναι παγκόσμιες και απαιτούν παγκόσμιες λύσεις. Υπό τον IMO καταρτίστηκαν και υιοθετήθηκαν όλες οι μεγάλες ναυτιλιακές συμβάσεις ασφαλείας, περιβάλλοντος και ασφάλειας λιμένων: SOLAS, MARPOL, Διεθνείς Κανονισμοί για την Πρόληψη Συγκρούσεων (COLREG), STCW (εκπαίδευση ναυτικών), ISM Code (Ασφαλής Διαχείριση Πλοίων), ISPS Code κ.ά. Ο IMO παρακολουθεί την εφαρμογή των συμβάσεων μέσω επιτροπών (π.χ. Επιτροπή Ναυτικής Ασφάλειας, Επιτροπή Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος) και έχει θεσπίσει το Σύστημα Ελέγχου των Κρατών-Μελών (Member State Audit Scheme) για αξιολόγηση της συμμόρφωσής τους. Επίσης, συνεργάζεται με περιφερειακούς οργανισμούς (όπως τα Μνημόνια Συνεννόησης για Port State Control) και παρέχει τεχνική βοήθεια σε χώρες ώστε να ενσωματώσουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις διεθνείς συμβάσεις. Για τα λιμάνια ειδικότερα, ο IMO εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες, π.χ. οδηγίες για εγκαταστάσεις υποδοχής αποβλήτων, για διευκολύνσεις λιμενικών διαδικασιών (IMO FAL Convention για διευκόλυνση του ναυτιλιακού εμπορίου), κώδικες ασφαλείας κ.ά. Ουσιαστικά, ο IMO παρέχει το φόρουμ όπου τα κράτη συμφωνούν σε παγκόσμια πρότυπα ασφαλείας και περιβαλλοντικής προστασίας, εξασφαλίζοντας ότι ένα πλοίο ή λιμάνι οπουδήποτε στον κόσμο θα λειτουργεί με βάση τους ίδιους θεμελιώδεις κανόνες. Χάρη στον IMO, συμβάσεις όπως SOLAS και MARPOL έχουν σχεδόν οικουμενική αποδοχή, με αποτέλεσμα

μια ενοποιημένη διεθνή προσέγγιση στη διαχείριση της ναυτιλιακής ασφάλειας και του περιβάλλοντος.

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO)

Η ILO, αν και δεν συνδέεται αποκλειστικά με τη ναυτιλία, έχει διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στη θέσπιση διεθνών προτύπων για τις εργασιακές συνθήκες τόσο των ναυτικών, όσο και των λιμενεργατών. Ήδη από το 1920 έως το 1996, η ILO υιοθέτησε δεκάδες συμβάσεις σχετικές με τη ναυτική εργασία (π.χ. για τις ώρες εργασίας, την ευημερία των ναυτικών στα λιμάνια, την κοινωνική ασφάλιση, την ασφάλεια στις φορτοεκφορτώσεις). Το κορυφαίο επίτευγμά της είναι η Σύμβαση Ναυτικής Εργασίας 2006 (Maritime Labour Convention – MLC 2006), που ενοποίησε και επικαιροποίησε 68 προγενέστερες συμβάσεις σε ένα ενιαίο κείμενο. Η MLC 2006, η οποία χαρακτηρίστηκε ως «χάρτα δικαιωμάτων των ναυτικών», αποτελεί τον πρώτο διεθνή Κώδικα Ναυτικής Εργασίας. Θέτει σαφείς προδιαγραφές για τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των ναυτικών: από τα ελάχιστα όρια στελέχωσης και τις ώρες ανάπαυσης, μέχρι την ποιότητα ενδιαίτησης, την ιατρική περίθαλψη, τις συμβάσεις ναυτολόγησης και την προστασία της υγείας και ασφάλειας στο πλοίο. Η σημασία της MLC για τα λιμάνια συνίσταται στο ότι συμπληρώνει τους κανονισμούς του IMO ως ο «τέταρτος πυλώνας» της ναυτικής ρύθμισης: μαζί με SOLAS, MARPOL, STCW, η MLC είναι αντικείμενο ελέγχου από τους επιθεωρητές κράτους λιμένα. Δηλαδή, σε κάθε λιμάνι τα αρμόδια όργανα ελέγχου (π.χ. Λιμενικό) επιθεωρούν και τις συνθήκες εργασίας επί των πλοίων, ελέγχοντας αν τηρούνται οι απαιτήσεις της MLC, όπως πιστοποιητικά εργασίας, μισθοί, συνθήκες ενδιαίτησης, τήρηση ωραρίων κ.λπ. Ένα πλοίο που παραβιάζει σοβαρά τη MLC μπορεί να κρατηθεί σε λιμένα έως ότου συμμορφωθεί, καθώς και αυτό άπτεται της ασφάλειας και ευημερίας του πληρώματος.

Πέρα από τη MLC, η ILO έχει θέσει πρότυπα ειδικά για την εργασία στα λιμάνια. Ενδεικτικά, η Σύμβαση Νο.152 (1979) περί ασφάλειας και υγείας στη φορτοεκφόρτωση στα λιμάνια καθορίζει τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και αρχών για ασφαλείς χώρους εργασίας, εξοπλισμό ανύψωσης, εκπαίδευση λιμενεργατών κ.ά. Επιπλέον, σε συνεργασία με τον IMO, η ILO εξέδωσε πρακτικές οδηγίες όπως ο Κώδικας Πρακτικής για την Ασφάλεια στα Λιμάνια (ILO/IMO code of practice on security in ports), που παρέχει συστάσεις για την ενίσχυση της ασφάλειας στους χώρους λιμένα λαμβάνοντας υπόψη και την εργασιακή διάσταση (π.χ. έλεγχοι προσωπικού, συνεργασία λιμενικών αρχών και εταιρειών). Συνολικά, ο ρόλος της ILO διασφαλίζει ότι το ανθρώπινο δυναμικό στη ναυτιλία, είτε πάνω στα πλοία, είτε στα λιμάνια, προστατεύεται μέσα από διεθνείς κανόνες. Αυτό συμπληρώνει το έργο του IMO: ενώ ο IMO εστιάζει κυρίως στην ασφαλή και περιβαλλοντικά ορθή λειτουργία των πλοίων, η ILO εγγυάται τις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, συμβάλλοντας έτσι στη βιώσιμη και κοινωνικά υπεύθυνη λειτουργία των λιμένων παγκοσμίως.

1.5.4 Μηχανισμοί Εποπτείας, Ελέγχου, Ασφάλειας και Περιβαλλοντικής Συμμόρφωσης στα Λιμάνια

Η υλοποίηση των διεθνών κανόνων στα λιμάνια επιτυγχάνεται μέσω συγκεκριμένων μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου. Τα κράτη-μέλη του IMO και της ILO υποχρεούνται να ασκούν τόσο έλεγχο στη σημαία τους (flag State control), δηλαδή να διασφαλίζουν ότι τα δικά τους πλοία συμμορφώνονται, όσο και έλεγχο στα πλοία που προσεγγίζουν τα λιμάνια τους (port State control). Οι λιμενικές αρχές και το προσωπικό επιβολής (όπως οι επιθεωρητές του Λιμενικού Σώματος) αποτελούν την αιχμή του δόρατος για την επιτήρηση της συμμόρφωσης με SOLAS, MARPOL, ISPS, MLC και λοιπούς κανόνες.

1.5.4.1 Έλεγχος Κράτους Λιμένα (Port State Control – PSC)

Ο έλεγχος από το κράτος λιμένα είναι ο βασικός μηχανισμός διεθνούς εποπτείας της ναυτιλίας και εφαρμόζεται σε όλα τα μεγάλα λιμάνια. Μέσω του PSC, ειδικά εκπαιδευμένοι επιθεωρητές πραγματοποιούν επιθεωρήσεις στα ξένα πλοία που καταφθάνουν, με σκοπό να επιβεβαιώσουν ότι φέρουν τα απαραίτητα πιστοποιητικά και πληρούν τις διεθνείς απαιτήσεις ασφάλειας, προστασίας περιβάλλοντος και εργασιακών συνθηκών. Ουσιαστικά, το PSC λειτουργεί ως ένα **παγκόσμιο δίκτυο ελέγχου συμμόρφωσης**: οι επιθεωρητές σε κάθε λιμάνι εφαρμόζουν κοινά πρότυπα επιθεώρησης, βάσει των κατευθύνσεων του IMO και περιφερειακών συμφωνιών. Τα περισσότερα κράτη έχουν ενταχθεί σε περιφερειακά **Μνημόνια Συνεννόησης (MoUs)** για το PSC, με γνωστότερο το Μνημόνιο των Παρισίων (Paris MoU) που καλύπτει την Ευρώπη. Αυτές οι συμφωνίες συντονίζουν τις επιθεωρήσεις, θέτοντας στόχους (π.χ. έλεγχος ενός ποσοστού των πλοίων που καταπλέουν) και μοιράζονται πληροφορίες για τα αποτελέσματά τους. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του Paris MoU, υπάρχει κοινή βάση δεδομένων (THETIS), όπου οι επιθεωρητές ανεβάζουν τα ευρήματά τους, έτσι ώστε ένα πλοίο με ιστορικό προβλημάτων να επιλεγεί ξανά προς έλεγχο στο επόμενο λιμάνι.

Κατά τον έλεγχο PSC, οι αρχές εξετάζουν καίρια ζητήματα: την αξιοπλοΐα και την ασφάλεια του πλοίου (π.χ. κατάσταση σωστικών, πυροσβεστικών μέσων – SOLAS), την τήρηση των προτύπων πρόληψης ρύπανσης (π.χ. συσκευές διαχωρισμού ελαίου, εξαερωτήρες – MARPOL), την ασφάλεια του φορτίου και τη διαδικασία φορτοεκφόρτωσης, καθώς και την ευημερία του πληρώματος (π.χ. αν οι ναυτικοί έχουν έγκυρες συμβάσεις, αν δεν έχουν υπερεργαστεί – MLC). Εάν διαπιστωθούν σοβαρές ελλείψεις που ενέχουν κίνδυνο για ανθρώπους, περιβάλλον ή ασφάλεια πλοίου, ο επιθεωρητής μπορεί να ζητήσει τη κράτηση του πλοίου μέχρι να διορθωθούν τα προβλήματα. Έτσι, το PSC δρα ως μηχανισμός επιβολής των διεθνών κανόνων: εξασφαλίζει ότι ακόμα και αν η σημαία ενός πλοίου αμελεί την συμμόρφωση, το κράτος λιμένα θα το εντοπίσει και θα επιβάλει διορθωτικές ενέργειες. Η ύπαρξη του PSC παγκοσμίως έχει

ανεβάσει το επίπεδο ασφάλειας, καθώς λειτουργεί αποτρεπτικά. Οι πλοιοκτήτες γνωρίζουν ότι σε οποιοδήποτε λιμάνι ενδέχεται να ελεγχθούν, άρα τηρούν πιο πιστά τις υποχρεώσεις τους. Για τις λιμενικές αρχές, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να διαθέτουν ικανό προσωπικό, εκπαιδευμένο στα διεθνή πρότυπα, και να συνεργάζονται διεθνώς. Ο IMO υποστηρίζει τον θεσμό μέσω του Οδηγού για PSC και των εργαλείων όπως το IMO GISIS (Global Integrated Shipping Information System) όπου καταγράφονται οι επιθεωρήσεις.

1.5.4.2 Ασφάλεια Λιμενικών Εγκαταστάσεων και Έλεγχοι

Η ασφάλεια στους λιμένες, ιδίως μετά την εφαρμογή του ISPS Code, αποτελεί ξεχωριστό πυλώνα εποπτείας. Κάθε λιμενική εγκατάσταση που εμπίπτει στον ISPS (δηλαδή εξυπηρετεί πλοία διεθνών πλόων ή επικίνδυνα φορτία) υπόκειται σε αξιολόγηση κινδύνου και πρέπει να διαθέτει Σχέδιο Ασφάλειας εγκεκριμένο από την εθνική αρχή. Οι λιμενικές εγκαταστάσεις ελέγχονται τακτικά από κρατικές αρχές (π.χ. Κλιμάκια του Υπουργείου Ναυτιλίας/Λιμενικού ή Αρχή Λιμένων) για να διαπιστωθεί η επάρκεια των μέτρων ασφαλείας. Επιθεωρήσεις μπορεί να γίνονται και αιφνιδιαστικά, ώστε να αξιολογηθεί αν το προσωπικό τηρεί τις διαδικασίες ελέγχου πρόσβασης, αν ο εξοπλισμός (ανιχνευτές, συστήματα συναγερμού) λειτουργεί, και αν γενικά η εγκατάσταση συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του Κώδικα. Ο ISPS Code απαιτεί επίσης τη διενέργεια ασκήσεων ασφαλείας (security drills) σε τακτά διαστήματα, τόσο τοπικά όσο και σε επίπεδο εθνικό, για να δοκιμάζονται τα σχέδια αντίδρασης σε περιστατικά (π.χ. διαρροή βιοχημικού παράγοντα σε λιμάνι, απόπειρα τρομοκρατικής ενέργειας σε πλοίο κ.λπ.).

Σε διεθνές επίπεδο, ο IMO παρακολουθεί την εφαρμογή του ISPS Code και παρέχει τεχνική συνδρομή όπου χρειάζεται. Έχει εκδώσει οδηγούς όπως ο «Guide to Maritime Security and the ISPS Code», που συγκεντρώνει βέλτιστες πρακτικές και κατευθύνσεις για τις λιμενικές εγκαταστάσεις. Επιπλέον, υπάρχουν τακτικές αξιολογήσεις (audits) των κρατών-μελών για το αν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις ασφαλείας. Για παράδειγμα, το IMO Member State Audit Scheme ελέγχει και τον τομέα της ασφάλειας. Τα ευρήματα συνήθως δεν δημοσιοποιούνται πλήρως, όμως βοηθούν τις χώρες να βελτιωθούν. Για τις λιμενικές διοικήσεις, η συμμόρφωση με τον ISPS σημαίνει συνεχή επαγρύπνηση και επενδύσεις: εκπαίδευση προσωπικού ασφαλείας, διατήρηση σύγχρονου εξοπλισμού (ανιχνευτές μετάλλων, X-ray scanners για εμπορεύματα, περιπολικά σκάφη λιμένα για θαλάσσια επιτήρηση), και συνεργασία με αστυνομικές/τελωνειακές αρχές. Η ασφάλεια δεν περιορίζεται μόνο στα όρια του λιμένα, αλλά επεκτείνεται και στην ανταλλαγή πληροφοριών με άλλους φορείς (π.χ. ανταλλαγή πληροφοριών για ύποπτα φορτία ή πρόσωπα). Συνολικά, ο μηχανισμός ασφαλείας που επιβάλλει ο ISPS Code έχει ενταχθεί στη ρουτίνα των λιμένων διεθνώς, αναβαθμίζοντας την προστασία εμπορίου και επιβατών.

1.5.4.3 Περιβαλλοντική Συμμόρφωση και Έλεγχοι στους Λιμένες

Οι λιμένες, ως κομβικά σημεία της ναυτιλιακής δραστηριότητας, έχουν επίσης καίριο ρόλο στην περιβαλλοντική προστασία. Εκτός από την παροχή ευκολιών υποδοχής αποβλήτων (όπως προαναφέρθηκε για τη MARPOL), οι λιμενικές αρχές οφείλουν να μεριμνούν για την πρόληψη και αντιμετώπιση ρύπανσης εντός της λιμενικής ζώνης. Σε διεθνές επίπεδο, η Σύμβαση OPRC 1990 (Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation) επιβάλλει στα συμβαλλόμενα κράτη να διαθέτουν σχέδια έκτακτης ανάγκης για περιστατικά ρύπανσης από πετρέλαιο. Αυτό μεταφράζεται σε επίπεδο λιμένα στη δημιουργία Σχεδίων Αντιμετώπισης Ρύπανσης και διατήρηση εξοπλισμού (πλωτά φράγματα, αντιρρυπαντικά σκάφη, απορροφητικά υλικά) για άμεση επέμβαση σε περίπτωση πετρελαιοκηλίδας. Πολλά μεγάλα λιμάνια διαθέτουν μόνιμες ομάδες αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, εκπαιδευμένες και σε συνεργασία με κρατικούς φορείς και ιδιωτικές εταιρείες αντιρρύπανσης. Επιπλέον, στο πλαίσιο της MARPOL Annex VI (αέρια ρύπανση), οι λιμενικές αρχές ενδέχεται να διενεργούν ελέγχους στα καύσιμα των πλοίων (fuel sampling) για να επαληθεύσουν ότι το θείο δεν υπερβαίνει τα νόμιμα όρια.

Ένας ακόμη τομέας περιβαλλοντικής συμμόρφωσης είναι η διαχείριση βιολογικών κινδύνων. Η Σύμβαση για το έρμα των πλοίων (Ballast Water Management Convention 2004) απαιτεί από τα πλοία να διαχειρίζονται τα ύδατα έρματος ώστε να μην εισάγουν χωροκατακτητικά είδη. Τα λιμάνια οφείλουν να ελέγχουν αν τα πλοία διαθέτουν πιστοποιητικά διαχείρισης έρματος και κατάλληλα συστήματα. Ορισμένα λιμάνια παρέχουν ακόμη και εγκαταστάσεις επεξεργασίας έρματος ή υποδοχής ιζημάτων δεξαμενών έρματος.

Τέλος, στο πλαίσιο της ευρύτερης περιβαλλοντικής συμμόρφωσης, πολλά λιμάνια υιοθετούν εθελοντικά συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. πιστοποίηση EcoPorts ή ISO 14001), υπερβαίνοντας τα ελάχιστα απαιτούμενα. Αυτό αν και δεν είναι αντικείμενο διεθνών συμβάσεων, ενθαρρύνεται από διεθνείς λιμενικές οργανώσεις σε συνάρτηση με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι διεθνείς κανόνες όμως (MARPOL, OPRC, BWM) αποτελούν τον πυρήνα: υποχρεώνουν τους λιμένες να διαθέτουν υποδομές και διαδικασίες ώστε η ναυτιλιακή δραστηριότητα να είναι περιβαλλοντικά βιώσιμη. Η συμμόρφωση παρακολουθείται μέσω επιθεωρήσεων (είτε PSC στα πλοία, είτε κρατικών ελέγχων στις λιμενικές εγκαταστάσεις) και μέσω αναφορών περιστατικών ρύπανσης που εξετάζονται από τις αρχές και τον IMO.

1.5.4.4 Επίδραση των Διεθνών Κανονισμών στη Διαχείριση των Λιμένων

Οι παραπάνω διεθνείς ρυθμίσεις έχουν βαθύ αντίκτυπο στην καθημερινή λειτουργία και διοίκηση των λιμένων παγκοσμίως. Πρώτον, έχουν επιβάλει ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας ως προαπαιτούμενο: τα λιμάνια σήμερα σχεδιάζονται και λειτουργούν λαμβάνοντας υπόψη αυστηρές προδιαγραφές ασφαλείας, είτε πρόκειται για την κατασκευή αποβαθρών (σύμφωνα

με πρότυπα ασφαλούς πρόσδεσης πλοίων), είτε για τον τρόπο φόρτωσης επικίνδυνων εμπορευμάτων (σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Επικίνδυνων Φορτίων – IMDG Code, που συνδέεται με SOLAS). Δεύτερον, οι λιμένες έχουν εξελιχθεί σε κόμβους ελέγχου συμμόρφωσης: πέραν της εξυπηρέτησης πλοίων, επιτελούν και έργο «επιθεωρητή», συνεργαζόμενοι με λιμενικές αρχές, τελωνεία και νηογνώμονες για τον έλεγχο των διεθνών πιστοποιητικών και προτύπων σε κάθε πλοίο που φτάνει. Αυτό απαιτεί από τις λιμενικές διοικήσεις οργανωμένες διαδικασίες συντονισμού (π.χ. συντονισμός μεταξύ Port Authority και Λιμενικού Σώματος για να πραγματοποιηθεί ένας PSC έλεγχος χωρίς καθυστερήσεις στην εμπορική λειτουργία).

Επιπλέον, οι διεθνείς συμβάσεις έχουν οδηγήσει σε επενδύσεις σε εξοπλισμό και υποδομές, όπως εγκαταστάσεις παραλαβής καταλοίπων (δεξαμενές, συστήματα άντλησης απόβλητων), συσκευές ανίχνευσης ρύπων αέρα, μέσα ασφαλείας (σαρωτές, συστήματα ελέγχου πρόσβασης) και χώρους φιλοξενίας πληρωμάτων (seafarers' centers) με βάση τις συστάσεις της ILO για ευημερία των ναυτικών στα λιμάνια. Τα λιμάνια που δεν συμμορφώνονται κινδυνεύουν να χαρακτηριστούν προβληματικά. Για παράδειγμα, αν ένα λιμάνι δεν παρέχει ευκολίες υποδοχής, μπορεί να καταγγελλθεί στον IMO και να αντιμετωπίσει από δυσφήμιση έως κυρώσεις από το κράτος του. Αντίθετα, η πιστή τήρηση των κανόνων ενισχύει την ανταγωνιστικότητα ενός λιμένα. Πλοία και ναυλωτές προτιμούν λιμάνια με αξιόπιστο επίπεδο ασφάλειας και περιβαλλοντικής διαχείρισης, καθώς μειώνεται ο κίνδυνος ατυχημάτων, καθυστερήσεων ή προστίμων.

Τέλος, σε παγκόσμιο επίπεδο, οι διεθνείς κανονισμοί έχουν δημιουργήσει μια κουλτούρα ασφάλειας και ποιότητας στη λιμενική βιομηχανία. Οι λιμενικοί υπάλληλοι και διοικήσεις εκπαιδεύονται συνεχώς στις νέες απαιτήσεις (π.χ. τροποποιήσεις SOLAS ή MARPOL) και συμμετέχουν σε διεθνή φόρα ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Ο IMO και άλλοι οργανισμοί διοργανώνουν σεμινάρια, εργαστήρια και προγράμματα τεχνικής συνεργασίας για τα λιμάνια, προωθώντας την ομοιόμορφη εφαρμογή των κανονισμών. Το αποτέλεσμα είναι ότι σήμερα, από τους πιο προηγμένους έως τους λιγότερο ανεπτυγμένους λιμένες, υπάρχει ένα κοινό επίπεδο αναφοράς για το τί σημαίνει ασφαλές και βιώσιμο λιμάνι.

1.5.4.5 Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, το διεθνές δίκαιο, μέσω βασικών συμβάσεων όπως η SOLAS, η MARPOL και ο ISPS Code, αλλά και μέσω των πρωτοβουλιών οργανισμών όπως ο IMO και η ILO, διαμορφώνει ένα παγκόσμιο πλαίσιο εντός του οποίου τα λιμάνια λειτουργούν. Αυτό το πλαίσιο διασφαλίζει ότι παντού εφαρμόζονται ελάχιστα αποδεκτά στάνταρ για την προστασία της ανθρώπινης ζωής, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, την προστασία του περιβάλλοντος και τη θωράκιση των λιμενικών υποδομών από κινδύνους. Οι μηχανισμοί εποπτείας και ελέγχων, με αιχμή τον έλεγχο κράτους λιμένα, εγγυώνται ότι οι κανόνες δεν μένουν θεωρητικοί, αλλά

εφαρμόζονται στην πράξη. Κάθε πλοίο που εισέρχεται σε έναν λιμένα υπόκειται σε αυτό το παγκόσμιο δίκτυο ελέγχου συμμόρφωσης και κάθε λιμενική εγκατάσταση λειτουργεί εντός ενός καθορισμένου πλαισίου ασφάλειας και περιβαλλοντικής υπευθυνότητας. Έτσι, έχει δημιουργηθεί ένα ενιαίο επίπεδο ασφαλείας και προστασίας που ωφελεί το διεθνές εμπόριο, το θαλάσσιο περιβάλλον και την κοινωνία. Οι διεθνείς κανονισμοί και οργανισμοί συνεχίζουν να εξελίσσονται (π.χ. νέα μέτρα για την κλιματική αλλαγή, την κυβερνοασφάλεια λιμένων κ.ά.), όμως ο κεντρικός τους ρόλος παραμένει σταθερός: να διασφαλίζουν ότι τα λιμάνια του κόσμου λειτουργούν με τρόπο ασφαλή, αποδοτικό και βιώσιμο, προς όφελος όλων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΡΑΛ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (28.5.2020-28.5.2024)

2.1 Το Θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης, λειτουργίας και παραγωγής έργου της ΡΑΛ

2.2.1 Θεσμικό υπόβαθρο και λόγοι σύστασης της Αρχής

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) συστάθηκε το Μάιο 2014 με τους ν.4150/2013 (Α'102), 4254/2014 (Α'85) και 4258/2014 (Α'94) ως Αυτοτελής Δημόσια Υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Με το Π.Δ. 19/2016 (Α' 28) τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωση Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.). Στη συνέχεια, δυνάμει του ν.4389/2016 (Α'94), τον Μάιο του 2016 συνιστάται Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με την επωνυμία «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων» (Ρ.Α.Λ.), και η προβλεπόμενη στο ν. 4150/2013 αυτοτελής δημόσια υπηρεσία Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) καταργείται. Ο ν.4389/2016 έχει τροποποιηθεί ακόλουθως με το ν.4532/2018(Α'63), το ν.4597/2019 (Α'35) και το ν.4770/2021 (Α'15). Οι αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ., κατά τα έτη αναφορά (2020-2024), περιγράφονται και αναλύονται καταρχήν στα άρθρα 108, 112 και 114 του ν.4389/2016, ως ισχύουν μετά την τελευταία τροποποίησή τους από τις διατάξεις των άρθρων 48 επ. του ν.4770/2021. Συμπληρώνονται δε από ειδικότερες διατάξεις των ειδικών κυρωτικών Νόμων των Συμβάσεων Παραχώρησης Λιμένων όπως ισχύουν (ν.4404/2016, ν.4522/2018, ν. 5048/2023), των Υποπαραχωρήσεων (άρ. 3 και 4 του ν.4597/2019), των Υποπαραχωρήσεων Ήσσοнос Σημασίας (αρ. 64 του ν.4609/2019) και των Υδατοδρομίων (ν.4568/2018 και ν.4663/2020).

Η σύσταση της Ανεξάρτητης Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων», καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά την λειτουργία της:

- vi. Την ανάγκη συνεπούς και αμερόληπτης παρακολούθησης, ελέγχου και εμπλουτισμού της Ευρωπαϊκής εμπειρίας με περιπτώσεις ολικών παραχωρήσεων δημοσίων λιμένων και Λιμενικών Αρχών,
- vii. Την ανάγκη για μείωση της αβεβαιότητας υλοποίησης επενδύσεων, ενίσχυση της συνέπειας και συνέχειας στην διαχείριση και παρακολούθηση εξειδικευμένων συμβάσεων ολικής παραχώρησης αλλά και των επί μέρους υποπαραχωρήσεων δομών και παραγωγής ορισμένων λιμενικών υπηρεσιών από την πλευρά του Ελληνικού Δημοσίου,

- viii. Την ανάγκη για ρυθμιστική αντιμετώπιση της πρόσβασης, των χρεώσεων και της απόδοσης των λιμένων σε σχέση με απαιτούμενα επίπεδα εξυπηρέτησης των χρηστών των λιμενικών υπηρεσιών,
- ix. Την ανάγκη για εξειδικευμένη γνώση και επικέντρωση τόσο για ex-post διερεύνηση θεμάτων ανταγωνισμού σε σχέση με τις λιμενικές υπηρεσίες, αλλά και για πρόληψη αστοχιών της αγοράς, καθώς και αποτροπή υπέρμετρων παρεμβάσεων,
- x. Την ανάγκη για εξειδικευμένη, πολυεπιπέδη γνώση (οικονομική, τεχνική και νομική) και επικέντρωση τόσο όσον αφορά την ex-ante ρύθμιση της αγοράς των λιμενικών υπηρεσιών ανεξαρτήτως δομής ή του χαρακτήρα ως δημοσίου ή ιδιωτικού φορέα, τη γνωμοδότηση επί ειδικότερων ζητημάτων για τις λιμενικές υπηρεσίες και για κάθε θέμα αρμοδιότητάς της, αλλά και την πρόληψη αστοχιών της αγοράς χωρίς υπέρμετρες παρεμβάσεις, όσο και την ex-post διερεύνηση θεμάτων ανταγωνισμού δια της παραβάσεως των νόμιμων και συμβατικών υποχρεώσεων των διαχειριστών των λιμένων και στρεβλώσεων σχετικά με την αγορά παροχής λιμενικών υπηρεσιών σε συνεργασία πάντα με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Το δικαιοπρακτικό θεμέλιο των ιδρυτικών διατάξεων της Αρχής πηγάζει από τη Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (ΣΧΔ) της 19ης Αυγούστου 2015, για την υπογραφή της οποίας, χορηγήθηκε εξουσιοδοτική διάταξη με το ν.4336/2015, παράγραφος Α.3. Εκπλήρωση της οριζόμενης υποχρέωσης αποτέλεσε η ρητή πρόβλεψη ειδικά για διασφάλιση «πλήρους λειτουργικότητας της Ρ.Α.Λ.», σύμφωνα με τον όρο 4.3 της ΣΧΔ. Τέλος, σύμφωνα με τον όρο 4.4 της ίδιας σύμβασης, «η ίδρυση της Αρχής και η τεχνική της ικανότητα να επιβλέπει τις συμβάσεις παραχώρησης λιμένων και των επενδύσεων αυτών, αποτελούν μη υποκείμενες σε ουσιώδεις μεταβολές δεσμεύσεις για το Ελληνικό Δημόσιο, με δε ρητή αναφορά στην «συνεχή εφαρμογή των συμφωνημένων πολιτικών επί πολλά έτη».

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο (Άρθρο 108 του ν.4389/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), η Ρ.Α.Λ. έχει ως γενική αποστολή την εποπτεία του εθνικού λιμενικού συστήματος και τη διασφάλιση της νομιμότητας στις σχέσεις μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που δραστηριοποιούνται στα λιμάνια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην τήρηση της συμβατικής τάξης και της εφαρμογής της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού στα λιμάνια.

Η Αρχή λειτουργεί ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με έδρα τον Πειραιά, απολαύοντας διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Ρ.Α.Λ. (Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Εισηγητές, Μέλη) περιβάλλονται με προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους, υποχρεούμενα να τηρούν αντικειμενικότητα και αμεροληψία. Η ανεξαρτησία αυτή θωρακίζεται περαιτέρω από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο περί ανεξάρτητων αρχών (π.χ. εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3051/2002). Επίσης, η Ρ.Α.Λ. υποκαθιστά πλήρως την

παλαιότερη υπηρεσία του 2013 ως προς όλες τις έννομες σχέσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και το προσωπικό της, εξασφαλίζοντας τη συνέχεια της λειτουργίας της.

Συνοπτικά, η Ρ.Α.Λ. είναι επιφορτισμένη με τον ρυθμιστικό και εποπτικό ρόλο στα λιμάνια της Ελλάδας, λειτουργώντας ανεξάρτητα από την κυβερνητική ιεραρχία αλλά υπό το γενικό θεσμικό πλαίσιο της πολιτείας. Διασφαλίζει ότι οι λιμενικές δραστηριότητες διεξάγονται νόμιμα, με όρους υγιούς ανταγωνισμού και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις παραχώρησης και το εθνικό και Ευρωπαϊκό δίκαιο.

2.1.2 Υποχρεώσεις και Αρμοδιότητες για την Παραγωγή Έργου

Οι αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ., όπως καθορίζονται από το Άρθρο 112 του Ν. 4389/2016 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Άρθρο 48 Νόμος 4770/2021 με ισχύ την 29/1/2021), προσδιορίζουν και τις υποχρεώσεις παραγωγής έργου της Αρχής, δηλαδή τις συγκεκριμένες δράσεις που οφείλει να επιτελεί στο πλαίσιο της αποστολής της:

- **Έκδοση Ρυθμιστικών Πράξεων:** Η Ρ.Α.Λ. έχει αρμοδιότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων (π.χ. κανονισμών) για θέματα όπως η απλούστευση και διαφάνεια των λιμενικών τελών κοινής ωφέλειας, η συμβατότητά τους με το δίκαιο ανταγωνισμού, καθώς και η υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Οι κανονιστικές αυτές πράξεις δημοσιεύονται υποχρεωτικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τον τρόπο αυτό, η Αρχή θεσπίζει ένα διαφανές πλαίσιο κανόνων για τη λειτουργία των λιμένων. Επιπλέον, η Ρ.Α.Λ. εκδίδει **γνωμοδοτήσεις** προς άλλα όργανα της Πολιτείας σε σχετικά ζητήματα.
- **Εποπτεία Συμβάσεων Παραχώρησης:** Μέχρι την 29/1/2021 (έναρξη ισχύος του τροποποιημένου άρθρου 12), μία κρίσιμη υποχρέωση της Ρ.Α.Λ. ήταν η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων παραχώρησης λιμένων εκ μέρους των παραχωρησιούχων και η άσκηση των συμβατικών δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου που απορρέουν από αυτές. Σήμερα, είναι αρμόδια «για την εισήγηση προς τους αρμόδιους Υπουργούς Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναφορικά με την άσκηση των συμβατικών δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου που απορρέουν από Συμβάσεις Παραχώρησης στο όνομα και για λογαριασμό του». Επίσης, έχει την υποχρέωση για «την υποστήριξη προς τις αρμόδιες αρχές για την κατάρτιση προδιαγραφών δημοσίων συμβάσεων, όπως παραχωρήσεις χερσαίας ζώνης και συναφή ζητήματα και των σχετικών ανανεώσεων που προτείνονται από τον φορέα διαχείρισης, την παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των δημοσίων συμβάσεων, προς εξασφάλιση ιδίως της τήρησης του συμφωνημένου επιπέδου εξυπηρέτησης, με προσδιορισμό των επιπέδων απόδοσης, επενδύσεων, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και της συμμόρφωσης με τους χρηματοοικονομικούς στόχους».

- **Διασφάλιση Πρόσβασης και Δημόσιας Υπηρεσίας:** Η Αρχή οφείλει να μεριμνά για τη μεθοδολογία διαμόρφωσης των λιμενικών χρεώσεων και γενικά των όρων πρόσβασης στις λιμενικές υπηρεσίες, ώστε να είναι διαφανείς και δίκαιοι. Στο πλαίσιο αυτό εμπίπτει ο έλεγχος των τιμολογιακών πρακτικών των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών και η διασφάλιση ότι δεν παρεμποδίζεται η ακώλυτη παροχή υπηρεσιών στους χρήστες των λιμένων ούτε η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς λιμενικών υπηρεσιών. Η Ρ.Α.Λ. δύναται να επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σε παρόχους που υιοθετούν καταχρηστικές ή αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές, ώστε να εγγυηθεί την ελεύθερη πρόσβαση των ενδιαφερομένων σε λιμενικές εγκαταστάσεις και υπηρεσίες.
- **Πρόστιμα:** Εφόσον διαπιστώνονται σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας, η Ρ.Α.Λ. έχει υποχρέωση να παρεμβαίνει άμεσα (αυτεπάγγελτα). Σε περίπτωση άρνησης ή καθυστέρησης στην παροχή στοιχείων, η Ρ.Α.Λ. επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα στους υπαιτίους (από 5.000 έως 100.000 ευρώ).
- **Επίλυση Διαφορών και Διαιτησία/Καταγγελίες:** Η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί ως όργανο επίλυσης διαφορών στον λιμενικό τομέα (Άρθρο 112, Ν. 4389/2016, όπως ισχύει). Εξετάζει καταγγελίες και διαφορές μεταξύ χρηστών, παρόχων και άλλων μερών και δύναται να λειτουργεί συμβιβαστικά ή διαιτητικά. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία ενώπιον της Ρ.Α.Λ. για θέματα της αρμοδιότητάς της (άρθρο 114, Ν. 4389/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του Ν. 4770/2021). Η Αρχή αξιολογεί τις καταγγελίες και, εφόσον διαπιστώσει ενδείξεις παράβασης, προχωρά στη διερεύνησή τους το ταχύτερο δυνατό. Αν η καταγγελία δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ., τίθεται στο αρχείο εντός 5 μηνών, ενώ αν αρμόδια είναι άλλη αρχή (ανεξάρτητη, διοικητική ή δικαστική), η Ρ.Α.Λ. οφείλει να τη διαβιβάσει εκεί αρμοδίως μέσα στην ίδια προθεσμία. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν έναν αξιόπιστο μηχανισμό προσφυγής για ζητήματα λιμενικής λειτουργίας, με την Αρχή να ενεργεί ως ρυθμιστής-διαιτητής στις σχέσεις των εμπλεκόμενων.
- **Συμβουλευτικός Ρόλος προς την Πολιτεία:** Η Ρ.Α.Λ. αποτελεί επίσης συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα λιμενικής πολιτικής και νομοθεσίας. Παρέχει γνώμες και εισηγήσεις προς τον Υπουργό Ναυτιλίας και άλλες αρχές για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου των λιμένων, την εθνική στρατηγική λιμενικής ανάπτυξης και ζητήματα επενδύσεων. Για παράδειγμα, συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση του Εθνικού Σχεδιασμού Ανάπτυξης Λιμένων (μέσω της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων - ΕΣΑΛ), παρέχοντας τεchnογνωσία και διασφαλίζοντας ότι οι προτάσεις ανάπτυξης συνάδουν με τη νομιμότητα και τον ανταγωνισμό.

Οι παραπάνω αρμοδιότητες συνθέτουν έναν ευρύ κύκλο υποχρεώσεων παραγωγής έργου: η Ρ.Α.Λ. καλείται αφενός να παράγει κανονιστικό έργο (ρυθμιστικές αποφάσεις, οδηγίες) που

θέτει κανόνες, και αφετέρου να ασκεί εποπτικό-ελεγκτικό έργο (έλεγχοι, κυρώσεις, επίλυση διαφορών), ώστε οι κανόνες αυτοί να τηρούνται. Μέσω αυτών, η Αρχή επιτυγχάνει τον στόχο της προστασίας των χρηστών των λιμένων, της διαφάνειας και της εύρυθμης λειτουργίας των λιμενικών αγορών.

2.1.3 Έλεγχος, Διαφάνεια και Λογοδοσία

Ως ανεξάρτητη αρχή, η Ρ.Α.Λ. υπόκειται σε ειδικές διαδικασίες ελέγχου, διαφάνειας και λογοδοσίας, που διασφαλίζουν την δημόσια εποπτεία επί της λειτουργίας της παρά την ανεξαρτησία της:

- **Ετήσια Έκθεση στη Βουλή:** Η Ρ.Α.Λ. υποχρεούται να υποβάλλει κάθε χρόνο, έως τις 31 Μαρτίου, ετήσια έκθεση πεπραγμένων προς τον Πρόεδρο της Βουλής (άρθρο 108 Ν. 4389/2016, παρ. 3). Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει αναλυτικά στοιχεία για τη δραστηριότητα της Αρχής κατά το προηγούμενο έτος, τις αποφάσεις που εξέδωσε, τον βαθμό επίτευξης των στρατηγικών στόχων της, καθώς και εκτιμήσεις της για την κατάσταση και τις εξελίξεις στον τομέα των λιμένων. Με την κατάθεση της έκθεσης αυτής στη Βουλή, η Ρ.Α.Λ. λογοδοτεί ενώπιον της αντιπροσωπευτικής εξουσίας για το έργο της. Η έκθεση αναρτάται συνήθως και στον ιστότοπο της Αρχής, καθιστώντας την διαθέσιμη και στο ευρύ κοινό. Επιπλέον, είναι πιθανό να συζητείται ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, όπου η διοίκηση της Ρ.Α.Λ. μπορεί να κληθεί να παράσχει διευκρινίσεις και να απαντήσει σε ερωτήματα βουλευτών.
- **Περιοδική Εξωτερική Αξιολόγηση:** Κάθε τέσσερα χρόνια τουλάχιστον, η Ρ.Α.Λ. οφείλει να κινεί διαδικασία ανεξάρτητης αξιολόγησης της λειτουργίας και αποτελεσματικότητάς της (άρθρο 108 Ν. 4389/2016, παρ. 4). Σύμφωνα με το νόμο, η αξιολόγηση αυτή ανατίθεται σε ελεγκτές αναγνωρισμένου κύρους και αξιοπιστίας (π.χ. ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες ή εξειδικευμένοι φορείς). Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης πρέπει να αποστέλλονται χωρίς καθυστέρηση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή (Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας) καθώς και στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και επιπλέον να δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Ρ.Α.Λ.. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι σε τακτική βάση εξετάζεται αντικειμενικά η αποδοτικότητα και η νομιμότητα της δράσης της Αρχής, ενισχύοντας τη διαφάνεια και παρέχοντας δυνατότητες βελτίωσης.
- **Δημοσίευση Αποφάσεων:** Το θεσμικό πλαίσιο απαιτεί η λήψη αποφάσεων από το 9μελές διοικητικό συμβούλιο της Ρ.Α.Λ. να είναι συλλογική, με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών (σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου). Κάθε απόφαση πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη και να καταχωρίζεται σε ιδιαίτερο βιβλίο πρακτικών. Για λόγους διαφάνειας, εντός 15 ημερών από την καταχώριση, οι αποφάσεις

ανακοινώνονται δημόσια, με ανάρτηση στην επίσημη ιστοσελίδα της Ρ.Α.Λ. και κοινοποιούνται στον αρμόδιο Υπουργό (άρθρο 121 Ν. 4389/2016). Επιπλέον, σε συμμόρφωση με τη νομοθεσία για το «Πρόγραμμα Διαύγεια», όλες οι διοικητικές πράξεις της Ρ.Α.Λ. (ιδίως αποφάσεις κανονιστικού ή οικονομικού περιεχομένου) δημοσιοποιούνται με ΑΔΑ (Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης), κάτι που πρακτικά υλοποιείται μέσω του ιστότοπου ή της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Αυτή η διαδικτυακή διαφάνεια επιτρέπει σε κάθε ενδιαφερόμενο (π.χ. πολίτες, επιχειρήσεις, μέσα ενημέρωσης) να ενημερώνεται εγκαίρως για τις ενέργειες και αποφάσεις της Αρχής.

- **Έλεγχος Νομιμότητας Αποφάσεων:** Οι αποφάσεις της Ρ.Α.Λ. υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας, όπως συμβαίνει με κάθε διοικητική πράξη. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπει ο νόμος, π.χ. αίτηση ακύρωσης στο Διοικητικό Εφετείο (άρθρο 122 Ν. 4389/2016). Στο πλαίσιο αυτό, η νομοθεσία προβλέπει και μια διαδικασία «εσωτερικού ελέγχου» ορισμένων αποφάσεων: σύμφωνα με τις διατάξεις, ορισμένες κατηγορίες αποφάσεων ενδέχεται να ελέγχονται ή να εγκρίνονται από κυβερνητικά όργανα.
- **Ακεραιότητα και Συγκρούσεις Συμφερόντων:** Τα μέλη και το προσωπικό της Ρ.Α.Λ. δεσμεύονται από αυστηρούς κανόνες ακεραιότητας (άρθρο 109 Ν. 4389/2016). Υπόκεινται σε υποχρέωση υποβολής δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) και δήλωσης οικονομικών συμφερόντων. Παράλληλα, ισχύουν ασυμβίβαστα αξιωμάτων και περιορισμοί για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. τα μέλη δεν επιτρέπεται να έχουν επαγγελματική δραστηριότητα στον λιμενικό τομέα κατά τη θητεία τους κ.λπ.). Το πλαίσιο αυτό διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις της Αρχής λαμβάνονται με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, χωρίς επηρεασμούς από ιδιωτικά συμφέροντα. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 110 Ν. 4389/2016, για κάθε παράβαση των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τον νόμο 4389/2016 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, τα μέλη της Ρ.Α.Λ. υπέχουν πειθαρχική ευθύνη. Την πειθαρχική διαδικασία ενώπιον ενός ειδικού Πειθαρχικού Συμβουλίου κινεί το Υπουργικό Συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για τον Πρόεδρο και τα μέλη της.
- **Οικονομικός και Λογιστικός Έλεγχος:** Ως φορέας της γενικής κυβέρνησης, η Ρ.Α.Λ. ελέγχεται για την οικονομική της διαχείριση. Ο ετήσιος προϋπολογισμός και απολογισμός της Αρχής εγκρίνεται και υπόκειται σε έλεγχο είτε από το Ελεγκτικό Συνέδριο είτε/και από πιστοποιημένους ορκωτούς ελεγκτές. Πράγματι, η ίδια η Ρ.Α.Λ. προβαίνει σε ανάθεση ελέγχου των οικονομικών καταστάσεών της σε ορκωτούς ελεγκτές. Τέτοιοι έλεγχοι διασφαλίζουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την λογοδοσία της Αρχής ως προς τα δημόσια χρήματα που διαχειρίζεται.

Μέσω όλων των παραπάνω μηχανισμών, η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί με διαφανείς διαδικασίες και υπόκειται σε πολυεπίπεδο έλεγχο (κοινοβουλευτικό, δικαστικό, κοινωνικό), ανταποκρινόμενη στο αίτημα για λογοδοσία και αξιοπιστία ενός ανεξάρτητου ρυθμιστικού φορέα.

2.1.4 Οικονομικό Πλαίσιο Λειτουργίας και Πόροι Χρηματοδότησης

Η οικονομική αυτοτέλεια της Ρ.Α.Λ. εξασφαλίζεται μέσω συγκεκριμένων προβλέψεων για τους πόρους χρηματοδότησής της. Τα έσοδα της Αρχής προέρχονται αποκλειστικά από ανταποδοτικό τέλος το οποίο υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών εκάστου οικονομικού έτους, σύμφωνα με την υπ' αρ. 1000.0/93971/2018 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 5840), όσο και ενδεχόμενη περιορισμένη επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό (άρθρα 124 και 125 Ν. 4389/2016, με τις τροποποιήσεις του άρθρου 46 Ν. 4597/2019):

- **Τέλος Ρ.Α.Λ. επί των Λιμένων:** Βασική πηγή χρηματοδότησης της Αρχής είναι ένα ετήσιο τέλος που επιβάλλεται στους φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων. Ειδικότερα, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Ναυτιλίας καθορίζεται κάθε χρόνο το ύψος του τέλους που καταβάλλουν οι Οργανισμοί Λιμένος Α.Ε. (και οι καθολικοί διάδοχοί τους) έως 0,3% επί των ετήσιων μικτών εσόδων τους, ενώ για τους λοιπούς φορείς διαχείρισης λιμένων (δημοτικά/κρατικά λιμενικά ταμεία, ιδιωτικούς εκμεταλλευτές) έως 0,2% των εσόδων τους. Το τέλος αυτό εισπράττεται υπέρ της Ρ.Α.Λ. και αποτελεί τον κύριο κορμό των εσόδων της Αρχής. Η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης ρυθμίζεται από την ισχύουσα Κ.Υ.Α. 340/2014 (ΦΕΚ Β' 924), η οποία είχε αρχικά θεσπιστεί για την προγενέστερη μορφή της Ρ.Α.Λ. και εξακολουθεί να εφαρμόζεται προσαρμοσμένα. Με τον τρόπο αυτό, η λειτουργία της Ρ.Α.Λ. χρηματοδοτείται από τον ίδιο τον λιμενικό τομέα, εξασφαλίζοντας ότι οι ρυθμιστικές της δραστηριότητες υποστηρίζονται οικονομικά από εκείνους που εποπτεύει.
- **Περιορισμένη Κρατική Επιχορήγηση:** Ο νόμος προβλέπει τη δυνατότητα συμπληρωματικής χρηματοδότησης από τον τακτικό προϋπολογισμό, αλλά με αυστηρό όριο. Συγκεκριμένα, επιτρέπεται να εγγράφεται δαπάνη υπέρ της Ρ.Α.Λ. στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ναυτιλίας, έως ποσοστού 10% του ετήσιου προϋπολογισμού της Ρ.Α.Λ.. Η κρατική αυτή συνεισφορά προορίζεται να καλύψει δραστηριότητες της Ρ.Α.Λ. που ασκούνται υπέρ του Δημοσίου, π.χ. καθήκοντα που εξυπηρετούν τον ευρύτερο κυβερνητικό σχεδιασμό (όπως η άσκηση συμβατικών δικαιωμάτων του Δημοσίου). Το σχετικά χαμηλό όριο (10%) διασφαλίζει ότι η Αρχή δεν εξαρτάται οικονομικά από τον κρατικό προϋπολογισμό παρά μόνο σε μικρό βαθμό, ενισχύοντας την ανεξαρτησία της.

- **Άλλοι Πόροι:** Ως συμπληρωματικοί πόροι της Ρ.Α.Λ. προβλέπονται τυχόν επιχορηγήσεις ή χρηματοδοτήσεις από ευρωπαϊκά προγράμματα και διεθνείς οργανισμούς. Για παράδειγμα, η Αρχή θα μπορούσε να συμμετάσχει σε ευρωπαϊκές δράσεις τεχνικής βοήθειας ή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα για βελτίωση των ρυθμιστικών πρακτικών, αντλώντας αντίστοιχα κονδύλια. Επίσης, ενδέχεται να αποφέρει έσοδα η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ή μελετών στο πλαίσιο διεθνών συνεργασιών. Όλοι αυτοί οι πόροι, μαζί με το προαναφερθέν τέλος, κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό που διαχειρίζεται αποκλειστικά η Ρ.Α.Λ..
- **Προϋπολογισμός και Διαχείριση:** Η Ρ.Α.Λ. καταρτίζει ετησίως τον δικό της προϋπολογισμό, στον οποίο αποτυπώνονται τα προβλεπόμενα έσοδα (κυρίως από το τέλος επί των λιμένων) και οι δαπάνες λειτουργίας της (μισθοδοσία προσωπικού, λειτουργικά, δράσεις εποπτείας, επενδύσεις σε εξοπλισμό κ.λπ.). Ο νόμος (και ειδικότερα τα άρθρα περί «Προϋπολογισμού – Οικονομικής διαχείρισης» του ιδρυτικού πλαισίου) καθορίζει ότι η Ρ.Α.Λ. απολαμβάνει δημοσιονομικής αυτοτέλειας: μπορεί να διαχειρίζεται τα ίδια έσοδά της για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των δημοσιονομικών κανόνων. Προβλέπεται επίσης η τήρηση λογιστικής τάξης και η διενέργεια απολογισμού. Όλες οι λογιστικές καταστάσεις ελέγχονται από ορκωτούς ελεγκτές και γνωστοποιούνται στο εποπτεύον Υπουργείο και τη Βουλή.

Συνολικά, το οικονομικό πλαίσιο λειτουργίας της Ρ.Α.Λ. συνδυάζει έναν ειδικό ανταποδοτικό πόρο από τον κλάδο που εποπτεύει (λιμάνια) με δημοσιονομικές δικλείδες περί περιορισμένης κρατικής χρηματοδότησης και εποπτείας της διαχείρισης. Έτσι εξασφαλίζεται ότι η Αρχή διαθέτει επαρκή μέσα να επιτελέσει το έργο της, παραμένοντας όμως υπό τον έλεγχο διαφάνειας που διέπει τους δημόσιους φορείς.

2.1.5 Συνεργασία με Άλλες Δημόσιες και Ιδιωτικές Αρχές/Φορείς

Η Ρ.Α.Λ., λόγω της διατομεακής φύσης του αντικειμένου της (λιμάνια ως κόμβοι μεταφορών και εμπορίου), έχει θεσμοθετημένες σχέσεις συνεργασίας τόσο με άλλες δημόσιες αρχές όσο και με φορείς του ιδιωτικού τομέα:

- **Συνεργασία με Επιτροπή Ανταγωνισμού:** Ο νόμος προβλέπει ρητά ότι η Ρ.Α.Λ. συνεργάζεται στενά με την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού σε θέματα εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας στα λιμάνια, την αποτροπή κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, εναρμονισμένων πρακτικών, εξοντωτικής τιμολόγησης και άλλων πρακτικών που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό (άρθρο 112 Ν. 4389/2016, παρ. 1δ). Η Ρ.Α.Λ. δύναται να ζητεί τη γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού για υποθέσεις ανταγωνισμού ή να της παραπέμπει περιπτώσεις που πιθανολογείται ότι εμπίπτουν στον Ν.3959/2011 (νόμος

περί ανταγωνισμού). Αντίστοιχα, αν κατά τη διερεύνηση κάποιας υπόθεσης η Ρ.Α.Λ. εντοπίσει ζητήματα πέραν των δικών της αρμοδιοτήτων αλλά σχετιζόμενα με τον ανταγωνισμό, συντονίζεται με την Επιτροπή ώστε να εξασφαλιστεί ενιαία αντιμετώπιση. Αυτή η συνεργασία αξιοποιεί την εξειδίκευση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και αποτρέπει επικαλύψεις ή κενά εποπτείας.

- **Σχέσεις με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής:** Παρότι η Ρ.Α.Λ. είναι ανεξάρτητη, εποπτεύεται διοικητικά από τον Υπουργό Ναυτιλίας ως προς ορισμένες πτυχές, όμως όχι ως προς τις αποφάσεις της, αλλά π.χ. στον προϋπολογισμό ή σε θεσμικά ζητήματα. Ο Υπουργός ενημερώνεται για τις αποφάσεις, λαμβάνοντας κοινοποίηση κάθε απόφασης εντός 15 ημερών από τη λήψη της. Όπως αναφέρθηκε, σε ειδικές περιπτώσεις απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού για ενέργειες της Ρ.Α.Λ., που άπτονται δημοσίου συμφέροντος (π.χ. άσκηση ενδίκων μέσων σε μεγάλες συμβάσεις). Υπάρχει επίσης πρόβλεψη ο Υπουργός να μπορεί να ζητήσει από την Ρ.Α.Λ. να εξετάσει συγκεκριμένο ζήτημα ή να λάβει μέτρα, όταν κρίνεται απαραίτητο, σεβόμενος πάντοτε το θεσμικό πλαίσιο ανεξαρτησίας της. Η συνεργασία αυτή εξασφαλίζει ότι η ρυθμιστική πολιτική ευθυγραμμίζεται με τη συνολική εθνική λιμενική πολιτική.
- **Λιμενικές Αρχές και Φορείς Διαχείρισης:** Η Ρ.Α.Λ. συνεργάζεται άμεσα με τις λιμενικές διοικήσεις (π.χ. Οργανισμούς Λιμένα Α.Ε., Λιμενικά Ταμεία) και τους παραχωρησιούχους μεγάλων λιμένων. Αυτοί οι φορείς υποχρεούνται από το νόμο να παρέχουν στη Ρ.Α.Λ. κάθε πληροφορία που απαιτείται για την άσκηση των ελεγκτικών της καθηκόντων. Επίσης, η Ρ.Α.Λ. μπορεί να συνάπτει Μνημόνια Συνεργασίας ή συμφωνίες με συλλογικούς φορείς του λιμενικού τομέα. Για παράδειγμα, πρόσφατα η Ρ.Α.Λ. ενέκρινε τη σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας με την Ένωση Λιμένων Ελλάδος (ΕΛΙΜΕ), που εκπροσωπεί τους οργανισμούς λιμένων της χώρας. Μέσα από τέτοιες πρωτοβουλίες, διευκολύνεται η ανταλλαγή τεχνογνωσίας, η από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων (όπως η ανάπτυξη λιμενικών υποδομών, η βελτίωση υπηρεσιών προς τους χρήστες) και γενικά η συνεννόηση με τον κλάδο υπό ρυθμιστική εποπτεία.
- **Διεθνής Συνεργασία:** Ως ρυθμιστική αρχή λιμένων, η Ρ.Α.Λ. συμμετέχει σε διεθνείς δικτυώσεις. Συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές άλλων χωρών και με ευρωπαϊκούς θεσμούς σε θέματα λιμενικής πολιτικής. Για παράδειγμα, μπορεί να ανταλλάσσει πληροφορίες στο πλαίσιο της ΕΕ για βέλτιστες πρακτικές ρύθμισης λιμένων ή να συνεισφέρει σε διασυνοριακές πρωτοβουλίες, όπως π.χ. την παρακολούθηση της εφαρμογής των κανονισμών λιμενικών υπηρεσιών της ΕΕ. Αν και δεν κατονομάζεται ρητά στον νόμο, η πρακτική αυτή εδράζεται στην γενική αποστολή της Αρχής να προάγει το ανταγωνιστικό και αποδοτικό λιμενικό σύστημα της χώρας, που συχνά απαιτεί διακρατικό συντονισμό.
- **Ιδιωτικοί Φορείς και Χρήστες:** Πέραν των σχέσεων με δημόσιους φορείς, η Ρ.Α.Λ. διατηρεί ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας με τον ιδιωτικό τομέα και τους χρήστες

λιμενικών υπηρεσιών. Διοργανώνει ή συμμετέχει σε ημερίδες, συνέδρια και διαβουλεύσεις με ναυτιλιακές εταιρείες, χρήστες εμπορευματικών σταθμών, φορείς της εφοδιαστικής αλυσίδας κ.λπ. Έχει, για παράδειγμα, τεθεί υπό την αιγίδα εκδηλώσεων όπως το Capital Link Shipping Forum ή άλλα συνέδρια λιμενικής πολιτικής. Μέσω αυτών, η Αρχή ενημερώνει για το ρυθμιστικό της έργο, ακούει τις απόψεις των ενδιαφερομένων μερών και προάγει τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την επίλυση χρόνιων προβλημάτων, όπως για παράδειγμα η ναυπηγοεπισκευαστική δραστηριότητα, οι καθυστερήσεις φορτοεκφορτώσεων κ.ά. Η συνεργασία αυτή είναι πιο άτυπη σε σχέση με τις θεσμικές συνεργασίες, αλλά κρίσιμη για τη συμπερίληψη των ενδιαφερομένων στη ρυθμιστική διαδικασία.

Συνολικά, η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί ως κόμβος συντονισμού: αφενός συλλέγει πληροφορίες και τεχνογνωσία από ένα ευρύ δίκτυο αρχών (π.χ. ανταγωνισμού, υπουργείων, διεθνών οργανισμών) και αφετέρου επικοινωνεί με τον κλάδο και τους χρήστες, ώστε οι ρυθμίσεις της να είναι εφαρμόσιμες και αποτελεσματικές. Το θεσμικό πλαίσιο κατοχυρώνει συγκεκριμένες υποχρεώσεις συνεργασίας (π.χ. με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, την υποχρέωση δημοσίων αρχών να συνδράμουν), ενώ η ίδια η Αρχή πρωτοστατεί σε μνημόνια και δράσεις με φορείς, προάγοντας μια συνεργατική ρυθμιστική κουλτούρα στον λιμενικό τομέα.

2.1.6 Υποχρεώσεις Ενημέρωσης Ενδιαφερομένων Μερών και Κοινού

Η Ρ.Α.Λ. ως δημόσια αρχή έχει καθήκον να ενημερώνει τόσο τους άμεσα ενδιαφερόμενους (stakeholders), όσο και την κοινή γνώμη για τις ενέργειες, αποφάσεις και πολιτικές της. Το πλαίσιο αυτό εξασφαλίζει ότι η ρυθμιστική δράση είναι κατανοητή, διαφανής και προσβάσιμη μέσω:

- **Ιστοσελίδας και Δημοσιεύσεων:** Η επίσημη ιστοσελίδα της Ρ.Α.Λ. αποτελεί το κύριο εργαλείο δημοσιοποίησης. Σε αυτήν αναρτώνται όλες οι αποφάσεις της Αρχής μέσα σε 15 ημέρες από την έκδοσή τους, περιλαμβανομένων κανονιστικών πράξεων, γνωμοδοτήσεων, αλλά και των πρακτικών σημαντικών συνεδριάσεων. Επίσης, δημοσιεύονται δελτία τύπου και ανακοινώσεις για σημαντικές εξελίξεις. Για παράδειγμα, η Ρ.Α.Λ. εξέδωσε δελτίο τύπου σχετικά με συνέδριο στρατηγικής «Ελλάδα 2025-2030» στο οποίο συμμετείχε, ενημερώνοντας το κοινό για τις θέσεις της. Η ιστοσελίδα λειτουργεί ως ανοικτό αρχείο: οι ενδιαφερόμενοι (επιχειρήσεις, νομικοί, ερευνητές, πολίτες) μπορούν να βρουν συγκεντρωμένες πληροφορίες για το κανονιστικό πλαίσιο, τις αποφάσεις επιβολής κυρώσεων, τα οικονομικά στοιχεία (π.χ. εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί) κ.ά.
- **Πρόγραμμα Διαύγεια και Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ):** Η Ρ.Α.Λ. δημοσιεύει στο Πρόγραμμα Διαύγεια και στο ΦΕΚ, σύμφωνα με τις νομοθετικές

προβλέψεις όλες τις Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις καθώς και όλες τις λοιπές πράξεις, για την επίτευξη της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας της διοικητικής δραστηριότητας, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την εμπέδωση της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας, με ειδική μέριμνα για τις πράξεις που αφορούν στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

- **Διαφάνειας προς τους Εμπλεκόμενους:** Σε κάθε διαδικασία που εμπλέκει τρίτα μέρη, όπως διερεύνηση καταγγελίας, λήψη μέτρων ή επιβολή προστίμων, η Ρ.Α.Λ. οφείλει να ενημερώνει τους άμεσα ενδιαφερόμενους για τις ενέργειές της. Οι καταγγέλλοντες ενημερώνονται για την έκβαση της καταγγελίας τους (π.χ. αν αρχειοθετήθηκε ως αβάσιμη ή αν ξεκινά επίσημη έρευνα). Οι επιχειρήσεις κατά των οποίων κινείται διαδικασία λαμβάνουν γνώση των αιτιολογημένων εκθέσεων και έχουν το δικαίωμα ακρόασης, στο πλαίσιο του Κανονισμού Ακροάσεων που εκδίδει η ίδια η Αρχή. Μετά την ολοκλήρωση μιας υπόθεσης, οι ενδιαφερόμενοι λαμβάνουν την τελική απόφαση, η οποία είναι πλήρως αιτιολογημένη. Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε, οι αποφάσεις δημοσιεύονται, άρα οι εμπλεκόμενοι δεν είναι οι μόνοι που ενημερώνονται, αλλά και οι ανταγωνιστές τους, οι πελάτες τους ή άλλα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν πρόσβαση στην πληροφορία.
- **Ενημέρωση του Κοινού για Παραβάσεις:** Ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο που έχει η Ρ.Α.Λ. είναι η δυνατότητα να υποχρεώνει παραβάτες να δημοσιοποιούν την κύρωση που τους επιβλήθηκε. Συγκεκριμένα, εφόσον μια επιχείρηση παραβεί τη νομοθεσία, η Ρ.Α.Λ. μπορεί να της επιβάλει να δημοσιεύσει την απόφαση επιβολής κυρώσεων σε εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας, πανελλαδικής ή τοπικής, ανάλογα με την περίπτωση. Αυτή η διάταξη αποσκοπεί στο να ενημερωθεί το ευρύτερο κοινό, ιδίως οι χρήστες του συγκεκριμένου λιμένα, για την παράβαση και την αντίδραση της Αρχής. Η δημοσιοποίηση στις εφημερίδες λειτουργεί και ως στοιχείο κοινωνικής λογοδοσίας, ασκώντας πίεση στους παραβάτες μέσω της φήμης τους. Σημειώνεται ότι αν μεταγενέστερα η απόφαση της Ρ.Α.Λ. ακυρωθεί δικαστικά, η Αρχή υποχρεούται να δημοσιεύσει με δικά της έξοδα την αθωωτική δικαστική απόφαση στην ίδια εφημερίδα, αποκαθιστώντας την φήμη του θιγέντος.
- **Πίνακες και Εκθέσεις Πληροφοριών:** Η Ρ.Α.Λ. επιμελείται την έκδοση εκθέσεων και οδηγιών για το κοινό. Εκτός από την ετήσια έκθεση πεπραγμένων που απευθύνεται στη Βουλή, μπορεί να εκδίδει θεματικές εκθέσεις (π.χ. για την εξέλιξη των λιμενικών χρεώσεων ή για τις επενδύσεις στα λιμάνια). Αυτές είτε δημοσιεύονται αυτοτελώς, είτε συμπεριλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση. Επίσης, στον ιστότοπο της Αρχής παρέχονται πληροφοριακοί πίνακες και στοιχεία (π.χ. λίστες ισχυόντων λιμενικών τιμολογίων, κατάλογος φορέων λιμένα, αποφάσεις ΕΣΑΛ κ.λπ.), ώστε οι ενδιαφερόμενοι να έχουν συγκεντρωμένη ενημέρωση.

- **Διαβούλευση με Stakeholders:** Παρότι δεν επιβάλλεται ρητά από τον νόμο η δημόσια διαβούλευση πριν από κάθε ρύθμιση, η Ρ.Α.Λ. ακολουθεί την πρακτική της ανοιχτής διακυβέρνησης. Για παράδειγμα, το νομοσχέδιο του 2016 για τη σύσταση και αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ. τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση, επιτρέποντας σε πολίτες, φορείς και επιχειρήσεις να σχολιάσουν τα άρθρα. Ανάλογα, και κατά την έκδοση κρίσιμων κανονισμών, η Αρχή δύναται να καλεί τα ενδιαφερόμενα μέρη σε προκαταρκτικές συζητήσεις ή να λαμβάνει υπόψη τις γνώμες τους μέσω της ΕΛΙΜΕ και άλλων συλλογικών οργάνων. Αυτό διασφαλίζει ότι η τελική ρύθμιση έχει λάβει υπόψη τυχόν ανησυχίες ή προτάσεις των χρηστών και των παρόχων λιμενικών υπηρεσιών.
- **Εξωστρέφεια και ΜΜΕ:** Τέλος, η Ρ.Α.Λ. επιδεικνύει εξωστρέφεια προς τα μέσα ενημέρωσης. Οι επικεφαλής της Αρχής (Πρόεδρος και άλλα μέλη) συμμετέχουν σε συνεντεύξεις, ημερίδες και εκδηλώσεις όπου παρουσιάζουν το έργο και τα σχέδια της Αρχής. Για παράδειγμα, ο Πρόεδρος της Ρ.Α.Λ. έχει προβεί σε δημόσιες δηλώσεις για τον ρόλο της Αρχής, τονίζοντας την προληπτική της αποστολή και όχι μόνο την κατασταλτική, δηλαδή ότι στόχος είναι να προλαμβάνονται προβλήματα μέσω ρύθμισης παρά να επιβάλλονται μόνο κυρώσεις. Με αυτό τον τρόπο ενημερώνεται το ευρύ κοινό για το όραμα και τις προτεραιότητες της ρυθμιστικής αρχής, καλλιεργώντας εμπιστοσύνη και κατανόηση για τη σημασία του έργου της.

Συμπερασματικά, οι υποχρεώσεις ενημέρωσης της Ρ.Α.Λ. αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας της: κάθε πράξη της συνοδεύεται από δημοσιότητα και τεκμηρίωση, κάθε ενδιαφερόμενος έχει πρόσβαση στην πληροφόρηση που τον αφορά, και η κοινωνία γνωρίζει πώς ρυθμίζεται ένας τόσο κρίσιμος τομέας όπως τα λιμάνια. Αυτό δεν υπηρετεί μόνο τη διαφάνεια, αλλά και τη συμμόρφωση: όσο περισσότερο οι κανόνες και οι αποφάσεις κοινοποιούνται, τόσο μεγαλύτερη η πίεση συμμόρφωσης εκ μέρους των εποπτευόμενων φορέων και η εμπέδωση του αισθήματος δικαίου στους χρήστες.

2.2. Αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της Ρ.Α.Λ.

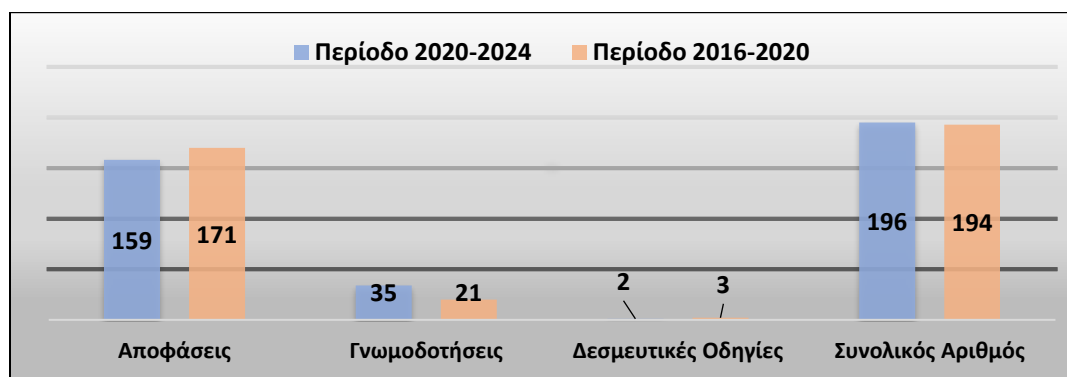
2.2.1 Καταγραφή και κατηγοριοποίηση των αποφάσεων της ΡΑΛ κατά την περίοδο αναφοράς

Η παρούσα ανάλυση αφορά στην κατηγοριοποίηση των αποφάσεων που ελήφθησαν από τη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) κατά την περίοδο 2020-2024. Συνολικά παρασχέθηκαν προς ανάλυση περιλήψεις για **159 αποφάσεις** (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β). Μία (1) εξ αυτών (Απόφαση 172/2020) δεν κατέστη δυνατό να κατηγοριοποιηθεί με ακρίβεια λόγω ελλিপών στοιχείων ως προς το θεματικό της αντικείμενο («Απάντηση σε Επιστολή»). Συνεπώς, η παρούσα έκθεση εστιάζει στην κατηγοριοποίηση των υπόλοιπων **158 αποφάσεων**. Η κατηγοριοποίηση έγινε με βάση το θεματικό αντικείμενο κάθε απόφασης.

Πίνακας 6 Αποφάσεις Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων ανά έτος για την περίοδο 28.5.2020-28.5.2024

Έτος	2020	2021	2022	2023	2024	ΣΥΝΟΛΟ
Αποφάσεις	42	45	25	31	16	159
Γνωμοδοτήσεις	9	4	7	11	4	35
Δεσμευτικές Οδηγίες	2	0	0	0	0	2
Συνολικός Αριθμός	53	49	32	42	20	196

Η συγκριτική ανάλυση της παραγωγικότητας της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων μεταξύ της τρέχουσας περιόδου (28.5.2020 – 28.5.2024) και της προηγούμενης τετραετίας (2016-2020), όπως προκύπτει από τα στοιχεία της «Διαύγειας» και των Ετήσιων Εκθέσεων, αποκαλύπτει σημαντικές ποιοτικές και ποσοτικές μεταβολές. Οι μεταβολές καταδεικνύουν τη στρατηγική ωρίμανση και την εδραίωση της Αρχής.

Γράφημα 11: Σύγκριση με προηγούμενη έκθεση 27.5.2016-27.5.2020¹ με 28.5.2020-28.5.2024²

Παρόλο που ο συνολικός αριθμός των εκδοθεισών πράξεων παραμένει σε παρόμοια, υψηλά επίπεδα (196 στην τρέχουσα περίοδο έναντι 194 στην προηγούμενη), η εσωτερική σύνθεση του έργου της ΡΑΛ παρουσιάζει μια σαφή στροφή προς πιο ουσιαστικές και εξειδικευμένες παρεμβάσεις. Η εξέλιξη αυτή αποτυπώνεται στο **Γράφημα 11**.

Η πλέον ενδεικτική μεταβολή της στρατηγικής εστίασης της ΡΑΛ εντοπίζεται στο γνωμοδοτικό της έργο. Οι Γνωμοδοτήσεις αυξήθηκαν εντυπωσιακά κατά 67%, από 21 στην προηγούμενη περίοδο σε 35 στην τρέχουσα. Η εξέλιξη σηματοδοτεί την καθιέρωση της Αρχής ως του κεντρικού θεσμικού συμβούλου της Πολιτείας και του πλέον αξιόπιστου σημείου αναφοράς για τους φορείς της αγοράς σε σύνθετα λιμενικά ζητήματα.

Στον τομέα των Αποφάσεων, παρατηρείται μια οριακή προσαρμογή από 171 σε 159. Η μεταβολή, όταν συνδυαστεί με την ταυτόχρονη ενίσχυση του γνωμοδοτικού έργου, υποδηλώνει μια ποιοτική εξέλιξη: η Αρχή, έχοντας ωριμάσει, επιλύει πλέον ζητήματα μέσω πιο στοχευμένων

¹ Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr>, Ιούνιος 2025

² Πηγή: <https://diavgeia.gov.gr>, Ιούνιος 2025

και εξειδικευμένων παρεμβάσεων (όπως οι Γνωμοδοτήσεις), αντί να παράγει μεγάλο όγκο αποφάσεων πιο γενικού χαρακτήρα.

Οι Δεσμευτικές Οδηγίες, ως ένα εξειδικευμένο ρυθμιστικό εργαλείο, παραμένουν σταθερά στο επίκεντρο της δράσης της Αρχής, με την έκδοση 2 νέων οδηγιών την τρέχουσα περίοδο, συνεχίζοντας τη χρήση του σημαντικού αυτού εργαλείου από την προηγούμενη.

2.2.2 Κύρια ευρήματα της κατηγοριοποίησης

Η ανάλυση των 158 αποφάσεων της Ρ.Α.Λ. αναδεικνύει δύο βασικούς άξονες δραστηριότητας της Αρχής: α) τη διαχείριση εσωτερικών θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας και β) την άσκηση των ρυθμιστικών και εποπτικών της αρμοδιοτήτων επί της λιμενικής αγοράς.

2.2.2.1 Αποφάσεις σχετικές με την εσωτερική λειτουργία και οργάνωση της ΡΑΛ

Ένας σημαντικός όγκος των αποφάσεων, συγκεκριμένα **98 αποφάσεις**, που αντιστοιχούν περίπου στο **62%** του συνόλου των κατηγοριοποιημένων αποφάσεων, αφορά ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας και οργάνωσης της Αρχής. Η θεματολογία αυτών των αποφάσεων καλύπτει ένα ευρύ φάσμα απαραίτητων διοικητικών και διαχειριστικών ενεργειών, κρίσιμων για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της ίδιας της Αρχής. Οι αποφάσεις που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία παρατίθενται στον ακόλουθο **Πίνακα 7**, με το πλήρες θεματικό τους αντικείμενο.

Πίνακας 7 Αποφάσεις Εσωτερικής Λειτουργίας και Οργάνωσης της Αρχής της Ρ.Α.Λ.

Αριθμός Απόφασης	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 170/2020	Πρώτη αναμόρφωση πιστώσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2020
Απόφαση 171/2020	Επικαιροποίηση Κανονισμού Υπερωριών προσωπικού Ρ.Α.Λ.
Απόφαση 174/2020	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 175/2020	Συγκρότηση Διαρκών Επιτροπών Ακροάσεων
Απόφαση 178/2020	Εξειδίκευση Παρασχεθείσας Εξουσιοδότησης για την προμήθεια παροχής υπηρεσιών οργάνωσης και διαμόρφωσης συστήματος διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας για την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Έτους 2020.

Απόφαση 182/2020	Δεύτερη αναμόρφωση πιστώσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2020
Απόφαση 183/2020	Προσχέδιο Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 184/2020	Αναγνώριση Προϋπηρεσίας υπαλλήλων – στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 185/2020	Επανυποβολή Προσχεδίου Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 189/2020	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 191/2020	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλων - στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 192/2020	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 193/2020	Κάλυψη κενών θέσεων στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων με προσωπικό στη διαδικασία συμμετοχής της Αρχής στον κύκλο κινητικότητας για το έτος 2020 στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας
Απόφαση 194/2020	Τρίτη αναμόρφωση πιστώσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2020
Απόφαση 196/2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 197/2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 198/2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 199/2020	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 200/2020	Παραπομπή Εκθέσεων Αξιολογήσεως Υπαλλήλων για το έτος 2017 στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ρ.Α.Λ.

Απόφαση 201/2020	Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου
Απόφαση 204/2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου
Απόφαση 207/2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 208/2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου στελεχών
Απόφαση 211/2020	Σύσταση επιτροπής για εξέταση αιτημάτων προς κάλυψη κενών θέσεων στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας 2020, καθώς και εξέταση δύο αιτημάτων για μετακίνηση υπαλλήλων
Απόφαση 213/2021	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλων - στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 214/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 215/2021	Εξ αναβολής εξέταση αιτήματος μετακίνησης υπαλλήλου στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας 2020
Απόφαση 216/2021	Πρώτη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 218/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 219/2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης εκπαιδευτικού έργου
Απόφαση 220/2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης εκπαιδευτικού έργου
Απόφαση 221/2021	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
Απόφαση 227/2021	Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων 2020, Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2020

Απόφαση 228/2021	Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2020
Απόφαση 229/2021	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2020 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
Απόφαση 230/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 231/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 232/2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης εκπαιδευτικού έργου
Απόφαση 233/2021	Αναγνώριση Προϋπηρεσίας στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 234/2021	Βαθμολογική ένταξη και κατάταξη στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 235/2021	Δεύτερη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 238/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 239/2021	Ανάθεση Καθηκόντων Δημοσίου Λογιστικού
Απόφαση 241/2021	Προσχέδιο Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
Απόφαση 243/2021	Ορισμός υπευθύνου για την πρόσβαση στο Internet Banking
Απόφαση 245/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Αντιπρόεδρο
Απόφαση 246/2021	Μεταφορά διαθεσίμων στην Τράπεζα της Ελλάδος και παροχή εξουσιοδοτήσεων
Απόφαση 247/2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Αντιπρόεδρο

Απόφαση 248/2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 249/2021	Αναγνώριση συνάφειας μεταπτυχιακού διπλώματος υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρ.Α.Λ.
Απόφαση 250/2021	Βαθμολογική κατάταξη υπαλλήλων - στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 251/2021	Εξουσιοδότηση Αντιπροέδρου για τη κίνηση λογαριασμών με εντολές, ενημέρωση κίνησης και υπολοίπου λογαριασμού τηρουμένου στην Τράπεζα της Ελλάδας
Απόφαση 252/2021	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
Απόφαση 253/2021	Ανάθεση Καθηκόντων Δημοσίου Λογιστικού
Απόφαση 262/2022	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 263/2022	Ανάθεση καθηκόντων ταμειακού υπολόγου
Απόφαση 264/2022	Εξουσιοδότηση Προέδρου, ως νόμιμου εκπροσώπου, για την κίνηση του Λογαριασμού Ταμειακής Διαχείρισης της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδας
Απόφαση 265/2022	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 266/2022	Ενημέρωση και έγκριση σχετικά με τον α' κύκλο κινητικότητας ΕΣΚ έτους 2022
Απόφαση 267/2022	Περί διερεύνησης και ενεργειών αναφορικά με λειτουργικές ανάγκες της Αρχής
Απόφαση 268/2022	Πρώτη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
Απόφαση 269/2022	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

Απόφαση 270/2022	Παροχή εξουσιοδοτήσεως στην Ειδική Διαδικτυακή Εφαρμογή της Τράπεζας της Ελλάδος μέσω «ΔΙΑΣ Portal
Απόφαση 271/2022	Παροχή εξουσιοδοτήσεως σχετικά με τραπεζικό λογαριασμό της Αρχής
Απόφαση 272/2022	Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων 2021. Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2021
Απόφαση 273/2022	Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2021
Απόφαση 274/2022	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2021 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
Απόφαση 275/2022	Έγκριση Προσχέδιου Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
Απόφαση 276/2022	Παροχή Εξουσιοδότησης από τον Πρόεδρο της Αρχής για Ανάθεση Καθηκόντων Διευθυντή Προσωπικού και απονομή ρόλων χρηστών στο Μητρώο Ανθρωπίνου Δυναμικού του Δημοσίου για θέματα που αφορούν το Προσωπικό της Αρχής
Απόφαση 277/2022	Δεύτερη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
Απόφαση 278/2022	Επικαιροποίηση στοιχείων εκπροσώπησης και πρόσβασης, και παροχή εξουσιοδοτήσεως στην Ειδική Διαδικτυακή Εφαρμογή της Τράπεζας της Ελλάδος μέσω «ΔΙΑΣ Portal
Απόφαση 279/2022	Επικαιροποίηση στοιχείων εκπροσώπησης και πρόσβασης, και παροχή εξουσιοδοτήσεως στην Διαδικτυακή Εφαρμογή της Εθνικής Τράπεζας (e-banking) αναφορικά με τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί η Αρχή
Απόφαση 280/2022	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
Απόφαση 282/2022	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
Απόφαση 289/2023	Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2023

Απόφαση 290/2023	Πρώτη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
Απόφαση 291/2023	Σύσταση Ομάδων Εργασίας αναφορικά με Κανονισμούς α) Διερεύνησης Καταγγελιών β) Ακροάσεων Προσώπων και Επιχειρήσεων, γ) Προτεραιοποίησης Υποθέσεων και δ) Διαχείρισης υλικού και περιουσιακών στοιχείων της Ρ.Α.Λ.
Απόφαση 292/2023	Διακανονισμός αχρεωστήτως καταβληθέντων αποδοχών προς τη ΡΑΛ (πρότυπο αίτησης ενδιαφερομένου, πράξη διακανονισμού τμηματικής οφειλής και απόφαση καταλογισμού)»
Απόφαση 296/2023	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
Απόφαση 298/2023	Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων και του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2022 και της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης Δ.Σ. της χρήσης 31.12.2022 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 300/2023	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2022 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
Απόφαση 303/2023	Έγκριση του Προσχέδιο Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
Απόφαση 304/2023	Αντικατάσταση Εκκαθαριστή Αποδοχών
Απόφαση 305/2023	Παροχή εξουσιοδότησεως στην Διαδικτυακή Εφαρμογή της Εθνικής Τράπεζας (e-banking) αναφορικά με τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί η Αρχή
Απόφαση 306/2023	Εξουσιοδότηση Προέδρου για την κίνηση του Λογαριασμού Ταμειακής Διαχείρισης της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδας
Απόφαση 307/2023	Δεύτερη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
Απόφαση 310/2023	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
Απόφαση 311/2023	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος

Απόφαση 314/2023	Διόρθωση Αναλυτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
Απόφαση 319/2024	Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 2023 και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2024
Απόφαση 320/2024	Έγκριση Χαρτογράφησης Δημοσιονομικών Κινδύνων για τη Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης-Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης
Απόφαση 323/2024	Εξέταση αιτήματος για μετάταξη υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Αρχής
Απόφαση 324/2024	Πρόταση σύνταξης Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και Πανεπιστημίου Πειραιά
Απόφαση 327/2024	Υπολογισμός του υπολοίπου των ημερών κανονικής αδείας υπαλλήλου, δεδομένης της απουσίας οριστικής απάντησης της Αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής
Απόφαση 328/2024	Αντικατάσταση Αναπληρωτή Εκκαθαριστή Αποδοχών
Απόφαση 331/2024	Έγκριση του Απολογισμού Εσόδων Εξόδων χρήσης 2023, των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 31.12.2023 και της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης Δ.Σ. 2023 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.
Απόφαση 332/2024	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
Απόφαση 333/2024	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2023 από Ορκωτούς Λογιστές

2.2.2.2 Αποφάσεις με αντίκτυπο ή αναφορικά με τη λιμενική αγορά

Οι υπόλοιπες **60 αποφάσεις** (περίπου το **38%** του συνόλου) σχετίζονται άμεσα με την άσκηση των εξωτερικών αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Λ. που αφορούν τη ρύθμιση, την εποπτεία και την παρέμβαση στη λιμενική αγορά. Οι αποφάσεις αυτές μπορούν να διακριθούν περαιτέρω:

Μια υποομάδα **16 αποφάσεων** (που αντιστοιχεί περίπου στο 10% του συνόλου των αποφάσεων ή στο 27% των αποφάσεων που αφορούν την αγορά) επικεντρώνεται στη διαμόρφωση, εισήγηση ή θέσπιση γενικών κανόνων, αρχών λειτουργίας, και διαδικασιών που διέπουν είτε την παρέμβαση της Ρ.Α.Λ. είτε τη λειτουργία της ίδιας της λιμενικής αγοράς. Οι αποφάσεις αυτές

είναι θεμελιώδους σημασίας, καθώς καθορίζουν το πλαίσιο δράσης. Ο ακόλουθος Πίνακας 8 παραθέτει τις εν λόγω αποφάσεις με το πλήρες θεματικό τους αντικείμενο.

Πίνακας 8 Αποφάσεις που καθορίζουν το πλαίσιο δράσης

Αριθμός Απόφασης	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 181/2020	Εξέταση προτεινόμενων μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 352/2017
Απόφαση 187/2020	Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ
Απόφαση 188/2020	Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ.
Απόφαση 210/2020	Ενημέρωση επί ζητημάτων υποχρεωτικής επένδυσης δυνάμει Σύμβασης Παραχώρησης και Βαθμολόγηση κατά Προτεραιότητα
Απόφαση 212/2021	Παροχή διευκρινίσεων επί της υπ' αριθμ. 167/2020 Απόφασης της Αρχής
Απόφαση 217/2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου - Μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 237/2021	Απόψεις της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων προς το Υ.ΝΑ.Ν.Π.
Απόφαση 255/2021	Απόψεις της Αρχής προς το Υ.ΝΑ.Ν.Π.
Απόφαση 283/2022	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 2)

Απόφαση 284/2022	Εξέταση εγγράφου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου περί αναθεώρησης του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη λιμενική υπηρεσία της καβοδεσίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της άγρας πελατών και της αντιποίησης
Απόφαση 287/2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 5)
Απόφαση 295/2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 9)
Απόφαση 301/2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 7)»
Απόφαση 316/2023	Εξέταση υπομνήματος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδος αναφορικά με την επικείμενη αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στο λιμένα Βόλου, καθώς και έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 24.04.2023 Σχεδίου της νέας Σύμβασης, με την οποία τροποποιούνται και κωδικοποιούνται οι όροι της από 19.11.2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019
Απόφαση 325/2024	Εισήγηση / Αίτημα της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων κατά άρθρ. 123, παρ. 4, του Ν. 4389/2016
Απόφαση 330/2024	Υποβολή πρότασης στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων, σύμφωνα με την περ. α της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν.4389/2016.

Η πλειονότητα των αποφάσεων που αφορούν την αγορά, συγκεκριμένα **44 αποφάσεις** (περίπου το 28% του συνόλου των αποφάσεων ή το 73% των αποφάσεων αγοράς), αφορά την άμεση εφαρμογή των ρυθμιστικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Λ. σε επιμέρους, συγκεκριμένες υποθέσεις. Ο παρακάτω Πίνακας 8 περιλαμβάνει αυτές τις αποφάσεις με το πλήρες θεματικό τους αντικείμενο.

Πίνακας 9 Αποφάσεις που αφορούν την Άμεση Εφαρμογή των Ρυθμιστικών και Εποπτικών αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Λ

Αριθμός Απόφασης	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 173/2020	Εξέταση φερόμενων ζητημάτων σε σχέση με τη λειτουργία της Ναυταθλητικής Μαρίνας Καλλιθέας
Απόφαση 176/2020	Εξέταση εξώδικης επιστολής της Ένωσης Μονίμων και Δοκίμων Λιμενεργατών Ο.Λ.Π. προς την Ο.Λ.Π. Α.Ε.
Απόφαση 177/2020	Επικαιροποίηση χρηματικών καταλόγων για την είσπραξη τέλους υπέρ Ρ.Α.Λ. των οικονομικών ετών 2014 έως 2019 και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 179/2020	Εξέταση αιτήματος της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε.
Απόφαση 180/2020	Εξέταση καταγγελίας του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (ΣΕΝΑΒΙ), της Ένωσης Βιοτεχνών Εργοδοτών Μηχανουργών Πειραιά και του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ναυπηγείων και Εργοδοτών Ναυπηγών Πειραιώς (Περάματος) αναφορικά με ζητήματα που αφορούν σε απόβλητα ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας
Απόφαση 186/2020	Αναφορά - Καταγγελία του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ναυπηγείων Περάματος σχετικά με σχεδιαζόμενη από την Οργανισμός Λιμένος Πειραιά Α.Ε δημιουργία ναυπηγείου
Απόφαση 190/2020	Εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών και σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλογών για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους των οικονομικών ετών 2014 έως 2020 (Χρήση 2013 έως 2019)
Απόφαση 195/2020	Καταγγελία της «[...] Α.Τ.Ε.» σχετικά με τη σύμβαση έργου ενίσχυσης λιθορριπής λιμένος Αρτάκης
Απόφαση 202/2020	Αποδοχή έκθεσης Ορκωτών Ελεγκτών σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. κυρωθείσα με το άρθρο 1 του Ν. 4404/2016

Απόφαση 203/2020	Αποδοχή έκθεσης Ορκωτών Ελεγκτών, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 3 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε. κυρωθείσα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 4522/2018
Απόφαση 205/2020	Εξέταση υποβληθέντων στοιχείων για το έτος 2018, αιτούμενων δυνάμει του Άρθρου 14 (Έλεγχος Σύμβασης και Εκτέλεσης) της από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ., η οποία κυρώθηκε με το Άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.4522/2018 (ΦΕΚ Α' 39)
Απόφαση 206/2020	Εξέταση υποβληθέντων στοιχείων για το έτος 2019, αιτούμενων δυνάμει του Άρθρου 14 (Έλεγχος Σύμβασης και Εκτέλεσης) της από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ., η οποία κυρώθηκε με το Άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.4522/2018 (ΦΕΚ Α' 39)
Απόφαση 209/2020	Σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλογών για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους των οικονομικών ετών 2014 έως 2020 (Χρήση 2013 έως 2019), και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 222/2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης, κατ' άρθρον 52 του Ν.4770/2021, η οποία αφορά σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις των διατάξεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου τους από την Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.
Απόφαση 223/2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατ' άρθρον 52 του Ν. 4770/2021 (ΦΕΚ Α' 15) αναφορικά με καταγγελίες περί φερόμενων παραβάσεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικές με την διαχείριση και συλλογή αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου από τον Οργανισμό Λιμένος Ηγουμενίτσας
Απόφαση 224/2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατ' άρθρον 52 του Ν. 4770/2021 (ΦΕΚ Α' 15) αναφορικά με καταγγελίες περί φερόμενων παραβάσεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικές με την διαχείριση και συλλογή αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου από τον Οργανισμό Λιμένος Κερκύρας

Απόφαση 225/2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης, κατ' άρθρον 52 του Ν.4770/2021, η οποία αφορά σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις των διατάξεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί παΡ.Α.Λ.αβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου τους από την Οργανισμός Λιμένος Πατρών Α.Ε.
Απόφαση 226/2021	Εξέταση καταγγελίας Συνδέσμου Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (Σ.Ε.ΝΑ.ΒΙ.) για τη μη σύννομη επιβολή και είσπραξη τελών από την Ο.Λ.Π. Α.Ε.
Απόφαση 236/2021	Εξέταση αιτήματος για τη χορήγηση στοιχείων
Απόφαση 240/2021	Εξέταση διαβιβασθείσας καταγγελίας περί παράνομης επιβολής τελών κατά την ανάληψη της πρακτόρευσης πλοίων
Απόφαση 242/2021	Εξέταση και διαβίβαση φακέλου υπόθεσης
Απόφαση 244/2021	Εξοπλισμός Ασφαλείας Ο.Λ.Η. Α.Ε.
Απόφαση 254/2021	Εξέταση καταγγελίας περί επιβολής τέλους σε πλοία που εξυπηρετούνται σε χώρους εγκαταστάσεων επιχειρήσεων / εταιρειών που έχουν παραχωρηθεί / εκμισθωθεί από την διαχειρίστρια του λιμένος εταιρεία
Απόφαση 256/2021	Σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2021 (Χρήση 2020), και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 281/2022	Εξέταση εγγράφου επί καταγγελίας περί δυσανάλογης και αναιτιολόγητης αύξησης ακτοπλοϊκών εισιτηρίων
Απόφαση 285/2022	Εξέταση καταγγελίας Ο.Λ.Λ. Α.Ε με αρ πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/811/17-06-2022
Απόφαση 286/2022	Σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών.
Απόφαση 288/2023	Επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών

Απόφαση 293/2023	Εξέταση αιτήματος του Β' Λιμενικού Τμήματος {“Α”}, περί Γνωμοδότησης της Αρχής επί των ερωτημάτων: α) Εάν συγκεκριμένα μηχανήματα (με χαρακτηρισμό Εκσκαφέας) μπορούν να εκτελούν ανυψωτικές εργασίες και με ποιους όρους και προϋποθέσεις και β) Εάν, βάσει των πιστοποιητικών ανυψωτικής τους ικανότητας, αυτά πιστοποιούνται ως ανυψωτικά.
Απόφαση 294/2023	Καταγγελία ενώπιον της Αρχής (Ρ.Α.Λ. 465/09.05.2019) για διαδικασία ανάθεσης έργου είσπραξης λιμενικών τελών και παροχής καρτών νερού και ρεύματος σε λιμένα
Απόφαση 297/2023	Εξέταση καταγγελίας, περί καθορισμού και επιβολής χρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών ενίσχυσης της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων (I.S.P.S. Code), από Οργανισμό Λιμένος Α.Ε
Απόφαση 299/2023	Γνωμοδότηση επί αιτιάσεων της Ο.Φ.Ε. σε σχέση με Προκήρυξη διαγωνισμού παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στο Cruise Terminal της Ο.Λ.Π. Α.Ε.
Απόφαση 302/2023	Εξέταση ανώνυμης καταγγελίας περί παράνομης στάθμευσης οχήματος εντός ζώνης λιμένος και λοιπών αξιόποινων πράξεων
Απόφαση 308/2023	Δεύτερη επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 309/2023	Τρίτη επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και παλαιότερων ετών και εξέταση περιπτώσεων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 312/2023	Αρχειοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου επιστολής της Δ.Α.Λ. με θέμα «ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΥΚΟΛΙΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΟΛΑ ΑΕ»
Απόφαση 313/2023	Αρχειοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου σχετικά με φερόμενες παραβάσεις επί διαγωνιστικής διαδικασίας του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Μυκόνου.
Απόφαση 315/2023	Σύνταξη και βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2023 (Χρήση 2022) και εξέταση αιτημάτων συμψηφισμού με καταβληθέντα τέλη, άλλως αυτεπάγγελτος συμψηφισμός με αχρεωστήτως καταβληθέντα τέλη παλαιότερων ετών

Απόφαση 317/2023	Αρχειοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου επιστολής με Αριθ. Πρωτ.: 263/14.02.2018, σχετικά με τη συναφθείσα σύμβαση μεταξύ της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Η.Ε.Σ. Σ.Α.
Απόφαση 318/2024	Εξέταση καταγγελίας σχετικά με χρεώσεις για τον δεξαμενισμό πλοίου στις εγκαταστάσεις της Ο.Λ.Π. Α.Ε.».
Απόφαση 321/2024	Περί εγγράφου Κεντρικού Λιμεναρχείου Θεσσαλονίκης αναφορικά με ΟΛΘ Α.Ε
Απόφαση 322/2024	Εξέταση αίτησης θεραπείας Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου {...}
Απόφαση 326/2024	Εξέταση αναφοράς με Αριθμ. Πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/1255/28-07-2023 με θέμα «Άμεση επίλυση προβλημάτων υποδομών στον Εμπορικό Λιμένα {...}»
Απόφαση 329/2024	Πρώτη επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2023 (Χρήση 2022) & παρελθόντων ετών και εξέταση αιτημάτων συμψηφισμού με καταβληθέντα τέλη, άλλως αυτεπάγγελτος συμψηφισμός με αχρεωστήτως καταβληθέντα τέλη παλαιότερων ετών.

2.2.2.3 Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης των παρεχόμενων περιλήψεων αποφάσεων, δεν εντοπίστηκαν αποφάσεις που να φέρουν τον χαρακτηρισμό «Εγκύκλιος» απευθυνόμενη στη λιμενική αγορά. Ωστόσο, οι πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση κατευθυντήριων γραμμών ή κανόνων, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, καλύπτουν τη διαδικασία που θα μπορούσε να οδηγήσει στην έκδοση τέτοιων εγκυκλίων.

Συνολικά, η κατανομή των αποφάσεων κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2020-2024 υποδεικνύει ότι η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων αφιερώνει ένα σημαντικό μέρος των ενεργειών της στην εσωτερική της οργάνωση και διοικητική υποστήριξη, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική άσκηση των εξωτερικών της αρμοδιοτήτων. Παράλληλα, διατηρεί μια ενεργό και πολυεπίπεδη παρουσία στη λιμενική αγορά, τόσο μέσω της διαμόρφωσης του ευρύτερου ρυθμιστικού πλαισίου όσο και μέσω της διαχείρισης και επίλυσης συγκεκριμένων ζητημάτων που ανακύπτουν.

2.2.3 Ανάλυση Πηγής Εκκίνησης για την Έκδοση Αποφάσεων της Ρ.Α.Λ. (2020-2024)

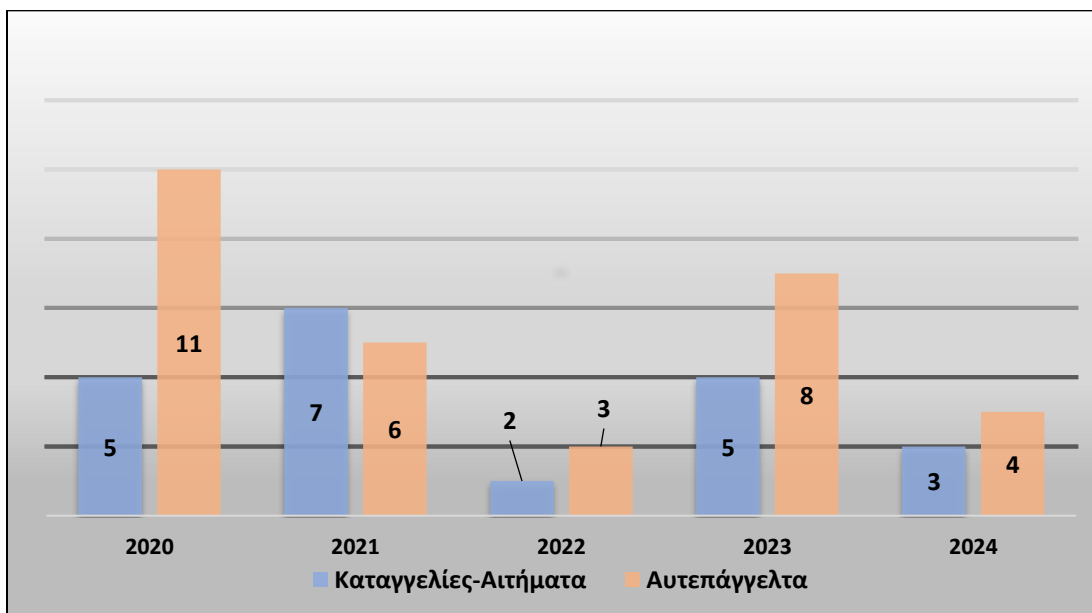
Για την περίοδο 2020-2024, εξετάστηκε το σύνολο των **159 αποφάσεων** της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων που παρασχέθηκαν. Από το σύνολο αυτό, **54 αποφάσεις** (ποσοστό περίπου **34,0%** επί του συνόλου των 159 αρχικών αποφάσεων) ταυτοποιήθηκαν ότι προέκυψαν είτε ως αποτέλεσμα εξέτασης καταγγελιών, είτε ως προϊόν αυτεπάγγελτης ενέργειας της Αρχής.

Η περαιτέρω ανάλυση των 54 προαναφερθεισών αποφάσεων, ως προς την πηγή εκκίνησης της σχετικής διαδικασίας, αποκαλύπτει την ακόλουθη κατανομή:

- **Αποφάσεις κατόπιν Καταγγελίας:** Συνολικά **22 αποφάσεις** (που αντιστοιχούν στο **40,7%** των 54 υπό ανάλυση αποφάσεων και στο **13,8%** επί του συνόλου των 159 αρχικών αποφάσεων) εκδόθηκαν μετά από υποβολή καταγγελίας, αναφοράς ή άλλου παρόμοιου εξωτερικού ερεθίσματος προς την Αρχή. Οι υποθέσεις που εκκινούν από καταγγελίες αφορούν συνήθως ζητήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ. και χρήζουν διεξοδικής εξέτασης.
- **Αυτεπάγγελτες Αποφάσεις:** Οι υπόλοιπες **32 αποφάσεις** (που αντιστοιχούν στο **59,3%** των 54 υπό ανάλυση αποφάσεων και στο **20,1%** επί του συνόλου των 159 αρχικών αποφάσεων) χαρακτηρίζονται ως αυτεπάγγελτες. Σημειώνεται ότι στις αυτεπαγγέλτως ληφθείσες αποφάσεις, συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:
 - Η παροχή σύμφωνης γνώμης επί κειμένων νόμων ή Υπουργικών Αποφάσεων, προς τη Βουλή ή τον κανονιστικό νομοθέτη.
 - Η έκδοση από την Ρ.Α.Λ. κανονιστικών πράξεων (π.χ. δυνάμει του άρθρου 112 του Ν.4389/2016).
 - Η άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της Αρχής επί των Συμβάσεων Παραχώρησης (π.χ. έλεγχος στοιχείων, εποπτεία επενδύσεων).
 - Πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου (π.χ. εφαρμογή Κανονισμών ΕΕ και η σύναψη μνημονίων συνεργασίας) και η διαχείριση του ανταποδοτικού τέλους υπέρ της Αρχής.

Η ετήσια διακύμανση για τους δύο προαναφερθέντες τύπους αποφάσεων παρουσιάζει ενδιαφέρον και αποτυπώνεται στο **Γράφημα 12**.

Διάγραμμα 12: Εκκίνηση Διαδικασίας για την διατύπωση Αποφάσεων Ρ.Α.Λ.

Η διαχρονική απεικόνιση της δραστηριότητας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της «Διαύγειας» και των Ετήσιων Εκθέσεων, αποκαλύπτει μια δυναμική και ευέλικτη προσέγγιση από τη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Το έτος **2020** χαρακτηρίζεται από έντονη αυτεπάγγελτη δράση, με **11 αποφάσεις** να αφορούν την προορατική διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου και την εποπτεία. Ο αριθμός αυτός σηματοδοτεί την άμεση ανάληψη πρωτοβουλιών από την Αρχή, ενώ παράλληλα εξετάστηκαν **5** υποθέσεις κατόπιν καταγγελίας, επιδεικνύοντας την ετοιμότητα της Αρχής από την αρχή της περιόδου.

Για το **2021**, παρατηρείται μια αλλαγή στην ισορροπία, με τις αποφάσεις κατόπιν καταγγελίας (**7**) να υπερβαίνουν αριθμητικά τις αυτεπάγγελτες (**6**). Η συγκεκριμένη εξέλιξη υποδηλώνει την αυξανόμενη αναγνώριση της ΡΑΛ από τους φορείς της αγοράς ως του κατ' εξοχήν αρμόδιου μηχανισμού για την επίλυση διαφορών.

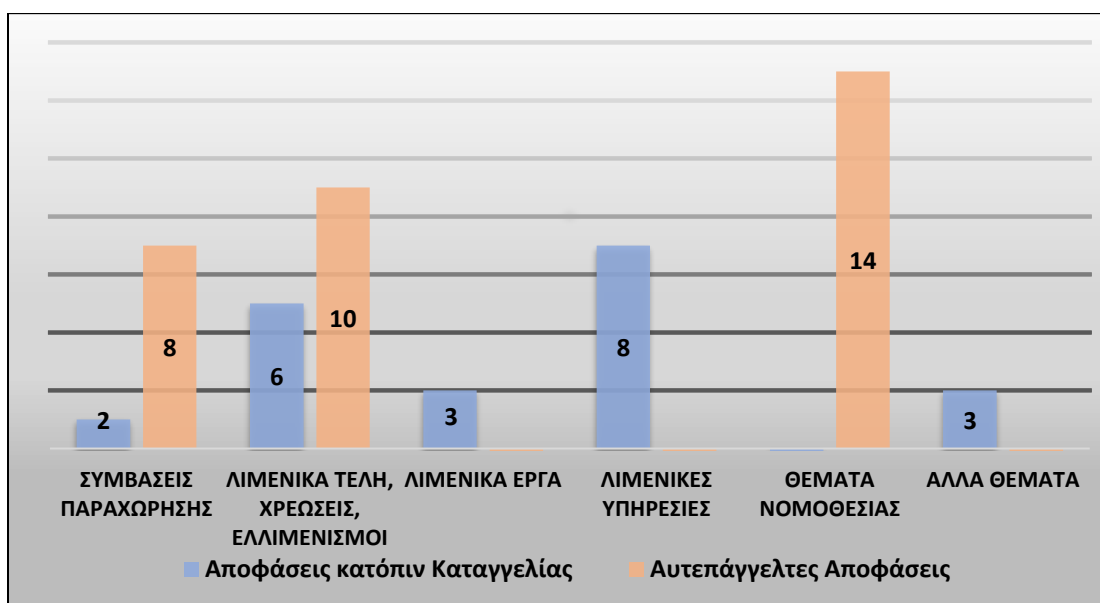
Το έτος **2022** παρουσιάζει μικρότερο αριθμό αποφάσεων (**2** κατόπιν καταγγελίας και **3** αυτεπάγγελτες), μια περίοδος που μπορεί να αντιστοιχεί στην ωρίμανση και ολοκλήρωση πιο σύνθετων υποθέσεων που είχαν ξεκινήσει τα προηγούμενα έτη.

Το **2023** το έργο της Αρχής ανακάμπτει δυναμικά, με σημαντική αύξηση και στους δύο πυλώνες δράσης. Οι αυτεπάγγελτες αποφάσεις ανέρχονται σε **8**, δείχνοντας μια νέα ώθηση στη διαμόρφωση πολιτικών, ενώ οι αποφάσεις κατόπιν καταγγελίας (**5**) επιστρέφουν στα υψηλά επίπεδα του 2020, επιβεβαιώνοντας τον σταθερό ρόλο της Αρχής στην εποπτεία της αγοράς.

Η περίοδος αναφοράς ολοκληρώνεται το **2024** με σταθερή δραστηριότητα, όπου καταγράφονται **4** αυτεπάγγελτες αποφάσεις και **3** αποφάσεις κατόπιν καταγγελίας, διατηρώντας την ισορροπία μεταξύ προορατικής δράσης και ανταπόκρισης στα αιτήματα της αγοράς.

Η διαχρονική πορεία των αποφάσεων της ΡΑΛ κατά την περίοδο 2020-2024 αποδεικνύει την εδραίωσή της ως μιας στιβαρής και αποτελεσματικής Αρχής. Η ικανότητα να εναλλάσσει την έμφαση μεταξύ της προορατικής θέσπισης κανόνων και της ταχείας ανταπόκρισης στις ανάγκες της αγοράς, όπως αποτυπώνεται στις ετήσιες διακυμάνσεις, υποδηλώνει ευελιξία και ώριμη στρατηγική διαχείριση του ρυθμιστικού της έργου. Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων, μέσω της συνδυασμένης αυτεπάγγελτης και κατόπιν καταγγελίας δράσης της, έχει καθιερωθεί ως ο ακρογωνιαίος λίθος για τη διαφάνεια, τον ανταγωνισμό και τη σταθερότητα στον ελληνικό λιμενικό τομέα.

Γράφημα 13: Εκκίνηση Διαδικασίας για τη διατύπωση Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. ανά Κατηγορία Αποφάσεων

Η ανάλυση της θεματολογίας των αποφάσεων που προέκυψαν κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπάγγελτα, όπως αποτυπώνεται στο σχετικό Διάγραμμα και προκύπτει από τα στοιχεία της «Διεύθυνσης» και των Ετήσιων Εκθέσεων, καταδεικνύει την εστίαση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων σε τομείς καίριας σημασίας. Η δράση της Αρχής στους τομείς αυτούς κατανέμεται σε δύο βασικούς πυλώνες: την προορατική διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου μέσω αυτεπάγγελτων αποφάσεων και την αποτελεσματική επίλυση διαφορών μέσω αποφάσεων που εκκινούν κατόπιν καταγγελίας.

Αυτεπάγγελτη Δράση της ΡΑΛ: Διαμόρφωση Πλαισίου και Εποπτεία

Η αυτεπάγγελτη δράση της ΡΑΛ επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς τομείς, επιβεβαιώνοντας τον θεσμικό της ρόλο:

- **Θέματα Νομοθεσίας:** Με 14 αποφάσεις, η συγκεκριμένη κατηγορία κυριαρχεί στην αυτεπάγγελτη δράση. Το εύρημα υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο της Αρχής ως θεσμικού συμβούλου της Πολιτείας και ως φορέα που διαμορφώνει ενεργά το ρυθμιστικό περιβάλλον, εκδίδοντας κανονισμούς και προτείνοντας νομοθετικές παρεμβάσεις.
- **Λιμενικά Τέλη, Χρεώσεις, Ελλιμενισμοί:** Ακολουθεί με 10 αποφάσεις η κατηγορία των λιμενικών τελών και χρεώσεων, όπου η Αρχή παρεμβαίνει αυτεπάγγελτα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος ανταποδοτικών τελών.
- **Συμβάσεις Παραχώρησης:** Εξίσου σημαντική είναι η αυτεπάγγελτη εποπτεία των «Συμβάσεων Παραχώρησης» με 8 αποφάσεις, επιβεβαιώνοντας τη συνεπή άσκηση των εποπτικών καθηκόντων της ΡΑΛ επί των βασικών πυλώνων της λιμενικής βιομηχανίας.

Ανταπόκριση της ΡΑΛ σε Θέματα της Αγοράς (Αποφάσεις κατόπιν Καταγγελίας)

Οι αποφάσεις που εκκινούν κατόπιν καταγγελίας αποδεικνύουν την άμεση ανταπόκριση της Αρχής στα ζητήματα που απασχολούν τους χρήστες και τους φορείς της αγοράς.

- Η πλειονότητα των εξεταζόμενων καταγγελιών αφορά τις «Λιμενικές Υπηρεσίες» (8 αποφάσεις) και τα «Λιμενικά Τέλη και Χρεώσεις» (6 αποφάσεις), αναδεικνύοντας τη ΡΑΛ ως τον αρμόδιο μηχανισμό επίλυσης διαφορών, διασφάλισης του υγιούς ανταγωνισμού και της δίκαιης μεταχείρισης σε τομείς κρίσιμης σημασίας για την αγορά.
- Παράλληλα, η Αρχή επιλαμβάνεται καταγγελιών που αφορούν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από «Λιμενικά Έργα» και «Συμβάσεις Παραχώρησης» έως και ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος.

Η ανάλυση της θεματολογίας καταδεικνύει μια ισορροπημένη και διττή προσέγγιση από τη ΡΑΛ. Από τη μία πλευρά, η Αρχή δρα προορατικά και αυτεπάγγελτα για να θεσπίσει κανόνες, να διασφαλίσει τη διαφάνεια και να εποπτεύσει τις μεγάλες συμβάσεις παραχώρησης. Από την άλλη, λειτουργεί ως ένας αξιόπιστος και προσβάσιμος επόπτης που εξετάζει και επιλύει τα προβλήματα που ανακύπτουν στην καθημερινή λειτουργία της λιμενικής αγοράς. Η κατανομή των αποφάσεων αναδεικνύει μια Αρχή με στρατηγική στόχευση και ταυτόχρονα άμεση επιχειρησιακή ανταπόκριση στις ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών.

2.2.4 Δημοσίευση Αποφάσεων σε Φ.Ε.Κ. (Περίοδος 2020-2024)

Για την εξεταζόμενη περίοδο 28.5.2020 – 28.5.2024, και με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από το πρόγραμμα «Διαύγεια» καθώς και από αναφορές σε Ετήσιες Εκθέσεις, εντοπίστηκαν πέντε (5) αποφάσεις που είτε επιβεβαιώθηκε η δημοσίευσή τους στο Φύλλο Εφημερίδας της

Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), είτε η φύση τους ως κανονιστικές πράξεις καθιστά τη δημοσίευσή τους βέβαιη:

1. Απόφαση 187/2020 (ΦΕΚ Β' 4971/2020): Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ.
2. Απόφαση 188/2020 (ΦΕΚ Β' 4892/2020): Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ.
3. Απόφαση 253/2021 (ΦΕΚ Β' 5707/09.12.2021): Ανάθεση Καθηκόντων Δημοσίου Λογιστικού.
4. Απόφαση 273/2022 (ΦΕΚ Β' 4172/05.08.2022): Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2021 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.
5. Απόφαση 274/2022 (ΦΕΚ Β' 4320/2022): Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2021 από δύο Ορκωτούς Λογιστές.

Θεματικά, δύο (2) από τις παραπάνω αποφάσεις (187/2020 και 188/2020) αφορούν την έκδοση από τη Ρ.Α.Λ. δεσμευτικών Κανονισμών για την επιβολή ποινικών ρητρών σε κατόχους συμβάσεων παραχώρησης. Οι υπόλοιπες τρεις (3) επιβεβαιωμένες δημοσιεύσεις σε ΦΕΚ αφορούν πράξεις που σχετίζονται με την οικονομική διαχείριση, τη λογοδοσία και τη διαφάνεια της Αρχής.

(Σημείωση: Η παραπάνω λίστα συντάχθηκε κατόπιν ανάλυσης των θεματικών αντικειμένων των αποφάσεων όπως αναρτήθηκαν στη «Διαύγεια» και διασταύρωσης με πληροφορίες που περιέχονται σε δημόσια έγγραφα, όπως οι Ετήσιες Εκθέσεις της ΡΑΛ και άλλες αποφάσεις όπου γίνονται σχετικές μνείες.)

2.2.5 Κανονισμοί που Υιοθετήθηκαν από τη Ρ.Α.Λ. (Περίοδος 2020-2024)

Για την εξεταζόμενη περίοδο 28.5.2020 – 28.5.2024, και με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από το πρόγραμμα «Διαύγεια», εντοπίστηκαν **τρεις (3) αποφάσεις** οι οποίες αφορούν στην υιοθέτηση ή επικαιροποίηση «Κανονισμών» από τη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων:

1. **Απόφαση 171/2020** (Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία 68/29.5.2020): Επικαιροποίηση Κανονισμού Υπερωριών προσωπικού Ρ.Α.Λ.
2. **Απόφαση 187/2020** (Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία 74/23.10.2020): Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ.
3. **Απόφαση 188/2020** (Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία 74/23.10.2020): Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ.

Θεματικά, παρατηρείται ότι μία (1) από τις παραπάνω αποφάσεις (171/2020) αφορά στην επικαιροποίηση κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας της Αρχής (Κανονισμός Υπερωριών προσωπικού). Οι άλλες δύο (2) αποφάσεις (187/2020 και 188/2020) αποτελούν κανονιστικές πράξεις εξωτερικής ισχύος, με τις οποίες η Ρ.Α.Λ. θεσπίζει δεσμευτικούς κανόνες για τους Οργανισμούς Λιμένων Πειραιώς και Θεσσαλονίκης σχετικά με την επιβολή ποινικών ρητρών, ασκώντας τη ρυθμιστική της αρμοδιότητα επί των Συμβάσεων Παραχώρησης.

2.2.6 Δεσμευτικές Οδηγίες

Για την εξεταζόμενη περίοδο 28.5.2020 – 28.5.2024, και με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από το πρόγραμμα «Διαύγεια» **καθώς και από αναφορές σε Ετήσιες Εκθέσεις**, εντοπίστηκαν **δύο (2) αποφάσεις** που χαρακτηρίζονται ως «**Δεσμευτικές Οδηγίες**». Οι αποφάσεις αυτές θεσπίζουν γενικές κατευθύνσεις ή μεθοδολογίες για την εφαρμογή κανόνων στη λιμενική αγορά:

1. **Απόφαση 181/2020** (Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία 72/7.8.2020): Εξέταση προτεινόμενων μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 352/2017.
2. **Απόφαση 210/2020** (Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία 79/29.12.2020): Ενημέρωση επί ζητημάτων υποχρεωτικής επένδυσης δυνάμει Σύμβασης Παραχώρησης και Βαθμολόγηση κατά Προτεραιότητα.

Θεματικά, η πρώτη απόφαση (181/2020) λειτουργεί ως οδηγία για τον τρόπο εφαρμογής ενός κρίσιμου ευρωπαϊκού κανονισμού στη λιμενική αγορά. Η δεύτερη απόφαση (210/2020) θεσπίζει ένα πλαίσιο μεθοδολογίας («Βαθμολόγηση κατά Προτεραιότητα») για την εποπτεία των υποχρεωτικών επενδύσεων, παρέχοντας ουσιαστικά μια δεσμευτική κατεύθυνση στους κατόχους συμβάσεων παραχώρησης.

2.2.7 Σύνολο αναρτήσεων στο Πρόγραμμα Διαύγεια

Ο συνολικός αριθμός των αναρτήσεων της Ρ.Α.Λ. στο Πρόγραμμα Διαύγεια του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για την υπό αξιολόγηση χρονική περίοδο 28.5.2020 – 28.5.2024 ανέρχονται σε 1.778, όπως καταγράφονται στον Πίνακα 9. Ο Πίνακας 10 περιγράφει τις θεματικές κατηγορίες στις οποίες αναφέρονται οι αναρτήσεις αυτές.

Πίνακας 10 Σύνολο αναρτήσεων στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Συνολικός Αριθμός, περίοδος: 28.5.2020 – 28.5.2024)

Είδος Πράξης	Αριθμός Αναρτήσεων
Οριστικοποίηση Πληρωμής	839
Ανάληψη Υποχρέωσης	337
Κανονιστική Πράξη	178
Ανάθεση Έργων / Προμηθειών / Υπηρεσιών / Μελετών	174
Έγκριση Δαπάνης	130
Πράξη που Αφορά σε Συλλογικό Όργανο - Επιτροπή - Ομάδα Εργασίας - Ομάδα Έργου - Μέλη Συλλογικού Οργάνου	44
Γνωμοδότηση	35
Λοιπές Ατομικές Διοικητικές Πράξεις	21
Έγκριση Προϋπολογισμού	10
Ισολογισμός – Απολογισμός	8
Διορισμός	1
Σύμβαση	1
Κατακύρωση	-
ΣΥΝΟΛΟ	1778

Πίνακας 10: Σύνολο αναρτημένων αποφάσεων στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Θεματικές Κατηγορίες, περίοδος: 28.5.2020 – 28.5.2024)

Θεματικές Κατηγορίες	Αριθμός Αποφάσεων
Δημοσιονομικά	1324
Δημόσια Διοίκηση	278
Οικονομικές & Εμπορικές Συναλλαγές	175
Απασχόληση & Εργασία	1
Σύνολο αποφάσεων	1778

Η ανάλυση των δεδομένων από το πρόγραμμα «Διαύγεια» για τη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων καταδεικνύει μια σαφή αύξηση της δραστηριότητας και της παραγωγικότητας κατά την εξεταζόμενη περίοδο (28.5.2020 – 28.5.2024) σε σύγκριση με την προηγούμενη αντίστοιχη τετραετία.

Συγκεκριμένα, ο συνολικός αριθμός των αναρτημένων πράξεων αυξήθηκε από 1.032 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε **1.778**. Η παρατηρούμενη αύξηση αποτελεί σαφή ένδειξη της εντατικοποίησης του έργου της Αρχής και της ενίσχυσης του ρόλου της.

Η κατανομή ανά είδος πράξης αποκαλύπτει σημαντικές μεταβολές σε νευραλγικούς τομείς που υπογραμμίζουν την αυξημένη οικονομική δραστηριότητα και την οργανωτική ωρίμανση της Αρχής.

- Ιδιαίτερα αξιοσημείωτη είναι η αύξηση στις «Εγκρίσεις Δαπάνης», από 27 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε **130**, και στις «Οριστικοποιήσεις Πληρωμής», από 282 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε **839**. Ο μεγάλος όγκος των συγκεκριμένων πράξεων είναι ενδεικτικός της σύνθετης οικονομικής δραστηριότητας που απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής και την υλοποίηση του έργου της.
- Παράλληλα, η αύξηση στις «Γνωμοδοτήσεις», από 15 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε 35, και στις πράξεις που αφορούν σε «Συλλογικά Όργανα», από 1 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε 44, αποδεικνύει την ενίσχυση του θεσμικού και συμβουλευτικού ρόλου της ΡΑΛ, καθώς και την ανάπτυξη εσωτερικών δομών για την υποστήριξη του πολυσύνθετου έργου της.
- Ο αριθμός των «Κανονιστικών Πράξεων» (178) παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα, συγκρίσιμος με τις 222 πράξεις της προηγούμενης περιόδου (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020), συνεχίζοντας τη σημαντική ρυθμιστική παραγωγή και αποτελώντας τον πυρήνα του αποφασιστικού έργου της Αρχής.

Η θετική εικόνα ενισχύεται περαιτέρω από την ανάλυση των ευρύτερων θεματικών κατηγοριών.

- Παρατηρείται σημαντική αύξηση τόσο στις πράξεις που αφορούν τα «Δημοσιονομικά», από 813 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε 1.324, όσο και σε εκείνες της «Δημόσιας Διοίκησης», από 212 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε 278, επιβεβαιώνοντας τη διττή στόχευση της Αρχής στην οικονομική ευρωστία και την αποτελεσματική άσκηση των δημόσιων αρμοδιοτήτων της.
- Η πιο σημαντική μεταβολή καταγράφεται στην κατηγορία «Οικονομικές & Εμπορικές Συναλλαγές», όπου οι σχετικές πράξεις αυξήθηκαν από 5 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε 175. Η εξέλιξη σηματοδοτεί την καθοριστική στροφή και εντατικοποίηση της δραστηριότητας της ΡΑΛ σε θέματα που αφορούν τον πυρήνα της αγοράς, όπως οι αναθέσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

Η συγκριτική ανάλυση των δύο τετραετών περιόδων αποτυπώνει με αδιαμφισβήτητο τρόπο τη δυναμική ανάπτυξη και την ενίσχυση του αποτυπώματος της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων. Η σημαντική αύξηση του συνολικού όγκου των πράξεων, σε συνδυασμό με τις στοχευμένες αυξήσεις σε κατηγορίες-κλειδιά, καταδεικνύει μια Αρχή πιο δραστήρια, πιο παραγωγική και πιο παρεμβατική, που ανταποκρίνεται με επιτυχία στις αυξημένες απαιτήσεις του ρόλου της κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

2.2.8 Θεματολογία Αποφάσεων

Η ανάλυση της θεματολογίας των αποφάσεων της Ρ.Α.Λ. για την περίοδο 2020-2024, όπως αποτυπώνεται στον σχετικό Πίνακα 11 και προκύπτει από τα στοιχεία της «Διαύγειας» και των Ετήσιων Εκθέσεων, καταδεικνύει την εδραίωση της Αρχής και την επέκταση της δράσης της σε ένα ευρύ και σύνθετο φάσμα λιμενικών ζητημάτων.

Παρατηρείται μια **σταθερή και αδιάλειπτη ενασχόληση** με τους κεντρικούς πυλώνες της αποστολής της. Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2020-2024, η ΡΑΛ εκδίδει συστηματικά αποφάσεις που αφορούν τις **«Συμβάσεις Παραχώρησης»**, τα **«Λιμενικά Τέλη και Χρεώσεις»**, τα **«Θέματα Νομοθεσίας»** και τα **«Εσωτερικά Θέματα»**. Η συνέπεια αυτή αποδεικνύει τη στρατηγική εστίαση της ΡΑΛ στους τομείς με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο για τη λιμενική αγορά και τη διασφάλιση της ίδιας της εύρυθμης λειτουργίας της.

Πίνακας 11 Θεματολογία Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις

Θεματικές Κατηγορίες	2020	2021	2022	2023	2024	Αξιολόγηση
0-Συμβάσεις Παραχώρησης	X	X	X	X	X	0-Συμβάσεις Παραχώρησης
1-Λιμενικά τέλη και χρεώσεις	X	X	X	X	X	1-Λιμενικά τέλη – χρεώσεις και ελλιμενισμοί
2-Έργα διαμόρφωσης και καθαρισμού λιμένων	X				X	2-Λιμενικά Έργα
3-Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος	X	X		X		3-Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος
4-Λιμενικές Υπηρεσίες	X	X	X	X		4-Λιμενικές Υπηρεσίες
4.1-Αποκομιδή παραλαβή και διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίων πλοίων	X	X		X		4.1-Διαχείριση αποβλήτων & καταλοίπων φορτίων
4.2-Φορτοεκφορτώσεις				X		4.2-Φορτοεκφορτώσεις
4.3-Υπηρεσίες φύλαξης και ασφάλειας		X		X		4.3-Υπηρεσίες ασφάλειας
4.4-Υπηρεσίες διαχείρισης ασυνόδευτων φορτίων και αυτοκινούμενων						4.4-Υπηρεσίες διαχείρισης ασυνόδευτων φορτίων και αυτοκινούμενων
4.5-Ρυμούλκηση						4.5-Ρυμούλκηση
4.6-Πλοήγηση						4.6-Πλοήγηση
4.7-Βυθοκορήσεις						4.7-Βυθοκορήσεις
4.8-Ναυαγιαίρεση						4.8-Ναυαγιαίρεση
4.9-Καβοδεσία			X			4.9-Καβοδεσία
4.10-Άλλες υπηρεσίες	X		X			4.10-Άλλες υπηρεσίες
5. Θέματα νομοθεσίας λιμένων	X	X	X	X	X	5.Θέματα Νομοθεσίας
6. Εσωτερικά θέματα / κανονισμοί	X	X	X	X		6. Εσωτερικά θέματα / κανονισμοί
7- Άλλα Θέματα				X	X	7- Άλλα Θέματα

Παράλληλα με τη σταθερή ενασχόληση με τους κεντρικούς πυλώνες, ο Πίνακας 11 αναδεικνύει την ικανότητα της Αρχής να παρεμβαίνει στοχευμένα σε ένα ευρύ φάσμα εξειδικευμένων θεμάτων, ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν κάθε έτος. Για παράδειγμα, η ενασχόληση με τη **«Διαχείριση Αποβλήτων»** είναι συστηματική, ενώ ζητήματα όπως οι **«Φορτοεκφορτώσεις»**, οι **«Υπηρεσίες Ασφάλειας»** και η **«Καβοδεσία»** εξετάζονται όταν ανακύπτουν συγκεκριμένες υποθέσεις, αποδεικνύοντας την ευελιξία και την ανταπόκριση της Αρχής. Η εμφάνιση της κατηγορίας **«Άλλα Θέματα»** στα πιο πρόσφατα έτη (2023-2024) υποδηλώνει επιπλέον τη διεύρυνση της θεματολογίας με την οποία επιλαμβάνεται η ΡΑΛ, καθώς καλείται να διαχειριστεί νέες και ποικίλες προκλήσεις.

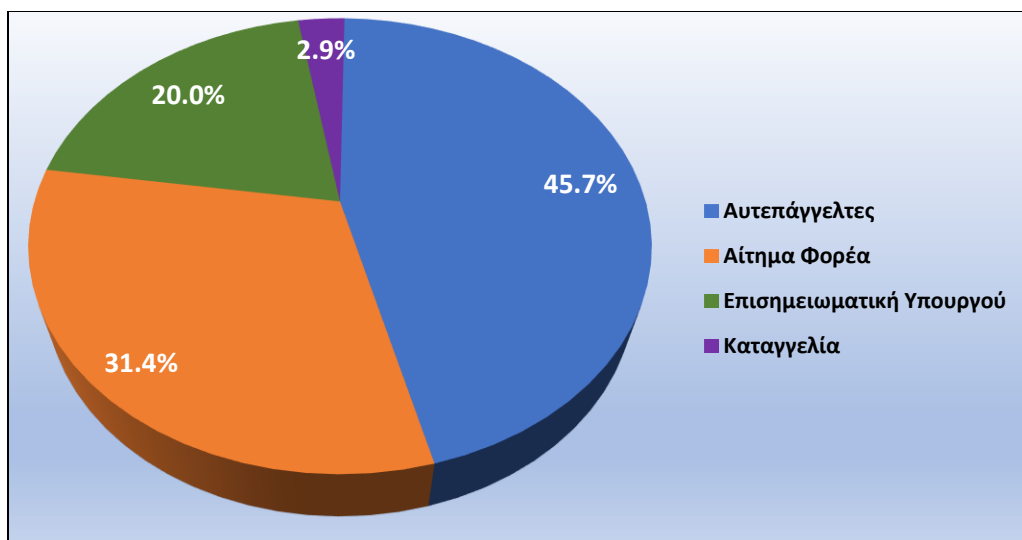
Συμπερασματικά, σε αντίθεση με την αρχική περίοδο λειτουργίας που χαρακτηριζόταν από μια «φυσιολογική εξέλιξη», η περίοδος 2020-2024 αποτυπώνει μια **Ρυθμιστική Αρχή πλήρως εδραιωμένη, ώριμη και με σαφή στρατηγικό προσανατολισμό**. Η ικανότητά της να συνδυάζει τη συνεπή εποπτεία των βασικών τομέων με στοχευμένες παρεμβάσεις σε εξειδικευμένα ζητήματα, καταδεικνύει την καθιέρωσή της ως του κεντρικού πυλώνα για τη ρύθμιση και την ομαλή λειτουργία του ελληνικού λιμενικού συστήματος.

2.2.9 Γνωμοδοτήσεις

Το γνωμοδοτικό έργο της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων παρουσιάζει αξιοσημείωτη ενίσχυση κατά την εξεταζόμενη περίοδο, καθώς διατυπώθηκαν **35 Γνωμοδοτήσεις**, σε σύγκριση με 21 την προηγούμενη τετραετία (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020). Η σημαντική αύξηση στον αριθμό των γνωμοδοτήσεων επιβεβαιώνει τον κεντρικό και αναβαθμισμένο ρόλο που διαδραματίζει πλέον η Αρχή στο λιμενικό οικοσύστημα.

Η πλειονότητα των γνωμοδοτήσεων (**16 από τις 35, ποσοστό 45,7%**) προέκυψε **αυτεπάγγελα**, στοιχείο που φανερώνει την προορατική δράση της Αρχής. Ακολουθούν οι γνωμοδοτήσεις κατόπιν **αιτήματος φορέων (11)**, κατόπιν **επισημειωματικής εντολής Υπουργού (7)** και κατόπιν **καταγγελίας (1)**. Η ποσοστιαία κατανομή των γνωμοδοτήσεων ανά πηγή εκκίνησης αποτυπώνεται στο ακόλουθο γράφημα.

Γράφημα 14: Εκκίνηση Διαδικασίας για την διατύπωση Γνωμοδοτήσεων Ρ.Α.Λ.

Η αυτεπάγγελτη δράση της Αρχής επικεντρώνεται στην υποβολή Εισηγήσεων προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με 9 γνωμοδοτήσεις να αφορούν την προώθηση ρυθμιστικών αλλαγών. Επιπλέον, περιλαμβάνει την αυτόνομη διαμόρφωση θέσεων για κρίσιμα ζητήματα όπως ο ενδολιμενικός ανταγωνισμός (Γνωμοδότηση 23/2020), η άσκηση δημόσιας εξουσίας εντός των λιμενικών ζωνών (Γνωμοδοτήσεις 24/2020, 26/2020) και η διαμόρφωση του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής (Γνωμοδότηση 32/2021).

Οι γνωμοδοτήσεις κατόπιν αιτήματος φορέα (11) προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, κυρίως από Οργανισμούς Λιμένων (ΟΛΘ, ΟΛΒ), Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία (Ρέθυμνο), επαγγελματικές ενώσεις (Ένωση Εφοπλιστών) και δικαστικές αρχές. Η θεματολογία είναι εξίσου ευρεία, καλύπτοντας από την ερμηνεία του Κανονισμού (ΕΕ) 352/2017 (Γνωμοδότηση 31/2021) έως την αξιολόγηση σχεδίων για νέες υποδομές, όπως τα υδατοδρόμια (Γνωμοδότηση 34/2022). Η συχνότητα των αιτημάτων πιστοποιεί την εδραίωση της ΡΑΛ ως του αρμόδιου και αξιόπιστου σημείου αναφοράς για τη λιμενική αγορά.

Ένας σημαντικός αριθμός, επτά (7) γνωμοδοτήσεις, εκδόθηκε κατόπιν επισημειωματικής εντολής του αρμόδιου Υπουργού, καταδεικνύοντας την ουσιαστική συμβολή της Αρχής στη λήψη κρίσιμων κυβερνητικών αποφάσεων για θέματα όπως οι υποχρεωτικές επενδύσεις των Οργανισμών Λιμένων (Γνωμοδότηση 37/2022) και η επαναχάραξη χερσαίων ζωνών (Γνωμοδότηση 43/2023).

Τέλος, μία (1) γνωμοδότηση (33/2021) προέκυψε από την εξέταση καταγγελίας σχετικά με υποπαραχωρήσεις στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της Αρχής στην επίλυση συγκεκριμένων διαφορών.

2.2.10 Επίδικες Αποφάσεις (2020-2024)

Για δύο (2) από τις κύριες αποφάσεις της Ρ.Α.Λ. που εξετάστηκαν για την περίοδο 2020-2024, εκκινήθηκε δικαστική προσβολή. Οι αποφάσεις που απασχόλησαν το Διοικητικό Εφετείο Πειραιά είναι οι κάτωθι:

- **Απόφαση 188/2020** (Συνεδρίαση Ρ.Α.Λ. 74/23.10.2020) με θέμα τον «Κανονισμό Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών...» για την Ο.Λ.Π. Α.Ε. Κατατέθηκε προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο Πειραιά και η δίκη έχει καταργηθεί.
- **Απόφαση 297/2023** (Συνεδρίαση Ρ.Α.Λ. 112/20.6.2023) με θέμα «Εξέταση καταγγελίας, περί καθορισμού και επιβολής χρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών ενίσχυσης της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων (I.S.P.S. Code), από Οργανισμός Λιμένος Α.Ε.»- Κατατέθηκε προσφυγή και αίτηση αναστολής εκτελέσεως στο Διοικητικό Εφετείο Πειραιά. Η αίτηση αναστολής εκτελέσεως έχει ήδη απορριφθεί. Δεν έχει εκδοθεί απόφαση αναφορικά με την προσφυγή.

Από τις **35 Γνωμοδοτήσεις** που εξέδωσε η Ρ.Α.Λ. κατά την ίδια περίοδο, μόνο για μία (1) εκκινήθηκε δικαστική προσβολή.

Ο λόγος των πράξεων (αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων) που προσβλήθηκαν δικαστικά προς το σύνολο των **194** εκδοθεισών πράξεων για την περίοδο 2020-2024 ανέρχεται στο εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό του **1,5%**. Το γεγονός αυτό, συνιστά **ισχυρότατο ποιοτικό χαρακτηριστικό της λειτουργίας της Αρχής**. Αποδεικνύει την παραγωγή αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων που είναι **νομικά τεκμηριωμένες, πλήρως αιτιολογημένες**, ενισχύοντας την αξιοπιστία και το κύρος της Ανεξάρτητης Αρχής.

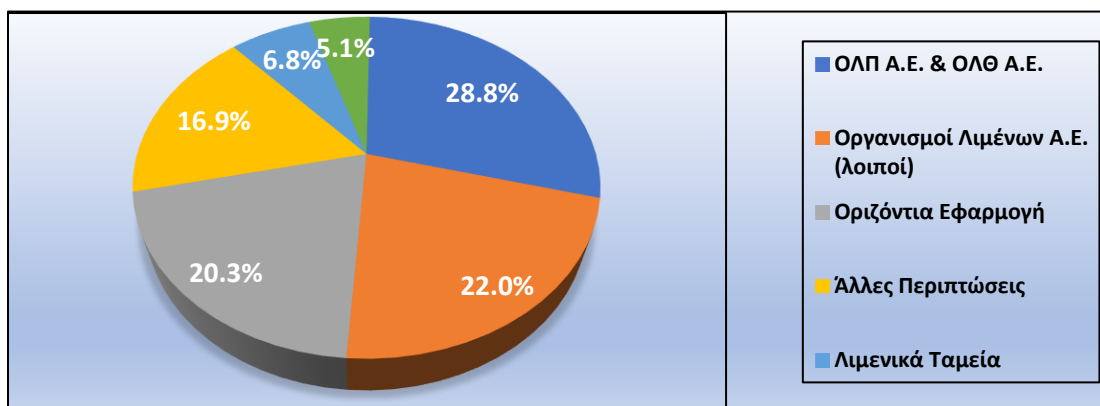
2.2.11 Συμβολή των Αποφάσεων στη διαμόρφωση του Ελληνικού Λιμενικού Συστήματος (2020-2024)

Η παρούσα αξιολόγηση της λειτουργίας της Ρ.Α.Λ. για την περίοδο 2020-2024 εστιάζει στις αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις εκείνες οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση και την εύρυθμη λειτουργία του Ελληνικού Λιμενικού Συστήματος.

Από τις **159 αποφάσεις** της Ρ.Α.Λ. που εξετάστηκαν, οι **100** αφορούν εσωτερικά θέματα και ζητήματα λειτουργίας της Αρχής. Συνεπώς, για την υπό εξέταση περίοδο, οι «**Αποφάσεις**» της Ρ.Α.Λ. που αφορούν άμεσα το λιμενικό σύστημα και την αγορά ανέρχονται σε **59**.

Εξ' αυτών (Γράφημα 15), οι 17 αναφέρονται σε θέματα των δύο μεγαλύτερων λιμένων της χώρας, **Ο.Λ. Πειραιά Α.Ε. και Ο.Λ. Θεσσαλονίκης Α.Ε.**, γεγονός που υπογραμμίζει την εντατική εποπτεία των ιδιωτικοποιημένων πυλώνων του συστήματος. **13 αποφάσεις** αφορούν τους λοιπούς **Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε.**, ενώ **12 αποφάσεις** έχουν **οριζόντια εφαρμογή** στους λιμένες της επικράτειας, καταδεικνύοντας την ικανότητα της ΡΑΛ να διαμορφώνει το γενικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Οι αποφάσεις με αναφορά σε **Λιμενικά Ταμεία** ανέρχονται σε **4**, σε **συγκεκριμένη λιμενική εγκατάσταση** σε **3**, ενώ **10** αποφάσεις εντάσσονται στις «**Άλλες περιπτώσεις**».

Γράφημα 15: Λιμένας αναφοράς Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. (2020-2024)

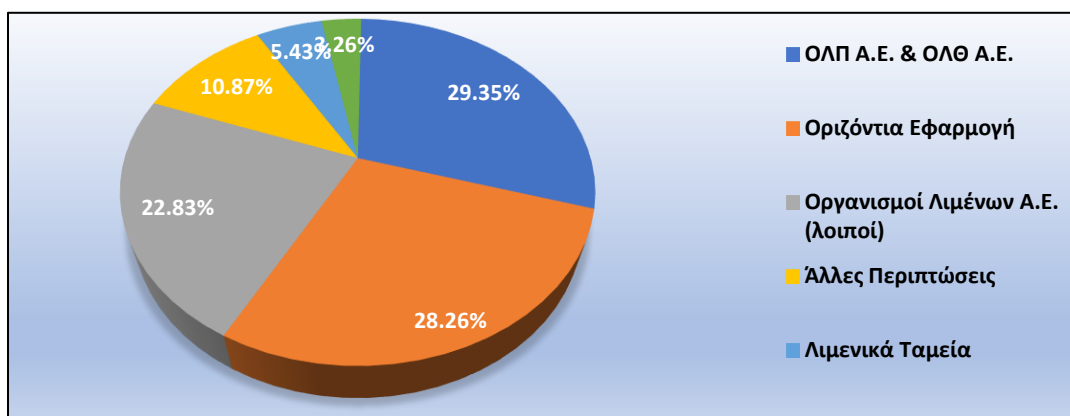
Χρονολογικά (βλ. Πίνακας 12), η περίοδος 2020-2024, σε αντίθεση με την αρχική περίοδο λειτουργίας της Αρχής, χαρακτηρίζεται από μια πιο ώριμη και σταθερή ενασχόληση με όλες τις κατηγορίες λιμένων. Από το πρώτο έτος της εξεταζόμενης περιόδου, παρατηρείται μια συνεπής εστίαση τόσο σε οριζόντια θέματα που αφορούν το σύνολο του συστήματος, όσο και στα μεγάλα ιδιωτικοποιημένα λιμάνια και τους άλλους Οργανισμούς Λιμένων. Η διατήρηση υψηλού αριθμού αποφάσεων καθ' όλη την περίοδο, η οποία περιλαμβάνει τις ειδικές συνθήκες της πανδημίας, αλλά και την επακόλουθη ανάκαμψη, αποδεικνύει την ανθεκτικότητα και την αδιάλειπτη λειτουργία της Αρχής.

Πίνακας 12 Λιμένας Εφαρμογής Αποφάσεων της Ρ.Α.Λ. (Χρονολογική Εξέλιξη, 2020-2024)

Λιμένας	2020	2021	2022	2023	2024	Σύνολο
Οριζόντια Εφαρμογή	3	1	1	4	3	12
ΟΛΠ Α.Ε. & ΟΛΘ Α.Ε.	3	2	2	5	5	17
Οργανισμοί Λιμένων Α.Ε. (λοιποί)	1	4	1	2	5	13
Λιμενικά Ταμεία	0	0	1	1	2	4
Λιμενική Εγκατάσταση	1	1	0	1	0	3
Άλλες Περιπτώσεις	2	3	0	4	1	10
Ετήσιο Σύνολο	12	11	5	17	16	59

Πέραν των 61 κύριων αποφάσεων, το έργο της Ρ.Α.Λ. για την εξεταζόμενη περίοδο συμπληρώνεται από την έκδοση **33 Γνωμοδοτήσεων**. Η ανάλυση του «Λιμένα Αναφοράς» για τις γνωμοδοτήσεις αποκαλύπτει μια αντίστοιχη εστίαση: **14** γνωμοδοτήσεις έχουν οριζόντια εφαρμογή, **10** αφορούν τους Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε., **8** τους λοιπούς Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε. και **1** σχετίζεται με Λιμενικό Ταμείο.

Γράφημα 16: Λιμένας αναφοράς Αποφάσεων και Γνωμοδοτήσεων (αθροιστικά) Ρ.Α.Λ. (2020-2024)

Αθροιστικά (βλ. **Γράφημα 16**) οι **92 συνολικά πράξεις** (59 Αποφάσεις και 33 Γνωμοδοτήσεις) που υιοθετήθηκαν την περίοδο 2020-2024 παράγουν μια ιδιαίτερα ισορροπημένη εικόνα της δράσης της ΡΑΛ:

- **29,35%** των πράξεων αφορά τους **ΟΛΠ Α.Ε. & ΟΛΘ Α.Ε.**
- **28,26%** αφορά **Οριζόντια Θέματα**
- **22,83%** αφορά τους λοιπούς **Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε.**
- **10,87%** αφορά **Άλλες Περιπτώσεις**
- **5,43%** αναφέρεται σε θέματα **Λιμενικών Ταμείων**
- **3,26%** αφορά **συγκεκριμένη Λιμενική Εγκατάσταση**

Η ισορροπη κατανομή της θεματολογίας αποδεικνύει ότι η ΡΑΛ ασκεί τις αρμοδιότητές της σε ολόκληρο το φάσμα του λιμενικού συστήματος, από τα μεγαλύτερα ιδιωτικοποιημένα λιμάνια έως τα μικρότερα λιμενικά ταμεία, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα και το οριζόντιο πλαίσιο για όλους.

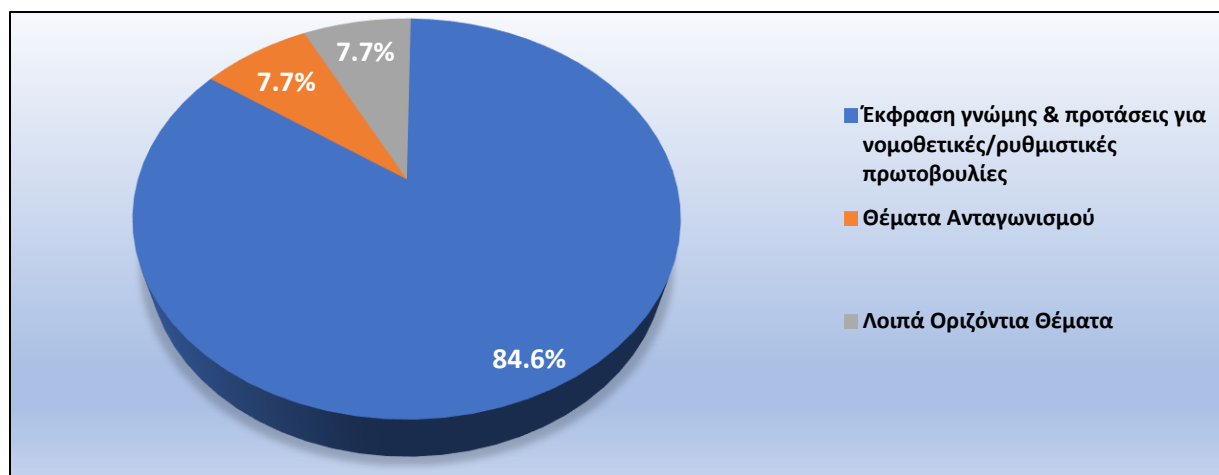
2.2.12 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις της Ρ.Α.Λ. με Οριζόντια Εφαρμογή

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό ποσοστό του έργου της Ρ.Α.Λ. για την περίοδο 2020-2024 αφορά θέματα με οριζόντια εφαρμογή, που επηρεάζουν το σύνολο των ελληνικών λιμένων. Συνολικά, οι πράξεις αυτές (αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις) ανέρχονται σε **είκοσι έξι (26)**, επιβεβαιώνοντας τον στρατηγικό ρόλο της Αρχής στη διαμόρφωση ενιαίων κανόνων και πολιτικών.

Ειδικότερα, οι πράξεις αυτές έχουν ως θεματολογία (βλ. Γράφημα 17):

- **Είκοσι δύο (22) πράξεις (ποσοστό 84,6%)** περιλαμβάνουν την **έκφραση γνώμης, παρατηρήσεις και προτάσεις της Ρ.Α.Λ. για νομοθετικές και ρυθμιστικές πρωτοβουλίες** σχετικές με το λιμενικό σύστημα. Η συντριπτική πλειοψηφία των οριζόντιων παρεμβάσεων σε αυτόν τον τομέα καταδεικνύει την προτεραιότητα που δίνει η Αρχή στη δημιουργία ενός σαφούς και σύγχρονου πλαισίου λειτουργίας για τους λιμένες, μέσω της έκδοσης Κανονισμών, της εφαρμογής ευρωπαϊκών κανονισμών και της υποβολής πολυάριθμων προτάσεων πολιτικής.
- **Δύο (2) πράξεις (ποσοστό 7,7%)** αφορούν άμεσα **θέματα ανταγωνισμού** στη λιμενική αγορά.
- **Δύο (2) πράξεις (ποσοστό 7,7%)** αφορούν **λοιπά οριζόντια θέματα**, όπως η ρύθμιση συγκεκριμένων λιμενικών υπηρεσιών και η διαμόρφωση του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Αρχής.

Γράφημα 17: Θεματικό Αντικείμενο Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. με Οριζόντια Εφαρμογή

Ειδικότερα, η συντριπτική πλειονότητα, συγκεκριμένα **είκοσι δύο (22) πράξεις**, αφορά την **έκφραση γνώμης, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της Ρ.Α.Λ. για νομοθετικές και ρυθμιστικές πρωτοβουλίες**. Η δράση αυτή αναδεικνύει την προτεραιότητα που δίνει η Αρχή στη δημιουργία ενός σαφούς και σύγχρονου πλαισίου λειτουργίας για τους λιμένες, μέσω της έκδοσης Κανονισμών, της εφαρμογής ευρωπαϊκών κανονισμών και της υποβολής πολυάριθμων προτάσεων πολιτικής. Οι πράξεις είναι οι εξής:

- **Απόφαση 181/2020:** Εξέταση προτεινόμενων μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 352/2017.
- **Απόφαση 187/2020:** Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ.
- **Απόφαση 188/2020:** Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ.
- **Απόφαση 212/2021:** Παροχή διευκρινίσεων επί της υπ' αριθμ. 167/2020 Απόφασης της Αρχής.
- **Απόφαση 237/2021:** Απόψεις της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων προς το Υ.ΝΑ.Ν.Π.
- **Απόφαση 255/2021:** Απόψεις της Αρχής προς το Υ.ΝΑ.Ν.Π.
- **Απόφαση 283/2022:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 2).
- **Απόφαση 287/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 5).
- **Απόφαση 295/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 9).
- **Απόφαση 301/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 7)».
- **ΑΠΟΦΑΣΗ: 325/2024:** Εισήγηση / Αίτημα της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων κατά άρθρ. 123, παρ. 4, του Ν. 4389/2016.
- **Απόφαση 330/2024:** Υποβολή πρότασης στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων, σύμφωνα με την περ. α της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν.4389/2016.
- **Γνωμοδότηση 28/2020:** Γνωμοδότηση επί του Σχεδίου (01.10.2020) της νέας Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Εσωτερικών – Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής – Τουρισμού, με θέμα «Μέτρα και όροι για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου, στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας (ΕΕ)

2019/883. Κατάργηση της κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής 8111.1/41/2009 (Β' 412).

- **Γνωμοδότηση 39/2022:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 11) (σχετικά με την λειτουργία και ανάπτυξη του συστήματος υπό τον τίτλο Hellenic Port Community System (H.P.C.S.) από την εταιρία Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά (Σ.Ε.Π.) Α.Ε.).
- **Γνωμοδότηση 41/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 8).
- **Γνωμοδότηση 42/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 6).
- **Γνωμοδότηση 45/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 380/13-01-2023.
- **Γνωμοδότηση 48/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 4).
- **Γνωμοδότηση 49/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 1)».
- **Γνωμοδότηση 50/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 3).
- **Γνωμοδότηση 51/2023:** Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 10).
- **Γνωμοδότηση 53/2024:** Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 07.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 30.01.2024 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 30.01.2003 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019.
- **Γνωμοδότηση 55/2024** Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 13.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 23.09.2023 Σύμβασης Υπο-παραχώρησης αναφορικά με το δικαίωμα χρήσης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης ενός σταθμού Πολλαπλών χρήσεων σε τμήμα του λιμένα “ Φίλιππος Β' ”, Οργανισμός Λιμένος Καβάλας Α.Ε.

Δύο (2) πράξεις εστιάζουν σε **θέματα ανταγωνισμού** στη λιμενική αγορά:

- **Γνωμοδότηση 23/2020:** Περί μέτρων και διατάξεων ενίσχυσης του ενδολιμενικού ανταγωνισμού στα πλαίσια συμβάσεων παραχώρησης.
- **Απόφαση 217/2021:** Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου - Μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.

Τέλος, **δύο (2) πράξεις** αφορούν **λοιπά οριζόντια θέματα**:

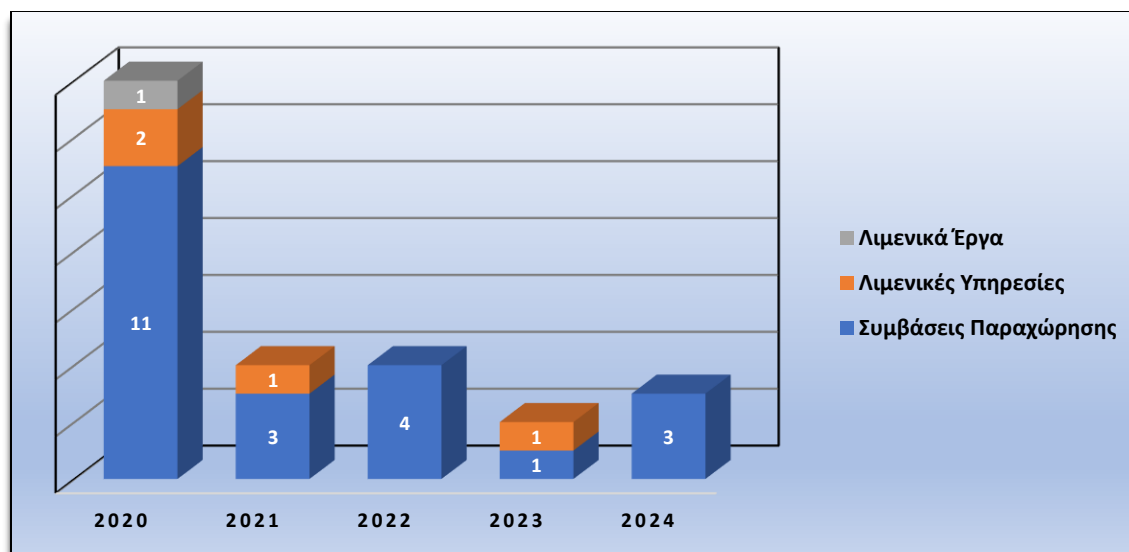
- **Απόφαση 284/2022:** Εξέταση εγγράφου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου περί αναθεώρησης του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη λιμενική υπηρεσία της καβοδεσίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της άγρας πελατών και της αντιποίησης.
- **Γνωμοδότηση 32/2021:** Σχέδιο Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).

2.2.13 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε. (2020-2024)

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων επέδειξε μια συνεχή και εντατική ενασχόληση με τα θέματα που αφορούν τους δύο μεγαλύτερους λιμένες της χώρας, εκδίδοντας συνολικά **27 πράξεις** (Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις) με άμεση αναφορά στον ΟΛΠ Α.Ε. και τον ΟΛΘ Α.Ε. Ο αριθμός αυτός καταδεικνύει την υψηλή προτεραιότητα που δίνει η Αρχή στην αποτελεσματική εποπτεία των βασικών πυλώνων του εθνικού λιμενικού συστήματος.

Η θεματική ανάλυση των πράξεων αποκαλύπτει ότι η δράση της Αρχής επικεντρώθηκε κατά κύριο λόγο στις Συμβάσεις Παραχώρησης, επεκτείνοντας ταυτόχρονα την καθοριστική της παρέμβαση σε κρίσιμα ζητήματα λιμενικών υπηρεσιών και έργων. Η κατανομή των πράξεων στις βασικές θεματικές κατηγορίες απεικονίζεται στο σχετικό Γράφημα 18.

Γράφημα 18: Θεματικό Αντικείμενο Αποφάσεων με αναφορά σε ΟΛΠ Α.Ε. & ΟΛΘ ΑΕ

2.2.14 Συμβάσεις Παραχώρησης

Η συντριπτική πλειονότητα, συγκεκριμένα **23 πράξεις**, έχει ως αντικείμενο τις Συμβάσεις Παραχώρησης. Το γεγονός υπογραμμίζει τον κεντρικό και αναντικατάστατο ρόλο της ΡΑΛ ως θεματοφύλακα της ορθής εφαρμογής των συμβατικών όρων, της εποπτείας των υποχρεωτικών επενδύσεων, της διαχείρισης των χρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις, και της διασφάλισης του δημόσιου συμφέροντος. Η ενασχόληση της Αρχής με τις συμβάσεις είναι ισορροπημένη, καθώς ένας σημαντικός αριθμός πράξεων είναι αποτέλεσμα **αυτεπάγγελτης εποπτείας**, ενώ ένας εξίσου σημαντικός αριθμός προκλήθηκε **κατόπιν αιτημάτων και καταγγελιών** από την αγορά, αποδεικνύοντας τον διττό ρόλο της Αρχής.

- **Απόφαση 176/2020:** Εξέταση εξώδικης επιστολής της Ένωσης Μονίμων και Δοκίμων Λιμενεργατών Ο.Λ.Π. προς την Ο.Λ.Π. Α.Ε.
- **Απόφαση 187/2020:** Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ.
- **Απόφαση 188/2020:** Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ.

- **Απόφαση 202/2020:** Αποδοχή έκθεσης Ορκωτών Ελεγκτών σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. κυρωθείσα με το άρθρο 1 του Ν. 4404/2016.
- **Απόφαση 203/2020:** Αποδοχή έκθεσης Ορκωτών Ελεγκτών, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 3 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε. κυρωθείσα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 4522/2018.
- **Απόφαση 205/2020:** Εξέταση υποβληθέντων στοιχείων για το έτος 2018, αιτούμενων δυνάμει του Άρθρου 14 (Έλεγχος Σύμβασης και Εκτέλεσης) της Σύμβασης Παραχώρησης του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ.
- **Απόφαση 206/2020:** Εξέταση υποβληθέντων στοιχείων για το έτος 2019, αιτούμενων δυνάμει του Άρθρου 14 (Έλεγχος Σύμβασης και Εκτέλεσης) της Σύμβασης Παραχώρησης του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ.
- **Απόφαση 226/2021:** Εξέταση καταγγελίας Συνδέσμου Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (Σ.Ε.ΝΑ.ΒΙ.) για τη μη σύννομη επιβολή και είσπραξη τελών από την Ο.Λ.Π. Α.Ε.
- **Απόφαση 297/2023:** Εξέταση καταγγελίας, περί καθορισμού και επιβολής χρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών ενίσχυσης της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων (I.S.P.S. Code), από Οργανισμό Λιμένος Α.Ε.
- **Απόφαση 318/2024:** Εξέταση καταγγελίας σχετικά με χρεώσεις για τον δεξαμενισμό πλοίου στις εγκαταστάσεις της Ο.Λ.Π. Α.Ε.
- **Απόφαση 321/2024:** Περί εγγράφου Κεντρικού Λιμεναρχείου Θεσσαλονίκης αναφορικά με ΟΛΘ Α.Ε.
- **Απόφαση 330/2024:** Υποβολή πρότασης στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων, σύμφωνα με την περ. α της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν.4389/2016.
- **Γνωμοδότηση 21/2020:** Γνωμοδότηση περί άσκησης αρμοδιοτήτων στο λιμένα Πειραιά αναφορικά με το Ν.2881/2001 «Ρύθμιση θεμάτων ανέλκυσης ναυαγίων και άλλες διατάξεις» μετά το Ν.4404/2016.
- **Γνωμοδότηση 24/2020:** Γνωμοδότηση περί άσκησης δημόσιας εξουσίας επί της χορήγησης άδειας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός λιμενικής ζώνης από τους Οργανισμούς Λιμένος Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.

- **Γνωμοδότηση 26/2020:** Γνωμοδότηση περί άσκησης δημόσιας εξουσίας επί χορήγησης άδειας διαφημιστικών πινακίδων επί κοινόχρηστων χώρων εντός λιμενικής ζώνης από τους Οργανισμούς Λιμένος Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.
- **Γνωμοδότηση 27/2020:** Γνωμοδότηση, περί άσκησης αρμοδιοτήτων στους λιμένες Πειραιά και Θεσσαλονίκης αναφορικά με την περισυλλογή και απομάκρυνση αδέσποτων ζώων.
- **Γνωμοδότηση 30/2021:** Γνωμοδότηση επί αιτημάτων της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε., για τη συναίνεση σε μη συμμόρφωση α) στην περίπτωση επιβολής των ποινικών ρητρών, λόγω μη εκπλήρωσης των έργων αποκατάστασης του κτηρίου παλαιού τελωνειακού σταθμού, και β) δια της χορήγησης παράτασης της συμβατικής καταληκτικής προθεσμίας ολοκλήρωσής τους, μέχρι τη λήξη της πρώτης επενδυτικής περιόδου.
- **Γνωμοδότηση 33/2021:** Γνωμοδότηση σχετικά με καταγγελία περί υποπαραχωρήσεων στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος.
- **Γνωμοδότηση 35/2022:** Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτημάτων αναφορικά με τη λειτουργία της Πύλης 16 του Ο.Λ.Θ. και την εξυπηρέτηση στο Σ.ΕΜΠΟ Θεσσαλονίκης.
- **Γνωμοδότηση 37/2022:** Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 8819/2022 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού («Αίτημα/Πρόταση αντικατάστασης της Πρώτης Υποχρεωτικής Επένδυσης 3...» της ΟΛΠ Α.Ε.).
- **Γνωμοδότηση 38/2022:** Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 9289/2022 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού.
- **Γνωμοδότηση 40/2022:** Επισημειωματική Εντολή... δυνάμει της οποίας διαβιβάστηκε στην Αρχή το... αίτημα του Διευθύνοντος Συμβούλου του ..., με θέμα «προσαρμογή χρεώσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων πλοίων στην Ακτοπλοΐα»

2.2.15 Λιμενικές Υπηρεσίες

Τέσσερις **(4) πράξεις** εστιάζουν σε συγκεκριμένες λιμενικές υπηρεσίες, επιβεβαιώνοντας τον καίριο ρόλο της ΡΑΛ ως εγγυητή του υγιούς ανταγωνισμού και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στους δύο λιμένες. Είναι αξιοσημείωτο ότι όλες οι παρεμβάσεις σε θέματα λιμενικών υπηρεσιών για τους δύο λιμένες προέκυψαν **κατόπιν εξωτερικών ερεθισμάτων**, γεγονός που αναδεικνύει την Αρχή ως τον βασικό μηχανισμό επίλυσης διαφορών του κλάδου. Οι πράξεις αυτές είναι:

- **Απόφαση 222/2021:** Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης, κατ' άρθρον 52 του Ν.4770/2021, η οποία αφορά σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις των διατάξεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου τους από την Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.
- **Απόφαση 299/2023:** Γνωμοδότηση επί αιτιάσεων της Ο.Φ.Ε. σε σχέση με Προκήρυξη διαγωνισμού παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στο Cruise Terminal της Ο.Λ.Π. Α.Ε.
- **Γνωμοδότηση 22/2020:** Γνωμοδότηση επί αιτήματος της Ένωσης Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων αναφορικά με την εξαίρεση πλοήγησης φορτηγών πλοίων άνω των 1000 gt εθνικής καταμέτρησης.
- **Γνωμοδότηση 25/2020:** Γνωμοδότηση, περί άσκησης αρμοδιοτήτων στο λιμένα Πειραιά αναφορικά με τη χορήγηση άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος του σημειωτή μετά το Ν.4404/2016.

2.2.16 Λιμενικά Έργα

Τέλος, **μία (1) απόφαση**, η οποία προέκυψε κατόπιν καταγγελίας, αφορά ένα σημαντικό λιμενικό έργο. Το γεγονός αποδεικνύει ότι η εποπτεία της Αρχής εκτείνεται μέχρι και στα μεγάλα αναπτυξιακά έργα των λιμένων, διασφαλίζοντας ότι η ανάπτυξη των υποδομών γίνεται με όρους διαφάνειας και σεβασμού στο ρυθμιστικό πλαίσιο.

- **Απόφαση 186/2020:** Αναφορά - Καταγγελία του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ναυπηγείων Περάματος σχετικά με σχεδιαζόμενη από την Οργανισμός Λιμένος Πειραιά Α.Ε. δημιουργία ναυπηγείου.

2.2.17 Παρεμβάσεις της Ρ.Α.Λ. για θέματα Οργανισμών Λιμένων Α.Ε.

Η ρυθμιστική και εποπτική δράση της Ρ.Α.Λ. επεκτείνεται με συνέπεια και στρατηγική στόχευση στο σύνολο των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε. που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του εθνικού λιμενικού συστήματος. Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η Αρχή παρενέβη σε 17 κρίσιμες υποθέσεις που αφορούν τους περιφερειακούς Οργανισμούς Λιμένων, αποδεικνύοντας τον καθοριστικό της ρόλο στην ομαλή λειτουργία και την αναπτυξιακή τους προοπτική.

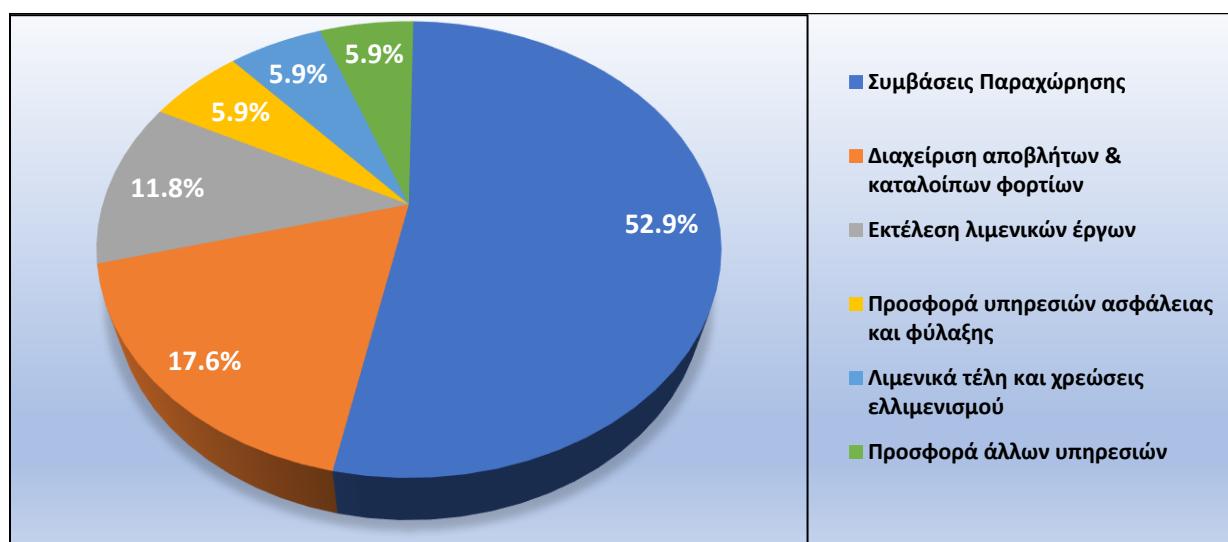
Ο πυρήνας της παρέμβασης της ΡΑΛ, με 9 πράξεις, αφορά τις Συμβάσεις Παραχώρησης. Η Αρχή επιλαμβάνεται σύνθετων ζητημάτων που σχετίζονται με την προετοιμασία των λιμένων για την είσοδο στρατηγικών επενδυτών, όπως η διαμόρφωση νέων συμβάσεων παραχώρησης και υπο-παραχώρησης για τους λιμένες Βόλου, Κέρκυρας, Ηγουμενίτσας, Ηρακλείου και Καβάλας. Η συμβολή της στην ορθή διατύπωση των συμβατικών όρων είναι καθοριστική για τη διασφάλιση

του δημόσιου συμφέροντος και την προσέλκυση επενδύσεων, ενώ παράλληλα επιλύει διαφορές που προκύπτουν κατά την εφαρμογή τους.

Εξίσου σημαντική είναι η δράση της Αρχής σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και ανάπτυξης υποδομών. Με 3 αποφάσεις που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων σε λιμένες όπως η Ηγουμενίτσα, η Κέρκυρα και η Πάτρα, και 2 αποφάσεις για λιμενικά έργα σε Αρτάκη και Ηράκλειο, η ΡΑΛ αποδεικνύει την έμπρακτη μέριμνά της για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλεια των λιμενικών εγκαταστάσεων.

Τέλος, οι στοχευμένες παρεμβάσεις της Αρχής σε θέματα υπηρεσιών ασφαλείας, λιμενικών τελών και εξειδικευμένων άλλων λιμενικών υπηρεσιών (όπως η καβοδεσία), επιβεβαιώνουν την ικανότητά της να ρυθμίζει την καθημερινή λειτουργία της αγοράς, διασφαλίζοντας διαφάνεια και δίκαιους όρους για όλους τους εμπλεκόμενους.

Γράφημα 19: Θεματικό Αντικείμενο Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. με αναφορά σε Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε.

Από την ανάλυση προκύπτει ότι η δράση της ΡΑΛ στους περιφερειακούς Οργανισμούς Λιμένων κατά την περίοδο 2020-2024 δεν είναι αποσπασματική, αλλά συνιστά μια ολοκληρωμένη στρατηγική παρέμβαση. Η Αρχή λειτουργεί ως επιταχυντής των μεγάλων αναπτυξιακών έργων μέσω της εποπτείας των συμβάσεων, ως εγγυητής της βιωσιμότητας μέσω της περιβαλλοντικής εποπτείας, και ως ρυθμιστής της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς. Το έργο της σε αυτούς τους λιμένες είναι θεμελιώδες για την περιφερειακή ανάπτυξη και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του εθνικού λιμενικού συστήματος στο σύνολό του.

2.2.18 Συμβάσεις Παραχώρησης (9 Πράξεις)

Η ενασχόληση με τις Συμβάσεις Παραχώρησης αποτελεί τον πυρήνα της παρέμβασης της ΡΑΛ, γεγονός που καταδεικνύει την προτεραιότητα της Αρχής στην εποπτεία των όρων λειτουργίας και στην προετοιμασία των λιμένων για την επόμενη αναπτυξιακή φάση.

- **Απόφαση 179/2020:** Εξέταση αιτήματος της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε.
- **Απόφαση 285/2022:** Εξέταση καταγγελίας Ο.Λ.Λ. Α.Ε με αρ πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/811/17-06-2022.
- **Απόφαση 316/2023:** Εξέταση υπομνήματος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδος αναφορικά με την επικείμενη αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στο λιμένα Βόλου, καθώς και έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 24.04.2023 Σχεδίου της νέας Σύμβασης, με την οποία τροποποιούνται και κωδικοποιούνται οι όροι της από 19.11.2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019.
- **Γνωμοδότηση 36/2022:** Γνωμοδότηση επί του 1ου Σχεδίου «Σύμβαση υπο-παραχώρησης του δικαιώματος κατασκευής, λειτουργίας, διαχείρισης, συντήρησης και εκμετάλλευσης του τουριστικού λιμένα μεγάλων σκαφών Κέρκυρας (megayachts marina)».
- **Γνωμοδότηση 43/2023:** Γνωμοδότηση επί επισημειωματικής εντολής Γρ. Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με θέμα «Επαναχάραξη Χερσαίας Ζώνης Λιμένος Βόλου».
- **Γνωμοδότηση 52/2024:** Γνωμοδότηση και διατύπωση απόψεων της Αρχής αναφορικά με τον αναλυτικό κατάλογο που θα προσδιορίζει όλες τις ευθύνες σε σχέση με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με την «Σύμβαση Παραχώρησης αναφορικά με τη Χρήση και την Εκμετάλλευση Ορισμένων Χώρων και Περιουσιακών Στοιχείων εντός του Κεντρικού Λιμένα Ηγουμενίτσας, του αλιευτικού καταφυγίου Σαγιάδας, του αλιευτικού καταφυγίου Πλαταριάς και του καταφυγίου τουριστικών σκαφών Συβότων», καθώς και τον υπεύθυνο φορέα, οργανισμό ή αρχή που υποβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο στον Οργανισμό Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε., κατ' 2.4. της Σύμβασης Παραχώρησης.
- **Γνωμοδότηση 53/2024:** Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 07.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 30.01.2024 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 30.01.2003 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019.

- **Γνωμοδότηση 54/2024:** Περί εγγράφου αναφορικά με την {...} παραγγελία της κ. Εισαγγελέως Πρωτοδικών {...}.
- **Γνωμοδότηση 55/2024:** Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 13.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 23.09.2023 Σύμβασης Υπο-παραχώρησης αναφορικά με το δικαίωμα χρήσης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης ενός σταθμού Πολλαπλών χρήσεων σε τμήμα του λιμένα “ Φίλιππος Β' ”, Οργανισμός Λιμένος Καβάλας Α.Ε.

2.2.19 Διαχείριση Αποβλήτων & Καταλοίπων Φορτίων (3 Πράξεις)

- **Απόφαση 223/2021:** Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατ’ άρθρον 52 του Ν. 4770/2021 (ΦΕΚ Α’ 15) αναφορικά με καταγγελίες περί φερόμενων παραβάσεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικές με την διαχείριση και συλλογή αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου από τον Οργανισμό Λιμένος Ηγουμενίστας.
- **Απόφαση 224/2021:** Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατ’ άρθρον 52 του Ν. 4770/2021 (ΦΕΚ Α’ 15) αναφορικά με καταγγελίες περί φερόμενων παραβάσεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικές με την διαχείριση και συλλογή αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου από τον Οργανισμό Λιμένος Κερκύρας.
- **Απόφαση 225/2021:** Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης, κατ’ άρθρον 52 του Ν.4770/2021, η οποία αφορά σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις των διατάξεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί παΡ.Α.Λ.αβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου τους από την Οργανισμός Λιμένος Πατρών Α.Ε.

2.2.20 Εκτέλεση Λιμενικών Έργων (2 Πράξεις)

- **Απόφαση 195/2020:** Καταγγελία της «[...] Α.Τ.Ε.» σχετικά με τη σύμβαση έργου ενίσχυσης λιθορριπής λιμένος Αρτάκης.
- **Απόφαση 326/2024:** Εξέταση αναφοράς με Αριθμ. Πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/1255/28-07-2023 με θέμα «Άμεση επίλυση προβλημάτων υποδομών στον Εμπορικό Λιμένα {...}».

2.2.21 Προσφορά Υπηρεσιών Ασφάλειας και Φύλαξης (1 Πράξη)

- **Απόφαση 244/2021:** Εξοπλισμός Ασφαλείας Ο.Λ.Η. Α.Ε.

2.2.22 Λιμενικά Τέλη και Χρεώσεις Ελλιμενισμού (1 Πράξη)

- **Γνωμοδότηση 31/2021:** Γνωμοδότηση επί ερωτημάτων, της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε., αναφορικά με τα Τέλη λιμενικών υποδομών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 352/2017.

2.2.23 Προσφορά Άλλων Υπηρεσιών (1 Πράξη)

- **Γνωμοδότηση 29/2020:** Γνωμοδότηση επί ερωτήματος αναφορικά με την συμβατότητα της εκ του νόμου προτεραιότητας, στην παροχή υπηρεσιών από ξηράς καβοδέτησης σε λεμβούχους στο λιμένα Βόλου, ως προς τον Κανονισμό (ΕΕ) 352/2017.

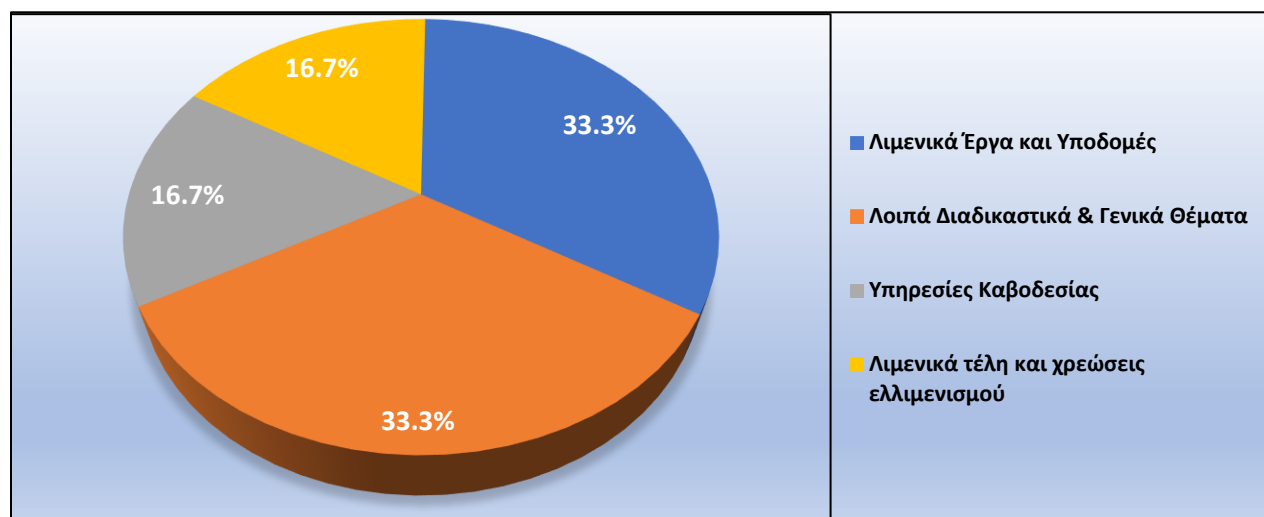
2.2.24 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για Θέματα Λιμενικών Ταμείων

Η εποπτική δράση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων εκτείνεται σε ολόκληρο το εθνικό λιμενικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των πολυάριθμων Λιμενικών Ταμείων της χώρας. Για την εξεταζόμενη περίοδο 2020-2024, εντοπίστηκαν **έξι (6) πράξεις** (5 Αποφάσεις και 1 Γνωμοδότηση) που αφορούν άμεσα ζητήματα Λιμενικών Ταμείων, επιβεβαιώνοντας την παρέμβαση της Αρχής και σε τοπικό επίπεδο για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας.

Ειδικότερα, η θεματολογία των έξι (6) σχετικών πράξεων της Ρ.Α.Λ. (βλ. Γράφημα 20) αφορά:

- **Λιμενικά Έργα και Υποδομές** – δύο (2) πράξεις
- **Λοιπά Διαδικαστικά & Γενικά Θέματα** – δύο (2) πράξεις
- **Υπηρεσίες Καβοδεσίας** – μία (1) πράξη
- **Λιμενικά τέλη και χρεώσεις ελλιμενισμού** – μία (1) πράξη

Γράφημα 20: Θεματικό Αντικείμενο Αποφάσεων Ρ.Α.Λ. με αναφορά σε ΛΤ)

Δύο (2) πράξεις της Ρ.Α.Λ. αφορούν **Λιμενικά Έργα και Υποδομές**, υπογραμμίζοντας τον ρόλο της Αρχής στην αναπτυξιακή προοπτική των τοπικών λιμένων:

- **Απόφαση 195/2020:** Καταγγελία της «[...] Α.Τ.Ε.» σχετικά με τη σύμβαση έργου ενίσχυσης λιθορριπής λιμένος Αρτάκης.
- **Γνωμοδότηση 34/2022:** Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτήματος του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Ρεθύμνου σχετικά με Σχέδιο Διακήρυξης Υδατοδρομίου.

Δύο (2) πράξεις αφορούν **Λοιπά Διαδικαστικά & Γενικά Θέματα**, όπου η ΡΑΛ καλείται να επιλύσει διαδικαστικές εμπλοκές:

- **Απόφαση 313/2023:** Αρχαιοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου σχετικά με φερόμενες παραβάσεις επί διαγωνιστικής διαδικασίας του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Μυκόνου.
- **Απόφαση 322/2024:** Εξέταση αίτησης θεραπείας Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου {...}.

Μία (1) απόφαση της Ρ.Α.Λ. αφορά την **υπηρεσία της καβοδεσίας**, ρυθμίζοντας ένα εξειδικευμένο θέμα λιμενικής υπηρεσίας:

- **Απόφαση 284/2022:** Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτήματος του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου περί αναθεώρησης του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη λιμενική υπηρεσία της καβοδεσίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της άγρας πελατών και της αντιποίησης.

Τέλος, **μία (1) απόφαση** αφορά **Λιμενικά τέλη και χρεώσεις ελλιμενισμού**, επιβεβαιώνοντας την παρέμβαση της Αρχής για τη διασφάλιση της διαφάνειας στις χρεώσεις:

- **Απόφαση 294/2023:** Καταγγελία ενώπιον της Αρχής (Ρ.Α.Λ. 465/09.05.2019) για διαδικασία ανάθεσης έργου είσπραξης λιμενικών τελών και παροχής καρτών νερού και ρεύματος σε λιμένα.

Διαπιστώνεται ότι οι παρεμβάσεις της Αρχής αναδεικνύουν τον ρόλο της ως επόπτη και ρυθμιστή για τις τοπικές λιμενικές αρχές, καθώς επιλαμβάνεται ενός ευρέος φάσματος ζητημάτων. Η θεματολογία καλύπτει κρίσιμους τομείς, από την ανάπτυξη νέων υποδομών όπως τα υδατοδρόμια και την εποπτεία λιμενικών έργων, έως τη ρύθμιση εξειδικευμένων λιμενικών υπηρεσιών και τη διασφάλιση της διαφάνειας σε διαγωνιστικές διαδικασίες και λιμενικά τέλη. Η δράση αυτή επιβεβαιώνει ότι ο εποπτικός μηχανισμός της ΡΑΛ είναι παρών και λειτουργεί αποτελεσματικά και στο επίπεδο των Λιμενικών Ταμείων, συμβάλλοντας στην τοπική ανάπτυξη και τη νομιμότητα.

2.2.25 Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Λιμενικών Εγκαταστάσεων

Η εποπτεία της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων επεκτείνεται και σε εξειδικευμένες λιμενικές εγκαταστάσεις, πέραν των μεγάλων λιμενικών οργανισμών, διασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία σε όλο το φάσμα της λιμενικής δραστηριότητας.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου 2020-2024, εκδόθηκε **μία (1) απόφαση** που αφορά τον συγκεκριμένο τομέα:

- **Απόφαση 173/2020** (Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία 68/29.5.2020): Εξέταση φερόμενων ζητημάτων σε σχέση με τη λειτουργία της Ναυταθλητικής Μαρίνας Καλλιθέας.

2.2.26 Αποφάσεις Ρ.Α.Λ.: Διαπίστωση Αναρμοδιότητας

Σε αντίθεση με την προηγούμενη εξεταζόμενη περίοδο (2016-2020), κατά την οποία είχαν εκδοθεί αποφάσεις που διαπίστωναν την αναρμοδιότητα της Αρχής για συγκεκριμένες υποθέσεις, για την περίοδο 2020-2024 εντοπίστηκαν μόλις τέσσερις (4) αποφάσεις με τέτοιο περιεχόμενο από το σύνολο των πράξεων που εξετάστηκαν και αφορούν την περίοδο αναφοράς. (Απόφαση 281/2022, Απόφαση 284/2022, Απόφαση 302/2023, Απόφαση 321/2024).

Το εύρημα αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό και αποκαλυπτικό της ωρίμανσης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων. Ο σημαντικά μικρός αριθμός αποφάσεων περί αναρμοδιότητας που ελήφθησαν με απόφαση του συλλογικού οργάνου υποδηλώνει ότι η ΡΑΛ έχει πλέον εδραιώσει πλήρως το πεδίο των αρμοδιοτήτων της, ενώ παράλληλα, κυρίως, οι φορείς διαχείρισης και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι της αγοράς απευθύνονται στην Αρχή για ζητήματα που εμπίπτουν αποδεδειγμένα στη δικαιοδοσία της.

Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί τη μετάβαση σε μια φάση πλήρους λειτουργικής και θεσμικής εδραίωσης, όπου το ρυθμιστικό πλαίσιο και ο ρόλος της Αρχής είναι σαφώς καθορισμένα και αναγνωρισμένα από το σύνολο του λιμενικού συστήματος.

2.3 Οικονομικά αποτελέσματα της λειτουργίας της ΡΑΛ

2.3.1 Οικονομικοί πόροι της ΡΑΛ

Η θεσμική και λειτουργική ανεξαρτησία της ΡΑΛ προϋποθέτει και τη διασφάλιση της οικονομικής της αυτοτέλειας και ανεξαρτησίας. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 124 του ν. 4389/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την παρ. 8 του άρθρου 46 του ν.4597/2019, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Ρ.Α.Λ. εισπράττει τέλος, το οποίο

επιβάλλεται και εισπράττεται ετησίως με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής επί των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων. Το ύψος του τέλους δεν μπορεί να είναι ανώτερο από 0,3% των ετήσιων μεικτών εσόδων των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., καθώς και των καθολικών ή ειδικών διαδόχων τους και από το 0,2% των λοιπών φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, συμπεριλαμβανομένων των Δημοτικών και Κρατικών Λιμενικών Ταμείων και Γραφείων και των καθολικών ή ειδικών διαδόχων τους, καθώς και των πάσης φύσης δημόσιων και ιδιωτικών φορέων εκμετάλλευσης λιμένων ανεξαρτήτως ιδιοκτησιακού καθεστώτος και υποπαραχωρησιούχων αυτών, εξυπηρετούντων πλοίων, αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων ιδιωτικών λιμενικών εγκαταστάσεων και ιδιωτικών τερματικών εξυπηρέτησης ιδίας επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Με την Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής 1000.0/93971/2018 (ΦΕΚ 5840/Β/27-12-2018) ρυθμίστηκαν το ύψος του τέλους, θέματα διαδικασίας είσπραξης και απόδοσης του τέλους αυτού και των προστίμων, που επιβάλλονται από την Αρχή, μετά από εισήγηση της Ρ.Α.Λ. Ειδικότερα ορίστηκαν τα εξής:

- Το τέλος υπέρ της ΡΑΛ ανέρχεται σε ποσοστό 0,3% επί των συνολικών ετήσιων εσόδων για τους Οργανισμούς Λιμένων Α.Ε. και των καθολικών ή ειδικών διαδόχων τους και 0,2% επί των ετήσιων εσόδων των λοιπών φορέων εκμετάλλευσης λιμένων.
- Στους ανωτέρω λοιπούς φορείς εκμετάλλευσης λιμένων περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις που διαχειρίζονται ή εκμεταλλεύονται ή λειτουργούν ιδιωτικές λιμενικές εγκαταστάσεις.
- Τα ποσά που αντιστοιχούν στα ανωτέρω ποσοστά προκύπτουν από τις καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης που συντάσσουν τα ως άνω νομικά πρόσωπα στο τέλος κάθε οικονομικού έτους, οι οποίες κοινοποιούνται στη Ρ.Α.Λ. το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαΐου του επόμενου της χρήσης έτους.
- Το ανταποδοτικό τέλος καταβάλλεται στον τραπεζικό λογαριασμό της Ρ.Α.Λ. σε δύο (2) δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται έναντι εξόφλησης εντός του δεύτερου δεκαπενθημέρου του Ιανουαρίου, και η δεύτερη δόση εντός του δεύτερου δεκαπενθημέρου του Ιουλίου κάθε έτους. Για την απόδειξη της κατάθεσης κοινοποιείται στη Ρ.Α.Λ. το σχετικό διπλότυπο της Τράπεζας ή το αποδεικτικό ηλεκτρονικής καταβολής στον τραπεζικό λογαριασμό της Ρ.Α.Λ.
- Αν δεν γίνει εμπρόθεσμη ή προσήκουσα καταβολή του ετήσιου ανταποδοτικού τέλους της παρούσας, η βεβαίωση και είσπραξή του διενεργείται μετά από καταλογιστική απόφαση που εκδίδει η Ρ.Α.Λ., σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

Εκτός των εσόδων από την είσπραξη τελών από φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, οι πόροι της ΡΑΛ δύνανται να αυξηθούν και από:

- Τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπου είναι δυνατόν να εγγράφεται δαπάνη υπέρ της Ρ.Α.Λ. σε ποσοστό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του ετήσιου προϋπολογισμού της για τις ασκούμενες υπέρ του Υπουργείου αυτού αρμοδιότητές της, με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Πάσης φύσεως επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων και κάθε άλλο έσοδο που προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από διεθνείς οργανισμούς.

Για λόγους προστασίας της νησιωτικότητας, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία των νησιωτικών περιοχών, τα οποία εξαιρούνται από την καταβολή του τέλους υπέρ της ΡΑΛ.

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό οικονομικής διαχείρισης, το άρθρο 125 του ν. 4389/2016 προβλέπει την υποχρέωση της ΡΑΛ να συντάσσει προϋπολογισμό για το επόμενο οικονομικό έτος, ο οποίος δύναται να υποστεί αναμορφώσεις. Ο προϋπολογισμός κοινοποιείται και εγκρίνεται από τους Υπουργούς Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Οικονομικών. Τα έσοδα και οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό της Ρ.Α.Λ. διαμορφώνονται ετησίως με απόφαση αυτής για να καλύψουν το πρόγραμμα δραστηριοτήτων του επόμενου έτους. Τα έσοδα της Ρ.Α.Λ. εισπράττονται στο όνομα και για λογαριασμό της και κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, τη διαχείριση του οποίου έχει η Ρ.Α.Λ., με διατάκτη των δαπανών τον Πρόεδρό της. Σημειώνεται ότι η ΡΑΛ υποχρεούται να προβαίνει σε μεταφορά των πλεοναζόντων ταμειακών διαθέσιμων από το εμπορικό τραπεζικό σύστημα στην Τράπεζα της Ελλάδος. Για το λόγο αυτό η ΡΑΛ τηρεί λογαριασμό στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (όψεως/μισθοδοσίας), καθώς και στην Τράπεζα της Ελλάδος (λογαριασμός Ταμειακής Διαχείρισης), όπου μεταφέρονται τα διαθέσιμα της Αρχής, τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 5% στο εμπορικό τραπεζικό σύστημα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Για τη διασφάλιση της διαφάνειας και των οικονομικών ελέγχων, η ΡΑΛ υποχρεούται:

- να τηρεί λογαριασμούς και αρχεία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού και όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης,
- να αναθέτει τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων και των ετήσιων λογαριασμών και οικονομικών καταστάσεων σε δύο ορκωτούς λογιστές.
- να δημοσιεύει τα οικονομικά στοιχεία και τις οικονομικές καταστάσεις στο διαδικτυακό τόπο της Ρ.Α.Λ. και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να τα υποβάλει στον Πρόεδρο της Βουλής μαζί με την ετήσια έκθεση του επόμενου έτους.

Η Ρ.Α.Λ. υπόκειται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τις γενικές διατάξεις.

2.3.2 Δράσεις οικονομικού προγραμματισμού και οικονομικής διαφάνειας

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2020-2024) η Ρ.Α.Λ. έλαβε όλες τις από τον νόμο προβλεπόμενες αποφάσεις, τις οποίες και δημοσιοποίησε στο πρόγραμμα Διαύγεια, ενώ ορισμένες, για τις οποίες υπάρχει σαφής νομική υποχρέωση και στο ΦΕΚ. Οι εν λόγω αποφάσεις παρατίθενται κατωτέρω:

- Απόφαση 189/2020 Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
- Απόφαση 227/2021 Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων 2020, Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2020
- Απόφαση 228/2021 Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2020
- Απόφαση 229/2021 Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2020 από δύο Ορκωτούς Λογιστές.
- Απόφαση 252/2021 Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
- Απόφαση 272/2022 Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων 2021. Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2021
- Απόφαση 273/2022 Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2021
- Απόφαση 274/2022 Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2021 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
- Απόφαση 282/2022 Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
- Απόφαση 298/2023 Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων και του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2022 και της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης Δ.Σ. της χρήσης 31.12.2022 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
- Απόφαση 300/2023 Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2022 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
- Απόφαση 310/2023 Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
- Απόφαση: 319/2024 Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 2023 και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2024
- Απόφαση: 331/2024 Έγκριση του Απολογισμού Εσόδων Εξόδων χρήσης 2023, των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 31.12.2023 και της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης Δ.Σ. 2023 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.
- Απόφαση: 333/2024 Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2023 από Ορκωτούς Λογιστές

2.3.3 Οικονομικός προϋπολογισμός και απολογισμός

Όπως αναφέρεται και παραπάνω η Ρ.Α.Λ. υποχρεούται να συντάσσει ετησίως προϋπολογισμούς και απολογισμούς των συνολικών εσόδων και δαπανών της.

Στον Πίνακα 13 αποτυπώνονται τα συνολικά ποσά των προϋπολογισθέντων εσόδων και δαπανών που εγγράφηκαν στους ετήσιους προϋπολογισμούς καθώς και τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και δαπάνες όπως αυτές εγγράφονται στους ετήσιους απολογισμούς.

Πίνακας 13 Προϋπολογισμός (ΠΟΥ) και Απολογισμός (ΑΠΟ) της Ρ.Α.Λ. για τα έτη 2020-2024

	ΠΥ 2020	ΑΠΟ 2020	ΠΥ 2021	ΑΠΟ 2021	ΠΥ 2022	ΑΠΟ 2022	ΠΥ 2023	ΑΠΟ 2023	ΠΥ 2024	ΑΠΟ 2024
ΕΣΟΔΑ	942.000	1.196.099	1.036.950	1.043.755	1.066.979	1.172.864	1.081.359	1.349.691	1.106.000	1.603.415
ΕΞΟΔΑ	942.000	733.318	1.036.950	685.563	1.049.980	755.760	1.063.568	747.018	1.096.000	772.142

Από τον Πίνακα 13 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Τα ετήσια συνολικά απολογιστικά έσοδα είναι για κάθε ένα από τα εξεταζόμενα οικονομικά έτη σημαντικά υψηλότερα από τα προϋπολογισθέντα.
- Οι ετήσιες συνολικές απολογιστικές δαπάνες είναι για κάθε ένα από τα εξεταζόμενα οικονομικά έτη κατά πολύ χαμηλότερες από τις προϋπολογισθείσες.
- Η οικονομική διαχείριση της Ρ.Α.Λ. όχι μόνον κινήθηκε εντός του πλαισίου των ετήσιων προϋπολογισμών, αλλά λόγω μιας αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης προέκυψαν σημαντικά ετήσια πλεονάσματα.
- Το καθαρό απολογιστικό αποτέλεσμα για κάθε ένα από τα εξεταζόμενα οικονομικά έτη είναι θετικό, με αυξανόμενη τάση από το 2021 και μετά.

2.3.4 Πορεία εσόδων της ΡΑΛ

Αναφορικά με την πορεία εσόδων της Ρ.Α.Λ., από τον Πίνακα 15 και το Γράφημα 21 συνάγεται ότι:

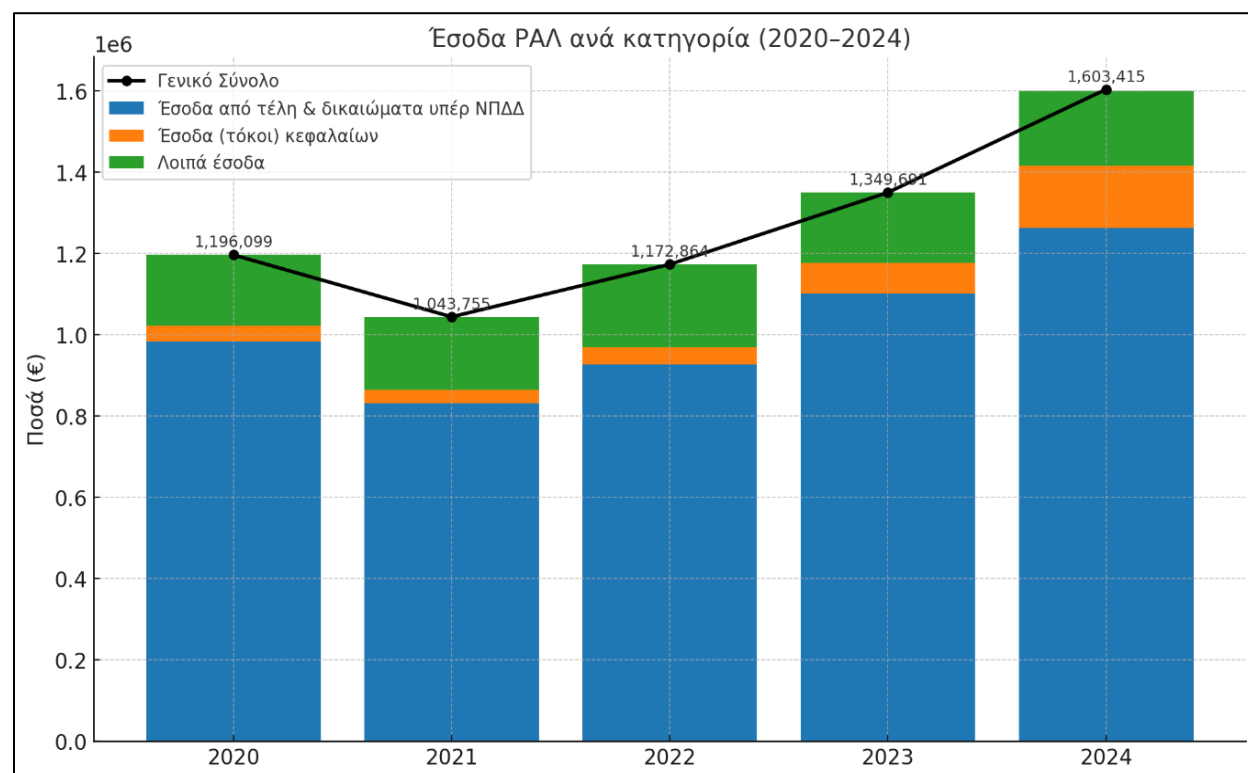
- Μετά το 2021 η πορεία των συνολικών εσόδων της Αρχής είναι σταθερά αυξητική. Η κάμψη των εσόδων το 2021 οφείλεται στη μείωση της ναυτιλιακής δραστηριότητας λόγω της πανδημίας, η οποία προκάλεσε παγκόσμια ύφεση (2020/2021).
- Η κύρια πηγή εσόδων της Ρ.Α.Λ., γύρω στο 80%, είναι τα τέλη που εισπράττει από τους φορείς διαχείρισης λιμένων (82% το 2020, 80% το 2021, 79% το 2022, 81% το 2023 και 79% το 2024).

- Αυξανόμενα είναι τα έσοδα από την είσπραξη των τόκων των αποθεματικών κεφαλαίων της Αρχής (π.χ. από 3% των συνολικών εσόδων το 2020 σε 9,5% το 2024). Η εν λόγω αύξηση οφείλεται στα ετήσια καθαρά πλεονάσματα, τα οποία με τη σειρά τους αυξάνουν το αποθεματικό (κατατεθειμένο) κεφάλαιο της Ρ.Α.Λ.
- Τα λοιπά έσοδα είναι κυρίως τα έσοδα υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων (π.χ. ΕΦΚΑ) και υπέρ Δημοσίου.

Πίνακας 14 Ετήσιος Απολογισμός Εσόδων της Ρ.Α.Λ. (2020-2024)

	2020	2021	2022	2023	2024
Έσοδα από τέλη και δικαιώματα υπέρ ΝΠΔΔ	983.157	831.420	925.891	1.101.644	1.262.130
Έσοδα (τόκοι) κεφαλαίων	38.557	32.960	42.656	74.478	153.339
Λοιπά έσοδα	174.385	179.375	204.317	173.569	183.634
Γενικό Σύνολο	1.196.099	1.043.755	1.172.864	1.349.691	1.603.415

Γράφημα 21: Έσοδα Ρ.Α.Λ. συνολικά και ανά κατηγορία προέλευσης (2020-2024)

Όσον αφορά τις εισπράξεις τελών από τα διάφορα λιμενικά ταμεία, από τους Πίνακες 15, 16 και 17 προκύπτουν τα παρακάτω βασικά συμπεράσματα:

- Πάνω από το 90% των εσόδων από τέλη προέρχονται κάθε χρόνο από τους Οργανισμούς Λιμένων (ΟΛ).
- Οι Οργανισμοί Λιμένων με κύρια συνεισφορά είναι ο ΟΛΠ, με περ. 55% (μ.ο. ετησίως) των συνολικών εσόδων από ΟΛΠ και ο ΟΛΘ με περ. 25%. Με άλλα, λόγια ο ΟΛΠ και ο ΟΛΘ είναι η βασική πηγή εσόδων της Ρ.Α.Λ. με πάνω από το 75% των ετήσιων εσόδων από τέλη.
- Η ετήσια συνεισφορά των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων (ΔΛΤ) κυμαίνεται από 4% έως 8% των συνολικών εσόδων από τέλη, ενώ ασήμαντη είναι η συμμετοχή των λοιπών λιμένων (κρατικών και ιδιωτικών).

Πίνακας 15 Είσπραξης Ανταποδοτικών Τελών από Οργανισμούς Λιμένων (ΟΛ), Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία (ΔΛΤ) και Λιμενικά Ταμεία (ΛΤ) (συμπεριλαμβάνονται και έσοδα παρελθόντων ετών)

2020		2021		2022		2023		2024	
983.157	ΟΛ:91% ΔΛΤ: 8% ΛΤ: 1%	831.420	ΟΛ:94,50% ΔΛΤ: 5.11% ΛΤ: 0,37%	925.891	ΟΛ:91,78% ΔΛΤ: 7,04% ΛΤ:1,17 %	1.101.644	ΟΛ:93% ΔΛΤ:6% ΛΤ: 1%	1.262.130	ΟΛ:95% ΔΛΤ:4,2% ΛΤ:0,8%

Πίνακας 16 Εισπράξεις από τους Οργανισμούς Λιμένων (ΟΛ) σε χιλ. ευρώ

ΟΛ	2020	2021	2022	2023	2024
Ραφήνας	67	4	6	9	10
Πειραιώς	466 (59%)	415 (55,24%)	477 (49%)	600 (58%)	682 (59%)
Πατρών	20	17	20	21	22
Νομού Εύοιας	0	27	14	10	11
Λαυρίου	10	10	12	19	20
Κέρκυρας	0	15	5	12	33
Καβάλας	10	8	4	10	11
Θεσσαλονίκης	222 (28%)	228 (30,30%)	241 (24%)	256 (25%)	269 (23%)
Ηρακλείου	23	16	19	28	32
Ηγουμενίτσας	21	15	16	22	31
Ελευσίνας	10	17	18	16	14
Βόλου	1	11	16	19	20
Αλεξανδρούπολης	2	2	4	5	7
ΣΥΝΟΛΟ	788	795	996	1.026	1.161

Πίνακας 17 Εισπράξεις από Λιμενικά Ταμεία (ΛΤ) και Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία (ΔΛΤ)

	2020	2021	2022	2023	2024
Λιμενικά Ταμεία (10)	12.111	3.089	10.894	10.469	10.073
Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία (75)	73.404	42.602	65.456	66.129	53.344
Δημοτικά Λιμενικά Γραφεία (6)	-	9,74	41,57	162	19,08
Μαρίνες και Ιδιωτικά Τερματικά	163	156	-		-
Έσοδα παρελθόντων ετών	112.957	47.514	45.273	30.545	41.236

2.3.5 Πορεία εξόδων της ΡΑΛ

Προκειμένου να επιτελέσει το έργο της η Ρ.Α.Λ. προβαίνει σε μια σειρά από δαπάνες για αμοιβές του μόνιμου και μη προσωπικού, για αμοιβές μελών του Δ.Σ., για ασφαλιστικές εισφορές και αποδόσεις εισπράξεων υπέρ τρίτων, για γενικά λειτουργικά έξοδα, αποσβέσεις, απόκτηση παγίων κ.α. Από την ανάλυση των ετήσιων εξόδων της Αρχής προκύπτουν τα κάτωθι κύρια συμπεράσματα:

- Τα μέσα ετήσια έξοδα ανέρχονται σε περ. 740.000 ευρώ και κυμαίνονται μεταξύ 685.563 ευρώ (2021) και 772.142 ευρώ (2024). Γενικά, τα στοιχεία επιβεβαιώνουν μια προσπάθεια συγκράτησης των δαπανών γύρω από τον μ.ο. (περ. 740.000).
- Η κύρια ετήσια δαπάνη αφορά στις αμοιβές του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού. Εκτιμάται ότι κατά μέσο όρο περ. το 70% των ετήσιων δαπανών αντιστοιχεί στις αμοιβές αυτές και στις ασφαλιστικές εισφορές υπέρ των εργαζομένων.
- Η δεύτερη κύρια δαπάνη είναι οι αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν υπέρ τρίτων.

Πίνακας 18 Απολογισμός εξόδων της Ρ.Α.Λ.

	2020	2021	2022	2023	2024
Αμοιβές ανθρώπινου δυναμικού (υπαλλήλων, αιρετών και τρίτων)	439.201	408.725	478.116	478.937	508.261
Συμμετοχή του Ν.Π.Δ.Δ. στην κοινωνική πρόνοια, ασφάλιση, εκπαίδευση και υγεία των υπαλλήλων κλπ	75.942	74.296	82.569	69.054	71.856
Αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν υπέρ τρίτων	169.755	173.601	181.581	170.006	172.652
Γενικό Σύνολο Εξόδων	733.318	685.563	755.760	747.018	772.142

2.3.6 Αποτελέσματα χρήσης και εξέλιξη ιδίων κεφαλαίων της Ρ.Α.Λ.

Η Ρ.Α.Λ. ως δημόσια ανεξάρτητη αρχή δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Βασική αποστολή της είναι η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και όχι ο προσπορισμός κερδών. Όπως αναφέρθηκε, τα από το νόμο προβλεπόμενα έσοδά της οφείλουν να καλύπτουν τις λειτουργικές της δαπάνες. Όμως τα κύρια έσοδα της Αρχής, προερχόμενα από τέλη επί των λιμενικών φορέων, εξαρτώνται από τον κύκλο εργασιών τους, δηλαδή από την εξέλιξη της ναυτιλιακής οικονομίας. Για το λόγο αυτό είναι κρίσιμη η δημιουργία αποθεματικών, τόσο για την αντιμετώπιση των διακυμάνσεων στα έσοδα, όσο και για την αύξηση των εσόδων από τους τόκους των αποθεματικών. Συνεπώς, η επίτευξη θετικών καθαρών αποτελεσμάτων χρήσης είναι σημαντική για το σχηματισμό αποθεματικών.

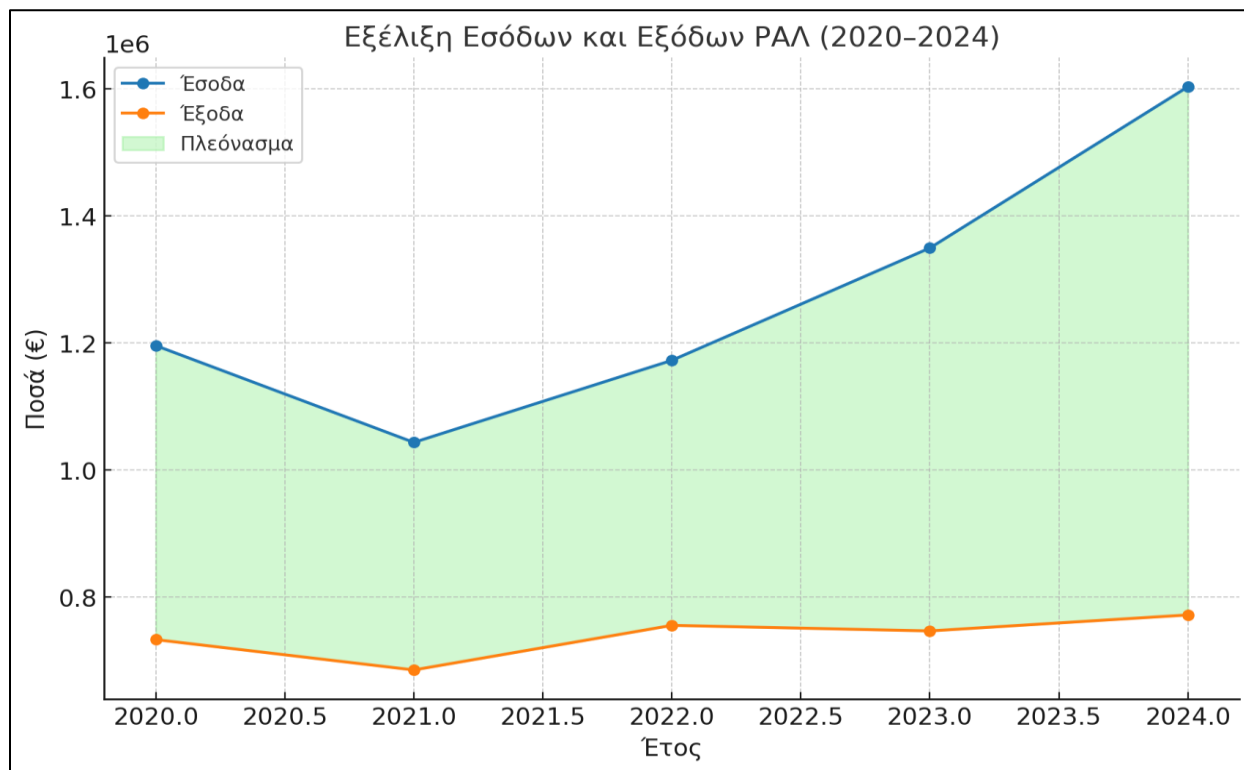
Από την ανάλυση των απολογιστικών στοιχείων (βλ. Πίνακες 19 και 20 και τα Γραφήματα 22, 23 και 24) συνάγονται τα εξής:

- Το αποτέλεσμα χρήσης για όλα τα έτη αναφοράς είναι θετικό και κυμαίνεται μεταξύ 358.192 ευρώ (2021) και 831.273 ευρώ (2024).
- Μετά από μία κάμψη του καθαρού αποτελέσματος το 2021, λόγω της παγκόσμιας κρίσης της πανδημίας, αυξάνονται σημαντικά τα ετήσια καθαρά αποτελέσματα (κατά 16% το 2022, 44% το 2023 και 38% το 2024). Σημειώνεται ότι το 2024 το καθαρό αποτέλεσμα είναι υψηλότερο από το γενικό σύνολο εξόδων της Αρχής.
- Τα ετήσια καθαρά αποτελέσματα αύξησαν σημαντικά τα αποθεματικά (ίδια κεφάλαια) της Ρ.Α.Λ. από 2.762.806 ευρώ το 2019 σε 5.490.549 ευρώ το 2024. Πρόκειται για μια αύξηση του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων της Αρχής κατά περ. 100% στο διάστημα 2020-2024.
- Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Ρ.Α.Λ. δύναται να καλύψει τις ετήσιες δαπάνες της για ένα διάστημα περ. 7,5 ετών. Αυτό σημαίνει ότι η Αρχή είναι ικανή να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά περιόδους κρίσης της ναυτιλιακής οικονομίας και μείωσης των εισπράξεων από τέλη επί των λιμενικών εσόδων.

Πίνακας 19 Αποτελέσματα χρήσης - Απολογιστικά στοιχεία (Δημόσια Λογιστική)

	2020	2021	2022	2023	2024
Γενικό σύνολο εσόδων	1.196.099	1.043.755	1.172.864	1.349.691	1.603.415
Γενικό σύνολο εξόδων	733.318	685.563	755.760	747.018	772.142
Καθαρό αποτέλεσμα	462.781	358.192	417.104	602.673	831.273

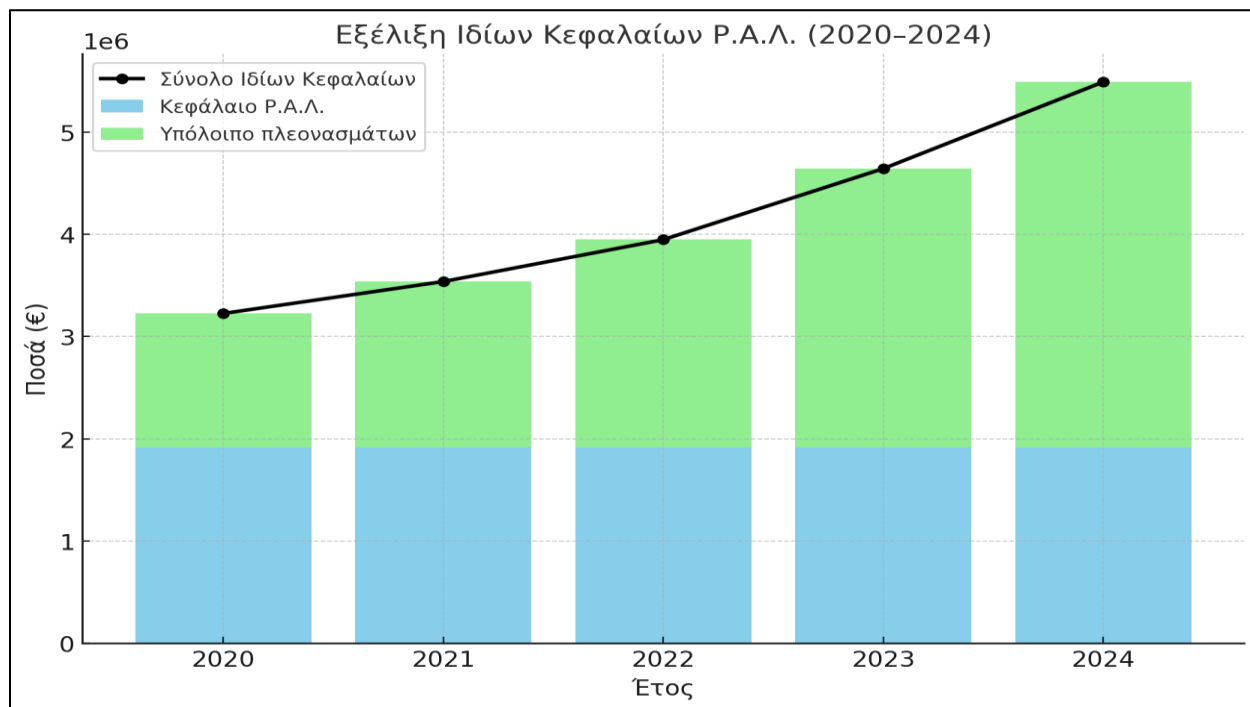
Γράφημα 22: Εξέλιξη εσόδων και εξόδων της Ρ.Α.Λ. και αποτελέσματα χρήσεων 2020-2024

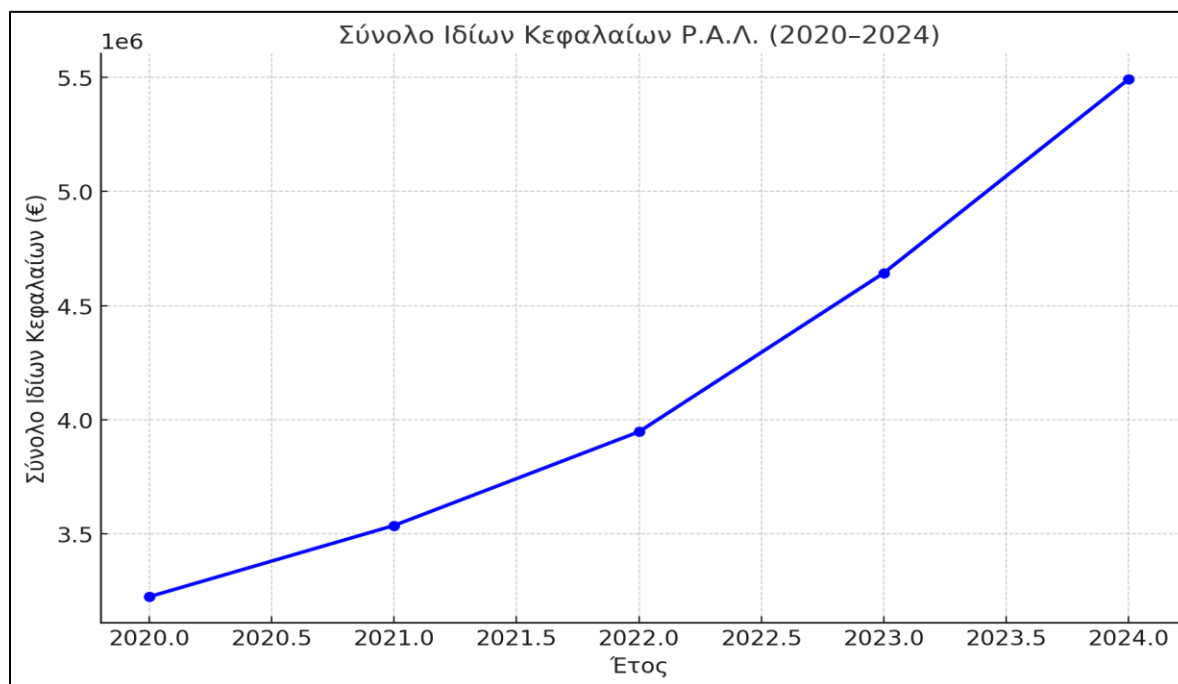
Πίνακας 20 Ίδια κεφάλαια της Ρ.Α.Λ.

	2020	2021	2022	2023	2024
Κεφάλαιο της Ρ.Α.Λ. (31/12/)	1.914.487,52	1.914.487	1.914.487,52	1.914.487	1.914.487
Υπόλοιπο ετήσιων πλεονασμάτων	1.311.099	1.622.949	2.032.959	2.727.905	3.576.061
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	3.225.587	3.537.436	3.947.446	4.642.392	5.490.549

Γράφημα 23: Εξέλιξη ιδίων κεφαλαίων (διαθεσίμων) και πλεονασμάτων της Ρ.Α.Λ. (2020-2024)

Γράφημα 24: Εξέλιξη συνόλου ιδίων κεφαλαίων (2020-2024)

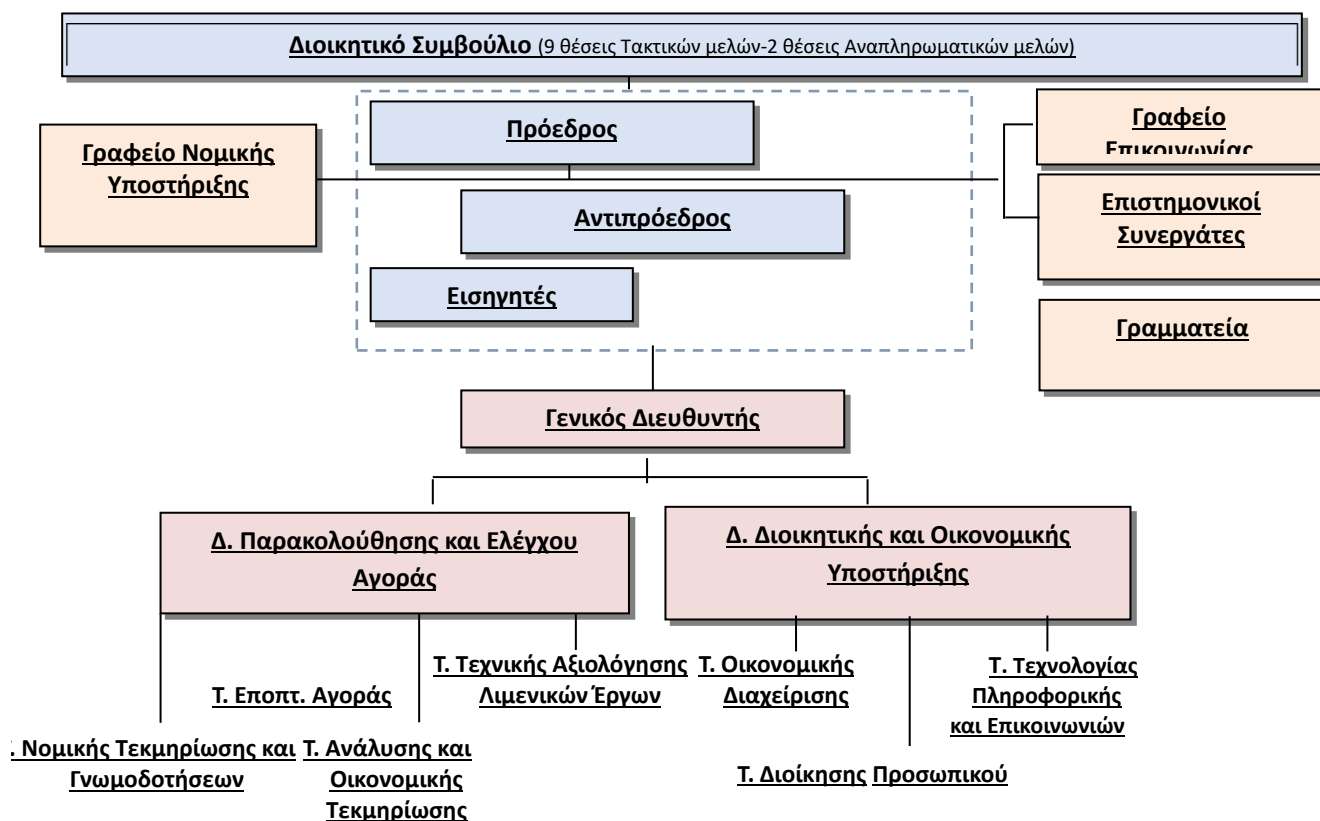
2.4 Οργάνωση και στελέχωση της ΡΑΛ

Η οργάνωση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων διέπεται από το ν.4389/2016 και τα άρθρα 6,7 και 9 έως 15 των κεφαλαίων ΙΙΙ και ΙV του Π.Δ. 19/2016, όπως ισχύει. Αναλυτικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποτελεί το ανώτατο όργανο της Αρχής και είναι αρμόδιο να εκδίδει αποφάσεις για κάθε θέμα αρμοδιότητας της Αρχής. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και οι Εισηγητές της Αρχής σύμφωνα με τον ν.4389/2016 είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και μαζί με τα υπόλοιπα πέντε (5) Μέλη, καθώς και δύο (2) αναπληρωματικά Μέλη απαρτίζουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής. Το σύνολο των Μελών απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την διάρκεια της θητείας τους και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους και υποχρεούνται να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας.

Στις 08.07.2022 με την υπ' αρ. 1000.0/47424/2022 Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με θέμα «Ορισμός Προέδρου, Αντιπροέδρου, δυο (2) εισηγητών και πέντε (5) τακτικών μελών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).» (ΦΕΚ 563/Υ.Ο.Δ.Δ./08.07.2022), διορίσθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, όπως αναλύεται στο σχετικό παράρτημα.

Το οργανόγραμμα της Αρχής παρουσιάζεται εποπτικά στο Γράφημα 25 που ακολουθεί:

Γράφημα 25: Οργανόγραμμα της Ρ.Α.Λ. (τέλος 2024)

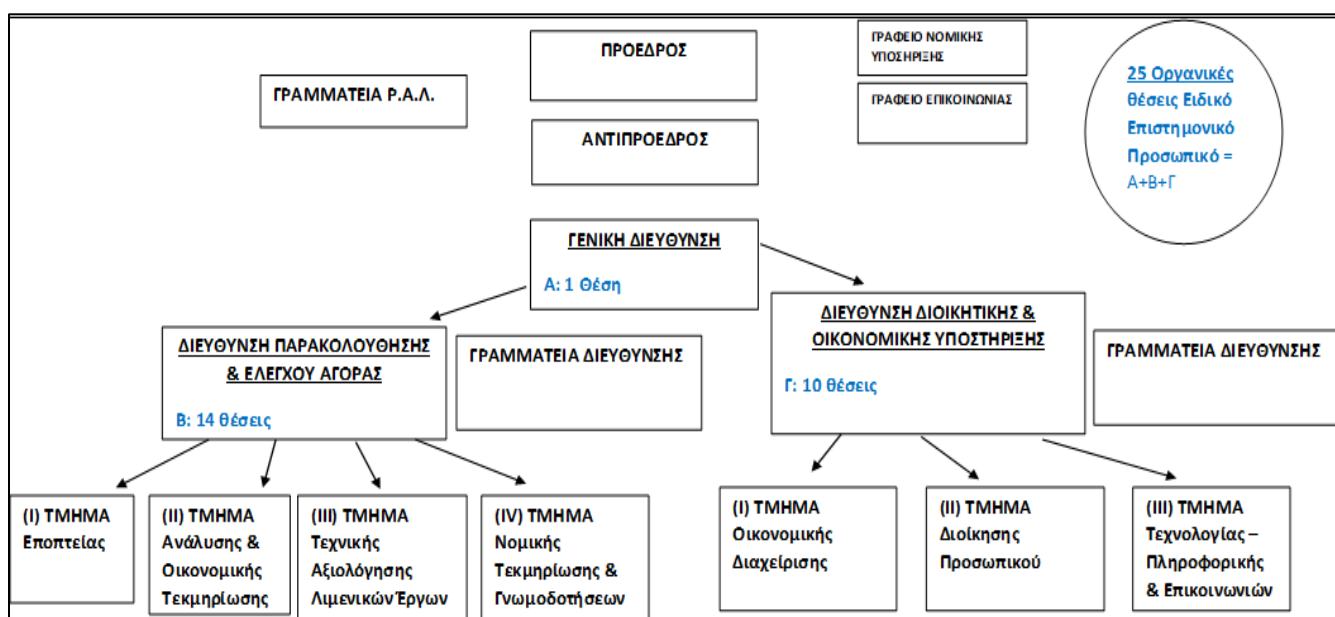

Η Διοίκηση της Αρχής επικουρείται από: (α) τη Γραμματεία, (β) το Γραφείο Νομικής Υποστήριξης και (γ) το Γραφείο Επικοινωνίας. Τα δύο τελευταία είναι αυτοτελή και υπάγονται απευθείας στον Πρόεδρο. Στον Πρόεδρο υπάγονται επίσης οι Επιστημονικοί Συνεργάτες. Υπό της ανώτατης διοίκησης βρίσκεται η Γενική Διεύθυνση, στην οποία υπάγονται (α) η Διεύθυνση Παρακολούθησης και Ελέγχου Αγοράς και (β) η Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης.

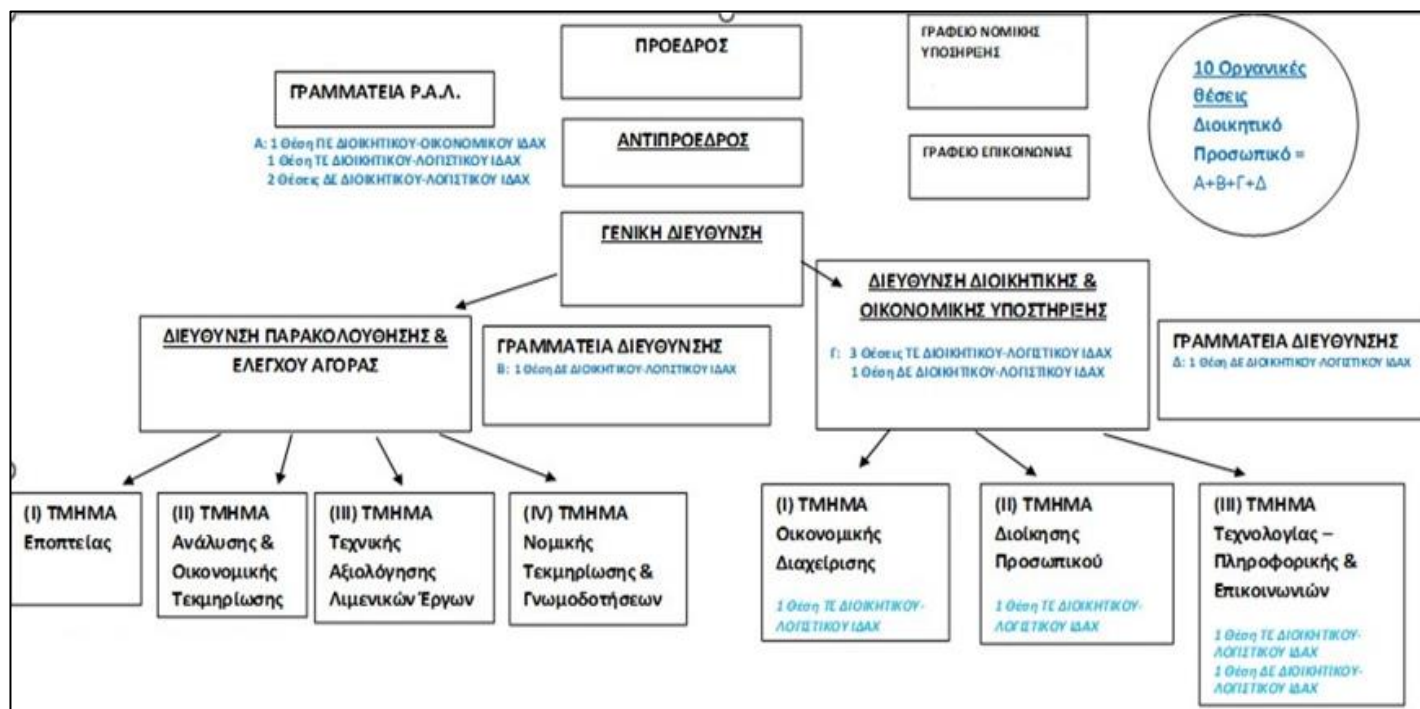
Στην πρώτη Διεύθυνση υπάγονται τα Τμήματα: (α) Εποπτείας, (β) Ανάλυσης και Οικονομικής Τεκμηρίωσης, (γ) Τεχνικής Αξιολόγησης Λιμενικών Έργων, και (δ) Νομικής Τεκμηρίωσης και Γνωμοδοτήσεων. Στη δεύτερη υπάγονται τα Τμήματα: (α) Οικονομικής Διαχείρισης, (β) Διοίκησης Προσωπικού, και (γ) Τεχνολογίας – Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Οι οργανικές θέσεις της Αρχής, εκτός της Διοίκησης είναι 35 (25 θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού και 10 θέσεις Διοικητικό Προσωπικό), εκ των οποίων την 31η Δεκεμβρίου 2024 ήταν στελεχωμένες οι έξι (6). Τα ισχύοντα Οργανογράμματα της Αρχής για Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό (ΕΕΠ) κα για Διοικητικό προσωπικό αποτυπώνονται στα παρακάτω Γραφήματα 26 και 27 αντίστοιχα. Από τα παρακάτω γραφήματα συνάγονται τα εξής:

- Από τις 25 οργανικές θέσεις για τη στελέχωση 7 τμημάτων, καλυμμένες είναι μόνον οι 6, δηλαδή το 24%.
- Τα 6 υφιστάμενα στελέχη του ΕΕΠ υπηρετούν σε 4 τμήματα. Δύο (2) τμήματα (Εποπτείας και Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών) δεν διαθέτουν κανένα στέλεχος ΕΕΠ.
- Από τις προβλεπόμενες θέσεις Διοικητικού Προσωπικού δεν είναι καμία καλυμμένη.

Γράφημα 26: Οργανόγραμμα Αρχής για Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό (ΕΕΠ)

Γράφημα 27: Οργανόγραμμα Αρχής για Διοικητικό Προσωπικό

Προκειμένου η Αρχή να ανταποκριθεί στο έργο της, που εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα της εγχώριας λιμενικής αγοράς, κατέβαλε καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (2020-2024) πλείστες ενέργειες για την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων ΕΕΠ και Διοικητικού Προσωπικού. Στις ενέργειες αυτές συμπεριλαμβάνονται:

- Συμμετοχή στη διαδικασία αιτήσεων Ετήσιου Προγραμματισμού Προσλήψεων σε συνέχεια εγκυκλίων του Υπουργείου Εσωτερικών με την υποβολή αιτημάτων για νέες προσλήψεις.
- Συμμετοχή στους κύκλους κινητικότητας και λήψη εγκρίσεων για υποδοχή υπαλλήλων. Όμως δεν κατέστη δυνατό να καλυφθούν οι εγκεκριμένες θέσεις είτε λόγω μη υποβολής αιτημάτων από υποψηφίους, είτε λόγω ανάκλησης αιτημάτων για απόσπαση από τους υποψηφίους είτε λόγω απαντήσεων από φορέα.
- Τελικά, σε συνέχεια ολοκλήρωσης των διαδικασιών του 3ου Έκτακτου Κύκλου Κινητικότητας έτους 2024 προσήλθαν στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων με απόσπαση:
 - ο Μία (1) μόνιμη υπάλληλος, Κλάδου ΠΕ Μηχανικών, ειδικότητας ΠΕ Μηχανολόγων Μηχανικών με βαθμό Α', όπου ανέλαβε υπηρεσία στο Τμήμα Τεχνικής Αξιολόγησης Λιμενικών Έργων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.
 - ο Μία (1) μόνιμη πολιτική υπάλληλος, κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού ειδικότητας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού με βαθμό Α', όπου ανέλαβε υπηρεσία στη Γραμματεία της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.

- Μία (1) υπάλληλος με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου, Κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και Ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού με βαθμό Β', όπου ανέλαβε υπηρεσία στη Γραμματεία της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.
- Προσλήψεις μετακλητών υπαλλήλων.

Μετά και τις νέες προσλήψεις, ο συνολικός αριθμός των στελεχών όλων των κατηγοριών της Αρχής αυξήθηκε σε 16 από 14 το 2020 (βλ. Πίνακα 21).

Πίνακας 21 Μέσος αριθμός προσωπικού κατά κατηγορία και συνολικά

	2020	2021	2022	2023	2024
Αορίστου χρόνου	8	8	9	7	10
Μετακλητοί	2	2	2	2	2
Αιρετοί πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης	4	4	4	4	4
ΣΥΝΟΛΟ	14	14	15	13	16

Η κάλυψη του συνόλου των οργανικών θέσεων θα προσδώσει ώθηση στις αναπτυξιακές προοπτικές της Ρ.Α.Λ. Το εξειδικευμένο προσωπικό πολύ υψηλών τυπικών προσόντων και ειδίκευσης πάνω στον τομέα του, αναμένεται να δημιουργήσει μια σταθερή δομή που θα ενισχύσει τη δυναμικότητα της Αρχής, θα υποστηρίξει και θα ενισχύσει ακόμα πιο αποτελεσματικά το έργο της.

2.5 Δράσεις εκπαίδευσης προσωπικού

Η σημασία της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και η «απόδοση» αυτής για την Αρχή μέσω της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσής του, ενισχύουν την εργασιακή αποτελεσματικότητα και εσωτερική επικοινωνία, τις εργασιακές σχέσεις, τη διαχείριση των συγκρούσεων και τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας. Η επιμόρφωση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης σχεδιάζεται και υλοποιείται από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά αναφέρονται:

- Συμμετοχή στελεχών της Οικονομικής Διαχείρισης της Ρ.Α.Λ. σε ειδικά προγράμματα περί δημόσιας λογιστικής, καθώς και διαδικασιών δημοσίων προμηθειών (2021).
- Συμμετοχή και λήψη πιστοποίησης επιτυχούς παρακολούθησης σε επιμορφωτικά προγράμματα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (2022) όπως:
 - Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμικά όργανα και πολιτικές
 - Σχεδιασμός και προετοιμασία διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών

- ο Ανάπτυξη διοικητικών ικανοτήτων: Διαχείριση έργου και κατάρτιση επιχειρησιακών σχεδίων
 - ο Διαχείριση της ηλεκτρονικής εφαρμογής «Απογραφή – Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου του Υπουργείου Εσωτερικών»
 - ο Εκπαίδευση για φορείς υπόχρεων σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης (Πόθεν Έσχες)
- Συμμετοχή και λήψη πιστοποίησης επιτυχούς παρακολούθησης σε επιμορφωτικά προγράμματα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης με τίτλο: «Ανάπτυξη Διοικητικών Ικανοτήτων: Επίλυση Προβλήματος (Problem Solving) και Τεχνικές Λήψης Απόφασης» (2023).
 - Συμμετοχή και λήψη πιστοποίησης επιτυχούς παρακολούθησης σε επιμορφωτικά προγράμματα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης με τίτλο: «Υγεία και ασφάλεια στην εργασία στον Δημόσιο Τομέα» και «Ελάχιστη βασική επαγγελματική εκπαίδευση εσωτερικών ελεγκτών βάσει του ΦΕΚ τεύχος Β' 03269» (2024).

2.6 Υποδομές Πληροφορικής – Μελέτες-Συστήματα Διαχείρισης

Μια ανεξάρτητη αρχή όπως η Ρ.Α.Λ. πρέπει να διαθέτει βασικό και αξιόπιστο εξοπλισμό πληροφορικής και επικοινωνιών για να διασφαλίζει την εύρυθμη, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία της, όπως για παράδειγμα:

- Υπολογιστικούς εξοπλισμούς όπως Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (Desktop/Laptop) με λειτουργικό σύστημα (Windows ή Linux) και επαρκή μνήμη και Εξυπηρετητές (Servers),
- περιφερειακές συσκευές (π.χ. εκτυπωτές και πολυμηχανήματα με δυνατότητα σάρωσης),
- δικτυακό εξοπλισμό και συστήματα ασφάλειας,
- μέσα επικοινωνίας (π.χ. σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, εφαρμογές τηλεδιάσκεψης),
- σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων (DMS),
- εξειδικευμένες ψηφιακές εφαρμογές για παρακολούθηση λιμενικών δραστηριοτήτων, είσπραξης τελών ή διοικητική υποστήριξη,
- κ.α.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (2020-2024) η διοίκηση της Ρ.Α.Λ. προχώρησε στην απόκτηση, αναβάθμιση και συντήρηση των υποδομών και εξοπλισμών πληροφορικής, στην απόκτηση μιας σειράς ψηφιακών εφαρμογών, στην εκπόνηση μελετών για την ασφάλεια πληροφοριών, καθώς και στην εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ISO 9001:2015.

Παρακάτω παρατίθενται συνολικά οι επενδύσεις και ενέργειες της Αρχής για την αναβάθμιση των υποδομών και συστημάτων πληροφορικής και για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και διοικητικής υποστήριξης. Από την παράθεση των στοιχείων αυτών διαπιστώνεται ότι η Αρχή

διαθέτει όλες τις βασικές υποδομές και ψηφιακές υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της.

Προμήθεια εξοπλισμών και συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

- Προμήθεια και εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος πιστοποίησης ωρών προσέλευσης και αποχώρησης εργαζομένων, σύμφωνα με τις υφιστάμενες νομοθετικές προβλέψεις και εγκυκλίων του Υπουργείου Εσωτερικών
- Προμήθεια συστήματος τηλεδιασκέψεων, προκειμένου να είναι δυνατή η διεξαγωγή συνεδριάσεων μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και στελεχών της Αρχής κατά την περίοδο επιβολής των έκτακτων μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας COVID
- Προμήθεια φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών προκειμένου να είναι εφικτή η τηλεργασία μελών και στελεχών της Αρχής
- Προμήθεια πολυμηχανημάτων εκτύπωσης και σάρωσης εγγράφων.
- Προμήθεια συσκευής καταγραφής διελεύσεων προσωπικού με αναγνώστη κάρτας και ετήσιας υποστήριξης μέσω Internet.

Προμήθεια ψηφιακών υπηρεσιών / αδειών

- Προμήθεια πρόσθετων αδειών συστήματος διαχείρισης εγγράφων και ροής εργασιών, εν όψει της αύξησης του στελεχιακού δυναμικού της Αρχής.
- Προμήθεια δέκα (10) αδειών λογισμικού γραφείου (Microsoft Office Professional Plus 2019 ESD) για την εγκατάστασή τους σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές των μελών και στελεχών της Αρχής.
- Ψηφιακή υπηρεσία πρόσβασης σε εξειδικευμένη τράπεζα Νομικών πληροφοριών, την κάλυψη πάγιων νομικών αναγκών της Αρχής.
- Προμήθεια πέντε (5) πρόσθετων αδειών χρηστών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αύξηση χωρητικότητας υφιστάμενης άδειας για την κάλυψη των αναγκών της Αρχής.
- Ψηφιακή υπηρεσία πρόσβασης σε εξειδικευμένη τράπεζα Νομικών δεδομένων, την κάλυψη πάγιων νομικών αναγκών της Αρχής.
- Υπηρεσίες σχεδιασμού και ανάπτυξης ηλεκτρονικής πλατφόρμας διαχείρισης διαδικασιών και τελών.

Προμήθεια υπηρεσιών συντήρησης/αναβάθμισης συστημάτων

- Υπηρεσίες συντήρησης, υποστήριξης και ανάπτυξης νέων λειτουργιών του λογισμικού τήρησης Δημοσίου Λογιστικού.
- Αναβάθμιση του Server της Αρχής με την προμήθεια άδειας WAN Port SW Activation Lic (Load Balancer) και τρίτης γραμμής δεδομένων.

- Υπηρεσίες συντήρησης και υποστήριξης της λειτουργίας των προϊόντων και εφαρμογών λογισμικού του συστήματος ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου.
- Υπηρεσίες συντήρησης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email Hosting).
- Υπηρεσίες πλήρους τεχνικής υποστήριξης εκτυπωτικού μηχανήματος.
- Υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης τηλεφωνικών συσκευών.
- Υπηρεσίες συντήρησης & υποστήριξης της Πληροφοριακής Υποδομής της Αρχής.
- Πλήρης αναβάθμιση του server μέσω εξοπλισμού & λογισμικού και των αντίστοιχων παρεχόμενων υπηρεσιών στο πλαίσιο αναβάθμισης της υφιστάμενης δικτυακής και πληροφοριακής υποδομής της Αρχής καθώς και υπηρεσίες αξιολόγησης και αναθεώρησης της ποιοτικής διασφάλισης των συστημάτων (Penetration Test/έλεγχος παρείσδυσης).

Μελέτες

- Μελέτη υποδομής πληροφοριακών συστημάτων και ασφάλειας πληροφοριών στην Αρχή
- Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης, ανάλυση αναγκών και έλεγχος υποδομών για δημιουργία πλατφόρμας διαχείρισης ανταποδοτικών τελών Αρχή.

Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης

- Εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ISO 9001:2015

2.7 Εσωτερικός έλεγχος

Εσωτερικός έλεγχος (internal audit), σύμφωνα με το άρ. 3 περ. 8 του ν.4795/2021, αποτελεί «μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του φορέα. Βοηθάει τον φορέα να επιτύχει τους αντικειμενικούς του στόχους, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των διαδικασιών διακυβέρνησης», ενώ, σύμφωνα με το όπως αυτός ορίζεται στο ν.3492/2006 (άρθρ. 4), είναι «η ανεξάρτητη ελεγκτική - συμβουλευτική δραστηριότητα παροχής διαβεβαίωσης περί της επάρκειας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ενός φορέα, με στόχο τη βελτίωση των λειτουργιών του και την επίτευξη των στόχων του, χρησιμοποιώντας συστημικές και δομημένες μεθοδολογίες. Οι μεθοδολογίες αυτές στοχεύουν κυρίως στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που διέπουν τη λειτουργία του, των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου και των διαδικασιών ελέγχου».

Το «Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O.» αποτελεί «ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο πλαίσιο που περιγράφει τα επιμέρους στοιχεία, λειτουργίες και διαδικασίες ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου στο επίπεδο κάθε φορέα.», σύμφωνα με την περ. 13 του άρ. 3 του ν.4795/2021.

Η λειτουργία Συστημάτων και Δραστηριοτήτων Εσωτερικού Ελέγχου στο Δημόσιο Τομέα κρίνεται απαραίτητη βάσει της κείμενης νομοθεσίας, ήτοι το ν.4270/14 και το ν.4795/2021, διότι με αυτό τον τρόπο προστατεύονται τα συμφέροντα του κράτους, των φορέων γενικής κυβέρνησης καθώς και των υπόλοιπων άμεσα ενδιαφερόμενων, ενώ διασφαλίζεται η απρόσκοπτη οικονομική, αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των φορέων γενικής κυβέρνησης. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4270/2014 (άρθρ.168), εσωτερικός έλεγχος πραγματοποιείται σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ορίζεται στο ν.3492/2006 (άρθρ. 4).

Στον Κανονισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών της Ρ.Α.Λ., δεν έχει προβλεφθεί και δε λειτουργεί Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, ούτε διεύθυνση ή τμήμα ή γραφείο, με σχετικό αντικείμενο, ώστε να είναι σε θέση να διεκπεραιώσει την ως άνω υπηρεσία όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία (άρ. 168 του ν.4270/2014 και άρ. 9 του ν.4795/2021). Μέχρι την αλλαγή του Κανονισμού και την πρόσληψη προσωπικού ειδικών προσόντων συναφούς γνωστικού αντικείμενου, εξειδίκευσης και εμπειρίας στη Ρ.Α.Λ., το άρθρο 168 του ν.4270/2014 ορίζει την αναγκαιότητα και υποχρέωση όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης κατάρτισης Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές παρέχουν στη Διοίκηση αξιόλογες πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων που διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής, επιθεωρώντας το σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, αξιολογεί τόσο τον αποτελεσματικό σχεδιασμό του συστήματος διαδικασιών όσο και την αποτελεσματική λειτουργία του. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής πρέπει να έχει διαρκή ετοιμότητα και ευαισθησία για την ανακάλυψη γεγονότων μέσα στο φορέα που χρειάζονται να αναφερθούν στα ανώτερα ιεραρχικά κλιμάκια.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η μεγαλύτερη ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα, που αποτελούν τα βασικά στοιχεία ενός πετυχημένου και αποτελεσματικού ελέγχου, ο Εσωτερικός Έλεγχος δεν δύναται να πραγματοποιείται από υπηρεσιακά στελέχη της Ρ.Α.Λ. Για την αποτελεσματική διενέργεια των ελέγχων, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από επιρροές των ελεγχόμενων. Γι' αυτό το λόγο, οργανωτικά θα πρέπει να υπάγονται, απευθείας στη Διοίκηση της Ρ.Α.Λ. ή σε καθορισμένη από αυτή Επιτροπή Ελέγχου.

Η Ρ.Α.Λ. προς διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών της, την πρόληψη ενδεχόμενων περιπτώσεων με αρνητικό αντίκτυπο, αλλά και ενισχύοντας τις υπηρεσίες της προς τους φορείς και τους πολίτες, προέβη κατά την περίοδο αναφοράς (2020-2024) στην ενίσχυση του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου μέσω παροχής υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, με σκοπό την ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και τη βελτιστοποίηση της λειτουργικότητας των υπηρεσιών της. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, οι εργασίες του εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Καταγραφή σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των υπηρεσιών των διαδικασιών λειτουργίας του φορέα που έχουν οικονομικό αντικείμενο διενέργειας και ολοκλήρωσης όλων των διαδικασιών που επηρεάζουν τα οικονομικά δεδομένα του φορέα.
- Ενημέρωση των οργάνων και των προϊσταμένων των Υπηρεσιών σε θέμα οργάνωσης, διασφαλίζοντας ελεγκτικές διαδικασίες που εντοπίζουν και αποτρέπουν λάθη – παραλείψεις.
- Επισημάνσεις των θεμάτων που ο φορέας πρέπει να βελτιώσει, ώστε να αποφεύγονται λάθη που θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά την οικονομική κατάσταση του φορέα.
- Έλεγχο των συστημάτων διακυβέρνησης και λειτουργίας και την παροχή διαβεβαίωσης περί της επάρκειας αυτών, με σκοπό την υποστήριξη του φορέα για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων και για τη λήψη μέτρων, όπου απαιτείται,
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, είτε ως αρωγή προς τον επικεφαλής του φορέα είτε στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος εργασιών, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του φορέα,
- Διασφάλιση της ορθής, αποτελεσματικής και ασφαλούς διαχείρισης και χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων και
- Αξιολόγηση της λειτουργίας, των δραστηριοτήτων και των προγραμμάτων του φορέα βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Τα βασικά πορίσματα των διενεργηθέντων ελέγχων της Αρχής μέσω παροχής εξειδικευμένων ελεγκτικών υπηρεσιών έχουν ως ακολούθως:

- Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε το Δεκέμβριο του 2021, τα αποτελέσματα του οποίου εγκρίθηκαν από τα μέλη του Δ.Σ., σύμφωνα με την υπ. αριθμό 259/2022 Απόφαση της Αρχής (92^η Συνεδρίαση), δεν διαπιστώθηκαν ουσιώδεις αδυναμίες στην επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής, οι οποίες θα μπορούσαν να το καταστήσουν ανεπαρκές ή να περιορίζουν ουσιωδώς την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητά του. Επίσης, εγκρίθηκαν οι Ενότητες «Α'-Αξιολόγηση/εκτίμηση των διαβαθμισμένων κινδύνων καθώς και καταγραφή διαδικασιών που χρήζουν δημοσιονομικού ενδιαφέροντος στη Ρ.Α.Λ.», « Β'-Εκπαίδευση, κατάρτιση, υλικοτεχνική υποδομή και καθοδήγηση του υφιστάμενου προσωπικού καθώς και διενέργεια εσωτερικού ελέγχου στη Ρ.Α.Λ.» και «Γ'-Αναθεωρημένο Εγχειρίδιο πολιτικών, διαδικασιών και δικλείδων ασφαλείας στη Ρ.Α.Λ.», οι οποίες αποτελούν σώμα με την σχετική Εισήγηση ενώπιον του Δ.Σ. για την υιοθέτηση των πορισμάτων του διενεργηθέντος ελέγχου.
- Κατόπιν της ολοκλήρωσης της παροχής εξειδικευμένων ελεγκτικών υπηρεσιών και την παραλαβή των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου και των παραδοτέων (Ετήσια έκθεση για την χρήση 2023, Πλάνο Ελέγχου 2024), τα οποία αποτελούν μέρος της σχετικής Εισήγησης ενώπιον του Δ.Σ. για την υιοθέτηση των πορισμάτων του διενεργηθέντος ελέγχου, εγκρίθηκαν με την υπ. αρ. 319/2024 Απόφαση της Αρχής με θέμα «Έγκριση έκθεσης

Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 2023 και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2024» (121^η Συνεδρίαση).

- Ομοίως για την επόμενο έτος με την Απόφαση 363/2025 (Συνεδρίαση 138/20-01-2025) με θέμα «Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 2024 και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2025» η Αρχή ομόφωνα ψήφισε την Έγκριση της έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 2024 και την Έγκριση του Ετήσιου Προγράμματος Εσωτερικού Ελέγχου 2025 και παράλληλα προχώρησε στη χορήγηση εξουσιοδότησης προς τον Πρόεδρο της Αρχής για τις απαραίτητες ενέργειες κοινοποίησης των ανωτέρω σύμφωνα με το Νόμο.

2.8 Λειτουργία ΔΣ

Σύμφωνα με το Άρθρο 116 ν. 4389/2016 και του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης (π.δ. 19/2016 «Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωση Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων», Α' 28/2016, όπως ισχύει τροποποιημένο) η Ρ.Α.Λ. συνέρχεται στην έδρα της κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου της τουλάχιστον μία φορά το μήνα, ενώ δύναται να συνεδριάζει και εκτός έδρας ή με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Στις συνεδριάσεις της Ρ.Α.Λ. εκτός του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών αυτής μπορούν να προσκαλούνται, αναλόγως και της ημερήσιας διάταξης, εκπρόσωποι διαφόρων φορέων της ναυτιλίας (π.χ. της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος, του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας, της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος ή/και της Ομοσπονδίας Υπαλλήλων Λιμανιών Ελλάδος), με δικαίωμα λόγου, όμως χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Για να έχει μια συνεδρίαση της Ρ.Α.Λ. απαρτία θα πρέπει να μετέχουν στη συνεδρίαση πέντε (5) τουλάχιστον μέλη, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος ή, απουσιάζοντας αυτού, ο Αντιπρόεδρος.

Κατά την περίοδο αναφοράς, έλαβαν χώρα οι κάτωθι συνεδριάσεις του Δ.Σ. της Αρχής:

- 2020: Από 67η Συνεδρίαση/14.05.2020 έως 79η Συνεδρίαση/29.12.2020 σύνολο 13 τακτικές.
- 2021: Από 80η Συνεδρίαση/22.01.2021 έως 92η Συνεδρίαση/21.12.2021 σύνολο 13 τακτικές.
- 2022: Από 93η Συνεδρίαση/31.01.2022 έως 106η Συνεδρίαση/28.12.2022 σύνολο 14 τακτικές.
- 2023: Από 107η Συνεδρίαση/27.01.2023 έως 120η Συνεδρίαση/21.12.2023 σύνολο 14. Εκ των οποίων είναι 12 τακτικές και 2 έκτακτες (109/17-03-2023 και 119/20-12-2023).
- 2024: Από 121η Συνεδρίαση/31.01.2024 έως 129η Συνεδρίαση /24.05.2024 σύνολο 9 τακτικές.

Από την καταγραφή και ανάλυση των παραπάνω στοιχείων προκύπτει ότι κατά την περίοδο αναφοράς το Δ.Σ. της Ρ.Α.Λ. συνεδρίαζε νομίμως τουλάχιστον 1 φορά τον μήνα (βλ. Πίνακα 22), ενώ από τις συνολικά 63 συνεδριάσεις μόνον 2 ήταν έκτακτες.

Πίνακας 22 Αριθμός συνεδριάσεων ΔΣ

2020 (7 μήνες)	2021	2022	2023	2024 (5 μήνες)
13	13	14	14	9

2.9 Μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου

Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος αποτελεί κορυφαία διαδικασία του κοινοβουλευτικού μας συστήματος. Συνιστά αφενός συνταγματικό κατοχυρωμένο δικαίωμα των Ελλήνων βουλευτών αφετέρου συνταγματική υποχρέωση των μελών της Κυβέρνησης.

Τα μέσα στα οποία η Αρχή καλείται ανά καιρούς να συμβάλλει είναι:

- Αναφορές (άρθρο 125 του ΚτΒ)
- Ερωτήσεις (άρθρα 126-128B του ΚτΒ)
- Επίκαιρες ερωτήσεις (άρθρα 129-132Α του ΚτΒ)
- Αιτήσεις Κατάθεσης Εγγράφων (άρθρο 133 του ΚτΒ)
- Επερωτήσεις (άρθρα 134-137 του ΚτΒ)
- Επίκαιρες επερωτήσεις (άρθρο 138 του ΚτΒ)

Με σκοπό την συμβολή στη διαδικασία παροχής τεκμηριωμένης πληροφόρησης και ενημέρωσης της Βουλής και του κοινοβουλευτικού ελέγχου της αποτελεσματικότητας της εκτελεστικής εξουσίας και της Διοίκησης, η Αρχή συνεισέφερε στα μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου, όπως περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 23 Απαντήσεις σε Μέσα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

A/A	ΑΡ. ΠΡΩΤ. Ρ.Α.Λ.	ΘΕΜΑ
2020 (28.5-31.12)		
1	1104/15-06-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
2	1385/29-07-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
3	1691/15-09-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
4	1697/15-09-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ

5	1818/01-10-2025	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
6	1838/02-10-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
7	1865/06-10-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΥΛΩΝΑΚΗ
8	2074/30-10-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
9	2090/02-11-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΤΣΗ
10	2183/17-11-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΣΙΜΑΤΗ
11	2270/20-11-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
12	2523/09-12-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΥΛΩΝΑΚΗ
13	2540/10-12-2020	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
2021		
1	230/27.01.21	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
2	266/03.02.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΟΥ
3	313/10.02.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
4	326/11.2.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
5	412/23.02.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
6	441/26.2.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
7	466/03.03.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
8	627/24.03.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΣΙΜΑΤΗ
9	679/02.04.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
10	716/07.04.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
11	860/26.4.2021	
12	974/20.05.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
13	1272/16.7.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
14	1273/16.7.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
15	1343/30.07.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ

16	1525/17.09.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΛΕΞΙΑΔΗ
17	1571/30.09.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
18	1721/25.10.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΛΕΞΙΑΔΗ
19	2006/24.11.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΚΕ
20	2014/26.11.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
21	2112/07.12.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΡΣΕΝΗ
22	2113/07.12.2021	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
2022		
1	62/17-01-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΡΣΕΝΗ
2	166/09-02-22	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
3	167/09-02-22	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
4	168/09-02-22	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ
5	272/04-03-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΟΥ
6	326/18-03-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
7	327/18-03-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΥ
8	608/10-05-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΡΣΕΝΗ
9	911/08-07-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
10	1253/08-08-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
11	1581/17/10/22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΣΙΜΑΤΗ
12	1596/18-10-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΜΕΡΑ25
13	1633/21-10-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
14	1706/02-11-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΤΣΗ
15	1745/11-11-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
16	1776/17-11-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
17	1853/30-11-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΜΕΡΑ25

18	1961/13-12-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΣΙΜΑΤΗ
19	2023/21-12-22	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΛΕΞΙΑΔΗ
2023		
1	46/11-01-2023	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
2	246/01.02.2023	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ
3	263/03.02.2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ
4	350/15-02-2023	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
5	471/08.03.2023	ΑΚΕ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
6	484/09-03-2023	ΑΚΕ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΡΑΓΚΟΥΣΗ
7	492/10.03.2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗ, ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ ΚΑΙ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ
8	503/13-03-2023	ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗ
9	558/13.03.2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗ
10	560/22.03.2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
11	1255/28-07-2023	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΑΜΟΥΛΑΚΗ
12	1633/24.10.2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
13	1932/11-12-2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
14	1933/11-12-2023	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
15	1934/11-12-2023	ΕΡΩΤΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΚΕ
16	1956/18.12.2023	ΕΡΩΤΗΜΑ 14 ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
2024		
1	14/08.01.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΡΙΖΑ
2	21/09.01.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
3	267/13.02.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗ, ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ ΚΑΙ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ
4	278/14.02.2024	ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΚΕ

5	299/19.02.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ
6	300/19.02.2024- 324/21.02.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ
7	298/19.02.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ
8	331/22.02.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
9	347/27.02.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ
10	526/02.04.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΥΣΗΣ
11	533/03.04.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Κ.Κ.Ε.
12	574/11.04.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΜΠΙΑΓΚΗ ΚΑΙ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ
13	633/23.04.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
14	669/08.05.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Κ.Κ.Ε.
15	745/23.05.2024	ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΝΕΑΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

2.10 Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων

Η Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (Ε.Σ.Α.Λ.), συντονίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ο οποίος προεδρεύει αυτής, ενώ το έργο της Επιτροπής, καθορίζεται στο άρθρο δέκατο ένατο του ν.2932/2001, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του ν.3153/2003,(Α' 153), με το άρθρο 207 του ν.4072/2012 (Α' 86), με το άρθρο 44 του ν.4150/2013 (Α' 102), με το άρθρο 40 του ν.4256/2014 (Α' 92), με το άρθρο 31 του ν.4368/2016 (Α' 21), με το ν.4504/2017 (Α' 184), το άρθρο 64 του ν.4676/2020 (Α' 67) και το άρθρο 156 του ν.4938/2022 (Α' 109).

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων προβλέπεται ότι στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής συνιστάται Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (Ε.Σ.Α.Λ.). Η Ε.Σ.Α.Λ. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και μετέχουν με τους αναπληρωτές τους: ο Γενικός Γραμματέας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, ως Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, ως μέλος, δύο (2) εκπρόσωποι του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, οι αρμόδιοι Γενικοί Γραμματείς, ως εκπρόσωποι, των Υπουργείων Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού, ο Πρόεδρος της Ρ.Α.Λ., καθώς και ένας (1) εκπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του Υπουργείου Ναυτιλίας και

Νησιωτικής Πολιτικής (Υ.ΝΑ.Ν.Π.). Στις συνεδριάσεις της Ε.Σ.Α.Λ. καλούνται υποχρεωτικά, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος (Ε.ΛΙΜ.Ε.), ένας (1) εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ένωσης Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού (Π.Ε.Π.Ε.Ν.), ένας (1) εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ε.Ν.), ένας (1) εκπρόσωπος του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Ν.Ε.Ε.), ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων (Ε.Ε.Ν.Μ.Α.), ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Εφοπλιστών Κρουαζιερόπλοιων και Φορέων Ναυτιλίας (Ε.Κ.Φ.Ν.), καθώς και εκπρόσωπος του οικείου δήμου και/ή της οικείας περιφέρειας, εφόσον συζητούνται ζητήματα αρμοδιότητάς τους. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής μπορούν, επίσης, να καλούνται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθηγητές Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, με ειδίκευση σε θέματα εκτέλεσης λιμενικών έργων, καθώς επίσης και προϊστάμενοι Διευθύνσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ή άλλων Υπουργείων, με αντικείμενο αρμοδιότητας συναφές προς τα εξεταζόμενα από την Ε.Σ.Α.Λ. θέματα.

Ο Γενικός Γραμματέας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, ο οποίος προεδρεύει της Ε.Σ.Α.Λ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, εισηγείται τα προς συζήτηση θέματα και επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων της Επιτροπής. Για τις αποφάσεις της Ε.Σ.Α.Λ., που επηρεάζουν την εθνική άμυνα και ασφάλεια της χώρας, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Έργο της Επιτροπής είναι:

α) Ο γενικός σχεδιασμός των προγραμμάτων, των μελετών και των έργων για τη δημιουργία, βελτίωση και αναβάθμιση της λιμενικής υποδομής και ο καθορισμός των προτεραιοτήτων ανάπτυξης του λιμενικού δυναμικού της χώρας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του θεσμοθετημένου εθνικού και περιφερειακού χωρικού σχεδιασμού.

β) Η ιεράρχηση των εκτελεστέων έργων και η κατανομή πιστώσεων μεταξύ αυτών.

γ) Ο καθορισμός των προδιαγραφών εκτέλεσης λιμενικών έργων, με στόχο την προσαρμογή της λιμενικής υποδομής στη νέα τεχνολογία ναυπήγησης πλοίων και στις νέες συνθήκες που δημιουργεί η απελευθέρωση της ακτοπλοΐας.

δ) Η παρακολούθηση εκτέλεσης των λιμενικών έργων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, από τους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς.

ε) Η παροχή γνώμης για την έγκριση, αναθεώρηση και επικαιροποίηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Μελετών Διαχείρισης (Master Plans) ή Προγραμμάτων Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (Π.Ε.Α.Λ.). Για τους λιμένες αρμοδιότητας των δημοτικών λιμενικών ταμείων, της πιο πάνω γνώμης της Ε.Σ.Α.Λ. προηγείται η χορήγηση γνώμης από το αρμόδιο δημοτικό συμβούλιο εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος από τον φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα.

στ) Η παροχή γνώμης κατά την περ. δ' της παρ. 9.

Η σύνταξη Αναπτυξιακού Προγράμματος και η Μελέτη Διαχείρισης (Master Plan) είναι υποχρεωτική για τους λιμένες που έχουν χαρακτηριστεί ως διεθνούς ενδιαφέροντος ή εθνικής σημασίας, σύμφωνα με την κατάταξη λιμένων του άρθρου 21 του ν.3450/2006 (Α' 64). Για λιμένες μείζονος ενδιαφέροντος, σύμφωνα με την πιο πάνω κατάταξη, συντάσσεται Πρόγραμμα Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (Π.Ε.Α.Λ.).

Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από γνώμη της Ε.Σ.Α.Λ., εγκρίνονται τα Αναπτυξιακά Προγράμματα και Μελέτες Διαχείρισης Λιμένα (MasterPlan) των λιμένων της χώρας που έχουν χαρακτηριστεί ως διεθνούς ενδιαφέροντος ή εθνικής σημασίας. Με τα σχέδια αυτά καθορίζονται τα μέγιστα επιτρεπόμενα όρια της ζώνης λιμένα, οι χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης στη χερσαία ζώνη του λιμένα, οι επιτρεπόμενες προσχώσεις και τα γενικά χαρακτηριστικά των προγραμματιζόμενων έργων που εξυπηρετούν την εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική, βιομηχανική και αλιευτική κίνηση, καθώς και την επισκευή και τον δεξαμενισμό πλοίων, η κυκλοφοριακή οργάνωση και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για την εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας και της ασφάλειας του λιμένα. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα γίνεται και η περιβαλλοντική έγκριση των πιο πάνω σχεδίων, ύστερα από τήρηση της διαδικασίας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης κατά τις οικείες διατάξεις, με εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και υποβολή στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διαβούλευση με το κοινό και τις αρμόδιες αρχές, αξιολόγηση της μελέτης και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης, καθώς και έκδοση εισήγησης, οι όροι της οποίας ενσωματώνονται στο διάταγμα. Εφόσον στη χερσαία ή θαλάσσια ζώνη του λιμένα υπάρχουν μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι ή άλλα πολιτιστικά στοιχεία και σύνολα, τα προεδρικά διατάγματα του πρώτου εδαφίου προτείνονται και από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού. Αν τα Αναπτυξιακά Προγράμματα και Μελέτες Διαχείρισης Λιμένα (Master Plan) και οι λιμένες του πρώτου εδαφίου συνεχόνται με σιδηροδρομικές και εθνικές οδικές υποδομές, τα προεδρικά διατάγματα της παρούσας προτείνονται και από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών.

Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται και για κάθε αναθεώρηση ή ουσιώδη τροποποίηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και των Μελετών Διαχείρισης Λιμένα (MasterPlan) των λιμένων διεθνούς ενδιαφέροντος ή εθνικής σημασίας. Κατ' εξαίρεση, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ύστερα από γνώμη της Ε.Σ.Α.Λ., μπορεί να επέρχονται μεμονωμένες και μη ουσιώδεις τροποποιήσεις στα Αναπτυξιακά Προγράμματα και τις Μελέτες Διαχείρισης Λιμένα (MasterPlan) των πιο πάνω λιμένων. Για τις τροποποιήσεις αυτές δεν απαιτείται να ακολουθηθεί η διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, εφόσον κατά τον διενεργούμενο περιβαλλοντικό πρόελεγχο διαπιστωθεί ότι δεν επιφέρουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, η Ρ.Α.Λ. συμμετέχει, μέσω του Προέδρου και του αναπληρωτή του, Αντιπροέδρου αυτής, με δικαίωμα ψήφου στην ΕΣΑΛ και παρέχει γνώμη επί του συνόλου των αρμοδιοτήτων που αναπτύχθηκαν ανωτέρω συμμετέχοντας και στις προπαρασκευαστικές εργασίες. Ο Πρόεδρος της Αρχής στο έργο του υποστηρίζεται πρωτίστως από το Τμήμα Τεχνικής Αξιολόγησης Λιμενικών Έργων, το οποίο μελετά τα θέματα που θα εξεταστούν, αναζητά τυχόν σχετικές τρέχουσες/εκκρεμούσες υποθέσεις ή καταγγελίες στο αρχείο της Αρχής, συντάσσει ενημερωτικές εισηγήσεις που βασίζονται στην τήρηση ή μη των όρων παραχώρησης και της κείμενης νομοθεσίας και διατυπώνει απόψεις επί τυχόν τεχνικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την έγκριση, αναθεώρηση και επικαιροποίηση των Γενικών Προγραμματικών Σχεδίων (Master Plan) ή Προγράμματος Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (Π.Ε.Α.Λ.) ή κατά τον καθορισμό των χρήσεων γης και των όρων δόμησης. Κατά τα έτη αναφοράς, η Ρ.Α.Λ. συμμετείχε ενεργά στις παρακάτω συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ διατυπώνοντας απόψεις/ παρατηρήσεις και κρίσεις:

2020 (από 28/5 – 31/12)

84Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (23-07-2020)

1. Επικαιροποίηση – Τροποποίηση Γενικού Προγραμματικού Σχεδίου (Master Plan) Νοτίου Λιμένα Πατρών, ως προς τους Όρους και Περιορισμούς Δόμησης και τις Χρήσεις Γης.
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη Στρατηγική Επένδυση «Κατασκευή και Λειτουργία Πολυτελούς Τουριστικής Μονάδας Vip Exclusive Club»- Θέση: Νήσος Σκορπιός, Του Δήμου Μεγανησίου, Της Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας.
3. Πλαίσιο Έργων Ανάπτυξης Λιμένα Σκοπέλου και Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων.
4. Επικαιροποίηση Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) Λιμένα Ραφήνας.
5. Επικαιροποίηση Προγραμματικού Σχεδίου (Master Plan) Κεντρικού Λιμένα Ηρακλείου – Περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης Υ.Φ.Α. Δράση Poseidon Med II.
6. Γενικό Προγραμματικό Σχέδιο (Master Plan) Λιμένα Πάρου.
7. Νομιμοποίηση Προβλήτα Επισκευών (Shiplift) στα Ελληνικά Ναυπηγεία ΑΕ περιοχής Σκαρμαγκά.

85Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (17-12-2020)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την Τροποποίηση της υπ. αριθμ. 13070/92/14.6.95 Α.Ε.Π.Ο. του έργου: «Λιμενικά έργα και θαλάσσιες επιχώσεις τερματικού σταθμού ΥΦΑ νήσου Ρεβυθούσας» όσον αφορά στην δημιουργία νέας λιμενικής εγκατάστασης για την εξυπηρέτηση πλοίων ΥΦΑ μικρής κλίμακας.
2. Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ) του έργου " Λιμένας εξυπηρέτησης αλιευτικών και άλλων σκαφών στη θέση Βαρεία Ναυπάκτου" - (ΠΕΤ: 2004288623).
3. Χωροταξική Οργάνωση, Καθορισμός Χρήσεων Γης και Όρων Δόμησης στο Λιμένα Καμαρών Νήσου Σίφνου
4. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Λιμένα Σητείας Νομού Λασιθίου.

Συνολικά, κατά το υπό εξέταση διάστημα (από 28/5 – 31/12) η Ρ.Α.Λ. συμμετείχε σε 2 συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, στις οποίες συμπεριελάμβαναν 11 θέματα.

2021

86Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (20-01-2021)

1. Επικαιροποίηση Προγραμματικού Σχεδίου (Master Plan) Κεντρικού Λιμένα Ηρακλείου – Περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης Υ.Φ.Α. Δράση Poseidon Med II.

87Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (02-06-2021)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) Λιμένα Σητείας και Συμπληρωματικά Στοιχεία.
2. Γενικό Προγραμματικό Σχέδιο (Master Plan) Λιμένα Ζακύνθου.
3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) : Επέκταση Λιμένα Λειψών – Κατασκευή Αποβάθρας Ο/Γ σκαφών στη θέση Καβί Λιμένα Λειψών.
4. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων "ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΛΙΜΕΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ" Ν. Νάξου.

5. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αφορά στην τροποποίηση της υπ' αριθ. πρωτ. 3786/05.06.2015 Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, της δραστηριότητας με τίτλο: "Εμπορία πετρελαιοειδών & χημικών προϊόντων της εταιρείας Coral Α.Ε.", που είναι εγκατεστημένη στην εκτός σχεδίου περιοχή Καλοχωρίου, στους Δήμους Δέλτα & Αμπελοχωρίου – Μενεμένης της Π.Ε. Θεσσαλονίκης.
6. Μελέτη Πλαισίου Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (ΠΕΑΛ), Λιμένα Καμαριώτισσας Σαμοθράκης και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).
7. Πλαίσιο Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (ΠΕΑΛ) Σκοπέλου. Διόρθωση στη γνωμοδότηση περί καθορισμού Χρήσεων Γης και Όρων Δόμησης λιμένα Σκοπέλου, στο Πρακτικό 84/23-07-2020 Συνεδρίασης της Ε.Σ.Α.Λ.
8. Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Π.Π.Π.Α. 2η Αναθεώρηση) του έργου: «Τεχνικές Μελέτες Επέκτασης Λιμένος Πηγαδίων Καρπάθου».
9. Τροποποίηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων "Λιμένας στη θέση Αυλάκια Δ.Ε. Οθωνών Δ. Κεντρικής Κέρκυρας & Διαποντίων Νήσων".
10. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου «Χωροθέτηση έργων και χρήσεων Λιμένα Λουτρακίου Γλώσσης Δήμου Σκοπέλου».

88^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (20-10-2021)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) : Για την ανανέωση και τροποποίηση υφιστάμενου Αλιευτικού καταφυγίου Μάκρης Ν. Έβρου .
2. Διαδικασία τροποποίησης της υπ' αρ. 206601/30.11.2011 Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) των « Έργων βελτίωσης – επέκτασης και λειτουργία Λιμένα Λαυρίου» όπως ισχύει, όσον αφορά στην οργάνωση και λειτουργία του χώρου ελλιμενισμού μικρών σκαφών και ημεροπλοίων στο λιμένα Λαυρίου».
3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.): «Έργα προστασίας/αντιμετώπισης της διάβρωσης ακτής στο βορειοανατολικό παράκτιο μέτωπο του όρμου Ναυαρίνου στη Δημοτική Κοινότητα Πύλου του Δήμου Πύλου – Νέστορος»
4. «Χωροταξική Οργάνωση, Καθορισμός Χρήσεων Γης και Όρων και Περιορισμών Δόμησης στο Λιμένα Λευκίμμης, Ν. Κέρκυρας»

5. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) Λιμένα Λευκκίμης.
6. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) : «Επικαιροποίηση μελέτης Λιμενικών έργων για ολοκλήρωση αλιευτικού καταφυγίου Στρατωνίου»
7. Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Π.Π.Π.Α. 2η Αναθεώρηση) του έργου: «Τεχνικές Μελέτες Επέκτασης Λιμένος Πηγαδίων Καρπάθου».
8. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Λιμένα ΙΟΥ(κατασκευή των έργων επέκτασης - ολοκλήρωσης του τμήματος εξυπηρέτησης της ακτοπλοΐας, καθώς και τη λειτουργία του λιμένα ακτοπλοΐας και λιμένα μικτής χρήσης συνολικά) Δήμου Ιητών.
9. Χωροταξική οργάνωση χρήσεων γης και όρων δόμησης στο λιμέναΐου.
10. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), Λιμένα Καμαριώτισσας Σαμοθράκης.

89^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (11-11-2021)

1. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για τον εκσυγχρονισμό πλωτής μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας και την προσθήκη χερσαίων υποστηρικτικών εγκαταστάσεων στη θέση Βραχονησίδα Στρογγύλη Δήμου Χάλκης - Εισαγωγή φακέλου στην ημερήσια διάταξη της ΕΣΑΛ».
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Αναβάθμιση Αλιευτικού Λιμένα Ν. Αρτάκης».
3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), «Λιμένας Ιτέας»
4. Γενικό Προγραμματικό Σχέδιο (Master Plan) και ΜΠΕ «Λιμένα Ζακύνθου»

90^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (02-12-2021)

1. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων «ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΥ Ν. ΣΑΜΟΥ».
2. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων « Λιμένας Γάιος Παξών» Ν. Κερκύρας».
3. «Επικαιροποίηση (Master Plan) Λιμένος Σάμου».
4. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τα υφιστάμενα και τα προτεινόμενα έργα του λιμένα Ερέτριας ν. Ευβοίας».

Συνολικά, κατά το υπό εξέταση διάστημα (2021) η Ρ.Α.Λ. συμμετείχε σε 5 συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, στις οποίες συμπεριελάμβαναν 29 θέματα.

2022

91^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (03-02-2022)

1. Γενικό Προγραμματικό Σχέδιο (MASTER PLAN) Λιμένα Χαλκίδας.
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, για την λειτουργία υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων και κατασκευή έργων βελτίωσης λιμένα Σίκινου.
3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Λιμένας Καμαρίου Κέφαλου Ν. Κω.
4. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, για την Τροποποίηση Περιβαλλοντικής αδειοδότησης υφιστάμενου αλιευτικού καταφυγίου Βλυχάδας Θήρας.
5. Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων, Λιμένα Πηγάδια Καρπάθου.

92^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (03-03-2022)

1. Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Π.Π.Π.Α.) για την επέκταση των λιμενικών εγκαταστάσεων της RAVAGO LAVRION Μ.Α.Β.Ε.Ε. στον όρμο του Αγ. Νικολάου στο Δήμο Λαυρεωτικής.
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου : «Υφιστάμενος Λιμένας Γιαλού Σύμης και έργα βελτίωσής του».
3. Τροποποίηση των όρων δόμησης και κάλυψης και των χρήσεων γης του Λιμένα Λιναριάς Σκύρου.
4. Επικαιροποίηση – Τροποποίηση Γενικού Προγραμματικού Σχεδίου (Master Plan) του λιμένα Πατρών

93^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (07-04-2022)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Λιμενική Εγκατάσταση Εξυπηρέτησης Λατομικού Χώρου στη Θέση Κόλλια Ν. Εύβοιας
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη χωροθέτηση συστημάτων πλωτών προβλητών στο θαλάσσιο μέτωπο του Γαλατά

94^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (05-05-2022)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το λιμένα Παλαιοκάστρου Νεάπολης του Δήμου Μονεμβασιάς ΠΕ Λακωνίας.
2. Χωροταξική οργάνωση, καθορισμός χρήσεων γης και όρων δόμησης στο Λιμένα Παλαιοκάστρου Νεάπολης του Δήμου Μονεμβασιάς ΠΕ Λακωνίας.
3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: «Βελτίωση - Επέκταση Λιμενικών Εγκαταστάσεων Λιμένα Καρδάμαινας Ν. Κω.

95^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (02-06-2022)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την κατασκευή ράμπας εξυπηρέτησης Ε/Γ-Ο/Γ πλοίων στη Σκάλα Παλαιοχώρας, Δήμου Καντάνου – Σελίνου ΠΕ Χανίων.
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, «Λιμενίσκος Κουντούρας Δήμου Καντάνου – Σελίνου ΠΕ Χανίων εντός δικτύου NATURA 2000».

96^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (07-07-2022)

1. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την τροποποίηση-ανανέωση ισχύος της ΑΕΠΟ του υφιστάμενου λιμένα Μαύρης Λιμνώνας Χώρας Σφακίων».
2. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Λιμενίσκου Πλατανιά, Δήμου Πλατανιά, Π.Ε. Χανίων».

97^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (21-07-2022)

1. «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης (master plan) λιμένα Πειραιά ».

98^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (08-09-2022)

1. Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: Λιμενικές Υποδομές Αγίας Ρούμελης Δήμου Σφακίων εντός περιοχής δικτύου Natura-2000, στην Π.Ε. Χανίων της

Περιφέρειας Κρήτης στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, με φορέα του έργου το Λιμενικό Ταμείο Χανίων.

2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την ίδρυση πλωτής μονάδας εκτροφής θαλάσσιων Μεσογειακών ιχθύων στην ΠΑΥ Α15 και την αδειοδότηση χερσαίων συνοδών υποδομών στη θέση «ΠΑΛΗΟΛΑΚΑ- ΧΕΛΩΝΕΣ» της Δ.Ε. Πελασγίας του Δ. Στυλίδας Π.Ε. Φθιώτιδας
3. Πλαίσιο έργων ανάπτυξης λιμένα (ΠΕΑΛ) Νάξου.

99^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (06-10-2022)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), για την αδειοδότηση συνοδών υποδομών εντός χερσαίας έκτασης, ζώνης αιγιαλού και θαλάσσιας έκτασης που εξυπηρετούν την πλωτή μονάδα εκτροφής θαλάσσιων και μεσογειακών ιχθύων στη θέση «Όρμος Λιμί», Δ.Ε. Σολυγείας, Δ. Κορινθίων, Π.Ε. Κορινθίας.
2. Αναμορφωμένο Προγραμματικό Σχέδιο (Master Plan) του υφιστάμενου (Παλαιού) Λιμένα Μυτιλήνης.

100^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (10-11-2022)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την ανανέωση – τροποποίηση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων μονάδας υδατοκαλλιέργειας, αποτελούμενης από: α) πλωτή μονάδα πάχυνσης σε θαλάσσια έκταση 20 στρεμμάτων, β) χερσαίες εγκαταστάσεις εντός του γηπέδου της μονάδας, γ) χερσαίες εγκαταστάσεις στη ζώνη αιγιαλού και δ) χερσαίες εγκαταστάσεις εντός θαλάσσιας έκτασης, στη θέση «Χερονήσι», Δ.Ε. Αιδηψού, του Δήμου Ιστιαίας – Αιδηψού, Νομού Ευβοίας, της εταιρείας «ΝΙΚΟΦΑΡΜ ΕΠΕ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ.
2. Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τη λειτουργία του Λιμένα Βουρκαρίου.
3. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου «Επέκταση και εκσυγχρονισμός καταφυγίου σκαφών Μενιδίου», Δ.Ε. Μενιδίου, Δήμος Αμφιλοχίας, Π.Ε. Αιτωλ/νίας.

101^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (08-12-2022)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τον Λιμένα Καβάλας «Φίλιππος Β΄»
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) «Επέκταση προβλητών και λειτουργία λιμένα Ελευσίνας.

Συνολικά, κατά το υπό εξέταση διάστημα (2022) η Ρ.Α.Λ. συμμετείχε σε 11 συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, στις οποίες συμπεριελάμβαναν 29 θέματα.

2023

102^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (26-01-2023)

1. Μελέτη «Επικαιροποίησης Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) Λιμένα Ραφήνας».
2. Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: «ΝΕΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΧΛΗΡΩΝ ΦΟΡΤΙΩΝ ΑΛΜΥΡΟΥ Ν. ΙΟΥ»

103^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (15-02-2023)

1. Μελέτη « Επικαιροποίησης Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) Λιμένα Θεσσαλονίκης » - Εισαγωγή φακέλου στην ημερήσια διάταξη της ΕΣΑΛ.

104^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (02-03-2023)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για έκδοση Π.Ο. για το έργο: «Μονάδα αποθήκευσης υγρών καυσίμων χωρητικότητας 2.499 τόνων, με συνοδά έργα αντλητικές εγκαταστάσεις και αγωγούς μεταφοράς καυσίμων, της εταιρίας IONIAN OIL A.E. που θα εγκατασταθεί στη θέση «Λαγκάδα» (εντός ΖΟΕ 5B), Δ.Ε. Αργοστολιού του Δήμου Αργοστολιού Π.Ε. Κεφαλληνίας», το οποίο έργο επεκτείνεται με την προσθήκη λιμενικών εγκαταστάσεων για την προσέγγιση πλοίων τροφοδοσίας καυσίμων.
2. Μ.Π.Ε. του έργου: «Εγκατάσταση Ανέλκυσης – Καθέλκυσης, Διαχείρισης και Επισκευής Σκαφών της εταιρείας “ΝΙΚ. Β. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ – ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

Α.Ε.” στη θέση “Παλάτι - Κασταμπούκα – Βάρκο – Κυρά Μάρω” , Δ.Ε. Ανακτορίου, Δήμου Ακτίου Βόνιτσας».

105^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (11-05-2023)

1. Μ.Π.Ε. του έργου: «Ανάπλαση Παραλιακού Μετώπου Σκάλας Ωρωπού – Νέων Παλατιών του Δήμου Ωρωπού ΠΕ Ανατολικής Αττικής, Περιφέρειας Αττικής»
2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΙΜΕΝΑ (ΠΕΑΛ) ΚΥΜΗΣ.
3. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΙΜΕΝΑ (ΠΕΑΛ) ΝΑΞΟΥ.

106^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (08-06-2023)

1. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: «Κατασκευή & Λειτουργία Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ), της ΔΙΩΡΥΓΑ GAS στη θέση ΣΟΥΣΑΚΙ».
2. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: “Λιμενίσκος Σούγιας Δήμου Καντάνου - Σελίνου, εντός περιοχής δικτύου Natura 2000”, ΠΕ Χανίων».
3. «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: “Μετατόπιση της θέσης, επέκταση της θαλάσσιας μισθωμένης έκτασης από 10 σε 20 στρ., με αύξηση της ετήσιας δυναμικότητας και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων πλωτής μονάδας εκτροφής Θαλάσσιων Μεσογειακών Ιχθύων καθώς και επικαιροποίηση των χερσαίων εγκαταστάσεων στη θέση “ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΝΕΝΟΥΔΑ” Λωρίδα Σαγιάδας, Δήμου Φιλιατών, εντός Ζώνης Α της Π.Ο.Α.Υ. Θεσπρωτίας, Π.Ε. Θεσπρωτίας, Περιφέρειας Ηπείρου”, με φορέα υλοποίησης: Κ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε.»

107^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (05-10-2023)

1. ΜΠΕ «Αναβάθμιση αλιευτικού καταφυγίου Μεσολογγίου».
2. ΜΠΕ « Μεταφορά λιμένος Νέων Στύρων Εύβοιας».

108^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (02-11-2023)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: «Προστασία και αναβάθμιση παράκτιας ζώνης Δήμου Πάργας».
2. Τροποποίηση Χρήσεων γης και όρων δόμησης Λιμένα Καρλοβάσου.

109^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (14-12-2023)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: «Αδειοδότηση έργων (υφιστάμενων και νέων) εντός της ζώνης αιγιαλού και εντός θαλάσσιας έκτασης, επί της νήσου «Λουλούδι» νήσων Πεταλιών, Δημοτικής Ενότητας Μαρμαρίου, Δήμου Καρύστου, Π.Ε. Εύβοιας, που αποτελούν συνοδές εγκαταστάσεις λειτουργούσας μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας στην ίδια θέση».
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: «Τροποποίηση της υπ' αρ. οικ. 24254/25.04.2018 Απόφασης Συντονιστή ΑΔΑ περί Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) για την κατασκευή και λειτουργία του έργου "Κέντρου διαχείμησης και επισκευής σκαφών αναψυχής στην περιοχή Καναμάτ Ρόδου" ως προς την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό αυτού».

Συνολικά, κατά το υπό εξέταση διάστημα (2023) η Ρ.Α.Λ. συμμετείχε σε 8 συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, στις οποίες συμπεριελάμβαναν 17 θέματα.

2024 (1/2024-5/2024)

110^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (08-02-2024)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου «Εγκατάσταση & Λειτουργία Πλωτού Τερματικού Σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (FSRU) «ΑΡΓΩ», Δήμου Βόλου, Π.Ε. Μαγνησίας.».
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για την τροποποίηση της «Α.Ε.Π.Ο. της Ravago Hellas Μ.Α.Β.Ε.Ε. Επέκταση Λιμενικών Εγκαταστάσεων στον όρμο Αγίου Νικολάου Θορικού Δήμου Λαυρεωτικής».
3. Διόρθωση σφάλματος του πίνακα χρήσεων γης και όρων δόμησης του θέματος «Τροποποίηση χρήσεων γης και όρων δόμησης Λιμένα Καρλοβάσου» Σάμου, το οποίο είχε εξεταστεί στην 108η ΕΣΑΛ.

111^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (14-03-2024)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το έργο «Νέου Εμπορικού Λιμένα στη θέση Καμινάκι Δήμου Πάρου ν. Πάρου Ν. Κυκλάδων», στο πλαίσιο της «Οριστικής Μελέτης Έργων Α΄ Φάσης Νέου Λιμένα Πάρου»
2. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου «Επέκταση Αλιευτικού Λιμένα Πευκίου Δ.Ε. Αρτεμηςίου του Δήμου Ιστιαίας – Αιδηψού Ν. Ευβοίας».

112^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ (25-04-2024)

1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για την τροποποίηση της «Α.Ε.Π.Ο. της Ravago Hellas Μ.Α.Β.Ε.Ε. Επέκταση Λιμενικών Εγκαταστάσεων στον όρμο Αγίου Νικολάου Θορικού Δήμου Λαυρεωτικής».
2. Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου «Επέκταση – Βελτίωση Λιμένα Μαθρακίου Κέρκυρας» .

Συνολικά, κατά το υπό εξέταση διάστημα (1/2024-5/2024)) η Ρ.Α.Λ. συμμετείχε σε 3 συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, στις οποίες συμπεριελάμβαναν 7 θέματα.

2.11 Ερευνητικό έργο και συμμετοχές σε συνέδρια

Κατά τα έτη αναφοράς, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων ανέπτυξε την ακόλουθη δραστηριότητα σε σχέση με ερευνητικό / επιστημονικό έργο:

2020

- Δημοσιεύθηκε επιστημονική εργασία με τίτλο «Commodity and transportation economic market interactions revisited: New evidence from a dynamic factor model» στην επιστημονική επιθεώρηση *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review* με συγγραφείς τον Πρόεδρο της Αρχής Π.Ι. Αγγελόπουλο τον Αν. Καθηγητή Sahoo S. και τον εκλιπόντα Καθηγητή. Βισβίκη Η.
- Στελέχη της Αρχής συμμετείχαν με στις εργασίες του επιστημονικού συνεδρίου «21^ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΛΟΓΩΝ» στις 16-17 Οκτωβρίου 2020 υποβάλλοντας και παρουσιάζοντας μελέτη με τίτλο «Τα ελληνικά περιφερειακά λιμάνια σε φάση μετάβασης. Αβεβαιότητες, προκλήσεις και ευκαιρίες για την περιφερειακή διοίκηση και τους ρυθμιστικούς φορείς».

- Έγινε αποδεκτή η χρηματοδότηση από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), της ερευνητικής πρότασης PortLink με αντικείμενο «Linking Port Industry to National and Regional Economies: A Port Composite Indicator – PORTLINK», στην ομάδα εργασίας του οποίου ερευνητικού έργου συμπεριλαμβάνονται στελέχη της Αρχής.

2021

-

2022

- Ομιλία του Προέδρου της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, Απόστολου Γ. Παπαποστόλου, στην αίθουσα Γερουσίας της Βουλής, αναφορικά με ετήσια έκθεση πεπραγμένων (18 Μαΐου 2022).
- Συμμετοχή της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και ομιλία του Πρόεδρου Απόστολου Γ. Παπαποστόλου στην εκδήλωση της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος (ΕΛΙΜΕ) με θέμα: «Λιμάνια με το βλέμμα στο μέλλον: Προκλήσεις και Προοπτικές» στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης «ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ 2022». (07 Ιουνίου 2022).
- Συμμετοχή της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και ομιλία του Πρόεδρου Απόστολου Γ. Παπαποστόλου σε εκδήλωση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της 86ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης. Στόχος της εκδήλωσης, ήταν η ανάδειξη των προοπτικών του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού στη χώρα μας. (09 Σεπτεμβρίου 2022).
- Παρουσία και χαιρετισμός του Προέδρου της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, Παπαποστόλου Απόστολου, στην Τελετή Ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών του Πανεπιστημίου Πειραιώς (ΠΑΠΕΙ), κατόπιν πρόσκλησης του Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διαχείριση Λιμένων και Παράκτια Οικονομία" (24 Νοεμβρίου 2022).

2023

- Συμμετοχή σε ημερίδα παρουσίασης του Προεδρικού Διατάγματος 83/2022.
- Συμμετοχή σε ημερίδα παρουσίασης νέου Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου.
- Συμμετοχή σε εκδήλωση παρουσίασης του έργου «Ανάπτυξη και Εφαρμογή Σχεδίου Βελτίωσης της Οργανωτικής Λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- Συμμετοχή στην 34η Ετήσια Ελληνική Οικονομικής Συνόδου (GES2023) που διοργανώνει το Ελληνοαμερικανικό Επιμελητήριο.

2024

-

2.12 Συνεργασία με άλλες Αρχές κατά ν.4389/2016

Η Αρχή κατά τα έτη αναφοράς συνέχισε προηγούμενες συνεργασίες με θεσμούς και φορείς, για την καλύτερη και πληρέστερη ρύθμιση του εθνικού λιμενικού συστήματος. Ειδικότερα:

2020: Η Αρχή συμμετείχε στις εργασίες της Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Ανάπτυξης για την αναμόρφωση του Ν.3959/2011, εκφράζοντας ειδικότερες απόψεις επί συγκεκριμένων διατάξεων. Επίσης, κατά την διάρκεια του 2020 ήλθε σε επαφές με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, για την συμφωνία Μνημονίου Συνεργασίας, το οποίο κατέληξε σε συμφωνία και υπογραφή κατά το μήνα Απρίλιο 2021. Παράλληλα, συμμετείχε στην από κοινού σύνταξη και υιοθέτηση έτερου κειμένου Μνημονίου Συνεργασίας με την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, και Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, του οποίου η οριστικοποίηση εκκρεμεί. Εν όψει της άσκησης αρμοδιοτήτων για την εφαρμογή εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας στους λιμένες, εντός του 2020: α) πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας με την αρμόδια Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με ζητήματα ανταγωνισμού στον λιμενικό κλάδο καθώς και την αλληλοϋποστήριξη μεταξύ αρμόδιων φορέων άλλων κρατών – μελών, και β) πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή τεχνογνωσίας με την ομόλογη Ρυθμιστική Αρχή λιμένων Νοτίου Αφρικής.

2021: Η Αρχή κατέθεσε υπόμνημα κοινών θέσεων στον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης, κ. Παναγιώτη Πικραμμένο, υπογεγραμμένο από τους Προέδρους επτά Ανεξάρτητων Αρχών σε σχέση με ζητήματα που αντιμετωπίζουν ως προς τη λειτουργία και το στελεχιακό δυναμικό τους, καθώς και προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. Με πρωτοβουλία της Ρ.Α.Λ., τις κοινές θέσεις και προτάσεις επεξεργάστηκαν από κοινού και συνυπέγραψαν η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων και η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (25 Σεπτεμβρίου 2021).

2022: Συνάντηση της Διοίκησης της Ρ.Α.Λ. με τις Διοικήσεις άλλων Ανεξάρτητων Αρχών για τη συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. (17 Ιουλίου 2022).

2023: Η Αρχή, στο πλαίσιο ενεργού Μνημονίου Συνεργασίας καθώς και των αρμοδιοτήτων των δύο Αρχών η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων παρέπεμψε μέσω Αποφάσεών της (287 και 297/2023) ή γνωμοδότησε αρμοδίως (49/2023) για την παραπομπή υποθέσεων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, ενώ παράλληλα ορίστηκαν δύο (2) εκπρόσωποι της Αρχής στο Δίκτυο Καινοτομίας Δημοσίου Τομέα (Δ.Κ.Δ.Τ.).

2024: Συνάντηση της Διοίκησης της Ρ.Α.Λ. με τις Διοικήσεις άλλων Ανεξάρτητων Αρχών για τη συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος αναφορικά με τον ν 5043/2023.

Όσον αφορά τη συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού (σύμφωνα με την παρ. 1.δ) του άρθρου 112 του ν. 4389/2016, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 48 Νόμος 4770/2021 με ισχύ την 29/1/2021), η Ρ.Α.Λ. προέβη στις παρακάτω ενέργειες:

- Αρ. Πρωτ. 1459/06.08.2020 επιστολή ΡΑΛ προς Πρόεδρο Επιτροπής Ανταγωνισμού με θέμα: «Κοινοποίηση Απόφασης 180/2020 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων».
- Απόφαση 287/2023 με τη οποία διαβιβάζει την εν λόγω καταγγελία στην Επιτροπή Ανταγωνισμού θέτοντας ερώτημα σχετικά με την παραβίαση ή μη των διατάξεων του άρθρου 1 και 2 του Ν.3959/2011 και την εκφορά γνώμης επί του συγκεκριμένου ζητήματος.
- Αρ. Πρωτ. 1054/20-06-2023 επιστολή ΡΑΛ προς Επιτροπή Ανταγωνισμού με θέμα: «Διαβίβαση της υπ' αρ. 297/2023 Απόφασης της Ρ.Α.Λ.».
- Αρ. Πρωτ. 1384/06.09.2023 επιστολή ΡΑΛ προς Επιτροπή Ανταγωνισμού με θέμα: «Διαβίβαση του συνόλου των εγγράφων της υπ' αρ. 297/2023 Απόφασης της Ρ.Α.Λ.»
- Αρ. Πρωτ. Ε412/23-02-2023 επιστολή ΡΑΛ προς Επιτροπή Ανταγωνισμού με θέμα: «Διαβίβαση Απόφασης 287/2023».
- Γνωμοδότηση 49/2023 αναφορικά με υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 1)», με την οποία γνωμοδοτεί προς τον αρμόδιο Υπουργό να εξετάσει την παραπομπή της υπόθεσης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, για έλεγχο κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, όπως εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Τέλος, για την προώθηση θεμάτων αρμοδιότητάς της η Αρχή συνεργάσθηκε με κάθε συναρμόδιο Υπουργείο ή Ανεξάρτητη Αρχή μέσω των κάτωθι δράσεων:

- 1) Απόφαση 281/2022 (21.10.2022) «Εξέταση εγγράφου επί καταγγελίας περί δυσανάλογης και αναιτιολόγητης αύξησης ακτοπλοϊκών εισιτηρίων.» με την οποία διαβιβάζει την καταγγελία προς όποιον εκ των κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, τον Συνήγορο του καταναλωτή και τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή, δεν έχει διαβιβαστεί από τον ίδιο τον αιτούντα.
- 2) Απόφαση 285/2022 (22.12.2022) «Εξέτασης καταγγελίας Ο.Λ.Λ. Α.Ε με αρ πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/811/17-06-2022.» με την οποία διαβιβάζει την απόφαση στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, στο ΤΑΙΠΕΔ καθώς και στον Ο.Λ.Λ. Α.Ε.
- 3) Γνωμοδότηση 34/2022 «Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτήματος του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Ρεθύμνου σχετικά με Σχέδιο Διακήρυξης Υδατοδρομίου»
- 4) Γνωμοδότηση 35/2022 «Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτημάτων αναφορικά με τη λειτουργία της Πύλης 16 του Ο.Λ.Θ και την εξυπηρέτηση στο Σ.ΕΜΠΟ Θεσσαλονίκης.»

- 5) Γνωμοδότηση 36/2022 «Γνωμοδότηση επί του 1ου Σχεδίου «ΣΥΜΒΑΣΗ ΥΠΟ-ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ»
- 6) Απόφαση 283/2022 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 2).»
- 7) Γνωμοδότηση 37/2022 «Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 8819/2022 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού.»
- 8) Γνωμοδότηση 38/2022 «Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 9289/2022 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού.»
- 9) Γνωμοδότηση 39/2022 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 11).»
- 10) Γνωμοδότηση 40/2022 «Επισημειωματική Εντολή... δυνάμει της οποίας διαβιβάστηκε στην Αρχή το... αίτημα του Διευθύνοντος Συμβούλου του ..., με θέμα «προσαρμογή χρεώσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων πλοίων στην Ακτοπλοΐα».
- 11) Απόφαση 287/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 5).»
- 12) Γνωμοδότηση 41/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 8)»
- 13) Γνωμοδότηση 42/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 6).»
- 14) Γνωμοδότηση 43/2023 «Γνωμοδότηση επί επισημειωματικής εντολής Γρ. Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με θέμα «Επαναχάραξη Χερσαίας Ζώνης Λιμένος Βόλου»»
- 15) Γνωμοδότηση 44/2023 «Γνωμοδότηση επί του με Αριθ. Πρωτ 1000.0/12239/2023 εγγράφου του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.»
- 16) Απόφαση 293/2023 «Εξέταση αιτήματος του Β' Λιμενικού Τμήματος {"Α"}, περί Γνωμοδότησης της Αρχής επί των ερωτημάτων: α) Εάν συγκεκριμένα μηχανήματα (με χαρακτηρισμό Εκσκαφέας) μπορούν να εκτελούν ανυψωτικές εργασίες και με ποιους όρους και προϋποθέσεις και β) Εάν, βάσει των πιστοποιητικών ανυψωτικής τους ικανότητας, αυτά πιστοποιούνται ως ανυψωτικά.»

- 17) Απόφαση 295/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 9)»
- 18) Γνωμοδότηση 45/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 380/13-01-2023»
- 19) Γνωμοδότηση 46/2023 «Παροχή απόψεων της Αρχής, κατ' άρθρο 6.3. (γ) (iv) (Δ) της κυρωθείσας με το άρθρο 1του Ν.4404/2016 Σύμβασης Παραχώρησης, επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ) Πειραιά.»
- 20) Απόφαση 299/2023 «Γνωμοδότηση επί αιτιάσεων της Ο.Φ.Ε. σε σχέση με Προκήρυξη διαγωνισμού παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στο Cruise Terminal της Ο.Λ.Π. Α.Ε.»
- 21) Απόφαση 301/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 7)». «
- 22) Γνωμοδότηση 47/2023 «Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 1000.0/12239/2023 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού.»
- 23) Γνωμοδότηση 48/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 4)»
- 24) Γνωμοδότηση 49/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 1)».»
- 25) Γνωμοδότηση 50/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 3)»
- 26) Απόφαση 316/2023 «ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΟΛΒ ΑΕ»
- 27) Γνωμοδότηση 51/2023 «Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 10)»
- 28) Γνωμοδότηση 52/2024 «Κατάλογος Κυβερνητικών Φορέων για ΟΛΗΓ ΑΕ
- 29) Απόφαση 321/2024 «Περί εγγράφου Κεντρικού Λιμεναρχείου Θεσσαλονίκης αναφορικά με ΟΛΘ Α.Ε.»
- 30) Γνωμοδότηση 53/2024 «Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 07.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 30.01.2024 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 30.01.2003 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019.»

- 31) Γνωμοδότηση 54/2024 «Περί εγγράφου αναφορικά με την {...} παραγγελία της κ. Εισαγγελέως Πρωτοδικών {...}».
- 32) Απόφαση 325/2024 «Εισήγηση / Αίτημα της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων κατά άρθρ. 123, παρ. 4, του Ν. 4389/2016»
- 33) Απόφαση 326/2024 «Εξέταση αναφοράς με Αριθμ. Πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/1255/28-07-2023 με θέμα «Άμεση επίλυση προβλημάτων υποδομών στον Εμπορικό Λιμένα {...}»»
- 34) Γνωμοδότηση 55/2024 «Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 13.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 23.09.2023 Σύμβασης Υπο-παραχώρησης αναφορικά με το δικαίωμα χρήσης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης ενός σταθμού Πολλαπλών χρήσεων σε τμήμα του λιμένα “ Φίλιππος Β' ”»
- 35) Απόφαση 330/2024 «Υποβολή πρότασης στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων, σύμφωνα με την περ. α της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν.4389/2016.»

2.13 Δράσεις εξωστρέφειας και ενημέρωσης

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων αναπτύσσει ή συμμετέχει σε δράσεις εξωστρέφειας και ενημέρωσης με στόχο την προβολή του έργου και των δραστηριοτήτων της, σε συνεργασία με θεσμικούς φορείς και παράγοντες του ναυτιλιακού κλάδου. Ειδικότερα, για την περίοδο αναφοράς (2020 - 2024) αναφέρονται οι ακόλουθες ενδεικτικές δράσεις ανά έτος:

2020

-

2021

- Κατάθεση υπομνήματος κοινών θέσεων από τον Πρόεδρο της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.), στον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης, κ. Παναγιώτη Πικραμμένο, υπογεγραμμένο από τους Προέδρους επτά Ανεξάρτητων Αρχών σε σχέση με ζητήματα που αντιμετωπίζουν ως προς τη λειτουργία και το στελεχιακό δυναμικό τους, καθώς και προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. (25 Σεπτεμβρίου 2021)
- Ομιλία του Προέδρου της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, Δρ. Παναγιώτη-Ιάσωνα Αγγελόπουλου στο δεύτερο πάνελ της τηλεμερίδας, που διοργάνωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε συνεργασία με το Competition Law, Economics and Policy Academy της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με συντονιστή τον Ασημάκη Κομνηνό, εταίρο της White & Case και με θέμα: «Προς ένα εθνικό δίκτυο ανταγωνισμού και ρυθμιστικών αρχών». Ο πρόεδρος της Ρ.Α.Λ. Δρ. Αγγελόπουλος τοποθετήθηκε, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, ως προς τις αρχές που θα πρέπει να διέπουν το εν λόγω Δίκτυο. (11 Φεβρουαρίου 2021)

2022

Ειδικότερα, η Ρ.Α.Λ. προέβη στη σύνταξη και προώθηση δελτίων τύπου στα Μ.Μ.Ε αναφορικά με τα εξής θέματα:

- ΔΤ για τον διορισμό νέου Προέδρου και Μέλους στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (11 Φεβρουαρίου 2022).
- ΔΤ για την τέλεση Αγιασμού και τελετή κοπής πρωτοχρονιάτικης πίτας της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, παρουσία της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του προσωπικού της Αρχής. (28 Φεβρουαρίου 2022).
- ΔΤ για τον διορισμό νέου Δ.Σ. στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) σύμφωνα με την αριθμό 1000.0/47424/2022 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κυρίου Ιωάννη Πλακιωτάκη (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, Τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ. Αρ. Φύλλου 563/ 08.07.2022). (12 Ιουλίου 2022).
- ΔΤ για την υποβολή αιτήσεων των δημοσίων υπαλλήλων για μετατάξεις και αποσπάσεις στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων στο πλαίσιο του Β' Κύκλου 2022 του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ΕΣΚ). Η Ρ.Α.Λ. κατέθεσε αίτημα για την κάλυψη επτά κενών θέσεων για αποσπάσεις υπαλλήλων το οποίο ενέκρινε το Υπουργείο Εσωτερικών. (7 Δεκεμβρίου 2022).

Επιπρόσθετα, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων συμμετείχε σε σημαντικές εκδηλώσεις και συναντήσεις με θεσμικούς φορείς και παράγοντες του ναυτιλιακού κλάδου όπως:

- Ομιλία του Προέδρου της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, Απόστολου Γ. Παπαποστόλου, στην αίθουσα Γερουσίας της Βουλής, αναφορικά με ετήσια έκθεση πεπραγμένων. (18 Μαΐου 2022).
- Συμμετοχή της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και ομιλία του Πρόεδρου Απόστολου Γ. Παπαποστόλου στην εκδήλωση της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος (ΕΛΙΜΕ) με θέμα: «Λιμάνια με το βλέμμα στο μέλλον: Προκλήσεις και Προοπτικές» στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης «ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ 2022». (07 Ιουνίου 2022).
- Συνάντηση της Διοίκησης της Ρ.Α.Λ. με τις Διοικήσεις άλλων Ανεξάρτητων Αρχών για τη συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. (17 Ιουλίου 2022).
- Συνάντηση της Διοίκησης της Αρχής, με εκπροσώπους της Flying Dolphins για την ανταλλαγή απόψεων για θέματα της αγοράς. (03 Αυγούστου 2022).
- Συμμετοχή της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και ομιλία του Πρόεδρου Απόστολου Γ. Παπαποστόλου σε εκδήλωση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της 86ης Διεθνούς Έκθεσης

Θεσσαλονίκης. Στόχος της εκδήλωσης, ήταν η ανάδειξη των προοπτικών του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού στη χώρα μας. (09 Σεπτεμβρίου 2022).

- Συνάντηση εργασίας μεταξύ στελεχών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και της ΟΛΘ Α.Ε. στα κεντρικά γραφεία της ΟΛΘ Α.Ε. στη Θεσσαλονίκη (10 Σεπτεμβρίου 2022)
- Συνάντηση της Διοίκησης της Αρχής με εκπροσώπους του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ε.Ν) για τη συζήτηση των προβλημάτων του κλάδου. (30 Σεπτεμβρίου 2022).
- Παρουσία και χαιρετισμός του Προέδρου της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων, Παπαποστόλου Απόστολου, στην Τελετή Ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών του Πανεπιστημίου Πειραιώς (ΠΑΠΕΙ), κατόπιν πρόσκλησης του Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διαχείριση Λιμένων και Παράκτια Οικονομία», Χλωμούδη Κωνσταντίνου, Καθηγητή στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σποδών στο ΠΑΠΕΙ. (24 Νοεμβρίου 2022).

2023

- Συμμετοχή σε ημερίδα παρουσίασης του Προεδρικού Διατάγματος 83/2022.
- Συμμετοχή σε ημερίδα παρουσίασης νέου Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου.
- Συμμετοχή σε εκδήλωση για την ανάδειξη της προσφοράς του ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗΣ.
- Συμμετοχή σε εκδήλωση παρουσίασης του έργου «Ανάπτυξη και Εφαρμογή Σχεδίου Βελτίωσης της Οργανωτικής Λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- Συμμετοχή σε ειδική εκδήλωση έναρξης λειτουργίας του αναβαθμισμένου και λιμένα Αγίου Κωνσταντίνου Φθιώτιδας.
- Συμμετοχή στην 34η Ετήσια Ελληνική Οικονομικής Συνόδου (GES2023) που διοργανώνει το Ελληνοαμερικανικό Επιμελητήριο.
- Συναντήσεις εργασίας μεταξύ στελεχών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και του Υφυπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής κ. Γκίκα.
- Κοπή πίτας και τέλεση αγιασμού στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) παρουσία πολιτικής ηγεσίας, Βουλευτών, Δημάρχου Πειραιά, αυτοδιοικητικών στελεχών, εκπροσώπων φορέων, Αρχών και ΦΔΛ.
- Συμμετοχή σε εκδήλωση κοπής της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής.
- Συναντήσεις της Διοίκησης της Αρχής με εκπροσώπους ΦΔΛ και φορέων του κλάδου για τη συζήτηση τρεχουσών ζητημάτων.

2024

-

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ (Ρ.Α.Λ.)

3.1 Μεθοδολογία Δεικτών Αξιολόγησης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)

3.1.1 Εισαγωγή

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) αποτελεί Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή της Ελλάδας με κύρια αποστολή την εποπτεία της νομιμότητας στο εθνικό λιμενικό σύστημα, ιδίως ως προς τη συμμόρφωση με τους όρους συμβάσεων παραχώρησης και τη νομοθεσία ανταγωνισμού. Για την αξιολόγηση του έργου και της αποτελεσματικότητάς της, προτείνεται μια μεθοδολογία βασισμένη στο ελληνικό θεσμικό και διοικητικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη της διεθνή πρακτική και την επιστήμη της αξιολόγησης. Η αξιολόγηση θα τροφοδοτήσει τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα και με την υποχρέωση της ΡΑΛ να υποβάλει ανά τετραετία ανεξάρτητη αξιολόγηση της λειτουργίας της. Οι δείκτες αξιολόγησης οργανώνονται στις ακόλουθες θεματικές κατηγορίες:

3.1.2 Συνολικά Παραχθέν Έργο (Output)

Αυτή η κατηγορία δεικτών μετρά τον όγκο και το εύρος του έργου που παράγει η ΡΑΛ, όπως ορίζεται από τις αρμοδιότητές της. Βασικοί δείκτες περιλαμβάνουν:

- **Αριθμό τακτικών και έκτακτων συνεδριάσεων της ΡΑΛ:** Ο δείκτης αυτός αξιολογεί το εύρος της δραστηριότητας του Δ.Σ. της ΡΑΛ και τη συνεπή ή μη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 116-118 του ν. 4389/2016.
- **Αριθμό εκδιδόμενων αποφάσεων και πράξεων:** Κανονιστικές πράξεις, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις που εξέδωσε η ΡΑΛ ανά έτος και συνολικά την 4ετία. Ο δείκτης αυτός αποτυπώνει το εύρος του ρυθμιστικού έργου (κανόνες, ρυθμίσεις, εγκρίσεις) που παράγει η Αρχή.

- **Αποφάσεις σχετικές με την εσωτερική λειτουργία και οργάνωση της Ρ.Α.Λ.:** Οι αποφάσεις αυτές είναι απαραίτητες για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της ίδιας της Αρχής.
- **Αποφάσεις με αντίκτυπο ή αναφορικά με τη λιμενική αγορά:** Γενικοί κανόνες, αρχές λειτουργίας και διαδικασίες για την ομαλή \, αποδοτική και σύννομη λειτουργία της λιμενικής οικονομίας.
- **Πηγή Εκκίνησης για την Έκδοση Αποφάσεων:** Αποφάσεις κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως. Οι πρώτες αποδεικνύουν την άμεση ανταπόκριση της Αρχής στα ζητήματα που απασχολούν τους χρήστες και τους φορείς της αγοράς, ενώ οι δεύτερες επιβεβαιώνουν το θεσμικό ρόλο της Αρχής σε στρατηγικούς τομείς.
- **Γνωμοδοτήσεις:** Ένας υψηλός αριθμός επιβεβαιώνει τον κεντρικό ρόλο της Αρχής στο λιμενικό οικοσύστημα.
- **Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε.:** Ένας υψηλός αριθμός καταδεικνύει την υψηλή προτεραιότητα που δίνει η Αρχή στην αποτελεσματική εποπτεία των βασικών λιμένων του εθνικού συστήματος.
- **Συμβάσεις Παραχώρησης:** Ένας υψηλός αριθμός υπογραμμίζει τον κεντρικό και αναντικατάστατο ρόλο της ΡΑΛ ως θεματοφύλακα του δημόσιου συμφέροντος.
- **Διαπίστωση Αναρμοδιότητας:** Ένας χαμηλός αριθμός αποφάσεων περί αναρμοδιότητας υποδηλώνει ότι η ΡΑΛ έχει πλέον εδραιώσει πλήρως το πεδίο των αρμοδιοτήτων της στη σχετική αγορά.

3.1.3 Συνεργασία με άλλες αρχές

Βάσει της νομοθεσίας, η Ρ.Α.Λ. συνεργάζεται με άλλες αρχές και φορείς για τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού στη λιμενική αγορά, για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη των λιμένων, καθώς και για τη διαμόρφωση πολιτικής και νομοθεσίας. Οι βασικοί δείκτες είναι:

- Αριθμός αιτημάτων για συνεργασία της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε θέματα ανταγωνισμού ή παραπομπή σ' αυτήν υποθέσεις.
- Αριθμός συμμετοχών σε συνεδριάσεις της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (ΕΣΑΛ).
- Αριθμός προτάσεων/εισηγήσεων/γνωμοδοτήσεων προς το ΥΝΑΝΠ.

3.1.4 Νομιμότητα, Διαφάνεια και Λογοδοσία

Η Ρ.Α.Λ. υποχρεούται να ανταποκρίνεται πλήρως στις αρχές της διαφάνειας, της νομιμότητας και της λογοδοσίας. Βασικοί δείκτες είναι:

- Αριθμός κανονιστικών πράξεων της ΡΑΛ που δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
- Αριθμός προσφυγών κατά αποφάσεων της ΡΑΛ ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου.
- Αριθμός των διοικητικών πράξεων και αποφάσεων που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο μέσω του Προγράμματος «Διαύγεια».
- Αριθμός αναρτηθεισών αποφάσεων στην ιστοσελίδα της Ρ.Α.Λ.
- Διαθεσιμότητα πληροφοριών στον ιστότοπο της Ρ.Α.Λ.
- Αριθμός αποκρίσεων της Αρχής σε αιτήματα πληροφόρησης.
- Υποβολή μία φορά κάθε 4 χρόνια διαδικασία αξιολόγησης.
- Υποβολή ετήσιας έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής (μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους).
- Αριθμός των κοινοβουλευτικών ερωτημάτων που απαντήθηκαν από ή με συμβολή της Ρ.Α.Λ.
- Τήρηση κανόνων εθνικού δικαίου.
- Τήρηση κανόνων εθνικού και διεθνούς δικαίου.

3.1.5 Δείκτες αποτελεσματικότητας της ρύθμισης

Η αποτελεσματικότητα μετρά τον βαθμό στον οποίο η Ρ.Α.Λ. επιτυγχάνει τους ρυθμιστικούς της στόχους και επιβάλλει τους κανόνες στον τομέα ευθύνης της. Οι δείκτες αποτελεσματικότητας ρύθμισης περιλαμβάνουν:

- Μέσος χρόνος διεκπεραίωσης καταγγελιών.
- Μέσος χρόνος γνωμοδοτήσεων.
- Ποσοστό συμμόρφωσης των λιμένων προς οδηγίες/αποφάσεις της Ρ.Α.Λ.
- Αριθμός περιπτώσεων όπου χρειάστηκε επανεξέταση λόγω μη εφαρμογής.
- Ποσοστό των διαφορών που επιλύονται επιτυχώς (είτε μέσω συμβιβασμού, είτε με απόφαση).
- Μηχανισμός υποβολής παραπόνων/αιτημάτων.
- Δράσεις εξωστρέφειας και ενημέρωσης.

3.1.6 Δημοσιονομική Αποδοτικότητα

Σύμφωνα με το Άρθρο 124 του ν. 4389/2016 (όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 46 Νόμος 4597/2019 με ισχύ την 28/2/2019), ο βασικός πόρος για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων της ΡΑΛ είναι το τέλος που εισπράττει ετησίως με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής επί των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων (π.χ.

Ο.Λ., Δημοτικά και Κρατικά Λιμενικά Ταμεία και Γραφεία, από ιδιωτικές λιμενικές εγκαταστάσεις και ιδιωτικά τερματικά κ.α.). Πέραν τούτου είναι δυνατό στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής να εγγράφεται δαπάνη υπέρ της Ρ.Α.Λ. σε ποσοστό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του ετήσιου προϋπολογισμού της για τις ασκούμενες υπέρ του Υπουργείου αυτού αρμοδιότητές της, με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών. Τονίζεται ότι για την περίοδο αναφοράς δεν έχει υπάρξει σχετικό αίτημα από την Αρχή ούτε έχει εγγραφεί σχετική δαπάνη υπέρ της Ρ.Α.Λ. Πόροι της Ρ.Α.Λ. αποτελούν και οι πάσης φύσεως επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων και κάθε άλλο έσοδο που προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από διεθνείς οργανισμούς.

Η Ρ.Α.Λ. έχει υποχρέωση να συντάσσει προϋπολογισμό για το επόμενο οικονομικό έτος (άρθρο 125 ν. 4389/2016), τον οποίο κοινοποιεί στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και στον Υπουργό Οικονομικών, καθώς επίσης να τηρεί λογαριασμούς και αρχεία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού και όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης. Ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων και των ετήσιων λογαριασμών και οικονομικών καταστάσεων γίνεται από δύο ορκωτούς λογιστές. Τα στοιχεία αυτά και οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στο διαδικτυακό τόπο της Ρ.Α.Λ. και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής μαζί με την ετήσια έκθεση του επόμενου έτους.

Συνεπώς, η ΡΑΛ είναι μια πλήρως αυτοχρηματοδοτούμενη Αρχή και μια χρηστή και συνετή οικονομική διαχείριση είναι αναγκαία προκειμένου τα έσοδα να καλύπτουν τα έξοδα και εάν είναι δυνατό να δημιουργηθεί ένα υψηλό αποθεματικό για την περίπτωση απώλειας εσόδων λόγω μείωσης του έργου των λιμένων ή/και λόγω προβλημάτων εισπραξιμότητας του βασικού πόρου που είναι το τέλος.

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται κατά πόσο η ΡΑΛ αξιοποιεί αποδοτικά τους οικονομικούς πόρους της για την παραγωγή του έργου της. Δεδομένου ότι η ΡΑΛ χρηματοδοτείται κυρίως από πόρους προερχόμενους από τους ίδιους τους φορείς των λιμένων (τέλος επί των εσόδων τους) και όχι από τον κρατικό προϋπολογισμό, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η σχέση κόστους-αποτελέσματος. Βασικοί Δείκτες:

- Αποφάσεις οικονομικού προγραμματισμού και οικονομικής διαφάνειας.
- Οικονομικός προϋπολογισμός και απολογισμός (2020-2024).
- Εξέλιξη γενικού συνόλου ετήσιων εσόδων της Ρ.Α.Λ.
- Εξέλιξη ετήσιων συνολικών δαπανών της Ρ.Α.Λ.
- Διαφορά εσόδων – εξόδων: καθαρό αποτέλεσμα.

- Ετήσια εξέλιξη συνόλου ιδίων κεφαλαίων.
- Αριθμός εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου.
- Αριθμός προσωπικού.
- Δράσεις εκπαίδευσης προσωπικού.
- Αριθμός επενδύσεων σε υποδομές πληροφορικής και άλλες.

3.1.7 Συμμόρφωση Λιμένων με τους Κανονισμούς

Τέλος, η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της ΡΑΛ δεν μπορεί να είναι πλήρης χωρίς την εξέταση του πόσο οι εποπτευόμενοι φορείς συμμορφώνονται με το ρυθμιστικό πλαίσιο και τις υποδείξεις της. Βασικοί δείκτες συμμόρφωσης:

- **Αριθμός και είδος κυρώσεων (προστίμων) που επιβλήθηκαν:** Ο δείκτης καταγράφει: πόσα πρόστιμα επιβλήθηκαν, τι ύψους, πόσες συστάσεις εκδόθηκαν, πόσα έκτακτα μέτρα ελήφθησαν. Αυτό αντανακλά τόσο το επίπεδο μη συμμόρφωσης (πολλές κυρώσεις σημαίνουν πολλά προβλήματα), όσο και την αποφασιστικότητα της ΡΑΛ να επιβάλει το νόμο.

3.2 Εξαγωγή δεικτών και αποτελεσμάτων αξιολόγησης

3.2.1 Παραχθέν έργο

Κατηγορία έργου	Ποσοτικός δείκτης (αριθμός ή %)	Αξιολόγηση
Αριθμός τακτικών και έκτακτων συνεδριάσεων της ΡΑΛ	51 τακτικές 2 έκτακτες	Καλύπτεται πλήρως η απαίτηση του Νόμου για τουλάχιστον 1 τακτική συνεδρίαση ανά μήνα. Ο χαμηλός βαθμός έκτακτων συνεδριάσεων υποδηλώνει ότι το Δ.Σ. της Ρ.Α.Λ. λειτουργεί αποτελεσματικά με τις τακτικές συνεδριάσεις του και δεν προκύπτουν συχνά απρόβλεπτα ζητήματα που απαιτούν κατεπείγουσα αντιμετώπιση. Αυτό μπορεί να θεωρηθεί ένδειξη καλής οργάνωσης και προγραμματισμού.
Συνολικός αριθμός εκδιδόμενων αποφάσεων και πράξεων	196 (Αποφάσεις: 159 Γνωμοδοτήσεις: 35 Δεσμευτικές Οδηγίες: 2)	Ο συνολικός αριθμός των εκδοθεισών πράξεων παραμένει σε παρόμοια, υψηλά επίπεδα με την προηγούμενη περίοδο 2016-2020 (194), όμως η εσωτερική σύνθεση του έργου της ΡΑΛ παρουσιάζει μια σαφή στροφή προς πιο ουσιαστικές και εξειδικευμένες παρεμβάσεις. Για παράδειγμα, οι Γνωμοδοτήσεις αυξήθηκαν εντυπωσιακά (κατά 67%, από 21 σε 35), μια εξέλιξη που σηματοδοτεί την καθιέρωση της Αρχής ως του κεντρικού

		θεσμικού συμβούλου της Πολιτείας σε σύνθετα λιμενικά ζητήματα.
Αποφάσεις σχετικές με την εσωτερική λειτουργία και οργάνωση της ΡΑΛ	92	Η θεματολογία αυτών των αποφάσεων καλύπτει ένα ευρύ φάσμα απαραίτητων διοικητικών και διαχειριστικών ενεργειών, κρίσιμων για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της ίδιας της Αρχής.
Αποφάσεις με αντίκτυπο ή αναφορικά με τη λιμενική αγορά	60	Οι αποφάσεις αυτές είναι θεμελιώδους σημασίας, δεδομένου ότι επικεντρώνονται στη διαμόρφωση, εισήγηση ή θέσπιση γενικών κανόνων, αρχών λειτουργίας, και διαδικασιών που διέπουν είτε την παρέμβαση της Ρ.Α.Λ. είτε τη λειτουργία της ίδιας της λιμενικής αγοράς, καθώς και στην άμεση εφαρμογή των ρυθμιστικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Λ. σε επιμέρους, συγκεκριμένες υποθέσεις.
Πηγής Εκκίνησης για την Έκδοση Αποφάσεων	22 κατόπιν καταγγελίας 32 αυτεπάγγελτα	Οι αποφάσεις που εκκινούν κατόπιν καταγγελίας αποδεικνύουν την άμεση ανταπόκριση της Αρχής στα ζητήματα που απασχολούν τους χρήστες και τους φορείς της αγοράς. Η αυτεπάγγελη δράση της Ρ.Α.Λ. επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς τομείς, επιβεβαιώνοντας τον θεσμικό της ρόλο (Θέματα Νομοθεσίας: 14, Λιμενικά Τέλη, Χρεώσεις, Ελλιμενισμοί: Ακολουθεί με 10, Συμβάσεις Παραχώρησης: 8)
Γνωμοδοτήσεις	35	Η σημαντική αύξηση στον αριθμό των γνωμοδοτήσεων (από 21 σε 35) επιβεβαιώνει τον κεντρικό και αναβαθμισμένο ρόλο που διαδραματίζει πλέον η Αρχή στο λιμενικό οικοσύστημα.
Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Ρ.Α.Λ. για θέματα Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε.	27	Ο υψηλός αυτός αριθμός καταδεικνύει την υψηλή προτεραιότητα που δίνει η Αρχή στην αποτελεσματική εποπτεία των βασικών πυλώνων του εθνικού λιμενικού συστήματος. Η δράση της Αρχής επικεντρώθηκε κατά κύριο λόγο στις Συμβάσεις Παραχώρησης, επεκτείνοντας ταυτόχρονα την καθοριστική της παρέμβαση σε κρίσιμα ζητήματα λιμενικών υπηρεσιών και έργων.
Συμβάσεις Παραχώρησης	23	Ο υψηλός αριθμός των εν λόγω πράξεων υπογραμμίζει τον κεντρικό και αναντικατάστατο ρόλο της ΡΑΛ ως θεματοφύλακα της ορθής εφαρμογής των συμβατικών όρων, της διαχείρισης των χρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις, και της διασφάλισης του δημόσιου συμφέροντος.
Διαπίστωση Αναρμοδιότητας	4	Σε αντίθεση με την προηγούμενη εξεταζόμενη περίοδο (2016-2020), κατά την οποία είχαν εκδοθεί αποφάσεις που διαπίστωναν την αναρμοδιότητα της Αρχής για συγκεκριμένες υποθέσεις, για την περίοδο 2020-2024 εντοπίστηκαν μόλις τέσσερις (4) αποφάσεις με τέτοιο περιεχόμενο από το σύνολο των πράξεων που εξετάστηκαν και αφορούν την περίοδο αναφοράς.

		Το εύρημα αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό και αποκαλυπτικό της ωρίμανσης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων. Ο σημαντικά μικρός αριθμός αποφάσεων περί αναρμοδιότητας που ελήφθησαν με απόφαση του συλλογικού οργάνου υποδηλώνει ότι η ΡΑΛ έχει πλέον εδραιώσει πλήρως το πεδίο των αρμοδιοτήτων της, ενώ παράλληλα, κυρίως, οι φορείς διαχείρισης και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι της αγοράς απευθύνονται στην Αρχή για ζητήματα που εμπίπτουν αποδεδειγμένα στη δικαιοδοσία της. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί τη μετάβαση σε μια φάση πλήρους λειτουργικής και θεσμικής εδραίωσης, όπου το ρυθμιστικό πλαίσιο και ο ρόλος της Αρχής είναι σαφώς καθορισμένα και αναγνωρισμένα από το σύνολο του λιμενικού συστήματος.
ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	Η ΡΑΛ την περίοδο 2020-2024 λειτούργησε με συνέπεια και αποτελεσματικότητα, καλύπτοντας πλήρως τις απαιτήσεις του Νόμου με τακτικές συνεδριάσεις και περιορισμένες έκτακτες. Ο αριθμός των αποφάσεων και πράξεων παρέμεινε υψηλός, με έμφαση στις γνωμοδοτήσεις που ενίσχυσαν τον θεσμικό της ρόλο. Σημαντική ήταν η παρέμβασή της σε θέματα λιμενικής αγοράς και ιδιαίτερα στις συμβάσεις παραχώρησης, καθώς και στην εποπτεία ΟΛΠ και ΟΛΘ. Η ανταπόκριση τόσο σε καταγγελίες όσο και με αυτεπάγγελτες ενέργειες ανέδειξε την ενεργό της δράση, ενώ ο σημαντικά μικρός αριθμός αποφάσεων περί αναρμοδιότητας δείχνει την πλήρη εδραίωση των αρμοδιοτήτων της.	

3.2.2 Συνεργασία με άλλες αρχές

Κατηγορία έργου	Ποσοτικός δείκτης (αριθμός ή %)	Αξιολόγηση
Αριθμός αιτημάτων για συνεργασία της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε θέματα ανταγωνισμού ή παραπομπή σ' αυτήν υποθέσεις	6	Η Ρ.Α.Λ. άσκησε πλήρως τα καθήκοντά της για την εξασφάλιση της πιστής εφαρμογής της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας στον κλάδο της λιμενικής οικονομίας.
Αριθμός συμμετοχών σε συνεδριάσεις της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (ΕΣΑΛ)	30 συνεδριάσεις 94 θέματα	Η Ρ.Α.Λ. ανταποκρίθηκε πλήρως στο ρόλο της ως συμβουλευτικό όργανο στις εργασίες της ΕΣΑΛ για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη των λιμένων.

Αριθμός προτάσεων/εισηγήσεων/γνωμοδοτήσεων προς το ΥΝΑΝΠ ή επεξεργασιών των αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων για κάθε θέμα αρμοδιότητάς της	35	Η υποβολή μεγάλου αριθμού εισηγήσεων και γνωμοδοτήσεων από τη ΡΑΛ προς το ΥΝΑΝΠ αναδεικνύει τον ενεργό και ουσιαστικό της ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικής και νομοθεσίας. Επιπλέον, καταδεικνύει την υψηλή τεχνογνωσία και την ικανότητά της να εντοπίζει έγκαιρα ζητήματα και να προτείνει αποτελεσματικές λύσεις.
ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	Η ΡΑΛ ανέπτυξε σημαντική δράση και σε διατομεακό επίπεδο. Συνεργάστηκε αποτελεσματικά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την εφαρμογή της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, ενώ συμμετείχε ενεργά στις συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, συμβάλλοντας στον σχεδιασμό των λιμένων. Παράλληλα, υπέβαλε μεγάλο αριθμό εισηγήσεων και γνωμοδοτήσεων προς το ΥΝΑΝΠ, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της ως τεκμηριωμένου συμβούλου στη διαμόρφωση πολιτικής και νομοθεσίας.	

3.2.3 Νομιμότητα, Διαφάνεια και λογοδοσία

Κατηγορία	Ποσοτικός δείκτης (αριθμός ή %)	Αξιολόγηση
Αριθμός κανονιστικών πράξεων της ΡΑΛ που δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης	5	Πρόκειται για πράξεις με υποχρέωση δημοσίευσης σε ΦΚ, όπως Κανονισμοί που Υιοθετήθηκαν από τη Ρ.Α.Λ. (3) και Δεσμευτικές Οδηγίες (2). Κατά συνέπεια η Αρχή ανταποκρίθηκε πλήρως στις απαιτήσεις του Νόμου.
Αριθμός προσφυγών κατά αποφάσεων της ΡΑΛ ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου	3	Ο λόγος των πράξεων (αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων) που προσβλήθηκαν δικαστικά προς το σύνολο των 194 εκδοθεισών πράξεων για την περίοδο 2020-2024 ανέρχεται στο εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό του 1,5%. Το γεγονός αυτό, συνιστά ισχυρότατο ποιοτικό χαρακτηριστικό της λειτουργίας της Αρχής. Αποδεικνύει την παραγωγή αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων που είναι νομικά τεκμηριωμένες, πλήρως αιτιολογημένες, ενισχύοντας την αξιοπιστία και το κύρος της Ανεξάρτητης Αρχής.
Αριθμός των διοικητικών πράξεων και αποφάσεων που αναρτήθηκαν στο	100%	Όλες οι αποφάσεις της Ρ.Α.Λ. είναι αναρτημένες σύμφωνα με τον Νόμο στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Αυτό σημαίνει ότι η Αρχή λειτουργεί με διαφάνεια και λογοδοσία, αφού μέσω της ανάρτησης στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ διασφαλίζεται η

διαδίκτυο μέσω του Προγράμματος «Διαύγεια».		δημόσια πρόσβαση και ο έλεγχος σε όλες τις αποφάσεις της.
Αριθμός αναρτηθεισών αποφάσεων στην ιστοσελίδα της ΡΑΛ.	1.778 ή 100%	Όλες οι αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της Αρχής είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της. Αυτό σημαίνει ότι η Αρχή διασφαλίζει πλήρη διαφάνεια και εύκολη πρόσβαση του κοινού σε όλες τις αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της. ο συνολικός αριθμός των αναρτημένων πράξεων αυξήθηκε από 1.032 (βλ. έκθεση αξιολόγησης 2016-2020) σε 1.778. Η παρατηρούμενη αύξηση αποτελεί σαφή ένδειξη της εντατικοποίησης του έργου της Αρχής και της ενίσχυσης του ρόλου της.
Διαθεσιμότητα πληροφοριών στον ιστότοπο της ΡΑΛ	100%	Όλοι οι Νόμοι/Π.Δ./ΚΥΑ και Κανονισμοί που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της Ρ.Α.Λ., καθώς και τη λιμενική βιομηχανία είναι διαθέσιμα στο site της Αρχής. Αυτό σημαίνει ότι η Ρ.Α.Λ. διασφαλίζει διαφάνεια, προσβασιμότητα και ενημέρωση προς το κοινό και τους εμπλεκόμενους φορείς για το θεσμικό πλαίσιο που τη διέπει και ρυθμίζει τη λιμενική βιομηχανία.
Αριθμός αποκρίσεων της Αρχής σε αιτήματα πληροφόρησης	100%	Η 100% ανταπόκριση της Αρχής σε αιτήματα πληροφόρησης σημαίνει ότι η Ρ.Α.Λ. ανταποκρίνεται πλήρως, έγκαιρα και χωρίς εξαιρέσεις σε όλα τα αιτήματα για παροχή πληροφοριών, ενισχύοντας έτσι τη διαφάνεια, την εμπιστοσύνη του κοινού και τη συμμόρφωσή της με τις αρχές της καλής διοίκησης.
Υποβολή μία φορά κάθε 4 χρόνια διαδικασία αξιολόγησης	100%	Η τήρηση από τη Ρ.Α.Λ. της διαδικασίας αξιολόγησης ανά τετραετία σημαίνει ότι η Αρχή υποβάλλεται συστηματικά σε έλεγχο της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς της, διασφαλίζοντας λογοδοσία, συνεχή βελτίωση και την ευθυγράμμιση της με τους θεσμικούς και κοινωνικούς στόχους.
Υποβολή ετήσιας έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής (μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους)	100%	Η τήρηση της υποχρέωσης για υποβολή ετήσιας έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής έως την 31η Μαρτίου κάθε έτους σημαίνει ότι η Ρ.Α.Λ. λογοδοτεί θεσμικά για το έργο και τη λειτουργία της, παρέχοντας στη Βουλή πλήρη και έγκαιρη ενημέρωση σχετικά με τις δραστηριότητές της, γεγονός που ενισχύει τη διαφάνεια, τον κοινοβουλευτικό έλεγχο και τη δημοκρατική νομιμοποίηση της δράσης της.
Αριθμός των κοινοβουλευτικών ερωτημάτων που	85 (100% των ερωτημάτων)	Ο μεγάλος αριθμός κοινοβουλευτικών ερωτημάτων που απαντήθηκαν από ή με συμβολή της ΡΑΛ σημαίνει ότι η Αρχή έχει ενεργό και ουσιαστικό ρόλο στην υποστήριξη του

απαντήθηκαν από ή με συμβολή της ΡΑΛ		κοινοβουλευτικού ελέγχου, παρέχοντας τεκμηριωμένες πληροφορίες και εξειδικευμένη γνώση, γεγονός που ενισχύει τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την αξιοπιστία της απέναντι στη Βουλή και την κοινωνία.
Τήρηση κανόνων εθνικού δικαίου	100%	Η κατά 100% τήρηση των κανόνων του εθνικού δικαίου σημαίνει ότι η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί πλήρως εντός του νομικού πλαισίου της χώρας, εφαρμόζοντας χωρίς παρεκκλίσεις τις ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, γεγονός που διασφαλίζει τη νομιμότητα, την εγκυρότητα των αποφάσεών της και την θεσμική της αξιοπιστία.
Τήρηση κανόνων εθνικού και διεθνούς δικαίου	100%	Η τήρηση των κανόνων Ευρωπαϊκού (ΕΕ) και διεθνούς δικαίου σημαίνει ότι η Ρ.Α.Λ. λειτουργεί σε πλήρη συμμόρφωση με το Ενωσιακό και το διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο, εφαρμόζοντας τις οδηγίες, κανονισμούς και διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν τη χώρα, γεγονός που ενισχύει τη θεσμική της νομιμότητα, τη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού και την αξιοπιστία της σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.
ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	Η ΡΑΛ ανταποκρίθηκε πλήρως στις υποχρεώσεις διαφάνειας, νομιμότητας και λογοδοσίας για την περίοδο 2020–2024. Όλες οι αποφάσεις της αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο, ενώ διασφαλίστηκε 100% διαθεσιμότητα πληροφόρησης και συμμόρφωση με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο. Ο εξαιρετικά χαμηλός αριθμός προσφυγών (1,5%) δείχνει τη νομική ποιότητα των πράξεων της. Παράλληλα, η Αρχή τήρησε πλήρως τις διαδικασίες αξιολόγησης και ενημέρωσης της Βουλής, απαντώντας σε όλα τα κοινοβουλευτικά ερωτήματα. Η αυξημένη δημοσίευση πράξεων στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και στον ιστότοπό της ενισχύει τη διαφάνεια και επιβεβαιώνει την εντατικοποίηση του έργου της.	

3.2.4 Δείκτες αποτελεσματικότητας της ρύθμισης

Κατηγορία	Ποσοτικός δείκτης (αριθμός ή %)	Συμπέρασμα αξιολόγησης
Μέσος χρόνος διεκπεραίωσης καταγγελιών	2020: 8,6 μήνες 2021: 13,1 μήνες 2022: 5,3 μήνες 2023: 21,1 μήνες 2024: 6,9 μήνες	Ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης καταγγελιών εξαρτάται από την πληρότητα και σαφήνεια των στοιχείων που υποβάλλονται, την πολυπλοκότητα και σοβαρότητα της υπόθεσης, καθώς και από τη διαθεσιμότητα προσωπικού και την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών διαδικασιών της Αρχής. Οι αποκλίσεις στον μέσο χρόνο

		διεκπεραίωσης καταγγελιών από έτος σε έτος οφείλονται κυρίως σε μεταβολές στον αριθμό και την πολυπλοκότητα των καταγγελιών. Ο συγκριτικά με τα άλλα έτη σχετικά υψηλός μέσος χρόνος επεξεργασίας και έκδοσης απόφασης το 2023 σχετίζεται με την έκδοση αποφάσεων επί παλαιότερων υποθέσεων από την περίοδο 2019-2022. Λαμβάνοντας υπόψη την υποστελέχωση της Ρ.Α.Λ. ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης καταγγελιών κρίνεται εύλογος, δεδομένου ότι δεν υπήρξαν παράπονα από τους καταγγέλλοντες.
Μέσος χρόνος γνωμοδοτήσεων	2020: 19,1 μήνες 2021: 12,8 μήνες 2022: 6,9 μήνες 2023: 11,3 μήνες 2024: 4,6 μήνες	Ο μέσος χρόνος γνωμοδοτήσεων εξαρτάται από την πολυπλοκότητα των θεμάτων, τον όγκο των αιτημάτων και τη διαθεσιμότητα εξειδικευμένου προσωπικού. Οι ετήσιες διακυμάνσεις οφείλονται σε μεταβολές του φόρτου εργασίας, καθώς και σε πιθανές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο ή στις προτεραιότητες της Αρχής. Μετά το 2020 παρατηρείται σημαντική μείωση του χρόνου έκδοσης γνωμοδοτήσεων.
Ποσοστό συμμόρφωσης των λιμένων προς οδηγίες/αποφάσεις της ΡΑΛ	100%	Ποσοστό 100% συμμόρφωσης των λιμένων προς οδηγίες/αποφάσεις της ΡΑΛ σημαίνει ότι όλοι οι λιμένες εφαρμόζουν πλήρως και χωρίς παρεκκλίσεις τις κατευθύνσεις και αποφάσεις της Αρχής, γεγονός που δείχνει αποτελεσματικότητα ρυθμιστικού έργου, θεσμική αξιοπιστία και υψηλό επίπεδο συνεργασίας.
Αριθμός περιπτώσεων όπου χρειάστηκε επανεξέταση λόγω μη εφαρμογής	2	Κατά την περίοδο αναφοράς, μόνον σε 2 περιπτώσεις απαιτήθηκε να επανέλθει η Αρχή σε εκκρεμούσα υπόθεση. Αυτός ο πολύ μικρός αριθμός υποδηλώνει ότι η Ρ.Α.Λ. χειρίζεται τις υποθέσεις της αποτελεσματικά και ολοκληρωμένα από την πρώτη εξέταση, καθώς μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις χρειάστηκε να επανέλθει, γεγονός που υποδηλώνει ποιότητα, ακρίβεια και συνέπεια στη διεκπεραίωση των υποθέσεων.
Ποσοστό των διαφορών που επιλύονται επιτυχώς (είτε μέσω συμβιβασμού, είτε με απόφαση)	0	Δεν έχει ζητηθεί η εφαρμογή της διαδικασίας επίλυσης διαφορών με συμμετοχή της Αρχής.

Μηχανισμός υποβολής παραπόνων/αιτημάτων	100%	Η Αρχή διαθέτει γραμμή επικοινωνίας, ειδικό EMAIL γραμματείας και διακριτές γραμμές επικοινωνίας ανά Τμήμα/Διεύθυνση. Αυτό σημαίνει ότι η Αρχή έχει οργανώσει την επικοινωνία της με τρόπο που εξασφαλίζει άμεση, στοχευμένη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση, διευκολύνοντας τους πολίτες και τους φορείς να απευθύνονται τόσο κεντρικά, όσο και απευθείας στο αρμόδιο τμήμα ή υπηρεσία.
Δράσεις εξωστρέφειας και ενημέρωσης	24	Κατά την περίοδο 2020-2024, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων ανέπτυξε σημαντική εξωστρεφή δράση, ενισχύοντας την προβολή του έργου της και τη συνεργασία με θεσμικούς φορείς και παράγοντες του ναυτιλιακού κλάδου. Μέσω ομιλιών, συμμετοχών σε συνέδρια, ημερίδες και εκθέσεις, καθώς και μέσω επίσημων δελτίων τύπου και συναντήσεων εργασίας, η Αρχή ανέδειξε το ρυθμιστικό της ρόλο και τις στρατηγικές της θέσεις. Οι δράσεις αυτές κάλυψαν θέματα ναυτιλιακής πολιτικής, χωροταξικού σχεδιασμού, ανταγωνισμού και λειτουργίας λιμένων. Η ενεργή συμμετοχή της σε ποικίλες διοργανώσεις ενίσχυσε την παρουσία της στον δημόσιο διάλογο και τη διασύνδεσή της με την αγορά, συμβάλλοντας στη βελτίωση της εικόνας και της αποτελεσματικότητάς της.
ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	Η ΡΑΛ την περίοδο 2020–2024 διατήρησε εύλογους χρόνους διεκπεραίωσης καταγγελιών και γνωμοδοτήσεων, παρά τις ετήσιες διακυμάνσεις που οφείλονταν κυρίως στην πολυπλοκότητα των υποθέσεων και την υποστελέχωση. Το ποσοστό συμμόρφωσης των λιμένων προς τις αποφάσεις της έφτασε το 100%, ενώ μόλις δύο υποθέσεις χρειάστηκαν επανεξέταση, γεγονός που δείχνει υψηλή ποιότητα και ακρίβεια στη δουλειά της. Παράλληλα, οργανωμένος μηχανισμός επικοινωνίας εξασφάλισε άμεση εξυπηρέτηση πολιτών και φορέων, ενώ με τη συμμετοχή της σε ενημερωτικές δράσεις η Αρχή ενίσχυσε τη διαφάνεια και την εξωστρέφειά της.	

3.2.5 Δημοσιονομική Αποδοτικότητα και λειτουργία

Κατηγορία	Ποσοτικός δείκτης (αριθμός ή %)	Αξιολόγηση
Αποφάσεις οικονομικού		Κατά την εξεταζόμενη περίοδο η Ρ.Α.Λ. έλαβε όλες τις από τον νόμο προβλεπόμενες αποφάσεις, τις οποίες

προγραμματισμού και οικονομικής διαφάνειας	15	και δημοσιοποίησε. Οι εν λόγω αποφάσεις σχετίζονται με το Προϋπολογισμό της Αρχής, την Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού, Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης και την Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων από Ορκωτούς Λογιστές.
Οικονομικός προϋπολογισμός και απολογισμός (2020-2024)	5 προϋπολογισμοί 5 απολογισμοί	Από την ανάλυση προέκυψε ότι τα ετήσια συνολικά απολογιστικά έσοδα είναι για κάθε ένα από τα εξεταζόμενα οικονομικά έτη σημαντικά υψηλότερα από τα προϋπολογισθέντα, ενώ οι ετήσιες συνολικές απολογιστικές δαπάνες είναι για κάθε ένα από τα εξεταζόμενα οικονομικά έτη κατά πολύ χαμηλότερες από τις προϋπολογισθείσες. Αυτό σημαίνει ότι η οικονομική διαχείριση της Ρ.Α.Λ. όχι μόνον κινήθηκε εντός του πλαισίου των ετήσιων προϋπολογισμών, αλλά λόγω μιας αποτελεσματικής και αποδοτική διαχείρισης προέκυψαν σημαντικά ετήσια πλεονάσματα. Το καθαρό απολογιστικό αποτέλεσμα για κάθε ένα από τα εξεταζόμενα οικονομικά έτη είναι θετικό, με αυξανόμενη τάση από το 2021 και μετά.
Εξέλιξη γενικού συνόλου ετήσιων εσόδων της ΡΑΛ	2020: 1.196.099 2021: 1.043.755 2022: 1.172.864 2023: 1.349.691 2024: 1.603.415 Σύνολο: 6.365.824	Μετά το 2021 η πορεία των συνολικών εσόδων της Αρχής είναι σταθερά αυξητική. Η κάμψη των εσόδων το 2021 οφείλεται στη μείωση της ναυτιλιακής δραστηριότητας λόγω της πανδημίας. Η κύρια πηγή εσόδων της Ρ.Α.Λ., γύρω στο 80%, είναι τα τέλη που εισπράττει από τους φορείς διαχείρισης λιμένων (82% το 2020, 80% το 2021, 79% το 2022, 81% το 2023 και 79% το 2024). Αυξανόμενα είναι τα έσοδα από την είσπραξη των τόκων των αποθεματικών κεφαλαίων της Αρχής (π.χ. από 3% των συνολικών εσόδων το 2020 σε 9,5% το 2024), που οφείλεται στα ετήσια καθαρά πλεονάσματα, τα οποία με τη σειρά τους αυξάνουν το αποθεματικό (κατατεθειμένο) κεφάλαιο της Ρ.Α.Λ.
Εξέλιξη ετήσιων συνολικών δαπανών της ΡΑΛ	2020: 733.318 2021: 685.563 2022: 755.760 2023: 747.018 2024: 772.142 Σύνολο: 3.693.801	Τα μέσα ετήσια έξοδα ανέρχονται σε περ. 740.000 ευρώ και κυμαίνονται μεταξύ 685.563 ευρώ (2021) και 772.142 ευρώ (2024). Η κύρια ετήσια δαπάνη αφορά στις αμοιβές του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού (περ. 70%) και οι αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν υπέρ τρίτων (π.χ. Εφορία, ΕΦΚΑ, Επικουρικά Ταμεία). Γενικά, τα στοιχεία επιβεβαιώνουν μια προσπάθεια συγκράτησης των

		δαπανών γύρω από τον μ.ό. (περ. 740.000), δηλαδή μια αποτελεσματική και νοικοκυρεμένη διαχείριση, χωρίς καμία περιττή, υπερβολική ή μη προσήκουσα δαπάνη.
Διαφορά εσόδων – εξόδων: καθαρό αποτέλεσμα	2020: +462.781 2021: +358.192 2022: +417.104 2023: +602.673 2024: +831.273 Σύνολο: +2.672.023	Το αποτέλεσμα χρήσης για όλα τα έτη αναφοράς είναι θετικό και κυμαίνεται μεταξύ 358.192 ευρώ (2021) και 831.273 ευρώ (2024). Σημειώνεται ότι το 2024 το καθαρό αποτέλεσμα είναι υψηλότερο από το γενικό σύνολο εξόδων της Αρχής. Συνολικά, το καθαρό θετικό αποτέλεσμα κατά την εξεταζόμενη περίοδο ανήλθε σε 2.672.023 ευρώ. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει τη χρηστή και αποδοτική διαχείριση των οικονομικών της Αρχής, με μέριμνα για σχηματισμό αποθεματικών για την κάλυψη μελλοντικών αναγκών.
Ετήσια εξέλιξη συνόλου ιδίων κεφαλαίων	2020: 3.225.587 2021: 3.537.436 2022: 3.947.446 2023: 4.642.392 2024: 5.490.549	Τα ετήσια καθαρά αποτελέσματα αύξησαν σημαντικά τα αποθεματικά (ίδια κεφάλαια) της Ρ.Α.Λ. από 2.762.806 ευρώ το 2019 σε 5.490.549 ευρώ το 2024. Πρόκειται για μια αύξηση του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων της Αρχής κατά περ. 100% στο διάστημα 2020-2024. Η δημιουργία αποθεματικών είναι σημαντική, τόσο για την αντιμετώπιση τυχόν απρόβλεπτων μελλοντικών διακυμάνσεων στα έσοδα, όσο και για την αύξηση των εσόδων από τους τόκους των αποθεματικών. Σημειώνεται, ότι το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Ρ.Α.Λ. δύναται να καλύψει τις ετήσιες δαπάνες της για ένα διάστημα περ. 7,5 ετών.
Αριθμός εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου 5	5	Η Ρ.Α.Λ. προς διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών της, την πρόληψη ενδεχόμενων περιπτώσεων με αρνητικό αντίκτυπο, αλλά και ενισχύοντας τις υπηρεσίες της προς τους φορείς και τους πολίτες, προέβη κατά την περίοδο αναφοράς (2020-2024) στην ενίσχυση του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου μέσω παροχής υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, με σκοπό την ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και τη βελτιστοποίηση της λειτουργικότητας των υπηρεσιών της. Από τους Εσωτερικούς ελέγχους δεν διαπιστώθηκαν ουσιώδεις αδυναμίες στην επάρκεια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής.
Αριθμός προσωπικού		Από τις 25 οργανικές θέσεις για τη στελέχωση 7 τμημάτων, καλυμμένες είναι μόνον οι 6, δηλαδή το

	2020: 14 2021: 14 2022: 15 2023: 13 2024: 16	24%. Ορισμένα τμήματα δεν διαθέτουν προσωπικό. Παρά την αναμφισβήτητη υποστελέχωση, η Αρχή ανταποκρίθηκε πλήρως στα καθήκοντα, της, γεγονός που δείχνει την υψηλή παραγωγικότητα και εργασιακή και χρονική υπέρβαση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού της. Προκειμένου η Αρχή να ανταποκριθεί στο έργο της, που εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα της εγχώριας λιμενικής αγοράς, κατέβαλε καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς πλείστες ενέργειες για την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων ΕΕΠ και Διοικητικού Προσωπικού. Η κάλυψη του συνόλου των οργανικών θέσεων είναι αναγκαία και θα προσδώσει περαιτέρω ώθηση στις αναπτυξιακές προοπτικές της Ρ.Α.Λ.
Δράσεις εκπαίδευσης προσωπικού	4	Στελέχη της Ρ.Α.Λ. συμμετείχαν σε εκπαιδεύσεις σχετικά με δημόσια λογιστική, προμήθειες, διοικητικές ικανότητες, διαχείριση έργων και ηλεκτρονικών εφαρμογών. Επίσης, έλαβαν πιστοποιήσεις σε θέματα ευρωπαϊκών θεσμών, δημοσίων συμβάσεων, επίλυσης προβλημάτων και τεχνικών λήψης αποφάσεων. Το 2024, ολοκληρώθηκαν επιμορφώσεις σε υγεία και ασφάλεια στην εργασία και στην εκπαίδευση εσωτερικών ελεγκτών. Συνεπώς, η διοίκηση της Ρ.Α.Λ. αναγνωρίζει ότι η εκπαίδευση και επιμόρφωση των στελεχών της Αρχής συμβάλλει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας, της εσωτερικής επικοινωνίας και της δημιουργίας ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος.
Αριθμός επενδύσεων σε υποδομές πληροφορικής και άλλες	22	Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (2020-2024) η διοίκηση της Ρ.Α.Λ. προχώρησε στην απόκτηση, αναβάθμιση και συντήρηση των υποδομών και εξοπλισμών πληροφορικής, στην απόκτηση μιας σειράς ψηφιακών εφαρμογών, στην εκπόνηση μελετών για την ασφάλεια πληροφοριών, καθώς και στην εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ISO 9001:2015. Από την παράθεση των στοιχείων αυτών διαπιστώνεται ότι η Αρχή διαθέτει βασικές υποδομές και ψηφιακές υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία της ενώ επιδιώκει και επιτυγχάνει σταθερά την ενίσχυση των υποδομών και τον εκσυγχρονισμό των μέσων της.

ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	Κατά την περίοδο 2020-2024, η Ρ.Α.Λ. επέδειξε συνεπή, αποδοτική και διαφανή οικονομική διαχείριση, με σταθερή αύξηση εσόδων μετά το 2021 και συγκράτηση δαπανών σε χαμηλά επίπεδα, γεγονός που οδήγησε σε σημαντικά ετήσια πλεονάσματα και διπλασιασμό των ιδίων κεφαλαίων. Παρά την υποστελέχωση (κάλυψη μόλις 24% των οργανικών θέσεων), η Αρχή ανταποκρίθηκε πλήρως στις αρμοδιότητές της, βασιζόμενη στην υψηλή παραγωγικότητα του προσωπικού και της Διοίκησης και στην επένδυση στην εκπαίδευσή του. Ο εσωτερικός έλεγχος επιβεβαίωσε την επάρκεια των διαδικασιών και την απουσία σοβαρών αδυναμιών, ενώ οι εκτεταμένες επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές και εφαρμογές ενίσχυσαν την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Η συνολική εικόνα καταδεικνύει χρηστή διαχείριση, ισχυρή οικονομική θέση και οργανωτική ανθεκτικότητα, με προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης εφόσον καλυφθούν οι κενές οργανικές θέσεις.
--------------------------	---

3.2.6 Συμμόρφωση Λιμένων με τους Κανονισμούς

Κατηγορία	Ποσοτικός δείκτης (αριθμός ή %)	Συμπέρασμα αξιολόγησης
Πρόστιμα (αριθμός- ύψος)	0	Κατά την περίοδο αναφοράς, δεν υπήρξε οριστική επιβολή προστίμων. Σε περιπτώσεις που απαιτήθηκε να σταλεί προειδοποίηση επιβολής προστίμου από την Αρχή, οι παραλήπτες συμμορφώθηκαν άμεσα. Αυτό σημαίνει ότι κατά την περίοδο αναφοράς, η συμμόρφωση προς τις αποφάσεις της Αρχής ήταν άμεση και αποτελεσματική, καθώς δεν χρειάστηκε να επιβληθούν τελικά πρόστιμα, μιας και οι παραλήπτες ανταποκρίθηκαν θετικά ήδη στο στάδιο της προειδοποίησης, γεγονός που υποδηλώνει σεβασμό προς τον ρόλο της Αρχής και αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού της έργου.
ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ		Κατά την περίοδο αναφοράς δεν επιβλήθηκαν πρόστιμα, καθώς οι αποδέκτες συμμορφώθηκαν άμεσα μετά από προειδοποιήσεις της ΡΑΛ. Η εξέλιξη αυτή δείχνει ότι οι αποφάσεις της Αρχής γίνονται σεβαστές και εφαρμόζονται χωρίς ανάγκη καταναγκαστικών μέτρων, επιβεβαιώνοντας την αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού της έργου και την αναγνώριση του θεσμικού της κύρους.

3.3 Σύνοψη συμπερασμάτων δεικτών αξιολόγησης και προτάσεις πολιτικής και διοίκησης

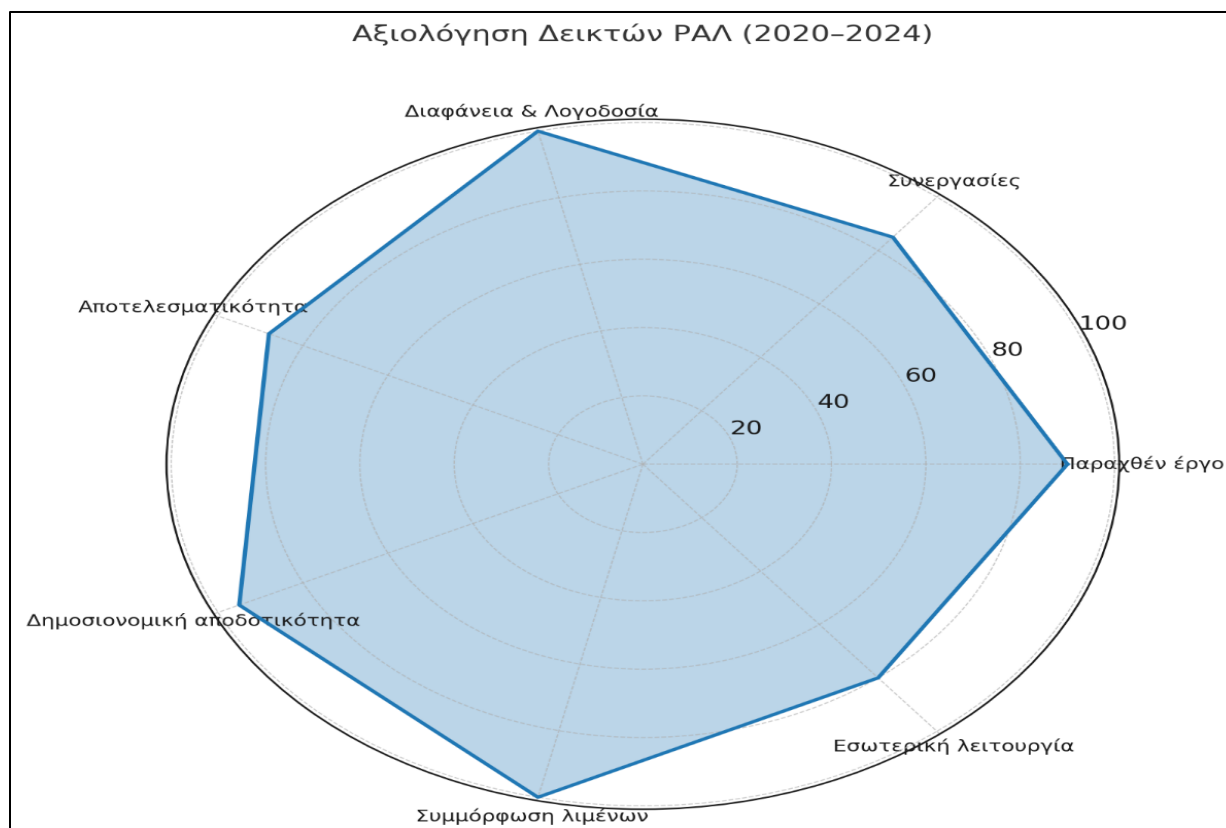
Κατά την περίοδο 2020-2024, η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) λειτούργησε με συνέπεια, αποδοτικότητα και πλήρη συμμόρφωση προς το νομικό πλαίσιο, επιτυγχάνοντας υψηλά επίπεδα αποτελεσματικότητας και διαφάνειας. Πραγματοποίησε 51 τακτικές και 2 έκτακτες συνεδριάσεις, εκδίδοντας 196 πράξεις, με σημαντική αύξηση των γνωμοδοτήσεων, γεγονός που ενίσχυσε τον θεσμικό της ρόλο. Επέδειξε ενεργή εποπτεία στους μεγάλους λιμένες (ΟΛΠ, ΟΛΘ) και στις συμβάσεις παραχώρησης, ενώ αντέδρασε άμεσα τόσο σε καταγγελίες όσο και με αυτεπάγγελτες ενέργειες. Συνεργάστηκε στενά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού και συμμετείχε σε 30 συνεδριάσεις της ΕΣΑΛ, υποβάλλοντας 35 εισηγήσεις στο ΥΝΑΝΠ.

Η Αρχή ανταποκρίθηκε πλήρως στις υποχρεώσεις διαφάνειας: όλες οι αποφάσεις αναρτήθηκαν σε Διαύγεια και στην ιστοσελίδα της, με 100% διαθεσιμότητα πληροφόρησης και πλήρη συμμόρφωση με εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο. Ο εξαιρετικά χαμηλός αριθμός προσφυγών (1,5%) επιβεβαιώνει τη νομική ποιότητα των πράξεων. Παρά την υποστελέχωση (κάλυψη 24% των οργανικών θέσεων), η Ρ.Α.Λ. διατήρησε εύλογους χρόνους διεκπεραίωσης των υποθέσεων της, ενώ πέτυχε ποσοστό συμμόρφωσης λιμένων 100%.

Οικονομικά, παρουσίασε σταθερή αύξηση εσόδων μετά το 2021, συγκράτηση δαπανών και σημαντικά πλεονάσματα (+2,67 εκατ. ευρώ), διπλασιάζοντας τα ίδια κεφάλαιά της. Ενίσχυσε τον εσωτερικό έλεγχο, επένδυσε σε εκπαίδευση προσωπικού και ψηφιακές υποδομές, ενώ οι δράσεις εξωστρέφειας προώθησαν την εικόνα και το έργο της. Δεν επιβλήθηκαν πρόστιμα, καθώς υπήρξε άμεση συμμόρφωση μετά από προειδοποιήσεις.

Συνολικά, όπως συνοψίζει το παρακάτω Γράφημα ραντάρ, η Ρ.Α.Λ. παρήγαγε σημαντικό έργο, ανέδειξε ισχυρή δημοσιονομική αποδοτικότητα, διασφάλισε θεσμικό κύρος μέσω των δράσεων διαφάνειας και λογοδοσίας, πέτυχε υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης των λιμένων, καθώς και οργανωτική ανθεκτικότητα, με προοπτική περαιτέρω αύξησης του ανθρώπινου δυναμικού της.

Γράφημα 28: Απόδοση της Ρ.Α.Λ. (2020-2024) με βάση τις βασικές κατηγορίες δεικτών αξιολόγησης

Παρά τους υψηλούς δείκτες επίδοσης της Ρ.Α.Λ., κρίνεται αναγκαία η συνέχιση των προσπάθειών για κάλυψη των οργανικών θέσεων και για συνεχή προσαρμογή στις εξελίξεις των αγορών, του εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς θεσμικού πλαισίου, καθώς και για περαιτέρω αξιοποίηση της ψηφιοποίησης και της καινοτομίας.

Ειδικότερα, με βάση τα συμπεράσματα της αξιολόγησης προτείνονται τα εξής:

- **Εμβάθυνση «δεικτών αποτελέσματος».** Ενίσχυση των μετρήσεων που αποτυπώνουν τον *αντίκτυπο* των αποφάσεων (π.χ. χρόνοι εξυπηρέτησης, μεταβολές ποιότητας υπηρεσιών, μεταβολές παραπόνων/καταγγελιών ανά κατηγορία), με σταθερή μεθοδολογία και ετήσιους στόχους/στόχους-οροφές.
- **Συμμόρφωση ανά κατηγορία φορέα.** Συστηματικότεροι πίνακες συμμόρφωσης (ΟΛ Α.Ε., Λιμενικά Ταμεία, επιμέρους εγκαταστάσεις) με ιεράρχηση κινδύνου και στοχευμένες παρεμβάσεις εκεί που η μη συμμόρφωση έχει υψηλότερο κόστος για την αγορά/χρήστες.
- **Ψηφιακή ιχνηλασιμότητα και ανοιχτά δεδομένα.** Διεύρυνση των ψηφιακών dashboards (π.χ. αποφάσεις-χρονισμοί-εκτέλεση-συμμόρφωση-feedback χρηστών), ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η διαφάνεια και η ανάλυση από τρίτους. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η υλοποίηση της πρότασης του Προέδρου της Αρχής για τη

δημιουργία ψηφιακού Εθνικού Μητρώου Λιμενικών Εγκαταστάσεων, το οποίο θα λειτουργεί με πλήρη διαλειτουργικότητα, διευκολύνοντας τη συλλογή, την επεξεργασία και την αξιοποίηση κρίσιμων δεδομένων.

- **Κάλυψη όλων των οργανικών θέσεων και στοχευμένη ενίσχυση δεξιοτήτων.** Συνεχής κατάρτιση σε τομείς ευρωπαϊκού/διεθνούς δικαίου λιμένων, ανταγωνισμού, περιβάλλοντος και δεδομένων, ώστε να διατηρείται υψηλή τεχνική επάρκεια στις κρίσιμες υποθέσεις.

Βιβλιογραφία

Ελληνόφωνη

Αναγνώστου Μ. (2025). Πλαίσιο Διακυβέρνησης και Πολιτικής για την Ανάπτυξη Πράσινων Λιμένων. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Πειραιώς. https://dione.lib.unipi.gr › Anagnostou_22003

Βαγγέλας Γ. και Θ. Πάλλης (2024). Greport 2024. Ports & Shipping Advisory LP. https://www.researchgate.net/publication/387829531_Greport_2024

Βγενόπουλος, Φ. (2024). Λιμενική Πολιτική στα Πλαίσια της Πράσινης Συμφωνίας και της Βιώσιμης Γαλάζιας Οικονομίας. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Πειραιώς. <https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/handle/unipi/16465>

Γιαλούση Σ. (2014). Συνέργειες στο Ευρωπαϊκό Λιμενικό Σύστημα – Οι λιμένες της Αττικής. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο. <https://pandemos.panteion.gr/items/918a2263-bf54-4387-b114-b296a0ff9ad6>

Γιάντση, Θ. (2016). Αποτελεσματική Διοίκηση- Λειτουργική Διαχείριση Λιμένων και Λιμενικών Επενδύσεων σε Περιφερειακό Επίπεδο. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Πειραιώς. <https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/handle/unipi/9382>

Ελληνική Δημοκρατία, Προεδρία της Κυβέρνησης, Γ.Γ. Συντονισμού (2025). Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής 2025. <https://gsco.gov.gr/eskyp/>

Ένωση Λιμένων Ελλάδος (2025). Στοιχεία Αφίξεων Κρουαζιέρας. Διάφορα έτη. <https://elime.gr/krouaziera/>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011). Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών. <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/roadmap-to-a-single-european-transport-area-towards-a-competitive-and-resource-efficient-transport-system.html>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013). Λιμένες: κινητήρας οικονομικής μεγέθυνσης. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=legisum:320403_1

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2025). Η Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/121>

Θεοφάνης Σ. (2025). Το Ελληνικό Λιμενικό Σύστημα και οι Παραχωρήσεις: Η περίπτωση των «Ολοκληρωμένων» Παραχωρήσεων και της Πώλησης Μετοχών και η περίπτωση των

Μεμονωμένων Παραχωρήσεων. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο & Frederick University.

Νικολάου, Π. (2023). Ανασυγκρότηση του Ελληνικού Συστήματος Διακυβέρνησης Λιμένων, Εξασφαλίζοντας Ρεαλιστική Ισορροπία Συμμετοχής Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα στην Παροχή Λιμενικών Υπηρεσιών: Η Περίπτωση της Δυτικής Ελλάδος & Ιονίων Νήσων. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

Πάλλης Θ. και Γ. Βαγγέλας (2021). Έκθεση Αξιολόγησης της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) 2016-2020, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Πάλλης Α. Α. – Χλωμούδης Κ. (2001). Προς μία Ευρωπαϊκή Λιμενική Πολιτική. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα (ΔΟΛ). Αθήνα.

Πάλλης, Α. Α. και Χλωμούδης, Κ. (2021). Ευρωπαϊκή Λιμενική Πολιτική: Το Μετέωρο Ευρωπαϊκό βήμα και οι αποκλίνουσες εθνικές επιλογές. https://www.researchgate.net/publication/357565090_Europaikē_Limenikē_Politikē_To_Meteoro_Europaiko_bema_kai_oi_apoklinouses_ethnikes_epilogēs

Πάλλης, Α. Α. (2019). Η αναγκαία μεταρρύθμιση του Λιμενικού Συστήματος. <https://www.metarithmisi.gr/content/i-anagkaia-metarrythmisi-tou-limenikou-systimatos-16535>

Πάλλης Α. Α. και Βαγγέλας Γ. Κ. (2021). Διαμόρφωση στρατηγικής ανάπτυξης τουριστικών Λιμένων. https://www.dianeosis.org/research/cruise_industry_in_greece/

Παρδάλη, Α. (2007). Οικονομική και Πολιτική των Λιμένων: Ανταγωνισμός και Ανταγωνιστικότητα στη Σύγχρονη Λιμενική Βιομηχανία, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2007.

Ρ.Α.Λ.: Εκθέσεις Ελέγχου 2020, 2021, 2022, 2023, 2024. Πειραιάς.

Ρ.Α.Λ.: Εκθέσεις Εσωτερικής Επιθεώρησης. Πειραιάς.

Σταμπόλα, Α. Ι. (2018). Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την διοίκηση, λειτουργία και ανάπτυξη των λιμένων. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Πειραιώς. <https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/handle/unipi/11383>

Τσιφής Γ. Ι. (2019). Οι συμβάσεις παραχώρησης των Οργανισμών Λιμένος Πειραιώς & Θεσσαλονίκης. ΕΜΠ.

Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου (2013). Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Λιμένων και Δυνατότητας Χρηματοδότησης του μέσω ΕΣΠΑ και των πόρων της Νέας Προγραμματικής Περιόδου. <https://www.mindev.gov.gr › uploads › 2018/04>

Χλωμούδης Κ. (2011). Τάσεις και Εξελίξεις στη Λιμενική Βιομηχανία. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Ξενόγλωσση

Boile, M., Theofanis, S., Stevens, F., Hauschildt, C. (2024). Greening of European Sea Ports – Final Report. Study for the European Commission. University of Piraeus, White Research & Erasmus University Rotterdam. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b1197e65-9cbb-11ef-85f0-01aa75ed71a1>

Brooks, M. R., Cullinane, K. B., & Pallis, A. A. (2017). Revisiting port governance and port reform: A multi-country examination. *Research in Transportation Business & Management*, Volume 22, March 2017, Pages 1-10. doi: <https://doi.org/10.1016/j.rtbm.2017.02.005>

Brooks, M. R., Knatz, G., A. A. Palis and Wilsmeier G. (2021). Visibility and verifiability in port governance transparency: exploring stakeholder expectations. . *WMU Journal of Maritime Affairs*, 20(4), 435-455. DOI:10.1007/s13437-021-00250-2

Cao, L. (2020). Changing Port Governance Model: Port Spatial Structure and Trade Efficiency. *J. of Coastal Research*, 95(sp1):963-968 (2020). <https://doi.org/10.2112/SI95-187.1>

Charveriat, C. (2023). The Green Deal: Origins and Evolution. <https://geopolitique.eu/en/articles/the-green-deal-origins-and-evolution/>

Chlomoudis, C., Pallis, P., & Platias, C. (2022). Environmental mainstreaming in Greek TEN-T ports. *Sustainability*, 14(3), 1634. https://www.researchgate.net/publication/358226748_Environmental_Mainstreaming_in_Greek_TEN-T_Ports

COREALIS (2018). D.1.1. Port of the future challenges, enablers and barriers. <https://ec.europa.eu/research/participants/documents/downloadPublic?documentIds=080166e5bf625369&appId=PPGMS>

DWF (2019). The Port Services Regulations 2019 – its implications and how to ensure compliance. <https://dwfgroup.com/en/news-and-insights/insights/2019/10/the-port-services-regulations-2019-its-implications-and-how-to-ensure-compliance>

ESPO (2024): Annual Report 2023-2024. <https://www.espo.be/publications/annual-report-2023-2024>

ESPO (2019): Priorities of European Ports for 2019-2024. <https://circularports.vlaanderen-circulair.be/publication/priorities-of-european-ports-for-2019-2024/>

ESPO, 2022. Trends in EU Ports Governance 2022. <https://www.espo.be/publications/trends-in-eu-ports-governance>

European Commission (2023). Study on the revision of Directive 2005/35/EC on ship source pollution. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/98cf0d68-60d9-11ee-9220-01aa75ed71a1>

European Commission (2024): List of Sea Ports in the Core and Comprehensive Networks. https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports_en?prefLang=el

European Commission (2025). Port Services Regulation- Notification on the application of Articles 16 and 17 of Regulation (EU) 2017/352 by Member States. https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports/port-services-regulation_en

Ferrari C., Parola F., Tei A. (2015). Governance Models and Port Concessions in Europe: Commonalities, critical issues and policy perspectives. *Transport Policy*, Volume 41, pp. 60 -67. <https://doi.org/10.1016/j.tranpol.2015.03.012>

Goulielmos, A. M. (2022). The Initial 40 Years of the EC Maritime Policy, Part I: 1957-1997: Is EU-27 Maritime Industry “Fit for 55”? *Modern Economy*, 13(02): 159-185. DOI:10.4236/me.2022.132011

Greek Law Digest (2016). Greek Port Regulations. <https://greeklawdigest.gr/topics/transportation/item/239-greek-port-regulations>

Grip, K. (2017). International marine environmental governance: A review. *Ambio*, 46(4), 413-427. <https://link.springer.com/article/10.1007/s13280-016-0847-9>

Hooydonk, E. van (2019). The EU Seaports Regulation: A Commentary on Regulation (EU) 2017/352 of the European Parliament and of the Council of 15 February 2017 Establishing a Framework for the Provision of Port Services and Common Rules on the Financial Transparency of Ports. *Portus Port Law Series*. <https://biblio.ugent.be/publication/8651285>

Karin J. (2022). European ports becoming 'fit for 55'. European Parliamentary Research Service. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2022\)729395](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2022)729395)

Maggetti, M. (2010). Legitimacy and Accountability of Independent Regulatory Agencies: A Critical Review. *Living Reviews in Democracy*, 2:1-9. <https://maggetti.org/publications/>

Ng, A. K. & Pallis, A. (2010). Port Governance Reforms in Diversified Institutional Frameworks: Generic Solutions, Implementation Asymmetries. *Environment and Planning A: Economy and Space*, vol. 42, issue 9. doi:10.1068/a42514

Notteboom, T., Pallis, A., & Rodrigue, J.-P. (2022). *Port Economics, Management and Policy*. London: Routledge. doi: <https://doi.org/10.4324/9780429318184>

O'connor E., Evers N., & Vega, A. (2019). Port performance from a policy perspective—A systematic review of the literature. *Journal of Ocean and Coastal Economics*, 6(1). https://www.researchgate.net/publication/333603148_Port_Performance_from_A_Policy_Perspective_-_A_Systematic_Review_of_the_Literature

OECD (2016), *Being an Independent Regulator, The Governance of Regulators*, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264255401-en>

OECD (2025a). *OECD Recommendation on Public Policy Evaluation - Implementation Toolkit*. Paris. <https://apo.org.au/node/329661>

OECD (2025b). *Implementation Toolkit for the OECD Recommendation on Public Policy Evaluation, OECD Public Governance Reviews*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/77faa4fe-en>.

Pallis, A.A. and Vaggelas G.K. (2017). Port governance: A Greek Prototype. *Research in Transportation Business and Management*, 22, 49-57

Pallis A.A., Arapi K.P. & Papachristou A.A. (2019). Models of Cruise Ports Governance. *Maritime Policy and Management*, 46(5), 630-651.

Stern, J. (2010). The Evaluation of Regulatory Agencies', in Robert Baldwin, Martin Cave, and Martin Lodge (eds), *The Oxford Handbook of Regulation* (2010; online edn, Oxford Academic, 2 Sept. 2010), <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199560219.003.0011>, accessed 24 Aug. 2025.

van Leeuwen, J. (2015). The regionalization of maritime governance: Towards a polycentric governance system for sustainable shipping in the European Union. *Ocean & Coastal Management*, Volume 117, Pages 23-31. DOI: 10.1016/j.ocecoaman.2015.05.013

Verhoeven, P. (2010). *European Port Governance. ESPO Fact Finding*. <https://www.espo.be/media/espopublications/espofactfindingreport2010.pdf>

Zhang, Qiang & Geerlings, Harry & El Makhoulfi, Abdel & Chen, Shun (2018). Who governs and what is governed in port governance: A review study. *Transport Policy*, Elsevier, vol. 64(C), pages 51-60. DOI: 10.1016/j.tranpol.2018.01.019

Zhang, Qiang & Zheng, Shiyuan & Geerlings, Harry & El Makhoulfi, Abdel (2019). Port governance revisited: How to govern and for what purpose? *Transport Policy*, Elsevier, vol. 77(C), pages 46-57. DOI: 10.1016/j.tranpol.2019.03.001

Ιστοσελίδες

<https://raports.gr>

https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports/port-services-regulation_en

https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime_en

https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports_en#:~:text=Europe%27s%20ports%20are%20vital%20gateways,port%20facilities%20in%20the%20world.

https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t_en

https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t/tentec-information-system-and-ten-t-map-library_en

<https://elime.gr/>

<https://www.ynanp.gr/el/>

<https://www.ynanp.gr/el/ypoyrgeio/genikh-grammateia-nautilias-kai-limenwn/>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9ACE%B1%CF%84%CE%AC%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82_%CE%BB%CE%B9%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82

<https://www.imo.org/>

<https://www.espo.be/>

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A/A	ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ-ΣΥΣΤΑΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Ρ.Α.Λ.	
1	NOMOS 4150_2013_ΦΕΚ Α 102_29.04.2013_Άρθρα 42-44	Ανασυγκρότηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και άλλες διατάξεις – Σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων ως Αυτοτελούς Δημόσιας Υπηρεσίας
2	NOMOS 4254_2014_ΦΕΚ Α 85_07.04.2014_Υποπαράγραφος ΙΣΤ.1. Σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων_Αντικατάσταση του Άρθρου 43 του Ν.4150_2013	Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις.
3	NOMOS 4258_2014_ΦΕΚ Α 94_14.04.2014_Άρθρο 33 Ρυθμίσεις για τον καθορισμό τιμολογίων ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ, Συμπλήρωση διατάξεων για τη Ρυθμιστική Αρχή των Λιμένων και άλλες διατάξεις	Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα-Ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.
4	Π.Δ. 19_2016_ΦΕΚ Α 28_24.02.2016 Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωση Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).	Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωση Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).
5	NOMOS 4389_2016_ΦΕΚ 94 Α_27.05.2016, Άρθρα 108 έως 126 και Άρθρο 132_Μεταρρύθμιση του Συστήματος Εποπτείας και Ελέγχου του Ελληνικού Λιμενικού Συστήματος	Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις. Σύσταση Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής με την επωνυμία «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων».
6	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ_1000.0/66573/2016	Συγκρότηση Πειθαρχικού Συμβουλίου για την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου σε μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).
7	NOMOS 4532_2018_ΦΕΚ 63 Α_05.04.2018, Άρθρο 15 Τροποποιήσεις διατάξεων του ν. 4389/2016 που αφορούν στη Ρ.Α.Λ.	Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1794 και άλλες διατάξεις.
8	NOMOS 4597 ΦΕΚ Α 35_28.02.2019_Άρθρα 45 έως 48	Για την κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. Διατάξεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις.
9	NOMOS 4770_2021_ΦΕΚ 15 Α_29.01.2021_Άρθρα 48 έως 52_ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' Αρμοδιότητες της Ρ.Α.Λ.-Τροποποίησης του ν. 4389_2016	Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετάCOVID εποχή.
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ Ρ.Α.Λ.		

1	ΚΥΑ 340_2014_ΦΕΚ Β 924_14.04.2014	Καθορισμός τέλους για την χρηματοδότηση της Ρ.Α.Λ.
2	ΚΥΑ 1000.0_93971_2018_ΦΕΚ Β 5840_27.12.2018	Καθορισμός και επιβολή τέλους για τη χρηματοδότηση της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) και διαδικασίες είσπραξης και απόδοσης αυτού.
3	ΝΟΜΟΣ 4597 ΦΕΚ Α 35_28.02.2019_Άρθρα 46.8	Για την κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. Διατάξεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις.
ΛΟΙΠΑ		
1	ΚΥΑ 8111.1_41_2009_ΦΕΚ Β 412_06_03_2009	Μέτρα και όροι για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 2007/71/ΕΚ οδηγίας. Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 3418/07/02 (ΦΕΚ 712 Β') κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου».
2	ΝΟΜΟΣ 4336_ΦΕΚ Α 94_14.08.2015_4.3. Ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις δικτύων (ενέργεια, μεταφορές, νερό)	Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός Επικράτειας
3	ΝΟΜΟΣ 4354_ΦΕΚ Α 176_16.01.2015_Κεφάλαιο Β διατάξεις αρμοδιότητας Υπ. Οικονομικών και άλλες μισθολογικές διατάξεις, σελ 9488	Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.
4	ΦΕΚ Β 1923_02.06.2017 (ΑΔΑ:6Γ2Δ46Μ445-ΚΓΦ)	Κανονισμός ακροάσεων προσώπων και επιχειρήσεων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
5	ΦΕΚ Β 1923_02.06.2017 (ΑΔΑ:6ΜΓΠ46Μ445-Φ2Λ)	Κανονισμός διερεύνησης καταγγελιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
6	ΝΟΜΟΣ 4504_ΦΕΚ Α 184_29_11_2017 - Άρθρο 105	Δια βίου εκπαίδευση προσωπικού Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ενδυνάμωση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας σε θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής στην ακτοπλοΐα, θέματα πολιτικού προσωπικού, συμπλήρωση διατάξεων για τα λιμενικά έργα και άλλες διατάξεις.

7	ΦΕΚ Β 4197_19.11.2019 (ΑΔΑ:6ΜΓΠ46Μ445-Φ2Λ)	Κανονισμός προτεραιοποίησης υποθέσεων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
8	ΝΟΜΟΣ 4663_ΦΕΚ Α 30_12.02.2020	Ίδρυση, λειτουργία και εκμετάλλευση αεροδρομίων επί υδάτινων επιφανειών, ρυθμίσεις μεταφορών και άλλες διατάξεις.
9	ΝΟΜΟΣ 4838_ΦΕΚ Α 180_01.10.2021	Κύρωση συμφωνίας τροποποίησης της από 24.6.2016 Σύμβασης Παραχώρησης που τιτλοφορείται «Σύμβαση Παραχώρησης σχετικά με τη χρήση και την εκμετάλλευση ορισμένων χώρων και περιουσιακών στοιχείων εντός του Λιμένος Πειραιώς» μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.».
10	ΝΟΜΟΣ 4903_ΦΕΚ Α 46_05.03.2022 (Άρθρο 41)	Πρότυπες προτάσεις για έργα υποδομής και λοιπές επείγουσες διατάξεις. Άρθρο 41 Θέματα ως προς τον τεχνικό φάκελο υδατοδρομίου - Αποτυπώμενα στοιχεία του ορθοφωτοχάρτη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 7 του ν. 4663/2020
ΣΥΝΘΕΣΗ Δ.Σ. Ρ.Α.Λ.		
1	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 1000.0/34269/2024 Αποδοχή παραίτησης τακτικού μέλους της Ανεξάρτητης Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)». _ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 493/17.05.2024	Αποδοχή παραίτησης τακτικού μέλους της Ανεξάρτητης Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων
2	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ_1000.00_47424_2022_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 563_08.07.2022	Αριθμ. 1000.0/47424/2022 Ορισμός Προέδρου, Αντιπροέδρου, δυο (2) εισηγητών και πέντε (5) τακτικών μελών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).
3	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ_1000.0_6799_2022_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 70_07.02.2022	Ορισμός Προέδρου και ενός (1) τακτικού μέλους της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).
4	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ_1000.0_24042_2020_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 319_27.04.2020	Ορισμός ενός (1) τακτικού μέλους της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).
5	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ_1000.0_62063_2018_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 477_23.08.2018	Ορισμός Εισηγητή της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).
6	ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ_1000.00_44060_2017_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 299_19.06.2017	Ορισμός Προέδρου, Αντιπροέδρου, δύο (2) εισηγητών, πέντε (5) τακτικών μελών και δύο (2) αναπληρωματικών μελών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.).

7	ΠΡΑΞΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 32 της 23.12.2014_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 828_24.12.2014	Τροποποίηση της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 12/2014 «Ορισμός μελών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.
8	ΠΡΑΞΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 12 της 14.4.2014_ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 209_14.04.2014	Ορισμός μελών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ		
1	ΟΔΗΓΙΑ 2005/65/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Οκτωβρίου 2005	σχετικά με την ενίσχυση της ασφαλείας των λιμένων.
2	Κανονισμός (ΕΕ) 2017/352 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2017	για τη θέσπιση πλαισίου όσον αφορά την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και κοινών κανόνων για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια των λιμένων.
3	ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2019/883 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Απριλίου 2019	σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/59/ΕΚ.
4	Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024	περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1153 και (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013. Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ-ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Αποφάσεις ΡΑΛ (2020-2024)

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 170/2020	68/29.5.2020	Πρώτη αναμόρφωση πιστώσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2020
Απόφαση 171/2020	68/29.5.2020	Επικαιροποίηση Κανονισμού Υπερωριών προσωπικού Ρ.Α.Λ.
Απόφαση 172/2020	69/5.6.2020	Απάντηση σε Επιστολή
Απόφαση 173/2020	68/29.5.2020	Εξέταση φερόμενων ζητημάτων σε σχέση με τη λειτουργία της Ναυταθλητικής Μαρίνας Καλλιθέας
Απόφαση 174/2020	70/3.7.2020	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 175/2020	70/3.7.2020	Συγκρότηση Διαρκών επιτροπών Ακροάσεων
Απόφαση 176/2020	70/3.7.2020	Εξέταση εξώδικης επιστολής της Ένωσης Μονίμων και Δοκίμων Λιμενεργατών Ο.Λ.Π. προς την Ο.Λ.Π. Α.Ε.
Απόφαση 177/2020	69/5.6.2020	Επικαιροποίηση χρηματικών καταλόγων για την είσπραξη τέλους υπέρ Ρ.Α.Λ. των οικονομικών ετών 2014 έως 2019 και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 178/2020	70/3.7.2020	Εξειδίκευση Παρασχεθείσας Εξουσιοδότησης για την προμήθεια υπηρεσιών οργάνωσης και διαμόρφωσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου για την παρακολούθηση της λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Έτους 2020
Απόφαση 179/2020	71/28.7.2020	Εξέταση αιτήματος της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε.
Απόφαση 180/2020	71/28.7.2020	Εξέταση καταγγελίας του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (ΣΕΝΑΒΙ), της Ένωσης Βιοτεχνών Εργοδοτών Μηχανουργών Πειραιά και του Συνδέσμου

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
		Ιδιοκτητών Ναυπηγείων και Εργοδοτών Ναυπηγών Πειραιώς (Περάματος) αναφορικά με ζητήματα που αφορούν σε απόβλητα ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας
Απόφαση 181/2020	72/7.8.2020	Εξέταση προτεινόμενων μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 352/2017
Απόφαση 182/2020	71/28.7.2020	Δεύτερη αναμόρφωση πιστώσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2020
Απόφαση 183/2020	72/7.8.2020	Προσχέδιο Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 184/2020	71/28.7.2020	Αναγνώριση Προϋπηρεσίας υπαλλήλων – στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 185/2020	73/18.9.2020	Επανυποβολή Προσχεδίου Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 186/2020	73/18.9.2020	Αναφορά - Καταγγελία του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ναυπηγείων Περάματος σχετικά με σχεδιαζόμενη από την Οργανισμός Λιμένος Πειραιά Α.Ε δημιουργία ναυπηγείου
Απόφαση 187/2020	74/23.10.2020	Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ
Απόφαση 188/2020	74/23.10.2020	Κανονισμός Επιβολής, Επιμέτρησης και Αριθμητικού Προσδιορισμού Ποινικών Ρητρών, προβλεπομένων στην από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 13ης Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ.
Απόφαση 189/2020	74/23.10.2020	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 190/2020	75/12.11.2020	Εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών και σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλογών για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους των οικονομικών ετών 2014 έως 2020 (Χρήση 2013 έως 2019)
Απόφαση 191/2020	75/12.11.2020	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλων - στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 192/2020	75/12.11.2020	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 193/2020	75/12.11.2020	Κάλυψη κενών θέσεων στη Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων με προσωπικό στη διαδικασία συμμετοχής της Αρχής στον κύκλο κινητικότητας για το έτος 2020 στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας
Απόφαση 194/2020	76/30.11.2020	Τρίτη αναμόρφωση πιστώσεων του Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2020
Απόφαση 195/2020	76/30.11.2020	Καταγγελία της «[...] Α.Τ.Ε.» σχετικά με τη σύμβαση έργου ενίσχυσης λιθορριπής λιμένος Αρτάκης
Απόφαση 196/2020	76/30.11.2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 197/2020	76/30.11.2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 198/2020	76/30.11.2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 199/2020	77/14.12.2020	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 200/2020	77/14.12.2020	Παραπομπή Εκθέσεων Αξιολογήσεως Υπαλλήλων για το έτος 2017 στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ρ.Α.Λ.
Απόφαση 201/2020	78/21.12.2020	Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου
Απόφαση 202/2020	77/14.12.2020	Αποδοχή έκθεσης Ορκωτών Ελεγκτών σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
		Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. κυρωθείσα με το άρθρο 1 του Ν. 4404/2016
Απόφαση 203/2020	77/14.12.2020	Αποδοχή έκθεσης Ορκωτών Ελεγκτών, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 3 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε. κυρωθείσα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 4522/2018
Απόφαση 204/2020	77/14.12.2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου
Απόφαση 205/2020	78/21.12.2020	Εξέταση υποβληθέντων στοιχείων για το έτος 2018, αιτούμενων δυνάμει του Άρθρου 14 (Έλεγχος Σύμβασης και Εκτέλεσης) της από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ., η οποία κυρώθηκε με το Άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.4522/2018 (ΦΕΚ Α' 39)
Απόφαση 206/2020	78/21.12.2020	Εξέταση υποβληθέντων στοιχείων για το έτος 2019, αιτούμενων δυνάμει του Άρθρου 14 (Έλεγχος Σύμβασης και Εκτέλεσης) της από 2ας Φεβρουαρίου 2018 τροποποίηση και κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο της από 27 Ιουνίου 2001 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης ΑΕ., η οποία κυρώθηκε με το Άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.4522/2018 (ΦΕΚ Α' 39)
Απόφαση 207/2020	79/29.12.2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 208/2020	79/29.12.2020	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου στελεχών
Απόφαση 209/2020	79/29.12.2020	Σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλογών για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους των οικονομικών ετών 2014 έως 2020 (Χρήση 2013 έως 2019), και εξέταση

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
		επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 210/2020	79/29.12.2020	Ενημέρωση επί ζητημάτων υποχρεωτικής επένδυσης δυνάμει Σύμβασης Παραχώρησης και Βαθμολόγηση κατά Προτεραιότητα
Απόφαση 211/2020	79/29.12.2020	Σύσταση επιτροπής για εξέταση αιτημάτων προς κάλυψη κενών θέσεων στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας 2020, καθώς και εξέταση δύο αιτημάτων για μετακίνηση υπαλλήλων
Απόφαση 212/2021	80/22.1.2021	Παροχή διευκρινίσεων επί της υπ' αριθμ. 167/2020 Απόφασης της Αρχής
Απόφαση 213/2021	80/22.1.2021	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλων - στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 214/2021	80/22.1.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 215/2021	80/22.1.2021	Εξ αναβολής εξέταση αιτήματος μετακίνησης υπαλλήλου στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας 2020
Απόφαση 216/2021	80/22.1.2021	Πρώτη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 217/2021	82/24.3.2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου - Μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 218/2021	82/24.3.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 219/2021	82/24.3.2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης εκπαιδευτικού έργου
Απόφαση 220/2021	82/24.3.2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης εκπαιδευτικού έργου

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 221/2021	82/24.3.2021	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
Απόφαση 222/2021	82/24.3.2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης, κατ' άρθρον 52 του Ν.4770/2021, η οποία αφορά σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις των διατάξεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου τους από την Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.
Απόφαση 223/2021	82/24.3.2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατ' άρθρον 52 του Ν. 4770/2021 (ΦΕΚ Α' 15) αναφορικά με καταγγελίες περί φερόμενων παραβάσεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικές με την διαχείριση και συλλογή αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου από τον Οργανισμό Λιμένος Ηγουμενίτσας
Απόφαση 224/2021	82/24.3.2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατ' άρθρον 52 του Ν. 4770/2021 (ΦΕΚ Α' 15) αναφορικά με καταγγελίες περί φερόμενων παραβάσεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικές με την διαχείριση και συλλογή αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου από τον Οργανισμό Λιμένος Κερκύρας
Απόφαση 225/2021	82/24.3.2021	Παραπομπή διερεύνησης φακέλου υπόθεσης, κατ' άρθρον 52 του Ν.4770/2021, η οποία αφορά σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις των διατάξεων της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί παΡ.Α.Λ.αβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου τους από την Οργανισμός Λιμένος Πατρών Α.Ε.
Απόφαση 226/2021	83/21.4.2021	Εξέταση καταγγελίας Συνδέσμου Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (Σ.Ε.ΝΑ.ΒΙ.) για τη μη σύννομη επιβολή και είσπραξη τελών από την Ο.Λ.Π. Α.Ε.
Απόφαση 227/2021	83/21.4.2021	Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων 2020, Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2020

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 228/2021	84/28.4.2021	Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2020
Απόφαση 229/2021	84/28.4.2021	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2020 από δύο Ορκωτούς Λογιστές.
Απόφαση 230/2021	84/28.4.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 231/2021	85/27.5.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 232/2021	85/27.5.2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Προέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης εκπαιδευτικού έργου
Απόφαση 233/2021	85/27.5.2021	Αναγνώριση Προϋπηρεσίας στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 234/2021	85/27.5.2021	Βαθμολογική ένταξη και κατάταξη στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 235/2021	86/25.6.2021	Δεύτερη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2021
Απόφαση 236/2021	86/25.6.2021	Εξέταση αιτήματος για τη χορήγηση στοιχείων
Απόφαση 237/2021	86/25.6.2021	Απόψεις της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων προς το Υ.ΝΑ.Ν.Π.
Απόφαση 238/2021	87/21.7.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Πρόεδρο
Απόφαση 239/2021	87/21.7.2021	Ανάθεση Καθηκόντων Δημοσίου Λογιστικού
Απόφαση 240/2021	87/21.7.2021	Εξέταση διαβιβασθείσας καταγγελίας περί παράνομης επιβολής τελών κατά την ανάληψη της πρακτόρευσης πλοίων
Απόφαση 241/2021	87/21.7.2021	Προσχέδιο Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
Απόφαση 242/2021	88/30.8.2021	Εξέταση και διαβίβαση φακέλου υπόθεσης

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
Απόφαση 243/2021	88/30.8.2021	Ορισμός υπευθύνου για την πρόσβαση στο Internet Banking
Απόφαση 244/2021	88/30.8.2021	Εξοπλισμός Ασφαλείας Ο.Λ.Η. Α.Ε.
Απόφαση 245/2021	89/13.9.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Αντιπρόεδρο
Απόφαση 246/2021	89/13.9.2021	Μεταφορά διαθεσίμων στην Τράπεζα της Ελλάδος και παροχή εξουσιοδοτήσεων
Απόφαση 247/2021	90/27.10.2021	Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Αντιπρόεδρο
Απόφαση 248/2021	90/27.10.2021	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
Απόφαση 249/2021	90/27.10.2021	Αναγνώριση συνάφειας μεταπτυχιακού διπλώματος υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρ.Α.Λ.
Απόφαση 250/2021	90/27.10.2021	Βαθμολογική κατάταξη υπαλλήλων - στελεχών ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
Απόφαση 251/2021	91/24.11.2021	Εξουσιοδότηση Αντιπροέδρου για τη κίνηση λογαριασμών με εντολές, ενημέρωση κίνησης και υπολοίπου λογαριασμού τηρουμένου στην Τράπεζα της Ελλάδας
Απόφαση 252/2021	91/24.11.2021	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
Απόφαση 253/2021	91/24.11.2021	Ανάθεση Καθηκόντων Δημοσίου Λογιστικού
Απόφαση 254/2021	91/24.11.2021	Εξέταση καταγγελίας περί επιβολής τέλους σε πλοία που εξυπηρετούνται σε χώρους εγκαταστάσεων επιχειρήσεων / εταιρειών που έχουν παραχωρηθεί / εκμισθωθεί από την διαχειρίστρια του λιμένος εταιρεία
Απόφαση 255/2021	91/24.11.2021	Απόψεις της Αρχής προς το Υ.ΝΑ.Ν.Π.
Απόφαση 256/2021	92/21.12.2021	Σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
		2021 (Χρήση 2020), και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
Απόφαση 258/2022		Παροχή Εγκρίσεων και Χορήγηση Εξουσιοδοτήσεων προς τον Αντιπρόεδρο.
Απόφαση 259/2022		Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου
Απόφαση 260/2022		Συμμετοχή της Ρ.Α.Λ. στο Β' Κύκλο Κινητικότητας έτους 2021 στο πλαίσιο ΕΣΚ
262/2022	93/31.01.2022	Παροχή σύμφωνης γνώμης και εξουσιοδότησης Αντιπροέδρου περί χορήγησης άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου
263/2022	94/28.02.2022	Ανάθεση καθηκόντων ταμειακού υπολόγου
264/2022	94/28.02.2022	Εξουσιοδότηση Προέδρου, ως νόμιμου εκπροσώπου, για την κίνηση του Λογαριασμού Ταμειακής Διαχείρισης της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδας
265/2022	94/28.02.2022	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
266/2022	94/28.02.2022	Ενημέρωση και έγκριση σχετικά με τον α' κύκλο κινητικότητας ΕΣΚ έτους 2022
267/2022	95/30.03.2022	Περί διερεύνησης και ενεργειών αναφορικά με λειτουργικές ανάγκες της Αρχής
268/2022	95/30.03.2022	Πρώτη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
269/2022	96/29.04.2022	Λήξη δοκιμαστικής περιόδου υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
270/2022	96/29.04.2022	Παροχή εξουσιοδοτήσεως στην Ειδική Διαδικτυακή Εφαρμογή της Τράπεζας της Ελλάδος μέσω «ΔΙΑΣ Portal
271/2022	97/31.05.2022	Παροχή εξουσιοδοτήσεως σχετικά με τραπεζικό λογαριασμό της Αρχής

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
272/2022	98/30.06.2022	Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων 2021. Έγκριση του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2021
273/2022	99/14.07.2022	Έγκριση Εκθέσεως Διαχείρισης 2021
274/2022	99/14.07.2022	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2021 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
275/2022	100/02.08.2022	Έγκριση Προσχέδιου Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
276/2022	100/02.08.2022	Παροχή Εξουσιοδότησης από τον Πρόεδρο της Αρχής για Ανάθεση Καθηκόντων Διευθυντή Προσωπικού και απονομή ρόλων χρηστών στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Δημοσίου για θέματα που αφορούν το Προσωπικό της Αρχής
277/2022	101/30.09.2022	Δεύτερη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2022
278/2022	101/30.09.2022	Επικαιροποίηση στοιχείων εκπροσώπησης και πρόσβασης, και παροχή εξουσιοδότησεως στην Ειδική Διαδικτυακή Εφαρμογή της Τράπεζας της Ελλάδος μέσω «ΔΙΑΣ Portal
279/2022	101/30.09.2022	Επικαιροποίηση στοιχείων εκπροσώπησης και πρόσβασης, και παροχή εξουσιοδότησεως στην Διαδικτυακή Εφαρμογή της Εθνικής Τράπεζας (e-banking) αναφορικά με τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί η Αρχή
280/2022	102/21.10.2022	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
281/2022	102/21.10.2022	Εξέταση εγγράφου επί καταγγελίας περί δυσανάλογης και ανατιτολόγητης αύξησης ακτοπλοϊκών εισιτηρίων
282/2022	104/21.11.2022	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
283/2022	104/21.11.2022	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 2
284/2022	102/21.10.2022	Εξέταση εγγράφου του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Πόρου περί αναθεώρησης του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη λιμενική υπηρεσία της καβοδεσίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της άγρας πελατών και της αντιποίησης
285/2022	105/22.12.2022	Εξέταση καταγγελίας Ο.Λ.Λ. Α.Ε με αρ πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/811/17-06-2022
286/2022	106/28.12.2022	Σύνταξη και Βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών.
287/2023	107/27.01.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 5)
288/2023	108/21.02.2023	Επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
289/2023	108/21.02.2023	Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2023
290/2023	108/21.02.2023	Πρώτη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
291/2023	108/21.02.2023	Σύσταση Ομάδων Εργασίας αναφορικά με Κανονισμούς α) Διερεύνησης Καταγγελιών β) Ακροάσεων Προσώπων και Επιχειρήσεων, γ) Προτεραιοποίησης Υποθέσεων και δ) Διαχείρισης υλικού και περιουσιακών στοιχείων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
292/2023	108/21.02.2023	Διακανονισμός αχρεωστήτως καταβληθέντων αποδοχών προς τη ΡΑΛ (πρότυπο αίτησης ενδιαφερομένου, πράξη

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
		διακανονισμού τμηματικής οφειλής και απόφαση καταλογισμού)
293/2023	108/21.02.2023	Εξέταση αιτήματος του Β' Λιμενικού Τμήματος {“Α”}, περί Γνωμοδότησης της Αρχής επί των ερωτημάτων: α) Εάν συγκεκριμένα μηχανήματα (με χαρακτηρισμό Εκσκαφέας) μπορούν να εκτελούν ανυψωτικές εργασίες και με ποιους όρους και προϋποθέσεις και β) Εάν, βάσει των πιστοποιητικών ανυψωτικής τους ικανότητας, αυτά πιστοποιούνται ως ανυψωτικά.
294/2023	110/28.04.2023	Καταγγελία ενώπιον της Αρχής (Ρ.Α.Λ. 465/09.05.2019) για διαδικασία ανάθεσης έργου είσπραξης λιμενικών τελών και παροχής καρτών νερού και ρεύματος σε λιμένα
295/2023	110/28.04.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 9)
296/2023	112/20.06.2023	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
297/2023	112/20.06.2023	Εξέταση καταγγελίας, περί καθορισμού και επιβολής χρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών ενίσχυσης της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων (I.S.P.S. Code), από Οργανισμό Λιμένος Α.Ε
298/2023	113/03.07.2023	Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων και του Απολογισμού και του Ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης 31.12.2022 και της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης Δ.Σ. της χρήσης 31.12.2022 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων
299/2023	113/03.07.2023	Γνωμοδότηση επί αιτιάσεων της Ο.Φ.Ε. σε σχέση με Προκήρυξη διαγωνισμού παροχής υπηρεσιών φορτοεκφόρτωσης στο Cruise Terminal της Ο.Λ.Π. Α.Ε.
300/2023	114/13.07.2023	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2022 από δύο Ορκωτούς Λογιστές
301/2023	114/13.07.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.:

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
		3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 7)»
302/2023	115/31.08.2023	Εξέταση ανώνυμης καταγγελίας περί παράνομης στάθμευσης οχήματος εντός ζώνης λιμένος και λοιπών αξιόποινων πράξεων
303/2023	115/31.08.2023	Έγκριση του Προσχέδιο Συνοπτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
304/2023	116/29.09.2023	Αντικατάσταση Εκκαθαριστή Αποδοχών
305/2023	116/29.09.2023	Παροχή εξουσιοδότησεως στην Διαδικτυακή Εφαρμογή της Εθνικής Τράπεζας (e-banking) αναφορικά με τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί η Αρχή
306/2023	116/29.09.2023	Εξουσιοδότηση Προέδρου για την κίνηση του Λογαριασμού Ταμειακής Διαχείρισης της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδας
307/2023	116/29.09.2023	Δεύτερη αναμόρφωση Τακτικού Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2023
308/2023	117/26.10.2023	Δεύτερη επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και εξέταση επιμέρους αιτημάτων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
309/2023	118/30.11.2023	Τρίτη επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2022 (Χρήση 2021) και παλαιότερων ετών και εξέταση περιπτώσεων συμψηφισμού καταβληθέντων τελών
310/2023	118/30.11.2023	Αναλυτικός Προϋπολογισμός της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
311/2023	118/30.11.2023	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
312/2023	118/30.11.2023	Αρχειοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου επιστολής της Δ.Α.Λ. με θέμα «ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΥΚΟΛΙΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΟΛΑ ΑΕ»
313/2023	118/30.11.2023	Αρχειοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου σχετικά με φερόμενες παραβάσεις επί διαγωνιστικής διαδικασίας του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Μυκόνου.
314/2023	119/20.12.2023	Διόρθωση Αναλυτικού Προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων Οικονομικού Έτους 2024
315/2023	120/21.12.2023	Σύνταξη και βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2023 (Χρήση 2022) και εξέταση αιτημάτων συμψηφισμού με καταβληθέντα τέλη, άλλως αυτεπάγγελος συμψηφισμός με αχρεωστήτως καταβληθέντα τέλη παλαιότερων ετών
316/2023	120/21.12.2023	Εξέταση υπομνήματος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Στερεάς Ελλάδος αναφορικά με την επικείμενη αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στο λιμένα Βόλου, καθώς και έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 24.04.2023 Σχεδίου της νέας Σύμβασης, με την οποία τροποποιούνται και κωδικοποιούνται οι όροι της από 19.11.2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019
317/2023	120/21.12.2023	Αρχειοθέτηση παραπεμφθέντος φακέλου επιστολής με Αριθ. Πρωτ.: 263/14.02.2018, σχετικά με τη συναφθείσα σύμβαση μεταξύ της Ο.Λ.Ρ. Α.Ε. και Η.Ε.Σ. Σ.Α.
318/2024	121/31.01.2024	Εξέταση καταγγελίας σχετικά με χρεώσεις για τον δεξαμενισμό πλοίου στις εγκαταστάσεις της Ο.Λ.Π. Α.Ε.».
319/2024	121/31.01.2024	Έγκριση έκθεσης Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου 2023 και Ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου 2024
320/2024	121/31.01.2024	Έγκριση Χαρτογράφησης Δημοσιονομικών Κινδύνων για τη Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης-Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
321/2024	122/26.02.2024	Περί εγγράφου Κεντρικού Λιμεναρχείου Θεσσαλονίκης αναφορικά με ΟΛΘ Α.Ε
322/2024	122/26.02.2024	Εξέταση αίτησης θεραπείας Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου {...}
323/2024	123/04.03.2024	Εξέταση αιτήματος για μετάταξη υπαλλήλου ΙΔΑΧ της Αρχής
324/2024	125/29.03.2024	Πρόταση σύνταξης Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων και Πανεπιστημίου Πειραιά
325/2024	125/29.03.2024	Εισήγηση / Αίτημα της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων κατά άρθρ. 123, παρ. 4, του Ν. 4389/2016
326/2024	125/29.03.2024	Εξέταση αναφοράς με Αριθμ. Πρωτ. ΡΑΛ ΕΙΣ/1255/28-07-2023 με θέμα «Άμεση επίλυση προβλημάτων υποδομών στον Εμπορικό Λιμένα {...}»
327/2024	125/29.03.2024	Υπολογισμός του υπολοίπου των ημερών κανονικής αδειάς υπαλλήλου, δεδομένης της απουσίας οριστικής απάντησης της Αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής
328/2024	126/30.04.2024	Αντικατάσταση Αναπληρωτή Εκκαθαριστή Αποδοχών
329/2024	126/30.04.2024	Πρώτη επικαιροποίηση Χρηματικών Καταλόγων για την είσπραξη ανταποδοτικού τέλους του οικονομικού έτους 2023 (Χρήση 2022) & παρελθόντων ετών και εξέταση αιτημάτων συμψηφισμού με καταβληθέντα τέλη, άλλως αυτεπάγγελτος συμψηφισμός με αχρεωστήτως καταβληθέντα τέλη παλαιότερων ετών
330/2024	127/13.05.2024	Υποβολή πρότασης στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναγκαίων νομοθετικών διατάξεων, σύμφωνα με την περ. α της παρ. 2 του άρθρου 112 του ν.4389/2016.
331/2024	128/21.05.2024	Έγκριση του Απολογισμού Εσόδων Εξόδων χρήσης 2023, των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 31.12.2023 και της Ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης Δ.Σ. 2023 της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων.

Αριθμός Απόφασης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
332/2024	128/21.05.2024	Μεταφορά Διαθεσίμων της Αρχής στην Τράπεζα της Ελλάδος
333/2024	129/24.05.2024	Έγκριση της Έκθεσης Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων 31/12/2023 από Ορκωτούς Λογιστές

Γνωμοδοτήσεις (2020-2024)

Αριθμός Γνωμοδότησης	Αρ. Συνεδρίασης / Ημερομηνία	Θεματικό Αντικείμενο
21/2020	69/5.6.2020	Γνωμοδότηση περί άσκησης αρμοδιοτήτων στο λιμένα Πειραιά αναφορικά με το Ν.2881/2001 «Ρύθμιση θεμάτων ανέλευσης ναυαγίων και άλλες διατάξεις» μετά το Ν.4404/2016
22/2020	70/3.7.2020	Γνωμοδότηση επί αιτήματος της Ένωσης Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων αναφορικά με την εξαίρεση πλοήγησης φορτηγών πλοίων άνω των 1000 gt εθνικής καταμέτρησης
23/2020	72/7.8.2020	Περί μέτρων και διατάξεων ενίσχυσης του ενδολιμενικού ανταγωνισμού στα πλαίσια συμβάσεων παραχώρησης
24/2020	74/23.10.2020	Γνωμοδότηση περί άσκησης δημόσιας εξουσίας επί της χορήγησης άδειας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός λιμενικής ζώνης από τους Οργανισμούς Λιμένος Πειραιώς και Θεσσαλονίκης
25/2020	75/12.11.2020	Γνωμοδότηση, περί άσκησης αρμοδιοτήτων στο λιμένα Πειραιά αναφορικά με τη χορήγηση άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος του σημειωτή μετά το Ν.4404/2016
26/2020	75/12.11.2020	Γνωμοδότηση περί άσκησης δημόσιας εξουσίας επί χορήγησης άδειας διαφημιστικών πινακίδων επί κοινόχρηστων χώρων εντός λιμενικής ζώνης από τους Οργανισμούς Λιμένος Πειραιώς και Θεσσαλονίκης

27/2020	76/30.11.2020	Γνωμοδότηση, περί άσκησης αρμοδιοτήτων στους λιμένες Πειραιά και Θεσσαλονίκης αναφορικά με την περισυλλογή και απομάκρυνση αδέσποτων ζώων
28/2020	76/30.11.2020	Γνωμοδότηση επί του Σχεδίου (01.10.2020) της νέας Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Εσωτερικών – Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής – Τουρισμού, με θέμα «Μέτρα και όροι για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων που παράγονται στα πλοία και καταλοίπων φορτίου, στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/883. Κατάργηση της κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής 8111.1/41/2009 (Β' 412)
29/2020	78/21.12.2020	Γνωμοδότηση επί ερωτήματος αναφορικά με την συμβατότητα της εκ του νόμου προτεραιότητας, στην παροχή υπηρεσιών από ξηράς καβοδέτησης σε λεμβούχους στο λιμένα Βόλου, ως προς τον Κανονισμό (ΕΕ) 352/2017
30/2021	83/21.4.2021	Γνωμοδότηση επί αιτημάτων της Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε., για τη συναίνεση σε μη συμμόρφωση α) στην περίπτωση επιβολής των ποινικών ρητρών, λόγω μη εκπλήρωσης των έργων αποκατάστασης του κτηρίου παλαιού τελωνειακού σταθμού, και β) δια της χορήγησης παράτασης της συμβατικής καταληκτικής προθεσμίας ολοκλήρωσής τους, μέχρι τη λήξη της πρώτης επενδυτικής περιόδου.
31/2021	89/13.9.2021	Γνωμοδότηση επί ερωτημάτων, της Οργανισμός Λιμένος Βόλου Α.Ε., αναφορικά με τα Τέλη λιμενικών υποδομών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 352/2017
32/2021	89/13.9.2021	Σχέδιο Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)
33/2021	89/13.9.2021	Γνωμοδότηση σχετικά με καταγγελία περί υποπαραχωρήσεων στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος
34/2022	102/21.10.2022	Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτήματος του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Ρεθύμνου σχετικά με Σχέδιο Διακήρυξης Υδατοδρομίου.

35/2022	102/21.10.2022	Γνωμοδότηση της Αρχής επί αιτημάτων αναφορικά με τη λειτουργία της Πύλης 16 του Ο.Λ.Θ. και την εξυπηρέτηση στο Σ.ΕΜΠΟ Θεσσαλονίκης.
36/2022	103/02.11.2022	Γνωμοδότηση επί του 1ου Σχεδίου «ΣΥΜΒΑΣΗ ΥΠΟ-ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (MEGAYACHTS MARINA)».
37/2022	104/21.11.2022	Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 8819/2022 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού («Αίτημα/Πρόταση αντικατάστασης της Πρώτης Υποχρεωτικής Επένδυσης 3 «Μετατροπή της Πενταγωνικής Αποθήκης σε επιβατικό Σταθμό Κρουαζιέρας» με άλλη Πρώτη Υποχρεωτική Επένδυση Προτεραιότητας II» της ΟΛΠ Α.Ε.)
38/2022	104/21.11.2022	Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 9289/2022 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού
39/2022	105/22.12.2022	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 11) (σχετικά με την λειτουργία και ανάπτυξη του συστήματος υπό τον τίτλο Hellenic Port Community System (H.P.C.S.) από την εταιρία Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά (Σ.Ε.Π.) Α.Ε.)
40/2022	106/28.12.2022	Επισημειωματική Εντολή... δυνάμει της οποίας διαβιβάστηκε στην Αρχή το... αίτημα του Διευθύνοντος Συμβούλου του ..., με θέμα «προσαρμογή χρεώσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων πλοίων στην Ακτοπλοΐα»
41/2023	107/27.01.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 8)
42/2023	108/21.02.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 6)
43/2023	108/21.02.2023	Γνωμοδότηση επί επισημειωματικής εντολής Γρ. Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με θέμα «Επαναχάραξη Χερσαίας Ζώνης Λιμένος Βόλου»

44/2023	109/17.03.2023	Γνωμοδότηση επί του με Αριθ. Πρωτ 1000.0/12239/2023 εγγράφου του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
45/2023	111/19.05.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 380/13-01-2023
46/2023	112/20.06.2023	Παροχή απόψεων της Αρχής, κατ' άρθρο 6.3. (γ) (iv) (Δ) της κυρωθείσας με το άρθρο 1του Ν.4404/2016 Σύμβασης Παραχώρησης, επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ) Πειραιά.
47/2023	114/13.7.2023	Γνωμοδότηση επί της Α.Π.: 1000.0/12239/2023 Επισημειωματικής Εντολής Γρ. Υπουργού.
48/2023	115/31.08.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 4)
49/2023	117/26.10.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 1)»
50/2023	118/30.11.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 3)
51/2023	120/21.12.2023	Υποβολή Εισήγησης προς το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το Αριθ. Πρωτ.: 3000.0/14073/2022 (ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ Α/Α 10)
52/2024	121/31.01.2024	Γνωμοδότηση και διατύπωση απόψεων της Αρχής αναφορικά με τον αναλυτικό κατάλογο που θα προσδιορίζει όλες τις ευθύνες σε σχέση με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με την «Σύμβαση Παραχώρησης αναφορικά με τη Χρήση και την Εκμετάλλευση Ορισμένων Χώρων και Περιουσιακών Στοιχείων εντός του Κεντρικού Λιμένα Ηγουμενίτσας, του αλιευτικού καταφυγίου Σαγιάδας, του αλιευτικού καταφυγίου Πλαταριάς και του καταφυγίου τουριστικών σκαφών Συβότων», καθώς και τον υπεύθυνο φορέα, οργανισμό ή αρχή που υποβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο στον Οργανισμό Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε., κατ' 2.4. της Σύμβασης Παραχώρησης

53/2024	122/26.02.2024	Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 07.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 30.01.2024 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 30.01.2003 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν.4597/2019
54/2024	124/07.03.2024	Περί εγγράφου αναφορικά με την {...} παραγγελία της κ. Εισαγγελέως Πρωτοδικών {...}
55/2024	125/29.03.2024	Έκφραση Γνώμης της Αρχής επί του από 13.02.2024 Σχεδίου Νόμου, για την κύρωση της από 23.09.2023 Σύμβασης Υπο-παραχώρησης αναφορικά με το δικαίωμα χρήσης, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης ενός σταθμού Πολλαπλών χρήσεων σε τμήμα του λιμένα “ Φίλιππος Β' ”, Οργανισμός Λιμένος Καβάλας Α.Ε.